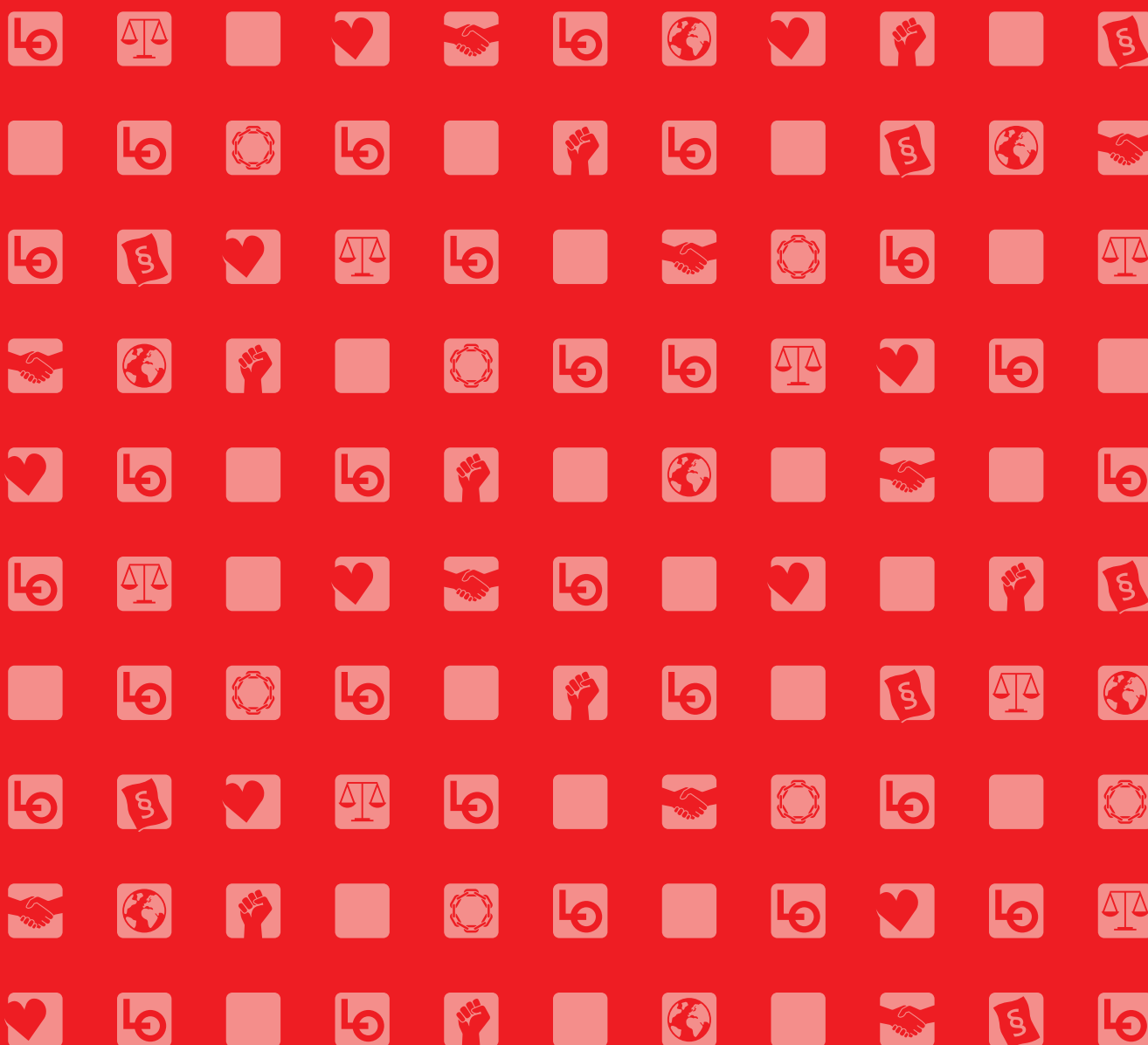

LOs 35. ordinære kongress, Oslo Kongressenter Folkets Hus
30. mai til 3. juni 2022

Dagsorden pkt. 8 Del 1

LOs handlingsprogram

Innkomne forslag, nr. 8000–8775

Dagsorden pkt. 8 Del 1

LOs handlingsprogram

Innkomne forslag, nr. 8000–8775

Innhold

1. Det store bildet	4
2. Å lære	23
3. Å skape	113

1. Det store bildet

Forslagsnr: 8000 Creo

1. Det store bildet, Linje 57

Som Norges største hovedsammenslutning, og en viktig samfunnsaktør, mener vi at LO må ha en mening om religion, tro og livssyn. Creo ønsker derfor følgende inn i linje 57:

Tro og livssyn er viktig for svært mange mennesker og for samfunnet som helhet. LO vil forsvare alle menneskers rett til å praktisere sin tro og livssyn uten fare for trakassering og forfølgelse. LO ønsker en fortsatt landsdekkende folkekirke.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8001 LO Viken

1. Det store bildet, Linje 58

Bytte ut ordet *høy* foran økonomisk vekst til ordet *jevn*. Sette inn ordet *relativt* mellom ordene velstanden og jevnt.

Begrunnelse:

Tror rett og slett det er mer riktig å si det sånn.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8002 LO Viken

1. Det store bildet, Linje 69

LO må videreutvikle det formaliserte fagligpolitiske samarbeidet med Arbeiderpartiet, men også være en pådriver for å samarbeide med andre partier både sentralt og lokalt som støtter våre krav og verdier.

Begrunnelse:

LO bør bruke sin posisjon for å samle de krefter som kan fjerne dagens regjering. LOs medlemsmasse er stor og derfor også bredt sammensatt, derfor vil det være viktig å dyrke samarbeid med alle partiene på venstresiden som ønsker en ny regjering og ny retning for Norge. En ny retning som ivaretar våre krav og verdier, basert på ett selvstendig samarbeid mellom partier og fagbevegelse.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8003 Fagforbundet

1. Det store bildet, Linje 69

Linje 69 -72: Setningen som starter med "Det fagligpolitiske ..." erstattes med følgende setning: Det fagligpolitiske samarbeidet med LO og Arbeiderpartiet har vært avgjørende for at våre verdier har fått prege det norske samfunnet. Det er viktig med et godt samarbeid med politiske partier og organisasjoner som deler LOs ideologi og verdier.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8004 Fellesorganisasjonen (FO)**1. Det store bildet, Linje 69**

Linje 69 Endringsforslag: Samarbeidet mellom LO og Arbeiderpartiet har vært avgjørende for at våre verdier har preget det norske samfunnet og vil, sammen med tilsvarende samarbeid med andre partier som støtter vår fellesskapsideologi, også være det i fremtiden.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8005 EL og IT Forbundet**1. Det store bildet, Linje 69**

Setningen som begynner med: Det faglig politiske samarbeidet ... endres til: Det faglige politiske samarbeidet mellom LO og Arbeiderpartiet har vært avgjørende for at våre verdier og har fått prege det norske samfunnet, nå gjelder det å utvikle samarbeidet med partier som står oss nært politisk og ideologisk slik at vi kan videreutvikle Norge.

Begrunnelse:

Det er et meget sterkt behov for et nytt flertall i 2021. LO må bidra til at alle partiene på den rødgrønne siden utvikler et samarbeid og et styringsdyktig alternativ i god tid før valget.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8006 LO Viken**1. Det store bildet, Linje 70**

Endringsforslag: ... det mellom LO, Arbeiderpartiet og de andre samarbeidspartiene på venstresiden har vært avgjørende for at våre verdier har fått prege det norske samfunnet, og vil også være det i fremtiden.

Begrunnelse:

Ved å kun benevne et parti som avgjørende for at LOs verdier har fått prege det norske samfunnet, og vil fortsette å gjøre det i framtiden, snevres samarbeidsrommet med andre aktuelle partier på venstresiden.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8007 LO Rogaland**1. Det store bildet, Linje 70**

Endringsforslag: ... det mellom LO, Arbeiderpartiet og de andre samarbeidspartiene på venstresiden har vært avgjørende for at våre verdier har fått prege det norske samfunnet, og vil også være det i fremtiden.

Begrunnelse:

Ved å kun benevne et parti som avgjørende for at LOs verdier har fått prege det norske samfunnet, og vil fortsette å gjøre det i framtiden, snevres samarbeidsrommet med andre aktuelle partier på venstresiden.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8008 LO Troms og Finnmark**1. Det store bildet, Linje 70**

Endringsforslag: Det fagligpolitiske samarbeidet mellom LO og partiene på venstresiden er avgjørende for at våre verdier skal prege det norske samfunnet.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8009 LO Agder**1. Det store bildet, Linje 72**

Nytt avsnitt etter pkt. 72: "EØS-avtalen og andre større internasjonale avtaler (TISA, TTIP) kan øke presset på det norske velferdssystemet, og vårt velferdssystem kan derfor stå i fare for en gradvis nedbygging som skaper større forskjeller i vårt samfunn. Slike avtaler vil også sette press for endring av eierinteressene innen olje- og gassnæring, energi- og vannressurser, fiskeressurser mm, og vi står i fare for at eierinteressene gradvis overføres til store internasjonale selskaper. Norsk arbeidsliv har også fått merke en negativ utvikling pga. at vi må innrette oss etter bestemmelser som ligger i de internasjonale avtalene"

Begrunnelse:

Det bør fremkomme at innledningen hvilke utfordringer det norske velferdssystem og norsk arbeidsliv står ovenfor ved inngåelse av internasjonale avtaler som på en god del områder binder oss opp.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8010 LO Agder**1. Det store bildet, Linje 72**

Nytt avsnitt etter linjepunkt 72: "For fremtiden vil det være viktig at LO også inviterer til et tettere samarbeid med partier som deler våre verdier.

Begrunnelse:

Faglig politisk samarbeid mellom AP og LO har og vil være svært viktig for LO og resten av fagbevegelsen. Men om arbeiderbevegelsen skal fremstå som en sterkere kraft i samfunnet og ta opp kampen mot den høyredreiningen vi ser i Norge og resten av verden, vil det være viktig for LO å knytte sammen de partier det er naturlig å samarbeide tett med.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnummer: 8011 Fagforbundet**1. Det store bildet, Linje 72**

Norge og verden har vært preget av en pandemi i 2020, en akutt krise som har rammet samfunnet som helhet. Vi har ennå ikke sett alle konsekvensene og omfanget av Koronakrisa. Vi har vært vitne til at det normale samfunnet har blitt satt på vent, mange står uten arbeid og pandemien har preget det norske samfunnet på mange forskjellige måter. Samtidig ble norsk industri rammet av et oljeprisfall. Alt dette har gjort framtidsutsiktene for norsk næringsliv og sysselsetting enda mer usikre. Til tross for dette ser vi at den norske modellen med fellesskapsløsninger har vært en styrke under koronakrisa som preget 2020. Vi evner å tilpasse oss kriser og tar lærdom av det. Under slike kriser er det svært viktig å ha styring på offentlig sektor, for å kunne reagere raskt, samlet og effektivt.

Begrunnelse:

Viktig at vi tar inn i debatten hvordan pandemien i 2020 har forandret arbeidslivet og preger verden, dette vises også i storpolitikk. Dette bør belyses i begynnelsen av heftet fordi det påvirker flere av de andre kapitlene, man må se helheten.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8012 EL og IT Forbundet**1. Det store bildet, Linje 75**

Tilleggsforslag Nytt kulepunkt: «Å forsvare og videreutvikle arbeidsmiljøloven.»

Begrunnelse:

Arbeidsmiljøloven er arbeidstakeres viktigste lovverk, men er dessverre under stadige angrep. Dette må alltid være en av LOs kampsaker og må derfor synliggjøres i handlingsprogrammet.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8013 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**1. Det store bildet, Linje 76**

Endring: "personer med nedsatt funksjonsevne" endres til "funksjonshindrede"

Begrunnelse:

Det er samfunnet, ikke den enkeltes evne som er til hinder.

Innstilling:

Ivarettatt

Forslagsnr: 8014 LO Nordland**1. Det store bildet, Linje 79**

ny setning: Konsekvensene av endringene i AAP regelverket gjør flere arbeidstakere ufør. Regelverket må derfor endres tilbake til tidligere praksis.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8015 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**1. Det store bildet, Linje 87**

Omgåelser av lønns- og avtaleverk, økt bruk av innleie og bemanningsbyråer, mer sosial dumping og *arbeidslivskriminalitet* er en del av dette bildet.

Begrunnelse:

Viktig å ha med dette når det store bildet skal beskrives.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8016 LO Viken**1. Det store bildet, Linje 91**

Endringsforslag: Det er behov for å bryte med New Public management og markedstenkningen i offentlig sektor og gjennomføre en tillitsreform.

Begrunnelse:

LO i Fredrikstad mener det er viktig å jobbe for å gjennomføre en tillitsreform, men det er samtidig viktig å lokalisere problemet i sektoren, og hvilken styringsideologi vi ønsker å bli kvitt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8017 Handel og Kontor i Norge (HK)**1. Det store bildet, Linje 91**

Nytt kulepunkt (på ny linje under, ikke erstatning for eksisterende kulepunkt):
Bedriftsdemokratiet utfordres av driftsformer der eiere tar beslutninger, men ikke har det formelle arbeidsgiveransvaret. Den tillitsvalgte får dermed liten eller ingen innflytelse over arbeidstid, kontrolltiltak eller hms-arbeidet lokalt. Konsekvensene kan bli at partssamarbeidet lokalt forvitrer og at flere arbeidstakere kanskje ikke ser seg tjent med å være organisert. Vi trenger derfor en politikk som plasserer arbeidsgiveransvaret der beslutningene fattes og gir tillitsvalgte reell medbestemmelse.

Begrunnelse:

Både kjøpesentermodellen og franchisekonseptet er svært utbredt i Norge i dag, og utfordrer bedriftsdemokratiet og har vist seg at påvirker organisasjonsgraden negativt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8018 LO Troms og Finnmark**1. Det store bildet, Linje 92**

Det er behov for en tillitsreform i offentlig sektor. Endres til: Det er behov for å bryte med New Public management og markedstenkningen i offentlig sektor og gjennomføre en tillitsreform

Begrunnelse:

LO i Troms og Finnmark mener at det er viktig å jobbe for å gjennomføre en tillitsreform, men det er samtidig viktig å lokalisere problemet i sektoren, og hvilken styringsideologi vi ønsker å bli kvitt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8019 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**1. Det store bildet, Linje 92**

Tillegg: «Partssamarbeidet og tillitsvalgtes rolle utfordres, og tilbudet til brukerne svekkes.»

Begrunnelse:

Utfyllende om medbestemmelse og tillitsvalgtes kår.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8020 LO Viken**1. Det store bildet, Linje 95**

Økende flyt av arbeidskraft og tjenester i kombinasjon med konkurranseutsetting og privatisering fører til et voksende lavtlønnsproblem.

Begrunnelse:

Ordvask

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8021 LO Trøndelag**1. Det store bildet, Linje 97**

Endringsforslag: Pensjonsreformen og senere endringer kan vise seg å gi en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for dagens unge, uføretrygdete, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet.

Endres til: Pensjonsreformen og senere endringer har vist seg å gi en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for dagens unge, uføretrygdete, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8022 LO Troms og Finnmark**1. Det store bildet, Linje 97**

Endringsforslag: Pensjonsreformen og senere endringer kan vise seg å gi en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for dagens unge, uføretrygdete, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet.

Endres til: Pensjonsreformen med sin levealdersjustering og senere endringer har vist seg å gi en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for dagens unge, uføretrygdete, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet.

Begrunnelse:

LO i Troms og Finnmark mener at pensjonsreformen har vist seg og slå skjeft og usosialt ut. Den berømte arbeidslinja og levealdersjusteringen straffer de som står i tunge fysiske yrker, og som ikke har helse til å stå lenge i arbeid. Lavlønnsgruppene i samfunnet er taperne mens høytlønnede arbeidsgrupper er vinnerne.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8023 LO i Oslo

1. Det store bildet, Linje 97

Endringsforslag – følgende avsnitt: «Pensjonsreformen og senere endringer kan vise seg å gi en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for dagens unge, uføretrygdete, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet.»

Endres til (endring i fet skrift): «Pensjonsreformen og senere endringer **har vist** seg å gi en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for dagens unge, uføretrygdete, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet.»

Begrunnelse:

Vi vet allerede at pensjonsreformen og senere endringer gir en dårligere pensjon for gruppene nevnt i forslaget.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8024 Norsk Sjømannsforbund (NSF)

1. Det store bildet, Linje 97

Maritim næring er en viktig del av fremtidens satsningsområde, her er det viktig at det stilles krav til norske lønns og arbeidsvilkår slik som det er på land. Dette vil sikre nasjonal kontroll på utnyttelsen av vår kyst og havområde.

Begrunnelse:

Sjøfolkene har opp gjennom historien vært en del av navet i den norske maritime klyngen. Å sikre konkurransekraften til næringen og i fremtiden handler derfor i stor grad om å sikre konkurransekraften til norske sjøfolk. Å kunne konkurrere på lik linje med utenlandske sjøfolk i egne farvann er en grunnleggende forutsetning for å kunne opprettholde denne konkurransekraften. Vi mener et krav til felles kjøreregler gjennom krav til norske lønns- og arbeidsvilkår er en slik grunnleggende forutsetning som vil sikre likeverdige konkurransevilkår uavhengig av flagg og nasjonalitet. Dette er også måten man har løst tilsvarende utfordringer på fastlandet. Alternativet er at fremtiden i havrommet er uten norske sjøfolk og norsk sysselsetting. En norsk havromsatsing uten et skikkelig regelverk med norske standarder for arbeidslivet til sjøs må følgelig ikke være en alternativ politikk.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8025 Norsk Sjømannsforbund (NSF)

1. Det store bildet, Linje 97

Maritim næring er en viktig del av fremtidens satsningsområde, her er det viktig at det stilles krav til norske lønns og arbeidsvilkår slik som det er på land, på både kyst og sokkel. Dette vil sikre nasjonal kontroll på utnyttelsen av vår kyst, havområder og på norsk sokkel.

Begrunnelse:

Sjøfolkene har opp gjennom historien vært en del av navet i den norske maritime klyngen. Å sikre konkurransekraften til næringen og i fremtiden handler derfor i stor grad om å sikre konkurransekraften til norske sjøfolk. Å kunne konkurrere på lik linje med utenlandske sjøfolk i egne farvann er en grunnleggende forutsetning for å kunne opprettholde denne konkurransekraften. Vi mener et krav til felles kjøreregler gjennom krav til norske lønns- og arbeidsvilkår er en slik grunnleggende forutsetning som vil sikre likeverdige konkurransevilkår uavhengig av flagg og nasjonalitet. Dette er også måten man har løst tilsvarende utfordringer på fastlandet. Alternativet er at fremtiden i havrommet er uten norske sjøfolk og norsk sysselsetting. En norsk havromsatsing uten et skikkelig regelverk med norske standarder for arbeidslivet til sjøs må følgelig ikke være en alternativ politikk.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8026 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

1. Det store bildet, Linje 97

Endring: «Pensjonsreformen og senere endringer viser seg å gi en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for mange av dagens unge, uføretrygdde, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet».

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8027 EL og IT Forbundet

1. Det store bildet, Linje 97

Endringsforslag: Pensjonsreformen og senere endringer kan vise seg å gi en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for dagens unge, uføretrygdde, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet. Endres til: Pensjonsreformen og senere endringer har vist seg å gi en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for dagens unge, uføretrygdde, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Vi kan allerede nå ta stilling til at dagens pensjonssystem ikke vil gi en pensjon å leve av for dagens unge, de som blir uføre, samt de som står utenfor AFP ordningen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8028 LO Viken
1. Det store bildet, Linje 99

Inn som egen setning etter punktum: LO vil kjempe for pensjonsuttelling fra første krone for alle.

Begrunnelse:

Alt for mange arbeidstakere i Norge får ikke pensjonsopptjening fra første krone, dette gjelder først og fremst lavlønte og kvinner. Dette er en urettferdig ordning som henger igjen fra tiden før pensjonsreformen ble gjennomført. Grunnprinsippet i pensjonsreformen er at man skal få opptjening for all inntekt man har gjennom yrkeskarrieren.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8029 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)
1. Det store bildet, Linje 99

Det er viktig for LO å jobbe for et pensjonssystem som er kjønnsnøytralt og sikrer sliterne i arbeidslivet. Levealdersjusteringen må endres slik at sliterne ikke får redusert pensjon.

Begrunnelse:

Det nye pensjonssystemet bygger på at folk må jobbe lenger for å få en pensjon å leve av. Alle-årsregelen medfører at mange må stå i jobb til langt over 67 år. Dette rammer de med de tyngste jobbene, de som begynte tidlig i arbeidslivet, og de som må gi seg tidlig fordi de ikke klarer å stå i stilling lenger. I tillegg rammes kvinner spesielt fordi de ofte jobber deltid i perioder på grunn av omsorgsoppgaver

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8030 LO Vestfold og Telemark
1. Det store bildet, Linje 99, Linje 276

Pensjonen skal ha en jevn fordeling etter oppnådd pensjonsalder med et solidarisk og kollektivt pensjonssystem som ivaretar en verdig alderdom for alle.

Begrunnelse:

Folketrygdens formål var å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved blant annet alderdom. Folketrygden skulle også bidra til utjevning av inntekt og levekår over den enkeltes livsløp. Det tidligere pensjonssystemet som vi hadde, kunne bidra til å innfri Folketrygdens intensjoner. Pensjonsreformen som ble innført 01.01.2011 forsterker forskjellene i inntekt og levekår når vi blir pensjonister.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8031 LO Troms og Finnmark
1. Det store bildet, Linje 106

Endringsforslag: Menneskeskapte klimaendringer er en av vår tids store utfordringer. Klimagassutslippene globalt må reduseres kraftig, i tråd med målene i Paris-avtalen

Endres til: Stryke menneskeskapte klimaendringer fra setningen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8032 LO i Oslo**1. Det store bildet, Linje 106**

Endringsforslag – følgende kulepunkt: «Menneskeskapte klimaendringer er en av vår tids store utfordringer. Klimagassutslippene globalt må reduseres kraftig, i tråd med målene i Paris-avtalen.»

Erstattes med (endring i fet skrift): «Menneskeskapte klimaendringer, forurensninger og tap av naturmangfold er noen av vår tids store utfordringer, og må bekjempes i tråd med målene i de internasjonale avtaler vi har sluttet oss til.»

Begrunnelse:

Forurensning og tap av naturmangfold er ikke bare like store utfordringer som klimaendringene, men de henger også nøye sammen med disse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8033 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**1. Det store bildet, Linje 106**

Tilleggsforslag: Menneskeskapte klimaendringer er en del av vår tids store utfordringer. Klimagassutslippene globalt må reduseres kraftig, i tråd med målene i Parisavtalen, *samtidig som vi sikrer en mer bærekraftig selvforsyning av mat i Norge.*

Begrunnelse:

Selvforsyningsgraden i Norge uten sjømat ligger på mellom 40 og 50 %, avhengig av om vi korrigerer for import av fôr eller ikke. Koronapandemien har ført til at en matvarekrise truer deler av verden. Flere store eksportørland av viktige matvarer som ris og hvete, innførte eksportforbud fordi de trenger de varene de produserer selv. Transport av mat på tvers av landegrenser har blitt vanskeligere. En slik framtid må møtes med langt mindre avhengighet av importert mat og dyrefôr.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8034 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**1. Det store bildet, Linje 106**

Menneskeskapte klimaendringer er en del av vår tids store utfordringer. Klimagassutslippene globalt må reduseres kraftig, i tråd med målene i Parisavtalen, *samtidig som vi sikrer en mer bærekraftig selvforsyning av mat i Norge.*

Begrunnelse:

Selvforsyningsgraden i Norge uten sjømat ligger på mellom 40 og 50 %, avhengig av om vi korrigerer for import av fôr eller ikke. Koronapandemien har ført til at en matvarekrise truer deler av verden. Flere store eksportørland av viktige matvarer som ris og hvete, innførte eksportforbud fordi de trenger de varene de produserer selv. Transport av mat på tvers av landegrenser har blitt vanskeligere. En slik framtid må møtes med langt mindre avhengighet av importert mat og dyrefôr.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8035 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**1. Det store bildet, Linje 106**

Endring, kulepunktet flyttes til linje 76 og erstattes med: Menneskeskapte klimaendringer er vår tids største utfordring. Klimagassutslippene globalt må reduseres i tråd med målene i Parisavtalen. Dette innebærer for Norges del et kutt på minst 55 prosent fram til 2030.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8036 Handel og Kontor i Norge (HK)**1. Det store bildet, Linje 106**

Erstatte tekst i kulepunktet på linje 106-107: Menneskeskapte klimaendringer og tap av naturmangfold er noen av vår tids store utfordringer, og må bekjempes i tråd med målene i de internasjonale avtaler vi har forpliktet oss til.

Begrunnelse:

Tap av naturmangfold er en like stor utfordring som menneskeskapte klimaendringer. Klimaendringer rammer hele økosystemet og bidrar til at mange arter blir utryddet. Matproduksjonen vil rammes av både miljø- og klimaendringer. I tillegg til Parisavtalen har Norge blant annet ratifisert Bernkonvensjonen og avtaler om biomangfold og naturbevaring. Det blir derfor mer presist å henvise til internasjonale avtaler enn kun Parisavtalen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8037 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**1. Det store bildet, Linje 107**

Tillegg, etter "Paris-avtalen": samtidig som tap av natur og biologisk mangfold må begrenses.

Begrunnelse:

Vi må få med mer enn klimaendringer. Tap av naturmangfold er like viktig. Matproduksjonen vil rammes av både miljø- og klimaendringer. I tillegg til Parisavtalen har Norge ratifisert Bernkonvensjonen og flere andre internasjonale konvensjoner og avtaler om biomangfold og naturbevaring. De blir derfor mer presist å henvise til internasjonale avtaler enn bare Parisavtalen

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8038 LO Troms og Finnmark**1. Det store bildet, Linje 108**

Endringsforslag: Internasjonaliseringen av finansmarkedene, utstrakt skatteplanlegging og kompliserte eierstrukturer fører til at eierskap blir mer usynlig for de ansatte og at store

overskudd ender opp i skatteparadiser. På denne måten unndrar storselskaper seg ansvaret over for fellesskapet og undergraver velferden.

Endres til: Erstatte kulepunktet med: Internasjonaliseringen og globaliseringen av finansmarkedene, utstrakt skatteplanlegging og kompliserte eierstrukturer fører til at eierskap blir mer usynlig for de ansatte og at store overskudd ender opp i skatteparadiser. På denne måten unndrar storselskaper seg ansvaret for fellesskapet og undergraver velferden.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8039 LO Troms og Finnmark

1. Det store bildet, Linje 111

Tilleggsforslag nytt kulepunkt: Bevare distriktene og satse på de ressursene som finnes over hele landet

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8040 EL og IT Forbundet

1. Det store bildet, Linje 111

Pågående korona pandemi utfordrer velferds og ytelses modellen med ekstreme tiltak som fører til langvarige permitteringer og stor arbeidsledighet. Norge må derfor styrke velferdsstaten slik at vi evner å motstå nåværende og fremtidige pandemier.

Begrunnelse:

I skrivende stund kan det se ut som om pandemien er på vei tilbake. Store deler av det norske samfunnet har vært stengt ned. Vi har begynt å se konsekvensene av pandemien, stor arbeidsledighet, mange på dagpenger, bedrifter som må si opp, bedrifter som går konkurs. Dette vil få dramatiske konsekvenser for oss alle. Det er spådd av de internasjonale helseorganisasjoner at konsekvensene av pandemien vil være langvarige.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8041 LO Viken

1. Det store bildet, Linje 112

Linje 112 – 126: Kommer som eget avsnitt etter kulepunkt og før nytt avsnitt. Redaksjonskomiteen ser på plasseringen av avsnittet og beslutter om det skal flyttes til før kulepunktene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8042 EL og IT Forbundet

1. Det store bildet, Linje 112

Endringsforslag linje: 112-114: For LO er det et hovedmål å arbeide for en utvikling som går i motsatt retning: Større trygghet i arbeidslivet, jevnere fordeling, økt likestilling og en sterkere fellesfinansiert velferdsstat. Et godt arbeidsliv og arbeid til alle må være det overordnede målet for politikken. Endres til: For LO er det et hovedmål å arbeide for en utvikling som går i motsatt retning: Større trygghet i arbeidslivet, jevnere fordeling, økt likestilling, bedre pensjonsordninger og en sterkere fellesfinansiert velferdsstat. Et godt arbeidsliv og arbeid til alle må være det overordnede målet for politikken.

Begrunnelse:

LO må være tydelig på at vi krever forbedring av dagens pensjonsordning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8043 LO Trøndelag

1. Det store bildet, Linje 113

Tilleggsforslag: For LO er det et hovedmål å arbeide for en utvikling som går i motsatt retning: Større trygghet i arbeidslivet, jevnere fordeling, økt likestilling, bedre pensjonssystemer og en større fellesfinansiert velferdsstat.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8044 LO i Oslo

1. Det store bildet, Linje 113

Tilleggsforslag (tillegg i fet skrift): «For LO er det et hovedmål å arbeide for en utvikling som går i motsatt retning: Større trygghet i arbeidslivet, jevnere fordeling, økt likestilling, **bedre pensjonssystemer** og en større fellesfinansiert velferdsstat.»

Begrunnelse:

Pensjonsreformen og senere endringer gir en dårligere pensjon for dagens unge, uføretrygdete, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet. Bedre pensjonssystemer er viktig for velferden og for å jevne ut ulikhetene i samfunnet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8045 Handel og Kontor i Norge (HK)

1. Det store bildet, Linje 113

Tillegg: Sett inn «**bedre pensjonssystem**» etter økt likestilling.

Begrunnelse:

LO bør også arbeide for at pensjonssystemet videreutvikles og blir bedre. Dette vil være i tråd med utfordringen som fremkommer i kulepunktet linje 97-99.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8046 LO Trøndelag**1. Det store bildet, Linje 114**

Tilleggsforslag: En jevn fordeling skal også gjelde etter oppnådd pensjonsalder med et solidarisk og kollektivt pensjonssystem som ivaretar en verdig alderdom for alle.

Begrunnelse:

Folketrygdens formål var å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved blant annet alderdom. Folketrygden skulle også bidra til utjevning av inntekt og levekår over den enkeltes livsløp. Det tidligere pensjonssystemet som vi hadde, kunne bidra til å innfri Folketrygdens intensjoner. Pensjonsreformen som ble innført 01.01 2011 forsterker forskjellene i inntekt og levekår når vi blir pensjonister.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8047 LO Trøndelag**1. Det store bildet, Linje 114**

Tilleggsforslag. Nytt avsnitt – Økonomisk demokrati: Økonomisk demokrati. Demokratiet i samfunnet må styrkes og utvikles. LO er for en demokratisk sosialisme der arbeiderklassen, flertallet av folket, har demokratisk kontroll over produksjon og verdiskaping.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8048 LO Viken**1. Det store bildet, Linje 114**

Tilleggsforslag: En jevn fordeling skal også gjelde etter oppnådd pensjonsalder med et solidarisk og kollektivt pensjonssystem som ivaretar en verdig alderdom for alle.

Begrunnelse:

Folketrygdens formål var å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved blant annet alderdom. Folketrygden skulle også bidra til utjevning av inntekt og levekår over den enkeltes livsløp. Det tidligere pensjonssystemet som vi hadde kunne bidra til å innfri Folketrygdens intensjoner. Pensjonsreformen som ble innført 01.01 2011 forsterker forskjellene i inntekt og levekår når vi blir pensjonister.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8049 LO Troms og Finnmark**1. Det store bildet, Linje 114**

Tilleggsforslag: En jevn fordeling skal også gjelde etter oppnådd pensjonsalder med et solidarisk og kollektivt pensjonssystem som ivaretar en verdig alderdom for alle.

Begrunnelse:

Folketrygdens formål var å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved blant annet alderdom. Folketrygden skulle også bidra til utjevning av

inntekt og levekår over den enkeltes livsløp. Det tidligere pensjonssystemet som vi hadde kunne bidra til å innfri Folketrygdens intensjoner. Pensjonsreformen som ble innført 01.01 2011 forsterker forskjellene i inntekt og levekår når vi blir pensjonister.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8050 LO i Oslo

1. Det store bildet, Linje 114

Tilleggsforslag, ny setning: «En jevn fordeling skal også gjelde etter oppnådd pensjonsalder med et solidarisk og kollektivt pensjonssystem som ivaretar en verdig alderdom for alle.»

Begrunnelse:

Folketrygdens formål var å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved blant annet alderdom. Folketrygden skulle også bidra til utjevning av inntekt og levekår over den enkeltes livsløp. Det tidligere pensjonssystemet som vi hadde, kunne bidra til å innfri Folketrygdens intensjoner. Pensjonsreformen som ble innført 1.1.2011 forsterker forskjellene i inntekt og levekår når vi blir pensjonister.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8051 Fagforbundet

1. Det store bildet, Linje 114

Tilleggsforslag: For LO er det et hovedmål å arbeide for en utvikling som går i motsatt retning: Større trygghet i arbeidslivet, jevnere fordeling, økt likestilling, *bedre pensjonssystemer* og en sterkere fellesfinansiert velferdsstat.

Begrunnelse:

Vi ser store svakheter i dagens pensjonssystemer, som gjør det nødvendig å styrke pensjonene til flere grupper, både de generelle og de avtalebaserte pensjonene. AFP, levealdersjustering er to stikkord. Men også det at pensjonen i dag er underregulert, gjør det nødvendig med bedre ordninger. Pensjonsreformen som ble innført 01.01 2011 forsterker forskjellene i inntekt og levekår når vi blir pensjonister.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8052 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

1. Det store bildet, Linje 114

Tillegg: Forutsetningen for å kunne sikre disse hovedmålene er at vi klarer å omstille samfunnet i tråd med våre klimapolitiske mål på en gradvis og kontrollert måte.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8053 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

1. Det store bildet, Linje 114

Nytt avsnitt: FNs bærekraftsmål, som Norge har forpliktet seg til er ambisiøse, men oppnåelige mål. Selv om flere av målene er oppfylt for Norges del gjenstår fortsatt mye, for eksempel knyttet til ulikhet, forbruk og klimautslipp. Dersom vi skal klare våre forpliktelser innen 2030 krever det godt samarbeid mellom partene i arbeidslivet, men også mellom organisasjoner og myndighetenes egne forvaltningsnivå

Begrunnelse:

Det står ikke noe om bærekraftsmålene noe sted i handlingsprogrammet. Det bør det gjøre. Blant de 17 hovedmålene står både arbeidet mot ulikhet og klimakrise, men også kampen for et anstendig arbeidsliv.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8054 EL og IT Forbundet

1. Det store bildet, Linje 114

Tilleggsforslag: En jevn fordeling skal også gjelde etter oppnådd pensjonsalder med et solidarisk og kollektivt pensjonssystem som ivaretar en verdig alderdom for alle.

Begrunnelse:

Folketrygdens formål var å gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved blant annet alderdom. Folketrygden skulle også bidra til utjevning av inntekt og levekår over den enkeltes livsløp. Det tidligere pensjonssystemet som vi hadde, kunne bidra til å innfri Folketrygdens intensjoner. Pensjonsreformen som ble innført 01.01.2011 forsterker forskjellene i inntekt og levekår når vi blir pensjonister.0

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8055 EL og IT Forbundet

1. Det store bildet, Linje 114

Tilleggsforslag, nytt avsnitt – Økonomisk demokrati: Demokratiet i samfunnet må styrkes og utvikles generelt og arbeidsplassdemokratiet spesielt. LO mener et første skritt for å styrke arbeiderklassens innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken er å gjeninnføre en ny og forsterket ervervslov. Dette styrker demokratiet i arbeidslivet. Politiske myndigheter og fagbevegelse gis innflytelse og makt i industri- og næringspolitikken som kan overprøve bedriftseieres vedtak om nedleggelser eller flytting av lønnsomme bedrifter til utlandet.

Begrunnelse:

Ervervsloven var et viktig verktøy for å hindre at lønnsomme bedrifter ble lagt ned i Norge og flyttet til andre land, eller kjøpt opp av utenlandske eiere. Tillitsvalgte og eller departement kunne stille spørsmål om hensikten ved oppkjøpet og få skriftlige løfter til gjengjeld for rask godkjenning. Ble løftene brutt kutte staten kreve tvangssalg.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8056 Fagforbundet**1. Det store bildet, Linje 117**

Endringene i arbeidsmarkedet har over tid svekket oppslutningen om det organiserte arbeidsliv, og dette undergraver den norske modellen.

Begrunnelse:

Styrking og presisering

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8057 Fagforbundet**1. Det store bildet, Linje 123**

Sett inn etter: ... spille en rolle: Verdien av systematisk HMS-arbeid, verneombudets rolle, samt å ha godt samarbeid mellom verneombud og tillitsvalgte er en forutsetning for et godt arbeidsliv.

Begrunnelse:

Det overordnede kapitlet bør si noe om viktigheten av systematisk HMS-arbeid og viktigheten av verneombudets rolle. Verdien av et godt samarbeid mellom verneombud og tillitsvalgte bør også fremheves som en av forutsetningene for et godt arbeidsliv.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8058 LO Trøndelag**1. Det store bildet, Linje 126**

Tilleggsforslag: Derfor er det viktig for LO å jobbe for et pensjonssystem som er kjønnsnøytralt og ikke rammer de som må gi seg tidlig i arbeidslivet fordi helse og krefter ikke strekker til.

Begrunnelse:

Det nye pensjonssystemet bygger på at folk må jobbe mange år i full stilling, fordi prinsippet om alle-årsregelen ble innført i stedet for prinsippet om besteårsregelen. Veldig mange må derfor være i arbeid til over 67 år for å få en pensjon å leve med. Dette rammer de med de tyngste jobbene, som må gi seg tidlig fordi de ikke klarer å stå i stilling, og kvinner spesielt - som ofte jobber deltid i flere år på grunn av omsorgsoppgaver.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8059 LO Rogaland**1. Det store bildet, Linje 126**

Tilleggsforslag: Derfor er det viktig for LO å jobbe for et pensjonssystem som er kjønnsnøytralt og ikke straffer de som må gi seg tidlig i arbeidslivet fordi helse og krefter ikke strekker til.

Begrunnelse:

Det nye pensjonssystemet bygger på at folk må jobbe mange år i full stilling, fordi prinsippet om alle-årsregelen ble innført i stedet for prinsippet om besteårsregelen. Veldig

mange må derfor være i arbeid til over 67 år for å få en pensjon å leve med. Dette straffer de med de tyngste jobbene, som må gi seg tidlig fordi de ikke klarer å stå i stilling, og kvinner spesielt - som ofte jobber deltid i flere år på grunn av omsorgsoppgaver.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8060 LO Innlandet

1. Det store bildet, Linje 126

Tilleggsforslag: Derfor er det viktig for LO å jobbe for et pensjonssystem som er kjønnsnøytralt og ikke rammer de som må gi seg tidlig i arbeidslivet fordi helse og krefter ikke strekker til.

Begrunnelse:

Må ha med pensjonsperspektivet i hele dokumentet. Det at vi har forhandlet oss bort fra besteårsregelen, til alle årsregelen, gjør at veldig mange må være i arbeid til over 67 år for å få en pensjon å leve av. Det gjelder spesielt dagens unge, og det rammer de med de tyngste jobbene hardest. Kvinner er særlig utsatt da de ofte jobber deltid for å ivareta omsorgsoppgaver eller at de jobber i yrker hvor det ikke tilbys heltidsarbeid.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8061 LO Troms og Finnmark

1. Det store bildet, Linje 126

Tilleggsforslag: Derfor er det viktig for LO å jobbe for et pensjonssystem som er kjønnsnøytralt og som ikke rammer de som må gi seg tidlig i arbeidslivet fordi helse og krefter ikke strekker til.

Begrunnelse:

Det nye pensjonssystemet bygger på at folk må jobbe mange år i full stilling, fordi prinsippet om alle-årsregelen ble innført i stedet for prinsippet om besteårsregelen. Veldig mange må derfor være i arbeid til over 67 år for å få en pensjon å leve med. Dette rammer de med de tyngste jobbene, som må gi seg tidlig fordi de ikke klarer å stå i stilling, og kvinner spesielt - som ofte jobber deltid i flere år på grunn av omsorgsoppgaver.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8062 LO i Oslo

1. Det store bildet, Linje 126

Tilleggsforslag, ny setning: «Derfor er det viktig for LO å jobbe for et pensjonssystem som er kjønnsnøytralt og ikke rammer de som må gi seg tidlig i arbeidslivet fordi helse og krefter ikke strekker til.»

Begrunnelse:

Det nye pensjonssystemet bygger på at folk må jobbe mange år i full stilling, fordi prinsippet om alle-årsregelen ble innført i stedet for prinsippet om besteårsregelen. Veldig mange må derfor være i arbeid til over 67 år for å få en pensjon å leve med. Dette rammer

de med de tyngste jobbene, som må gi seg tidlig fordi de ikke klarer å stå i stilling, og kvinner spesielt - som ofte jobber deltid i flere år på grunn av omsorgsoppgaver.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8063 EL og IT Forbundet

1. Det store bildet, Linje 126

Tilleggsforslag/nytt kulepunkt etter linje 99: Derfor er det viktig for LO å jobbe for et pensjonssystem som er kjønnsnøytralt og ikke rammer de som må gi seg tidlig i arbeidslivet fordi helse og krefter ikke strekker til.

Innstilling:

Tiltres ikke

2. Å lære

Forslagsnr: 8064 LO Viken

2. Å lære

LO bør jobbe for å innføre gratis kulturskole i alle kommuner og bibliotek som er tilgjengelige for alle.

Begrunnelse:

Vi ser det resultatet disse institusjonene har i samfunnet i dag, og de bør tilrettelegges for at alle kan ta del i dem.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8065 LO Viken

2. Å lære

LO skal jobbe for psykisk helse på skole nivå. Det må være en oppfølging i hele skoleperioden, ingen avbrudd i behandlingen.

Begrunnelse:

LO skal være en pådriver for å informere om viktigheten av god oppfølging på ungdomsskole og videregående som sliter psykisk. Dette er viktig slik at elevene fortsetter på skolen og ikke faller utenfor. Dette er fremtidige arbeidstakere og potensielle medlemmer av LO.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8066 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, Linje 128

Flytte linje 185 til å bli den første setningen i linje 128

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8067 Fagforbundet

2. Å lære, Linje 129

Setning i linje 129 endres til: Det dreier seg om utdanningsinstitusjoner og samspillet mellom jobb, privatliv, politikk og organisasjoner.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8068 LO Trøndelag
2. Å lære, Linje 132

Tilleggsforslag: LO skal fortsatt aktivt påvirke utviklingen av utdanningssektoren og ta utgangspunkt i et bredt kunnskapssyn som gir gode muligheter for alle.

Begrunnelse:

Vi mener det er en sammenheng mellom det som skjer i barnehagen, lav søknad til yrkesfag og akademisering av flere yrker. LO vil følge med på utviklingen og hindre at et usunt smalt kunnskapssyn får råde grunnen. For å møte utfordringer må ulik utdanning, brei erfaring og kompetanse på ulike nivå verdsettes.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8069 Fagforbundet
2. Å lære, Linje 132

Arbeiderbevegelsens historie og ideologi hører med i læreplanverket i grunnskolen.

Begrunnelse:

Avgjørende for unge å lære om arbeiderbevegelsen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8070 Skolenes landsforbund (SL)
2. Å lære, Linje 132

Tilleggsforslag: LO skal fortsatt aktivt påvirke utviklingen av utdanningssektoren og ta utgangspunkt i et bredt kunnskapssyn som gir gode muligheter for alle.

Begrunnelse:

Et bredt kunnskapssyn legger også vekt på praktiske ferdigheter, ikke bare de teoretiske.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8071 Fagforbundet
2. Å lære, Linje 133

Lik rett til utdanning i hele landet, og rett til livslang læring, er grunnleggende for den enkeltes mulighet til personlig utvikling og samfunnsdeltakelse.

Begrunnelse:

For å bevare distriktene er det nødvendig å kunne tilby utdanning der folk bor, og ikke bare i de store byene.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8072 LO Troms og Finnmark**2. Å lære, Linje 134**

Tilleggsforslag, ny setning: Det bør rettes økt fokus på arbeidet med psykisk helse gjennom oppvekst og hele utdanningsløpet.

Begrunnelse:

Dette for å fange opp og gi hjelp så tidlig som mulig. Tidlig innsats og arbeid med psykisk helse, kan bidra til å redusere frafallet i videregående skole.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8073 Fagforbundet**2. Å lære, Linje 134**

Tilleggsforslag, ny setning: Det bør rettes økt fokus på arbeidet med psykisk helse gjennom hele utdanningsløpet.

Begrunnelse:

Arbeidet med psykisk helse bør påbegynne allerede i barnehagen. Dette for å fange opp og gi hjelp så tidlig som mulig. Tidlig innsats og arbeid med psykisk helse, kan bidra til å redusere frafallet i videregående skole.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8074 Fagforbundet**2. Å lære, Linje 134**

Linje 134 etter første punktum: ordet høy endres til riktig

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8075 LO Nordland**2. Å lære, Linje 134**

Linje 134 etter første punktum: ordet høy endres til riktig.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8076 Fagforbundet**2. Å lære, Linje 137**

For å motvirke utenforskap må det legges til rette for at alle får opplæring i digitale verktøy.

Begrunnelse:

Vi ser at det i dag er avgjørende at alle er trygge i bruk av digitalt verktøy.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8077 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**2. Å lære, Linje 137**

Tillegg: Kunnskap om arbeiderbevegelsens historie og dens rolle i utviklingen av det norske velferdssamfunnet er en viktig del av dette, og må inn i grunnskolens pensum.

Begrunnelse:

I dag er en del av problemet med at folk ikke organiserer seg at de har liten eller ingen kunnskap om hvor viktig det å være organisert er og hva som er oppnådd av rettigheter gjennom fagforeningene.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8078 Handel og Kontor i Norge (HK)**2. Å lære, Linje 137**

Ny setning etter punktum: Det er viktig å dra nytte av all kompetanse og utdanning i samfunnet, og det må bli enklere å få godkjent utenlandsk utdanning.

Begrunnelse:

Vi ønsker å tydeliggjøre dette fordi det må jobbes for at det blir enklere å bruke den kompetansen og utdannelsen folk har når de kommer til landet slik at den kan brukes innenfor riktig fagfelt.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8079 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, Linje 139**

Linje 139, tilleggsforslag: Grunnopplæringa skal være et dannelsesprosjekt til å gjøre elevene til gagns mennesker

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8080 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, Linje 143**

Fellesskolen er det viktigste verktøyet Norge har for å utjevne ulikhetene i samfunnet

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8081 Fellesforbundet (FF)**2. Å lære, Linje 144**

Linje 144-145 - ny setning: LO skal arbeide for å avvikle offentliggjøringen av resultatene fra de nasjonale prøvene i grunnskolen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8082 Handel og Kontor i Norge (HK)**2. Å lære, Linje 144**

Stryke "og der alle gis muligheter til læring uavhengig av bakgrunn"

Begrunnelse:

Henger sammen med forslag #2046 fra HK.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8083 Handel og Kontor i Norge (HK)**2. Å lære, Linje 145**

Ny setning: LO vil at den norske skolen skal drives av det offentlige og det skal være en skole for alle uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn. LO mener at skolen skal være leksefri og tilby gratis skolemåltider.

Begrunnelse:

Henger sammen med forslag #2045 fra HK.

For at alle skal ha like muligheter i den offentlige skolen, er det viktig at vi bygger en skole for alle. Det betyr at skolen må være tilpasset alle elever, uansett sosial og økonomisk bakgrunn. Leksefri skole er et tiltak for likhet og bedre psykisk helse, og putter mindre prestasjonspress på elevene. Dagens leksetvang er i favør for de som har foreldre med høyere utdanning, mens de som har foreldre med lavere utdanning får ofte ikke den samme hjelpen hjemme til leksene. Det samme gjelder de som har foreldre som jobber i yrker med kveldsvakter. Det handler ikke om at foreldrene ikke vil, men fordi de kanskje ikke kan stoffet eller har mulighet til å tilby hjelpen barna deres trenger. Mat på skolen er et effektivt grep for bedre folkehelse og bedre læring. Sunn skolemat gir bedre konsentrasjon, kan forbedre skoleresultatene og skaper fellesskap ved at alle elever samles rundt et felles måltid. Mat på skolen vil sørge for at alle barn får et ordentlig måltid om dagen, og dette vil utjevne sosiale helseforskjeller.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8084 Fagforbundet**2. Å lære, Linje 146**

Ny tekst etter videregående opplæring: høyskole- og universitetsutdanning, etterutdanning, desentralisert utdanning og nettbasert undervisning.

Begrunnelse:

"..., der du bor ..." strykes, det holder med desentralisert og nettbasert.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8085 LO Nordland

2. Å lære, Linje 146

ny tekst etter videregående opplæring, høyere utdanning, etterutdanning, desentralisert utdanning der du bor og nettbasert undervisning.

Begrunnelse:

etterutdanning, mulighetene for desentralisert utdanning (der du bor), nettbasert undervisning må styrkes evt. ny teknologi for deltakelse i undervisning må (i større grad) tas i bruk

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8086 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, Linje 146

Sette inn ordet «voksenopplæring» etter «videregående opplæring».

Begrunnelse:

Voksenopplæringen fortjener å nevnes sammen med andre læringsarenaer.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8087 LO Trøndelag

2. Å lære, Linje 147

Tilleggsforslag: Alle må få reelle og likeverdige tilbud om barnehage, grunnskole, kulturskole, videregående opplæring og høyere utdanning. LO er kritisk til at kommersielle aktører som selger lærings-mat-eriell og opplæringspakker til barnehage og skoler får stadig sterkere påvirkning på kunnskapssyn og læring.

Begrunnelse:

Forventingene om læring kommer fra kommersielle aktører som selger læringsmateriell og opplæringspakker, fra statlige og lokale myndigheter og fra foreldre.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8088 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, Linje 147

Tillegg, uthevet: Videregående opplæring og høyere utdanning **samt hospitering i arbeidslivet.**

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8089 Fagforbundet**2. Å lære, Linje 147**

Endringsforslag: Ordet *høyere utdanning* byttes ut med *høyskole- og universitets-utdanning*. Gjelder også i andre deler av teksten.

Begrunnelse:

Ordet høyere utdanning indikerer at det også finnes en lavere utdanning. Stigmatiserende og upresist. Bruk den formelle benevnelsen på disse utdanningsløpene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8090 Fagforbundet**2. Å lære, Linje 147**

Alle ledd i karriereveiledningen må styrkes. Det må arbeides aktivt for at alle ser muligheter på tvers av kjønnsstradisjonelle utdanningsvalg.

Begrunnelse:

Det står i forslaget «her under rådgivningstjenesten» vi mener at alle ledd i karriereveiledere må styrkes, ikke bare noe.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8091 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, Linje 148**

Legge til ny setning på linje 148: Biblioteket er en viktig kultur og læringsarena, som må være lett tilgjengelig for alle.

Begrunnelse:

Bibliotekene er en viktig forutsetning for målet om lik rett til utdanning og livslang læring.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8092 Fagforbundet**2. Å lære, Linje 149**

Føyes til brødtekst kap 2 linje 149/150: For unge under 30 år som er uten tilbud om arbeid, utdanning eller aktivitet, vil LO at det innføres en garantiordning som sikrer at de får slikt tilbud innen kort tid.

Begrunnelse:

SV sitt forslag til alternativt budsjett for 2020 fra Arbeids- og sosialkomiteen. De foreslo: For å sikre tettere oppfølging av unge som faller utenfor arbeid og utdanning, foreslås det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2020 en ungdomsgaranti, som sikrer unge under 25 år arbeid, aktivitet eller kvalifisering innen kort tid. (Innst. 15S (2019-2020) fra Arbeids- og sosialkomiteen på St. budsjettet 2020). Arbeiderpartiet arbeider for at flere tiltak til sammen kan få unge utenfor utdanning og arbeid raskere inn i arbeid eller utdanning. De mener det mangler tilstrekkelig tilbud av arbeidsplasser og studieplasser/lærlingplasser for de som trenger det. De har hatt en flere forslag til

statsbudsjettet; som f.eks 83 mill mer til oppfølging av unge utenfor arbeidslivet, 50 millioner til prøveprosjekt med nasjonal lærlingplassrett, 15 millioner til rekruttering av nye lærebedrifter, 165 millioner til å opprette 1000 flere fagskoleplasser, 142 millioner mer til arbeidsmarkedstiltak osv. Dessuten arbeidet med en jobbgaranti for unge uføre. Det er bedre og mer motiverende å gi et tilbud enn å fokusere på å gjøre vilkårene vanskeligere når man står utenfor. Siden 2016 har regjeringen hatt det som benevnes som ei ungdomspakke som er videreført i årene etter, og har flere tiltak i arbeidsmarkedet og rettet mot kvalifisering, men vi kjenner også til innstramming i flere ordninger/tiltak, f.eks. AAP.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8093 Fagforbundet

2. Å lære, Linje 149

Det er et mål at praktisk og erfaringsbasert lærdom, som mesterlæretradisjonen, får plass i utdanningsløpet.

Begrunnelse:

Dagens skolebaserte undervisning har sitt utspring i en annen læringstradisjon enn mesterlæretradisjonen. Den skolebaserte undervisningen er mer abstrakt og formalisert enn opplæringen som bygger på en mesterlæretradisjon, som er mer praksis- og erfaringsbasert. Selv om denne formen for opplæring har fokus på praksis og erfaring består også denne av teori, men teori knyttet til den praktiske tilnærmingen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8094 LO Viken

2. Å lære, Linje 150

Ekstra kulepunkt fremmes: Arbeide for at arbeiderbevegelsens historie og ideologi skal inn i lærerplanen i grunnskolen.

Begrunnelse:

avgjørende for unge å lære om arbeiderbevegelsen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8095 LO i Oslo

2. Å lære, Linje 150

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt: «Det er læreren og menneskene rundt elevene som er den viktigste ressursen i skolen. Læreren må få bedre tid til elevene og til selv å utvikle sin kompetanse.»

Begrunnelse:

Det er tverrpolitisk og faglig enighet om læreren og menneskene i skolen som det aller viktigste for læring og trygghet. Dette må ikke drukne i teknologisk utvikling og skolereformer. Lærerne må gis nødvendig mulighet til å øke sin kompetanse innen disse områdene samtidig som de har nok tid til å ivareta elevene. En tillitsreform i skolen er

nødvendig for å fjerne tidstyven for lærerne og avbyråkratisere skolene Det er viktig at LO er en viktig støttespiller for alle ansatte i skolen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8096 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, Linje 150

Nytt kulepunkt: Jobbe for at arbeiderbevegelsens historie og ideologi skal inn i læreplanen i grunnskolen

Begrunnelse:

Viktig at dagens elever får kunnskap om fag- og arbeiderbevegelsen, rettigheter og plikter i arbeidslivet, viktigheten av å organisere seg for å sikre gode lønns- og arbeidsforhold m.m.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8097 LO Trøndelag

2. Å lære, Linje 151

Tilleggsforslag. LO vil: Arbeide mot privatisering, markedsretting, byråkratisering og konkurranseutsetting av utdanningssektoren i Norge.

Begrunnelse:

Skule og utdanning har blitt meir og meir prega av eit styringssett som gjerne får merkelappen new public management. Etter tusenårsskiftet har det blitt fleire leiarsjikt og meir vektlegging av «god ledelse» som avgjerande for kvaliteten på opplæringa. Dette har ført til større avstand mellom dei som står i klasserommet og skuleleiinga, eit stort skjemavelde (td. meir testing av elevane og mykje bruk av spørjeundersøkingar), meir kontroll og mindre tillit. Oslo- og Sandsfjordskulen er for mange reine skrekkeeksempel. Læraren blir mindre sjølvstendig i eit slikt regime. Leiarane samlar seg i eigne leiarfora (td. rektormøte) og utviklinga blir stikk i strid med LO sitt mantra om at kunnskap til alle gjev fridom.

Etter ein del år som HTV ser eg og at utviklinga med fleire leiarsjikt har ført til større lønsskilnader mellom dei i klasserommet og leiarane på ulike nivå. Kvart år dreg leiarane litt i frå dei på grunnplanen i skulen, og kronemessig blir det etterkvart stor avstand ettersom me har prosentvis oppgjer. Slik bidreg organiseringa av skule og utdanning til større klasseskiljer.

LO meiner skuleleiing i større grad må baserast på tillit og lojalitet nedover mot dei som gjer jobben i klasseromma. Då må ein få færre leiarsjikt, mindre hierarkisk struktur, mindre byråkrati og mindre skilnad i løn.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8098 LO Rogaland

2. Å lære, Linje 151

Legge til: Arbeide for utvikling av kommersielle selskaper innanfor opplæring

Begrunnelse:

Et samfunn hvor mange ikke er en del av det offentlige opplæringen, er med på å skape store forskjeller i samfunnet. Felles utdanning gir felles forståelse for andre mennesker.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8099 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, Linje 151**

Legge til LO vil: Arbeide mot **kommersialisering**, markedsretting, byråkratisering og konkurranseutsetting av utdanningssektoren i Norge.

Begrunnelse:

Skule og utdanning har blitt meir og meir prega av eit styringssett som gjerne får merkelappen new public management. Etter tusenårsskiftet har det blitt fleire leiarsjikt og meir vektlegging av «god ledelse» som avgjerande for kvaliteten på opplæringa. Dette har ført til større avstand mellom dei som står i klasserommet og skuleleiinga, eit stort skjemavelde (td. meir testing av elevane og mykje bruk av spørjeundersøkingar), meir kontroll og mindre tillit. Oslo- og Sandefjordskulen er for mange reine skrekkeeksempel. Læraren blir mindre sjølvstendig i eit slikt regime. Leiarane samlar seg i eigne leiarfora (td. rektormøte) og utviklinga blir stikk i strid med LO sitt mantra om at kunnskap til alle gjev fridom.

Utviklinga med fleire leiarsjikt har ført til større lønsskilnader mellom dei i klasserommet og leiarane på ulike nivå. Kvart år dreg leiarane litt i frå dei på grunnplanet i skulen, og kronemessig blir det etterkvart stor avstand ettersom me har prosentvise oppgjer. Slik bidreg organiseringa av skule og utdanning til større classeskiljer. Skuleleiing må i større grad baserast på tillit og lojalitet nedover mot dei som gjer jobben i klasseromma. Då må ein få færre leiarsjikt, mindre hierarkisk struktur, mindre byråkrati og mindre skilnad i løn.

Innstilling:

Ivarettatt

Forslagsnr: 8100 LO Troms og Finnmark**2. Å lære, Linje 151**

Nytt kulepunkt: LO vil arbeide for at barnehager og skoler som drives på et kommersielt grunnlag tilbakeføres til det offentlige.

Begrunnelse:

Det bør være et mål å bygge en offentlig utdanningssektor i Norge uten kommersielle aktører. Innenfor barnehagesektoren har vi de siste tiårene fått flere barnehagebaroner som tjener seg rike på å kutte i lønns- og arbeidsvilkår til de ansatte. Disse bør forbys og det offentlige bør ta over.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8101 Fagforbundet**2. Å lære, Linje 153**

At alle skal ha gode betingelser for livslang læring og rett til etter- og videreutdanning innenfor økonomiske rammer som gir den enkelte reell mulighet til å delta uavhengig av sosial bakgrunn og økonomiske evner.

Begrunnelse:

Livslang læring øker livskvaliteten, åpner muligheter for deltakelse i arbeids- og samfunnsliv og sikrer behovet for kvalifisert arbeidskraft i takt med endringene i samfunnet. Alle skal ha mulighet til læring og kompetanseutvikling gjennom hele livet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8102 Fagforbundet**2. Å lære, Linje 154**

Endre gammelt strekpunkt linje 154/155 fra: At den yrkesfaglige utdanningsretningen, fra grunnskolen via videregående til høyere yrkesfaglig utdanning styrkes. Endres til: Styrke den yrkesfaglige utdanningsretningen, fra grunnskolen via videregående til høyere yrkesfaglige utdanningen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8103 LO Trøndelag**2. Å lære, Linje 155**

Tilleggsforslag: LO vil at det må innføres en garantiordning for alle under 25 år som sikrer et tilbud om jobb, utdanning eller kompetansegivende opplæring innen en ledighetsperiode på 3 måneder.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8104 LO Rogaland**2. Å lære, Linje 155**

Tilleggsforslag: LO vil at det må innføres en garantiordning for alle under 25 år som sikrer et tilbud om jobb, utdanning eller kompensasjonsgivende opplæring innen en ledighetsperiode på 3 måneder.

Begrunnelse:

Perioder med arbeidsledighet bør kunne brukes til kompetanseheving både av hensyn til den enkelte, men og for å heve kompetansenivået i arbeidsstyrken generelt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8105 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, Linje 155**

Legge til: LO vil at det må innføres en garantiordning for alle under 25 år som sikrer et tilbud om jobb, utdanning eller kompetansegivende opplæring innen en ledighetsperiode på 3 måneder.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8106 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, Linje 155**

Nytt kulepunkt: at fellesskolen skal være et verktøy mot utenforskap

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8107 EL og IT Forbundet**2. Å lære, Linje 155**

Endre kulepunkt: "At den yrkesfaglige utdanningsretningen, fra grunnskolen via videregående til høyere yrkesfaglig utdanning styrkes." Til: "At den yrkesfaglige utdanningsretningen, fra grunnskolen via videregående til høyere yrkesfaglig utdanning styrkes og anerkjennes."

Begrunnelse:

"Yrkesfaglig utdanning blir i for stor grad sett på som en mindre ""verdifull"" utdanning sammenlignet med akademiske fag. Dersom rekrutteringen til yrkesfag skal styrkes, så må også anerkjennelsen av yrkesfaglig utdanning styrkes.

Ansvarlige for yrkesfaglig utdanning i Oslo mener at det viktigste tiltaket for å styrke yrkesfag er å gjøre det lettere å videreutdanne seg i akademisk retning, med det mener de faktisk at det å være yrkesfag utdannet i seg selv ikke er godt nok."

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8108 LO Agder**2. Å lære, Linje 155**

Nytt kulepunkt etter linje 155: "Arbeide for at det blir en sterk satsning på sosial boligbygging som sikrer at studenter kan leie rimelige boliger/leiligheter i studietiden."

Begrunnelse:

Studenter som skal studere må som regel reise til større byer for å studere, og med den boligpolitikken som føres over det ganske land så styrer markedet prisene. Noe som resulterer i at studenter sliter med å kunne finansiere sine studier. De må som regel ta ekstrasjober eller ha velstående foreldre for å kunne klare kostnadene. Barn av foreldre med dårlig råd vil derfor være de mest skadelidende, og deres barn må kanskje avbryte viktige studier fordi økonomien ikke tillater det. Alle skal ha rett til å studere uavhengig av om en er velstående eller ikke.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8109 LO Troms og Finnmark**2. Å lære, Linje 155**

Tilleggsforslag, nye kulepunkt

Jobbe for utdanningstilbud over hele landet

Jobbe for å øke kompetanse og statusheving av barne- og ungdomsarbeidere i skole, SFO og barnehage.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8110 LO Troms og Finnmark**2. Å lære, Linje 155**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt: Øke grunnbemanning i barnehage, skole og SFO.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8111 Fagforbundet**2. Å lære, Linje 155**

Frafall må forebygges i hele utdanningssystemet.

Begrunnelse:

For å kunne gi de unge en mulighet til å få en utdanning, hjelpe de å bygge et godt grunnlag for å kunne gå en god framtid på egne bein og muligheter til sikker inntekt i et arbeidsforhold.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8112 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, Linje 155**

Nytt kulepunkt: Arbeide for at det settes større fokus på arbeidsliv, arbeidslivets parter, samt arbeiderbevegelsens historie gjennom hele utdanningsløpet.

Begrunnelse:

Ulikheten øker, Vi ser at vi får et mer og mer presset arbeidsliv, hvor de ansatte får mindre og mindre og si. For å løse velferdsoppgavene vil det kreve mer samarbeid mellom mennesker og systemer. I dag har vi en arbeidsmiljølov som kan sikre et trepartssamarbeid. Derfor er det viktig at unge mennesker på et tidlig tidspunkt får informasjon og kunnskap om at de er en likeverdig part som ansatt i norsk arbeidsliv, og sin rolle i trepartssamarbeidet. Vi har i dag et skolesystem som ikke forbereder unge mennesker godt nok på et presset arbeidsliv. Særlig med tanke på utnyttelse av unge

personer som ikke har kunnskapen de trenger om rettigheter, krav, likebehandling og organisasjonsfrihet. Vi i LO forsøker å være aktivt inne i skolen med foredrag om arbeidslivet og de fallgruvene som finnes for unge mennesker, som utnyttelse, svart arbeid, rettigheter og plikter. Dette er det vi trenger mer av! Dagens situasjon er at denne kunnskapen vi gir til skoleungdom før de kommer ut i ordinært arbeidsliv går på velviljen til enkelte skoler og enkelte lærere for å gi oss innpass. Derfor bør dette inkluderes som en del av ordinær opplæring inn i skolen så tidlig som ungdomsskolen, så det ikke kommer an på hvilken retning man velger å ta på videregående, eller hvilken skole man går på om man får opplæring i arbeidslivet eller ikke.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8113 Industri Energi (IE)

2. Å lære, Linje 155

Nytt kulepunkt etter linje 155 «Fagbrev må gi tilleggspoeng på samordnet opptak på lik linje med militærtjeneste og folkehøyskole.»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8114 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, Linje 155

Det bør vurderes å flytte og bygge ut det som står om kulturskolen i linje 568 til 570 til å bli et eget punkt i kapittelet «Å lære».

Begrunnelse:

kulturskolen har etter vårt syn en naturlig plass inn under "Å lære"

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8115 Handel og Kontor i Norge (HK)

2. Å lære, Linje 155

Nytt kulepunkt (ikke erstatning for eksisterende kulepunkt): Arbeide for at det etableres utdanningsfond finansiert gjennom trepartssamarbeidet.

Begrunnelse:

For å sikre gode økonomiske rammer for livslang læring og rett til etter- og videreutdanning, er det viktig at partene sammen med myndighetene forplikter seg til et utdanningsfond som kan bære kostnadene. Videre er det viktig at den enkeltes reelle mulighet sikres ved at det ikke legges opp til egenfinansiering.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8116 LO Trøndelag
2. Å lære, 2.1 Barnehage

Nytt punkt, linje 174: Private barnehager skal ikke kunne få støtte som overstiger virkelige lønns- og pensjonskostnader.

Begrunnelse:

Barnehagelovens § 14a er tydelig: «Offentlige tilskudd og foreldrebetaling skal komme barna i barnehagen til gode». Samtidig åpner den for at barnehagen kan ha «et rimelig årsresultat». Hva som er et rimelig årsresultat er ikke juridisk vurdert. De kommunale tilskuddene til private barnehager er basert på kostnadene i de kommunale barnehagene, hvor det ikke er noe overskudd. Drivere av ideelle og ikke-kommersielle barnehager hevder ofte at tilskuddene fra kommunen forsvinner først og fremst til personalkostnader, og det er umulig å drive med store overskudd uten at det kuttes kostnader et sted. Når det viser seg at drivere av private barnehager tar ut store overskudd ved å opprette mange selskaper som igjen kjøper tjenester av hverandre, er det ofte på bekostning av de ansattes lønns- og pensjonsvilkår. Skattepengene skal gå til velferd, ikke til profitt i kommersielle selskaper. Når velferden privatiseres eller gjøres om til et marked, blir det vanskeligere for demokratiet å styre tjenestene, og penger flyttes fra fellesskapet til private lommer. Mange av de ansatte i velferdstjenestene har i utgangspunktet lave lønninger og ugunstige arbeidstider, og samfunnet må sørge for at de verdsettes mer, ikke mindre. Derfor er det først og fremst det offentlige, supplert av ideelle krefter, som skal stå for velferden i Norge.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8117 LO Trøndelag
2. Å lære, 2.1 Barnehage

Nytt punkt, linje 174: Barnehageloven må endres slik at den likebehandler kommunale og private barnehager når barnetallet i kommunen minker.

Begrunnelse:

Det viser seg at når barnetallene minker og det blir nedbemanning av ansatte innen barnehagesektoren, så er det de kommunale barnehagene som blir rammet av nedbemanning. I § 8. Kommunens ansvar står det blant annet: "Kommunen forvalter de statlige øremerkede tilskuddene til ikke-kommunale barnehager i kommunen. Kommunen kan ikke avkorte det kommunale tilskuddet etter § 14 som følge av et slikt statlig tilskudd." Dette medfører at en kommune er nødt til å gjennomføre eventuelle nedbemanninger i sektoren ved kommunale barnehager. Med loven kan private barnehager hevde sin rett til ikke å akseptere nedbemanning. Fagbevegelsen er imot at offentlig virksomhet settes ut til private drivere med profitt som mål og da er det urimelig at barnehageloven gir private barnehager fordeler ved minkende barnetall i en kommune.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8118 LO i Oslo
2. Å lære, 2.1 Barnehage

Tilleggsforslag, nye setninger i uthevet skrift: «... utdanning. Barnehager og skoler må sørge for tilrettelagt opplæring og spesialundervisning tilpasset det enkelte barns utfordringer og potensialer, og ha et inkluderende læringsmiljø. LO vil at barn skal sikres opplæring i

samisk språk og kultur uavhengig av bosted og bakgrunn, i både barnehage og grunnopplæring, og at det satses på utdanning av samisklærere. Karriereveiledningen, herunder ...»

Begrunnelse:

Dersom alle skal få så gode muligheter som mulig til å realisere sine evner og anlegg må tilrettelegging og spesialundervisning tilpasses det enkelte barn med kvalifiserte lærere. Alle barn med samisk morsmål må få mulighet til å lære og praktisere språk og kultur uavhengig av hvor de bor. Utdanning og tilgang av samisk lærere må sikres så dette er mulig.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8119 LO Vestfold og Telemark

2. Å lære, 2.1 Barnehage

Nytt kulepunkt på linje 174: LO vil arbeide for en bemanningsnorm som sikrer barna full bemanning hele oppholdstiden, ikke bare under kjernetiden fra 10.00 – 13.00.

Begrunnelse:

Å snakke om en bemanningsnorm slik praksisen er i dag, betyr at vi kun har dekning for denne noen få timer pr. dag. Ønsker vi å gi barna den oppfølgingen de fortjener, må vi begynne å jobbe for at det er nok antall voksne til stede for dem under hele deres opphold.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8120 LO Vestfold og Telemark

2. Å lære, 2.1 Barnehage

LO skal arbeide for gratis barnehage og SFO. Som en konsekvens av dette fjernes kontantstøtten.

Begrunnelse:

Alle barn skal ha like muligheter uavhengig av foreldrenes inntekt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8121 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, 2.1 Barnehage

Nye setninger linje 147: ... utdanning. Barnehager og skoler må sørge for tilrettelagt opplæring og spesialundervisning tilpasset det enkelte barns utfordringer og potensialer, og ha et inkluderende læringsmiljø. LO vil at barn skal sikres opplæring i samisk språk og kultur uavhengig av bosted og bakgrunn, i både barnehage og grunnopplæring, og at det satses på utdanning av samisklærere. Karriereveiledningen, herunder

Begrunnelse:

Dersom alle skal få så gode muligheter som mulig til å realisere sine evner og anlegg må tilrettelegging og spesialundervisning tilpasses det enkelte barn med kvalifiserte lærere. Alle barn med samisk morsmål må få mulighet til å lære og praktisere språk og kultur

uavhengig av hvor de bor. Utdanning og tilgang av samisk lærere må sikres så dette er mulig.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8122 LO Vestfold og Telemark

2. Å lære, 2.1 Barnehage

LO vil:

- Få tegnspråk inn i barnehagen
- At alle kommunale barnehager skal ha minst en ansatt som kan kommunisere på tegnspråk
- At alle ansatte i kommunal barnehage er pålagt opplæring i tegnspråk
- Alle ansatte i barnehagen skal få et tilbud om opplæring i tegnspråk fra kommunen.
- At alle barnehageansatte skal ha minst 1 tegnspråkkurs i året. Kurset skal gi generelle kunnskaper om kommunikasjon med tospråklige, hørselshemmede og barn med språk og talevansker.
- At tegnspråk skal bli en del av barnehagelærerutdanningen
- Innføre tegnspråk som valgfag på alle ungdomsskoler der dette er forsvarlig i alle fylker.

Begrunnelse:

Forskning viser at barn har en unik evne til å lære språk, ved å tydelig kommunisere med kroppsspråk. Kroppsspråk er med å stimulere språksenteret i hjernen, og benyttes av mange som et supplement til vanlig kommunikasjonspraksis i barnehage. Tegn til tale er en pedagogisk måte barn kan lære å kommunisere på, som i økende grad blir brukt hos barn med språk og talevansker, tospråklige barn og hørselshemmede. Problemet med tegn til tale er at hvert barn har sitt eget språk, og man må derfor kunne barnets individuelle språk for å forstå dem. Dette kan bli utfordrende når en barnehageansatt er i møte med mange barn hver dag. Derimot har vi allerede et universelt tegn til tale språk, som vi kjenner som tegnspråk. Hvis barn har evnen til å lære tegn til tale, har de like stor evne til å lære tegnspråk. Språk er finmotorikk som ofte skaper problemer for små barn som nettopp har begynt å si sine første ord. Det er store forskjeller i tale og kommunikasjonsferdighetene til barna, og tegnspråk kan være med på å minske forskjellene. Tegnspråk som fremmedspråk. Likevel er det også flere som ikke har en tilknytning til tegnspråk, men som ønsker å lære seg språket. I Norge i dag er det ca. 16 500 som bruker tegnspråk, av disse er ca. 5 000 helt avhengige. Likevel er det bare 16 500 av Norges nesten 5,3 millioner innbyggere som kan bruke tegnspråk. Det er altfor lite. Hvis resten av befolkningen hadde kunnet noen grunntegn, ville det hjulpet disse menneskene mye. Å få tegnspråk inn som et mulig valgfag vil gi en mulighet for elever til å lære seg å kommunisere med enda flere i den norske befolkningen, gjøre det enklere å lære internasjonalt tegnspråk, men viktigst av alt inkludere denne språkminoriteten i Norge.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8123 LO Trøndelag
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 159

Tilleggsforslag: Barnehagen skal være en arena for barns utvikling som gir trygge rammer og anerkjenner den frie leikens betydning for læring og utvikling.

Begrunnelse:

I framlegget i debatteftet kap.2.1, verkar det som om det er ein motsetnad mellom fri leik og læring. Det er det absolutt ikkje. Gjennom leik gjer barn viktige og verdfulle erfaringar om til dømes avstand, mengder, tyngde, omfang, konsistens, kaldt/varmt....ved å utforska omgjevnadene, natur, byrom, andre menneske, dyr, larm-leven-musikk... Leik er læring på høgt nivå.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8124 Skolenes landsforbund (SL)
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 159

Legge til side 5, linje 159.160: Barnehagen skal være en arena for barns utvikling som gir trygge rammer *og anerkjenner den frie leikens betydning for læring og utvikling.*

Begrunnelse:

I framlegget i debatteftet kap.2.1, verkar det som om det er ein motsetnad mellom fri leik og læring. Det er det absolutt ikkje. Gjennom leik gjer barn viktige og verdfulle erfaringar om til dømes avstand, mengder, tyngde, omfang, konsistens, kaldt/varmt....ved å utforska omgjevnadene, natur, byrom, andre menneske, dyr, larm-leven-musikk... Leik er læring på høgt nivå.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8125 LO Trøndelag
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 160

Endringsforslag: Det må være nok voksne, inkludert barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere, som legger til rette for barns frie og spontane lek, læring og sosialisering. Endres til: Det må være nok voksne, inkludert barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere, som legger til rette for læring og sosialisering gjennom spontan lek og mer styrte aktiviteter.

Begrunnelse:

I framlegget i debatteftet kap.2.1, verkar det som om det er ein motsetnad mellom fri leik og læring. Det er det absolutt ikkje. Gjennom leik gjer barn viktige og verdfulle erfaringar om til dømes avstand, mengder, tyngde, omfang, konsistens, kaldt/varmt....ved å utforska omgjevnadene, natur, byrom, andre menneske, dyr, larm-leven-musikk... Leik er læring på høgt nivå.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8126 LO Viken

2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 160

Det skal være nok voksne, inkludert barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere til enhver tid innen åpningstiden, som legger til rette for barns frie spontane lek, læring og sosialisering.

Begrunnelse:

tydeliggjøring

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8127 LO Rogaland

2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 160

Stryk: der må være nok voksne erstattes med: Økt grunnbemanning, inkludert barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere

Begrunnelse:

Må ha et større krav om hvem som skal jobbe i barnehagene, må definere yrkesgrupper, og ivareta alle fagarbeiderne. De har en viktig utdanning som må bli brukt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8128 LO i Oslo

2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 160

Endringsforslag – følgende tekst: «Det må være nok voksne, inkludert barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere ...», endres til (endring i fet skrift): «*Økt grunnbemanning*, inkludert barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere ...»

Begrunnelse:

Voksne er ikke et godt begrep i denne sammenhengen. Grunnbemanningen skal økes med barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere, ikke «tilfeldige» voksne.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8129 Fagforbundet

2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 160

Det må være nok voksne som legger til rette for barns lek, læring og sosialisering.

Begrunnelse:

Barnehagehverdagen består av både planlagte og spontane aktiviteter.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8130 Fagforbundet
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 160

Linje 160 stryk teksten: inkludert barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8131 Fellesorganisasjonen (FO)
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 160

Linje 160 Endre setning: Det må være nok voksne, inkludert barnehagelærere, barne- og ungdomsarbeidere og sosialfaglig personell, som legger til rette for barns frie spontane lek, læring og sosialisering.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8132 LO Nordland
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 160

stryk teksten: inkludert barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8133 Skolenes landsforbund (SL)
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 160

Stryk og ny setning linje 160: (Det må være nok voksne) Økt grunnbemanning, inkludert barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere ... stryk: det må være nok voksne

Begrunnelse:

Voksne er ikke et godt begrep i denne sammenhengen. Grunnbemanningen skal økes med barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere ikke "tilfeldige" voksne.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8134 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 160

Endring: Grunnbemanningen må økes, slik at det er nok voksne, inkludert barnehagelærere ... (osv)

Begrunnelse:

Det er viktig at kravet er knyttet til at det er selve grunnbemanningsnormen som økes/styrkes. Å ansette flere voksne er det allerede rom for da normen er et minimum.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8135 Fagforbundet
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 162

Mobbing må stoppes og forebygges.

Begrunnelse:

Mobbeproblematikken er svært alvorlig og det er viktig å komme i gang med arbeidet så tidlig som mulig.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8136 Fagforbundet
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 162

For å oppnå dette må bemanningsnormen styrkes gjennom hele dagen.

Begrunnelse:

Settes inn i brødteksten linje 162, etter ordet "... sosialisering." " For å oppnå dette ...". Barnehagens kvalitet med et trygt og sikkert miljø for barna, og et godt pedagogisk tilbud, ivaretas i stor grad ved å ha nok voksne hele barnehagedagen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8137 LO Viken
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 163

Redaksjonskomiteen ser på ordlyden i setning 163, og sørger for at innspillet over blir i varetatt. Ordet: *private leverandører* byttes ut med *private aktører*.

Begrunnelse:

Det å åpne opp for private barnehager var i sin tid valgt strategi av venstresiden i norsk politikk for å oppnå full barnehagedekning. Generelt er det norske samfunnsmaskineriet avhengig av at privat næringsliv, driftige folk som produserer og bidrar til arbeidsplasser og økonomiske resultater. Mange private barnehager er drevet som stiftelser og ideelle organisasjoner for eksempel basert på dugnad fra foreldre. Problemet er ikke at barnehagene er drevet av private aktører, men at skattepenger i felleskapets spleiselag går ut av landet og rett inn i skatteparadiser. Setningen kan oppfattes som uklar.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8138 Fagforbundet
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 165

Endring i linje 165: det settes punktum etter politisk arbeid, resten av setningen strykes.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8139 LO Nordland
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 165

det settes punktum etter politisk arbeid, resten av setningen strykes

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8140 LO Nordland
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 166

stryk teksten: Lønnsomheten i barnehagesektoren er langt høyere enn det som ellers er vanlig i privat sektor.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8141 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 167

LO ønsker at *krever en lovendring som sikrer* at offentlige midler kun skal gå til barnehagedrift, og ikke ende opp som overskudd i kommersielle selskaper.

Begrunnelse:

Private barnehager drives ofte av store konserner som tar ut store verdier fra selskapene til eierne.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8142 LO Viken
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 169

Ny setning; Flere barnehager bør drives i egenregi og av ideelle.

Begrunnelse:

Stadig flere barnehager drives av større kommersielle selskaper. Å skape begrensninger på profitt i barnehager vil ikke være tilstrekkelig for å stanse denne uheldige utviklingen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8143 LO i Oslo
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 169

Endringsforslag, endring i fet skrift: LO **krever en lovendring, der** offentlige midler kun skal gå til barnehagedrift, og ikke ende opp som overskudd i kommersielle selskaper.

Begrunnelse:

Samfunnets penger skal gå til velferd og ikke profitt. Private barnehager har normalt lavere lønnsutgifter og dårligere pensjonsavtaler enn i det offentlige. Vi ser gjentatte ganger hvordan profitt tas ut av private barnehager på ulike måter. Det er tydelig at det må være et klart lovverk som hindrer dette.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8144 Fagforbundet**2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 169**

Linje 169. Ny setning: Flere barnehager bør drives i offentlig regi og av ideelle.

Begrunnelse:

Stadig flere barnehager drives av større kommersielle selskaper. Å skape begrensinger på profitt i barnehager vil ikke være tilstrekkelig for å stanse denne uheldige utviklingen.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8145 Fagforbundet**2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 169**

LO vil arbeide for at barnehageloven endres slik at den likebehandler kommunale og private barnehager når barnetallet i kommunen minker.

Begrunnelse:

Setningen settes inn som egen setning i brødtekst i kap. 2 linje 169, etter setningen som slutter med ordet "... selskaper." Private barnehager skal ikke kunne ta ut et overskudd til eierne, med bakgrunn i dårlige lønns og pensjonsordninger. Private barnehager er likebehandlet med samme økonomiske overføringer som kommunale, men private barnehager har dårligere pensjonsordninger som gir et rent overskudd til eierne.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8146 LO Viken**2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 170**

Nytt kulepunkt; LO vil styrke den tidlige innsatsen i barnehagene.

Begrunnelse:

Den tidlige innsatsen i barnehager er avgjørende for barnets videre utvikling.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8147 LO Troms og Finnmark**2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 170**

Tilleggsforslag: Nytt kulepunkt: Øke grunnbemanningen i barnehagen

Begrunnelse:

Dagens bemanningsnorm gjør barnehagene sårbare, blant annet i forbindelse med daglige rutiner, pedagogisk innhold og sykefravær. I 2020 har Korona- pandemien synliggjort dette. For å kunne holde barnehagetilbudet åpent, har kommunene redusert åpningstidene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8148 LO Trøndelag**2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 171**

Tilleggsforslag: LO vil: Styrke kvaliteten i barnehagene ved å gi større rom for fri lek.

Begrunnelse:

I framlegget i debatteftet kap.2.1, verkar det som om det er ein motsetnad mellom fri lek og læring. Det er det absolutt ikkje. Gjennom lek gjer barn viktige og verdfulle erfaringar om til dømes avstand, mengder, tyngde, omfang, konsistens, kaldt/varmt....ved å utforska omgjevnadene, natur, byrom, andre menneske, dyr, larm-leven-musikk... Lek er læring på høgt nivå.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8149 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 171**

bytte første kulepunkt med: -Bemanningsnormen må gjelde i hele åpningstiden.

Begrunnelse:

Første kulepunkt er i dag for lite konkret.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8150 LO i Oslo**2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 172**

Endringsforslag – følgende tekst: «Sikre lave priser for alle gjennom redusert makspris.»

Endres til: «Innføre gratis kjernetid for alle.»

Begrunnelse:

Gratis kjernetid er et viktig virkemiddel for sosial utjevning, integrering og tidlig innsats. Gratis kjernetid betyr 20 timer gratis opphold i uken i barnehagen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8151 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 172**

Endre linje 172: Sikre lave priser for alle gjennom redusert makspris og innføre gratis kjernetid for alle.

Begrunnelse:

Gratis kjernetid er et viktig virkemiddel for sosial utjevning, integrering og tidlig innsats. Gratis kjernetid betyr 20 timer gratis opphold i uken i barnehagen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8152 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 172

Endring, kulepunktet strykes og erstattes med: "Innføre gratis kjernetid for alle"

Begrunnelse:

Gratis kjernetid er et viktig grep for at flere skal kunne bruke tilbudet og har samtidig en viktig sosial utjevnende funksjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8153 LO Innlandet

2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 173

Endringsforslag: At offentlig finansiering går til barnehagedrift og ikke til privat profitt.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8154 LO Agder

2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 173

Nytt kulepunkt etter linje 173: "Arbeide for gratis barnehage"

Begrunnelse:

Barnehager er en god og viktig lære arena for barn i de første leveår, og de aller fleste barn har plass i barnehager. Kostnader for barn i barnehager er en stor kostnad for barnefamilier, spesielt om en familie har flere barn i barnehagen. Derfor bør barnehageplass praktiseres på samme måte som i skolesystemet, nemlig gratisprinsippet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8155 LO Agder

2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 173

Nytt kulepunkt etter linje 173: "Styrke regelverket slik at det ikke blir mulig å ta ut profitter av barnehagedrift. Gjelder også om konsern/selskap organiserer barnehagen i tilknytning til eiendomsselskap, bemanningsselskap og andre selskaper de selv eier alene eller sammen med andre. Alle selskaper tilknyttet til barnehageselskapet skal ses i sammenheng."

Begrunnelse:

Viktig å gjøre noe med utviklingen innen barnehagesektoren. Ikke kun i forhold til de store profituttakene, men også i forhold til hvordan konsern/selskap organiserer barnehager sammen med andre typer selskaper.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8156 Fagforbundet
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 173

At offentlig finansiering går til barnehagedrift og ikke til privat *profitt*.

Begrunnelse:

Viktig å bruke ord som er kjent ute hos medlemmene.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8157 EL og IT Forbundet
2. Å lære, 2.1 Barnehage, Linje 173

Nytt kulepunkt; Jobbe for at alle barnehager driftes av det offentlige.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8158 LO Rogaland
2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning

Kulepunkt tre endres til: Redusere foreldrebetalingen på SFO og at all barnetilsyn skal legges sammen ved beregning av søskenmoderasjon/søskenrabatt.

Begrunnelse:

Barnetilsyn er en stor kostnad for småbarnsforeldre. Det oppleves som urettferdig at reduksjonen som gis i de fleste kommuner i mange tilfeller skiller på Barnehage og SFO.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8159 LO i Oslo
2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 175

Endringsforslag – følgende tekst: «SFO/Aktivitetsskolen er en viktig del av mange barns hverdag, og en arena for lek, inkludering og læring.» Endres til: «SFO/Aktivitetsskolen er en viktig del av mange barns hverdag, en arena **hvor læring skjer gjennom lek og sosialisering på barnas premisser.**»

Begrunnelse:

Endre til en formulering som er mer i tråd med målsetning og lovverk.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8160 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 175

Endring: SFO/Aktivitetsskolen er en viktig del av mange barns hverdag, en arena (*for lek, inkludering og læring*) hvor læring skjer gjennom lek og sosialisering på barnas premisser. ... for lek, inkludering og læring - strykes og erstattes.

Begrunnelse:

Begrunnelse: Endre til en formulering som er mer i tråd med målsetning og lovverk.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8161 LO Troms og Finnmark

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 177

Tilleggsforslag ny setning: SFO er skolens ansikt utad, og ofte en arena for meldingsutveksling mellom skole og hjem.

Begrunnelse:

Skolefritidsordningen i Norge er finansiert gjennom foreldrebetaling. Det stilles klare krav til innhold og kvalitet, men det er ofte vanskelig å etterleve disse. Dagens bemanningsnorm sier at én voksen kan ha ansvar for 18 barn med hel plass. Halve plasser slås sammen til hele, slik at en voksen i realiteten kan risikere å ha ansvar for 36 barn. Dette gjelder spesielt i kjernetiden, som er like etter skoleslutt og frem til ca. kl.15:30. Mange av de ansatte i SFO, er assistenter som fyller opp stillingene sine, og fokuset på kvalitet i SFO er mangelfull.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8162 LO i Oslo

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 177

Tilleggsforslag: «... forbedre SFO-tilbudet gjennom nasjonal rammeplan og grunnbemanningsnorm.»

Begrunnelse:

Variasjonene i SFO-tilbudet er et resultat av manglende rammeplaner og grunnbemanningsnorm.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8163 Fagforbundet

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 177

... forbedre SFO-tilbudet gjennom nasjonal rammeplan og god nok bemanning til forsvarlig drift.

Begrunnelse:

Rammeplanen for SFO er under utvikling.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8164 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 177

Tillegg ... forbedre SFO-tilbudet gjennom nasjonal rammeplan og grunnbemanningsnorm,

Begrunnelse:

Variasjonene SFO-tilbudet er et resultat av manglende rammeplaner og grunnbemanningsnorm.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8165 LO Vestfold og Telemark

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 177

Legge til setningen etter siste punktum på linje 177: SFO må få anerkjennelse som en viktig læringsarena, - ikke «bare» en tilsynsordning.

Begrunnelse:

SFO er en læringsarena, ikke bare en oppbevaring av elevene etter skoletid. Det er viktig å stille krav til SFO med hensyn til ressurser og kompetanse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8166 EL og IT Forbundet

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 177

Tillegg; Det må innføres makspris på SFO/AKS som sikrer alle barn like muligheter for å delta.

Begrunnelse:

Det er i dag svært ulike priser for barn i SFO, og i enkelte kommuner en høy pris, som gjør at enkelte familier ikke har økonomisk mulighet for å ha sine barn i ordningen.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8167 LO i Oslo

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 179

Endringsforslag – følgende tekst: «... styrker kvaliteten, reduserer prisen og lovfester retten til SFO.» Endres til: «... styrker kvaliteten og gir lovfestet rett til SFO for 1.-4.trinn og 1.-7. trinn for barn med spesielle behov.»

Begrunnelse:

Prisen skal ikke reduseres, men tilbudet skal være gratis. Retten til SFO må lovfestes for å sikre alle barn denne rettigheten. Alle barn bør ha rett til et trygt og inkluderende miljø utenom skoletiden.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8168 Fellesorganisasjonen (FO)
2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 179

Tillegg i kulepkt 1: EtterSFO-reform..... sett inn: "med tjenesten i offentlig regi."

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8169 Skolenes landsforbund (SL)
2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 179

Endring kulepunkt linje 179, tekst i parentes strykes: ... (reduserer prisen) og gir lovfestet rett til SFO for 1.-4.trinn og 1.-7. trinn for barn med spesielle behov.

Begrunnelse:

Prisen skal ikke reduseres, men tilbudet skal være gratis. Retten til SFO må lovfestes for å sikre alle barn denne rettigheten. Alle barn bør ha rett til et trygt og inkluderende miljø utenom skoletiden.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8170 LO i Oslo
2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 181

Tilleggspunkt, nytt kulepunkt: «Nasjonal grunnbemanningsnorm.»

Begrunnelse:

Dette er en videreføring av retten til gratis SFO som sikrer alle det samme minimumstilbudet. Skal aktiviteten på SFO/AKS bli bedre, må man sikre en god og forutsigbar bemanning. Kvalitet har en sammenheng med hvor mange ansatte som er på jobb.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8171 Fagforbundet
2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 181

Ny / endret setning: At kvaliteten i SFO-tilbudet skal utvikles, med vekt på lek, inkludering, kreativitet, fysisk aktivitet og praktisk læring. Arbeide for at barn med særskilte behov har tilstrekkelige ressurser også i SFO tiden.

Begrunnelse:

Barnet har samme behov for hjelp og oppfølging i SFO som i skole.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8172 Skolenes landsforbund (SL)
2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 181

Nytt kulepunkt linje 181: Nasjonal grunnbemanningsnorm.

Begrunnelse:

Dette er en videreføring av retten til gratis SFO som sikrer alle det samme minimumstilbudet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8173 LO Agder**2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 183**

Erstatte kulepunkt i linje 183 med følgende kulepunkt: "Arbeide for at SFO blir gratis for alle barn."

Begrunnelse:

SFO er viktig for barn opp til en viss alder. Og SFO er blitt en del av skolen. Det er en stor kostnad for barnefamilier, og det er viktig at barn får en trygg plass å være etter at skolen er slutt for dagen. Og som regel passer ikke dette om begge foreldrene er i arbeid. For at alle barn skal ha muligheten til å benytte SFO uavhengig av økonomi bør dette baseres på gratisprinsipp.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8174 LO Troms og Finnmark**2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 183**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt: Styrke bemanningen i SFO

Begrunnelse:

Skolefritidsordningen i Norge er finansiert gjennom foreldrebetaling. Det stilles klare krav til innhold og kvalitet, men det er ofte vanskelig å etterleve disse. Dagens bemanningsnorm sier at én voksen kan ha ansvar for 18 barn med hel plass. Halve plasser slås sammen til hele, slik at en voksen i realiteten kan risikere å ha ansvar for 36 barn. Dette gjelder spesielt i kjernetiden, som er like etter skoleslutt og frem til ca. kl.15:30. Mange av de ansatte i SFO, er assistenter som fyller opp stillingene sine, og fokuset på kvalitet i SFO er mangelfull.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8175 LO i Oslo**2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 183**

Endringsforslag – følgende tekst:

«Redusere foreldrebetalingen på SFO.» *Endres til:* «Gratis SFO.»

Begrunnelse:

Alle barn har behov for SFO og dette skal være en rettighet. Foreldrebetaling skaper forskjeller, resultatet er at barna fra lavinntektsfamilier står uten tilbud. Gratis tilbud til alle vil utjevne forskjellene.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8176 Fagforbundet

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 183

Stryke: «*reduserer prisen*». Nytt kulepunkt: «- Arbeide for gratis SFO til alle.»

Begrunnelse:

Gratis SFO til alle vil minske forskjellene. Det gjør at alle foreldre uavhengig av økonomisk situasjon kan delta i arbeidslivet på like vilkår. SFO er også en viktig læring og sosialiseringsarena som alle barn burde få ta del i.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8177 Industri Energi (IE)

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 183

Endre kulepunkt fra: -Redusert foreldrebetaling. Endres til: -Gratis SFO

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8178 LO Nordland

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 183

fortsettelse på 3. kulepunkt: og innføre gratis SFO for 1 klasse

Begrunnelse:

Det er en god måte å utjevne de økonomiske forskjellene på. 6-åringer skal ikke være hjemme alene etter skolen.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8179 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 183

Endre linje 183. Kulepunkt: Redusere foreldrebetalingen på SFO. Gratis SFO

Begrunnelse:

Alle barn har behov for SFO og dette skal være en rettighet.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8180 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

2. Å lære, 2.2 Skolefritidsordning, Linje 183

Endring, kulepunktet erstattes med: Jobbe for gratis SFO

Begrunnelse:

Redusert foreldrebetaling vil ikke sikre lik tilgang for alle slik at prinsippet om universelle tjenester ivaretas, derfor bør ordningen gjøres gratis.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8181 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen**

LO bør jobbe for at personlig økonomi blir ett obligatorisk fag på videregående skoler, aller helst fra ungdomsskole nivå.

Begrunnelse:

For å forebygge at unge gjør feil økonomiske valg tidlig i livet. Og gi en bedre personlig økonomi.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8182 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen**

LO må jobbe videre med å få inn arbeidsliv og historien til fagbevegelsen inn på skolen. Og da allerede fra ungdomsskolen.

Begrunnelse:

Det er mange unge i dag som ikke vet om vad de har krav på i arbeidslivet og fordelene med å være organisert, derfor er det veldig viktig å få dette inn i pensum på skolen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8183 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen**

Arbeidsmiljøloven, trepartssamarbeidet og den norske modellen inn i ungdomsskolen som fag.

Begrunnelse:

Ulikheten øker, Vi ser at vi får et mer og mer presset arbeidsliv, hvor de ansatte får mindre og mindre og si. For å løse velferdsoppgavene vil det kreve mer samarbeid mellom mennesker og systemer. I dag har vi en arbeidsmiljølov som kan sikre et trepartssamarbeid. Derfor er det viktig at unge mennesker på et tidlig tidspunkt får informasjon og kunnskap om at de er en likeverdig part som ansatt i norsk arbeidsliv, og sin rolle i trepartssamarbeidet. Vi har i dag et skolesystem som ikke forbereder unge mennesker godt nok på et presset arbeidsliv. Særlig med tanke på utnyttelse av unge personer som ikke har kunnskapen de trenger om rettigheter, krav, likebehandling og organisasjonsfrihet. Vi i LO forsøker å være aktivt inne i skolen med foredrag om arbeidslivet og de fallgruvene som finnes for unge mennesker, som utnyttelse, svart arbeid, rettigheter og plikter. Dette er det vi trenger mer av! Dagens situasjon er at denne kunnskapen vi gir til skoleungdom før de kommer ut i ordinært arbeidsliv går på velviljen til enkelte skoler og enkelte lærere for å gi oss innpass. Derfor bør dette inkluderes som en del av ordinær opplæring inn i skolen så tidlig som ungdomsskolen, så det ikke kommer an på hvilken retning man velger å ta på videregående, eller hvilken skole man går på om man får opplæring i arbeidslivet eller ikke.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8184 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen**

LO vil primært at alle grunnskoler og videregående skoler skal drives i offentlig regi. Sekundært mener LO at private grunnskoler som opprettes som en protest mot nedleggingsvedtak i kommuner ikke skal få statsstøtte.

Begrunnelse:

Mange kommuner har opplevd at det er blitt opprettet Montessorri-skoler der den offentlige skolen er blitt nedlagt. Dette har ikke noe med ønsket om skoler med alternativ pedagogikk å gjøre. Private skoler som er opprettet i protest mot kommunale vedtak, bør finansiere skolen selv, ikke motta statsstøtte.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8185 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen**

Framtidas skole må legge stor vekt på entreprenørskap; kompetanse i å utforske og skape. Ungt Entreprenørskap (UE) er en selvstendig, ideell forening som er etablert i alle fylker. UEs oppgave er å bidra til å bygge entreprenørskapskompetanse hos barn og unge, i samarbeid med utdanningssystemet og arbeids- og næringslivet. UE må sikres tilstrekkelige ressurser i hele landet til å gjøre dette viktige arbeidet som det framtidige arbeidslivet er avhengig av. Alle elever i grunnskolen, i videregående skole og på høyere utdanning skal få tilbud om entreprenørskapsaktiviteter i utdanningsløpet på alle nivåer. Organisasjonen Ungt Entreprenørskap må sikres finansiering slik at de kan garantere og gjennomføre sine programmer i langsiktig perspektiv.

Begrunnelse:

Finansieringen av Ungt Entreprenørskap er veldig forskjellig fra fylke til fylke. Fagfornyelsen peker på entreprenørskapskompetanse som viktig i den norske skolen. Ungt Entreprenørskap er den viktigste aktøren i for å få til opplæring i entreprenørskap og må sikres stabile og forutsigelige rammevilkår.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8186 Creo**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen**

Creo – forbundet for kunst og kultur - er Norges største kunstnerorganisasjon med over 9.000 medlemmer. Creos medlemmer arbeider innenfor alle deler av kulturlivet; Blant disse finner vi utøvende musikere, dansere og artister, pedagoger, scenekunstnere, administrativt ansatte, musikkterapeuter og andre yrkesutøvere som har inntekt fra kunstneriske og kulturelle virksomheter. Creo er tilfreds med at programmet har et eget kapittel for opplæring og utdanning, og gratisprinsippet er en viktig verdi for Norge og norske studenter, elever og lærlinger. I den forbindelse mener vi at vi må si noe om utstyrsstipendene både på vgs og yrkesfag. Mange opplever at disse stipendene på langt

nær dekker de reelle utgiftene som påløper på de forskjellige linjene. Vi foreslår derfor følgende tillegg på linje 145: «*Utstyrsstipendene må dekke de reelle kostnadene ved å kjøpe nødvendig utstyr på de forskjellige linjene*». Vi er meget glade for at kreativ og praktisk kompetanse er løftet frem i linjene 189. Dog foreslår vi å bytte ut «de praktisk-estetiske fagene» med «de praktiske og estetiske fagene». Dette er mer i samsvar med hvordan disse fagene benevnes i de forskjellige fagmiljøene.

Begrunnelse:

Vi opplever at programmet har en god og tjenlig struktur, og at de kapitlene som programmet er delt inn i gjør det rimelig enkelt å få en god oversikt. Men vi mener at det ville ha blitt oppfattet som både tidsriktig og relevant at våre dagers miljøutfordringer fikk ett eget kapittel. Vi i Creo tror at det ville blitt meget godt mottatt blant både LOs medlemmer, men også blant våre sympatisører og alliansepartnere både i andre organisasjoner og i de politiske partiene vi naturlig hører mest sammen med

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8187 LO i Oslo

2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 184

Endringsforslag – følgende tekst: «2.3 Grunnopplæringen» Endres til: «2.3 Grunnskoleopplæring»

Begrunnelse:

Begrepsbruken bør være i tråd med opplæringsloven. Grunnopplæring er i Norge det 13-årige løpet som består av grunnskole og videregående opplæring. Grunnskoleopplæring er riktig begrep for den obligatoriske skolen fra 1. til 10. klasse.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8188 LO i Oslo

2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 185

Tilleggsforslag, ny setning: «... norske modellen. Trygge økonomiske rammer er en forutsetning for en forutsigbar skolehverdag med langsiktig planlegging og nødvendig bemanning. Skolen skal ...»

Begrunnelse:

Trygge økonomiske rammer er avgjørende for å sikre enhetsskolen som bærende i det norske samfunnet og faste sikre stillinger for ansatte i skolen. Modeller med stykkprisfinansiering og liknende fører til manglende forutsigbarhet og usikre forhold for både elever og ansatte i skolen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8189 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 185**

Ny setning linje 185: ... norske modellen. Trygge økonomiske rammer er en forutsetning for en forutsigbar skolehverdag med langsiktig planlegging og nødvendig bemanning. Skolen skal ...

Begrunnelse:

Trygge økonomiske rammer er avgjørende for å sikre enhetsskolen som bærende i det norske samfunnet og faste sikre stillinger for ansatte i skolen. Modeller med stykkprisfinansiering og liknende fører til manglende forutsigbarhet og usikre forhold for både elever og ansatte i skolen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8190 LO Innlandet**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 187**

Tilleggsforslag etter (...) reflekterte individer på linje 187: LO må kreve ovenfor myndigheter at lærerplanen i ungdomskolen og videregående skole inneholder et arbeidslivsfag som bidrar til kompetanse på arbeidslivspolitik som rettigheter og plikter, partsarbeidet i arbeidslivet og arbeidslivets organisasjoner. LO vil arbeide for en helhetlig (...).

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8191 Fagforbundet**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 187**

LO vil arbeide for å synliggjøre verdien av alle yrkesgrupper i skolen. Kvaliteten øker med forskjellige yrkesgrupper i elevenes hverdag.

Begrunnelse:

"Minstenormen for lærertetthet" har i veldig mange skoler gjort at andre yrkesgrupper skvises ut av skolen. Dette er både til lærernes, de "øvrige ansattes" og elevenes fortvilelse

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8192 LO Nordland**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 187**

Endringsforslag: «LO vil arbeide for en helhetlig skoledag, med gratis måltid, leksehjelp og fysisk aktivitet for elevene.»

Begrunnelse:

Det er viktig at alle kan ha råd til å få et måltid i løpet av skoledagen - og ikke alle har mulighet til å betale, slik at det må presiseres at det skal være gratis måltid. Fysisk aktivitet for elevene: nødvendig redaksjonell presisering!

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8193 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 187**

Linje 187, ny setning: LO vil at alle elever skal bli sett og fulgt opp ut fra de forutsetninger de har.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8194 Industri Energi (IE)**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 189**

Tilleggstekst på linje 189: LO vil jobbe for bedre oppfølging og styrking av rettighetene for barn med lærevansker, samt mer lik praktisering av Individuell opplæringsplan (IOP) i kommunene.

Begrunnelse:

I dag praktiseres ekstra tilrettelagt undervisning for barn med ekstra utfordringer ulikt fra kommune til kommune. Det er viktig at alle barns rett til tilrettelagt undervisning følges opp i kommunene og at det er tilstrekkelig ressurser satt av til å følge opp de barna som har ekstra utfordringer i sin skolehverdag. Barn som blir liggende etter tidlig i skoleløpet klarer ofte ikke å ta dette igjen senere og er overrepresentert blant de ungdommer som dropper ut fra videregående utdanning.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8195 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 189**

Linje 188-189 endres til: Kreativ og praktisk kompetanse er en viktig egenverdi i barns utvikling, og nødvendig for fange opp alle elevgrupper. Denne kompetansen kommer også til å ha stor betydning for framtidens arbeidsliv.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8196 LO i Oslo**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 190**

Tilleggsforslag, ny setning i starten av linja: «Retten til morsmålsundervisning må styrkes.»

Begrunnelse:

Morsmålsundervisning er avgjørende for å utvikle begrepsforståelse og abstrakt tenkning for elever som har behov for det. Dette gir igjen et vesentlig grunnlag for å lykkes i norsk skole og kunne utvikle egne evner og kreativitet. Alt for få har et reelt tilbud i dag, til tross for at all forskning tilsier at elevene presterer bedre i alle fag hvis de mestrer eget morsmål godt.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8197 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 190**

Nye setninger linje 190 før 1. setning: Retten til morsmålsundervisning må styrkes. Grunnskolen må gi barn ...

Begrunnelse:

Morsmålsundervisning er avgjørende for å utvikle begrepsforståelse og abstrakt tenkning for elever som har behov for det. Dette gir igjen et vesentlig grunnlag for å lykkes i norsk skole og kunne utvikle egne evner og kreativitet. Alt for få har et reelt tilbud i dag, til tross for at all forskning tilsier at elevene presterer bedre i alle fag hvis de mestrer eget morsmål godt.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8198 LO i Oslo**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 191**

Tilleggsforslag, ny setning: «... videregående opplæring. Elevenes medvirkning må ivaretas, forsøk med karakterfri skolehverdag og bredden i valgfag på ungdomstrinnet må styrkes.»

Begrunnelse:

Sentralt i skolereformen "Fagfornyelsen" er temaene dybdelæring, relevans for eleven og medvirkning. Disse ordene må fylles med innhold og karakterfri skolehverdag og bredde i valgfag er noe av det som kan gi elevene en reell opplevelse av dette. Forsøk med karakterfri skolehverdag så langt, har tydelig vist bedre kommunikasjon mellom lærer og elev i vurderingsarbeidet. Karakterer settes da kun i lovfestet terminoppgjør.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8199 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 191**

Linje 191: Legge til setning før "Frafallet i videregående skole...": Rådgivertjenestens karriereveiledning i grunnskolen må styrkes.

Begrunnelse:

Viktig del av overgangen fra grunnskole til videregående skole. Konkret tiltak som faller inn under "tidlig innsats", og som i tillegg kan bidra til å redusere frafallet i videregående skole.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8200 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 191**

Ny setning linje 191: ... videregående opplæring. Elevenes medvirkning må ivaretas, forsøk med karakterfri skolehverdag og bredden i valgfag på ungdomstrinnet må styrkes.

Begrunnelse:

Sentralt i skolereformen "Fagfornyelsen" er temaene dybdelæring, relevans for eleven og medvirkning. Disse ordene må fylles med innhold og karakterfri skolehverdag og bredde i

valgfag er noe av det som kan gi elevene en reell opplevelse av dette. Forsøk med karakterfri skolehverdag så langt, har tydelig vist bedre kommunikasjon mellom lærer og elev i vurderingsarbeidet. Karakterer settes da kun i lovfestet terminoppgjør.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8201 LO i Oslo

2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 192

Endringsforslag – følgende tekst: «Frafallet i videregående opplæring må bekjempes med tidlig innsats, tett oppfølging og satsing på yrkesfag, herunder flere læreplasser.» Endres til: «Frafallet i videregående opplæring må bekjempes med tidlig innsats, tett oppfølging og mulighet for alternative opplæringsløp på ungdomstrinnet, inkludert forsterket norskopplæring ved behov.»

Begrunnelse:

Frafallet i videregående opplæring kan ikke løses med flere plasser på yrkesfaglige linjer og læreplasser. Innsatsen må først og fremst settes inn på et tidligere tidspunkt slik at elevene er forberedt på å fullføre videregående skole. Elever med behov for det må få gode alternative tilbud som kan videreføres fram til yrkeskompetanse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8202 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 192

Endring linje 192-193: Frafallet i videregående opplæring må bekjempes med tidlig innsats, tett oppfølging og mulighet for alternative opplæringsløp på ungdomstrinnet (og satsing på yrkesfag, herunder flere læreplasser.) inkludert forsterket norskopplæring ved behov.

Det som står i parentes flyttes til 2.4 Videregående opplæring/ny overskrift.

Begrunnelse:

Frafallet i videregående opplæring kan ikke løses med flere plasser på yrkesfaglige linjer og læreplasser. Innsatsen må først og fremst settes inn på et tidligere tidspunkt slik at elevene er forberedt på å fullføre videregående skole. Elever med behov for det må få gode alternative tilbud som kan videreføres fram til yrkeskompetanse

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8203 LO Rogaland

2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 193

Tillegg: Arbeidsgiver må sørge for kontinuerlig kompetanseheving for alle skolens ansatte.

Begrunnelse:

Slik det nå blir praktiserte, er det lærerne som får videreutdanning innenfor sine områder. Alle andre yrkesgrupper får ikke samme rettigheten til videre utdanning eller kompetanseheving. Der blir ofte nevnt teamet rundt elevene, men da må de ansatte få

muligheten til å kunne tilegne seg den nødvendig kompetanse som der til enhver tid vil være behov for.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8204 LO Agder

2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 193

Et nytt avsnitt etter linje 193: "Det finnes flere måter som barn lærer på, noen har lekser og andre ikke. Finland har leksefrie skoler, og praksisen har vist at Finland har gode resultater i skolene. Derfor bør det innføres leksefrie skoler ved at skoletiden utvides og at barn/ungdom utfører sine lekser og skolearbeid gjennom gruppearbeid. På den måten vil alle barn/ungdom inkluderes bedre i opplæringen. Samtidig vil barn/ungdom få utnyttet sin fritid på en bedre måte til lek, kultur, idrett mm."

Begrunnelse:

Det er viktig at barn/ungdom får en best mulig opplæring og tid til å delta i fritidsaktiviteter. Slik det er nå vil mange barn/ungdom bli slitne og ukonsentrerte, samtidig som de får en begrensning av tiden til fritidsaktiviteter/lekser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8205 LO i Oslo

2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 193

Tilleggsforslag, ny setning: «Arbeidsgiver må sørge for kontinuerlig kompetanseheving for alle skolens ansatte.»

Begrunnelse:

Kompetanseheving er nødvendig for alle ansatte i skolen innen hele fagområdet. Fagene er i rask endring og utvikling og skolen er nødt til å kunne gi elever både god opplæring og en trygg skolehverdag med kompetente ansatte.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8206 Fagforbundet

2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 193

Arbeidsgiver må sørge for kontinuerlig kompetanseheving for alle skolens ansatte.

Begrunnelse:

Slik det nå blir praktiserte, er det lærerne som får videreutdanning innenfor sine områder. Alle andre yrkesgrupper får ikke samme rettigheten til videre utdanning eller kompetanseheving. Der blir ofte nevnt teamet rundt elevene, men da må de ansatte få muligheten til å kunne tilegne seg den nødvendig kompetanse som der til enhver tid vil være behov for.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8207 Fagforbundet
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 193

Tillegg etter siste setning: «LO vil arbeide for å videreutvikle skolebibliotekene som et sentralt verktøy i skolenes kultur- og læringsmiljø.»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8208 Fellesorganisasjonen (FO)
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 193

Tilleggsforslag etter linje 193: For å sikre at grunnskolen skal være en skole for alle, er det viktig å sikre at skolen også har kompetanse på helse- og sosiale forhold. I tillegg til pedagogiske kompetanse bør alle skoler også ha personell med helse- og sosialfaglig kompetanse.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8209 Handel og Kontor i Norge (HK)
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 193

Nytt avsnitt (etter eksisterende): Ungdommen i dag kommer ut i arbeid uforberedt og uvitende om gjeldende rettigheter og plikter. De kjenner ikke til hva fagforening og et organisert arbeidsliv er, eller hva betydningen fagforeningen har for arbeidstakeres rettigheter, dagens velferd og trepartssamarbeidet. Konsekvensen av dette er at mange blir utnyttet og at de opplever og aksepterer en virkelighet basert på arbeidsgivers interesser. Å styrke kunnskapen og organisasjonsgraden må være et mål. Informasjon om og opplæring i lovverket, den norske modellen samt i fagforeningenes arbeid og historiske betydning skal derfor inn i skolens læreplaner og være obligatorisk både i ungdomstrinnet og i videregående opplæring. På denne måten vil ungdommen møte bedre forberedt og ha et bevisst forhold til rettigheter og plikter i sitt fremtidige arbeidsliv.

Begrunnelse:

I altfor stor grad blir spesielt unge arbeidstakere utnyttet når de trer inn i arbeidslivet. De kan sine «fag» men kjenner ikke til sine rettigheter. De vet altfor lite om hva en tariffavtale innebærer utover lønn. De tar dagens velferd og godene fagforeningene har oppnådd for gitt og har ikke begrep om at dette er noe man ikke kan slutte å jobbe for. Dette må rettes opp i ved opplæring og kunnskap fra tidlig alder.

Innstilling:

Ivarettatt

Forslagsnr: 8210 LO i Oslo
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 194

Tilleggsforslag, nytt avsnitt før kulepunktene: «Det er et behov for en nasjonal satsing på digitale ferdigheter i skolen. Det må utarbeides en kompetanseutviklingsplan i IKT for lærere for å sikre et bredere spekter av undervisningsmetoder.»

Begrunnelse:

Hvis vi løfter teknologikompetansen i grunnskolen, varer dette gjennom et helt yrkesliv. I dag handler digital kompetanse i klasserommet om grunnleggende IT-kompetanse som Word, PowerPoint og It's learning i klasserommene. Dette handler ofte om at lærerne ikke har digital kompetanse utover dette. Likevel ser vi at særlig yrkesfagene krever en høyere digital kompetanse, og dette bør grunnskolen forberede dem på. Det bør settes av egne ressurser til et kompetanseløft for lærere, slik at de kan bruke et bredere spekter av undervisningsmetoder.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8211 LO Viken**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 195**

Tilleggsforslag: ...innsatsen i skolen, og innføre stillinger med krav om sosialfaglig kompetanse.

Begrunnelse:

Ved innføringen av lærernormen i skolen, ser vi som følgekonsekvens at stillinger med krav om sosialfaglig kompetanse fjernes. Dette er stillinger som sikrer en tverrfaglig tilnærming til tidlig innsats.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8212 LO Rogaland**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 195**

Styrke den tidlige innsatsen i skolen. Det kan gjøres ved å ansette personale med relevant kompetanse, slik at gode tiltak kan settes inn tidlig.

Begrunnelse:

Lærerfokus i skolen er ensidig, og hindrer at andre høyskolegruppers kompetanse tas i bruk for å bedre hverdagen til barn som trenger en ekstra innsats.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8213 LO i Oslo**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 195**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 195: «Lovfeste retten til morsmålsundervisning.»

Begrunnelse:

Morsmålsundervisning er avgjørende for å utvikle begrepsforståelse og abstrakt tenkning for elever som har behov for det. Dette gir igjen et vesentlig grunnlag for å lykkes i norsk skole og kunne utvikle egne evner og kreativitet. Alt for få har et reelt tilbud i dag, til tross for at all forskning tilsier at elevene presterer bedre i alle fag hvis de mestrer eget morsmål godt.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8214 Skolenes landsforbund (SL)
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 195

Nytt kulepunkt etter 195: Lovfeste retten til morsmålsundervisning

Begrunnelse:

Morsmålsundervisning er avgjørende for å utvikle begrepsforståelse og abstrakt tenkning for elever som har behov for det. Dette gir igjen et vesentlig grunnlag for å lykkes i norsk skole og kunne utvikle egne evner og kreativitet. Alt for få har et reelt tilbud i dag, til tross for at all forskning tilsier at elevene presterer bedre i alle fag hvis de mestrer eget morsmål godt

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8215 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 197

Tillegg, nytt kulepunkt: At alle landets grunnskoler skal oppgraderes så de følger standarden for universell utforming innen 2025

Begrunnelse:

80% av landets grunnskoler er utilgjengelig for rullestolbrukere. Dette går ikke bare ut over skolebarn, men også funksjonshindrede foreldre, lærere, etc.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8216 LO Viken
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

Tilleggsforslag: LO vil kreve overfor myndighetene at læreplanen for ungdomsskolen endres, slik at alle elever gjennom en nytt arbeidslivsfag skal kjenne til plikter og rettigheter i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Skal fagbevegelsen vinne den tidløse ideologiske og samfunnspolitiske kampen om organiseringen av framtidens arbeidsliv, må dagens elever få innsikt i og kunnskap om fag- og arbeiderbevegelsen og om rettigheter og plikter i arbeidslivet. Elever lærer i dag lite om fagbevegelsen og sine plikter og rettigheter i arbeidslivet. I læreplanen for samfunnsfag for ungdomsskolen er det fastslått at elevene skal kjenne sine rettigheter som forbrukere, men ingenting om at de skal kjenne sine rettigheter som arbeidere. De lærer altså hva de skal gjøre hvis de kjøper en ødelagt vare i butikken, men ikke hva de skal gjøre hvis noe er feil på jobben. Resultatet er at mange unge er sårbare for å bli utnyttet av kyniske arbeidskjøpere. Fagbevegelsen må ta grep for å sørge for at alle elever lærer om sine plikter og rettigheter og vet hvor viktig det er å organisere seg for å sikre gode lønns- og arbeidsforhold. I tillegg må man sørge for at fagbevegelsen reiser på faste skolebesøk til alle ungdomsskoler. Ingen er bedre til å lære elever om arbeidsrettigheter og -plikter enn fagbevegelsen selv. NHO er allerede til stede i skolen, gjennom elevbedrifter og gründerkurs i Ungt Entreprenørskap. Da kan ikke fagbevegelsen ta sjansen på å stå på sidelinja.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8217 LO Trøndelag
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

Tilleggsforslag: LO vil kreve overfor myndighetene at læreplanen for ungdomsskolen endres, slik at alle elever gjennom en nytt arbeidslivsfag skal kjenne til plikter og rettigheter i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Skal fagbevegelsen vinne den tidløse ideologiske og samfunnspolitiske kampen om organiseringen av framtidens arbeidsliv, må dagens elever få innsikt i og kunnskap om fag- og arbeiderbevegelsen og om rettigheter og plikter i arbeidslivet. Elever lærer i dag lite om fagbevegelsen og sine plikter og rettigheter i arbeidslivet. I læreplanen for samfunnsfag for ungdomsskolen er det fastslått at elevene skal kjenne sine rettigheter som forbrukere, men ingenting om at de skal kjenne sine rettigheter som arbeidere. De lærer altså hva de skal gjøre hvis de kjøper en ødelagt vare i butikken, men ikke hva de skal gjøre hvis noe er feil på jobben. Resultatet er at mange unge er sårbare for å bli utnyttet av kyniske arbeidskjøpere. Fagbevegelsen må ta grep for å sørge for at alle elever lærer om sine plikter og rettigheter og vet hvor viktig det er å organisere seg for å sikre gode lønns- og arbeidsforhold. I tillegg må man sørge for at fagbevegelsen reiser på faste skolebesøk til alle ungdomsskoler. Ingen er bedre til å lære elever om arbeidsrettigheter og -plikter enn fagbevegelsen selv. NHO er allerede til stede i skolen, gjennom elevbedrifter og gründerkurs i Ungt Entreprenørskap. Da kan ikke fagbevegelsen ta sjansen på å stå på sidelinja.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8218 LO Agder
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

Nytt kulepunkt etter linje 198: "Styrke arbeidet for at det ikke skal foregå mobbing i skolen. Skape gode og trygge forhold for alle barn som går i grunnskolen."

Begrunnelse:

Mobbing medfører store belastninger for den det gjelder, og skolene skal være trygge steder for barn. Derfor er det viktig å sette inn et arbeid for at mobbing elimineres. det er dessverre alt for mange som mobbes.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8219 LO Troms og Finnmark
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt: Økt fokus på arbeid med psykisk helse i skolen

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8220 LO Troms og Finnmark
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

Tilleggsforslag: LO vil kreve overfor myndighetene at læreplanen for ungdomsskolen endres, slik at alle elever gjennom et nytt arbeidslivsfag skal kjenne til plikter og rettigheter i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Arbeidslivets rettigheter og plikter er ukjent for mange når de skal tre inn i det. Det gjør mange unge arbeidere sårbare og de kan bli utnyttet. Spillereglene i arbeidslivet er begge parter tjent med at unge arbeidere kjenner til.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8221 LO Troms og Finnmark
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

Endringsforslag: At elever og studenter skal få kunnskap om arbeidslivets og dets organisering. Endres til: At elever og studenter skal få kunnskap om arbeidslivets og dets organisering gjennom fag i skolen

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8222 LO i Oslo
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 198: «Styrke rådgivningstjenesten og arbeidet med karriereveiledning på ungdomsskolen.»

Begrunnelse:

Mange elever har ingen eller manglende innsikt i hva de ulike yrkesfagene faktisk er. Med et kompetanseløft blant rådgivere og økt innsikt i yrkesfag gjennom egne opplevelser og møter med gode rollemodeller, vil flere elever kunne ta bevisste og velinformerte valg. Dette i seg selv vil hindre frafall. Rådgivningstjenesten må få større spillerom og økt samarbeid med partene i lokalt arbeidsliv.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8223 Fagforbundet
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

LO vil arbeide for en helhetlig skoledag, med gratis måltid, leksehjelp, fri lek og fysisk aktivitet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8224 Fagforbundet
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

At elever og studenter skal få kunnskap om arbeidslivet og dets organisering, herunder den norske modellen, samt plikter og rettigheter i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Det må være en del av grunnskolepensum, at alle elever er kjent med oppbygging av arbeidslivet, rettigheter og plikter. Få en større forståelse for hvordan velferdsgoder er fremforhandlet. De vil også bli bedre kjent med normene i arbeidslivet og arbeidstakerorganisasjoner.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8225 Industri Energi (IE)
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

Endring av kulepunkt 3, linje 198: «At elever og studenter skal få kunnskap om fagbevegelsen, arbeidslivet og hvordan det er bygget opp.»

Innstilling:

Ivarettatt

Forslagsnr: 8226 LO Nordland
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

Tilleggsforslag: arbeide for å sikre barna unødvendig lange skolereiser, ved å fastsette maksimalgrenser for reisetid mellom hjem og skole

Begrunnelse:

LO vil møte framtida ved å ta hele landet i bruk. Vi vil sikre likeverdige levekår og holde oppe hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Da må folk ha reell frihet til å bosette seg der de ønsker. Barn har rett til grunnskole i sitt eget nærmiljø. Skole i nærmiljøet er avgjørende for gode oppvekstvilkår og framtidstro. Barnefamilier og næringsliv etablerer seg ikke i lokalsamfunn uten skole.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8227 LO Nordland
2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198

Endring/korrektur/tillegg i prikkpunktet: - At elever og studenter får grunnleggende kunnskap om arbeidslivet og dets organisering – og krever at dette innarbeides i læreplanene.

Begrunnelse:

Kunnskapen om arbeidslivet og organiseringen - og ikke minst fagbevegelsens historie og den kraft fagbevegelsen har betydd for å få et mer levelig arbeidsliv og velferdsordningene - må inn i skoleverket. I dag er det dessverre bare "tilfeldigheter" ved idealistiske lærere som av og til greier å få "lurt" denne viktige samfunnskunnskapen inn i undervisningen.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8228 EL og IT Forbundet**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198**

Endre tekst i siste kulepunkt til: - At elever og studenter skal få kunnskap om arbeidslivet, fagorganisering og arbeiderhistorie.»

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8229 Handel og Kontor i Norge (HK)**2. Å lære, 2.3 Grunnopplæringen, Linje 198**

Nytt kulepunkt (på ny linje under, ikke erstatning for eksisterende kulepunkt): • At elever må få bedre muligheter til utplassering i arbeidslivet

Begrunnelse:

Det er viktig at elevene blir bedre rustet til å velge utdanningsløp etter grunnopplæringen. For at elevene skal få bedre muligheter til utplassering i arbeidslivet, bør blant annet arbeidslivsfaget videreutvikles og breddes ut.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8230 LO Trøndelag**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

Nytt kulepunkt: LO vil opprette en portal hvor unge lærlinger kan få riktig veiledning/oppfølging når det oppstår problemer med opplæring eller arbeidsgiver.

Begrunnelse:

Det bør bli tettere oppfølging av lærling i nye arbeidssituasjoner, dvs at det bør lages et rapporteringssystem for å kunne gjøre opplæringen tryggere og mer forutsigbar for begge parter. Dette kan løses med samtaler hos en fast veileder som skal fungere som lærlingens kontaktperson hos opplæringskontoret. Unge arbeidstakere er i en veldig sårbar situasjon hvor de kan lett bli utnyttet av arbeidsgiver og likeså få for dårlig og ujevn opplæring. En portal hvor man kan sende inn en klage eller en forespørsel om tettere samarbeid og oppfølging av lærling og bedrift hadde vært en løsning på disse problemene

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8231 LO Trøndelag**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

Nytt punkt: LO vil arbeide for at bedrifter som tar inn lærlinger gir den opplæringen lærlingene har krav på

Begrunnelse:

Når man er ut og besøker lærlingene, møter man ofte lærlinger som ikke får opplæring. Det går ut på at de ikke får veiledningstimer, avsatt tid til å jobbe med oppgaver og kompetansemål. Da må lærlingen sitte med hjemmelekser etter endt arbeidsdag. I opplæringsloven står det at lærlinger skal ha avsatt tid til å jobbe med oppgaver i ordinær arbeidstid.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8232 LO Trøndelag**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

Nytt punkt: LO vil sette krav om at lærlinger og veileder bør gå mest mulig sammen.

Begrunnelse:

Ofte møter man lærlinger som går alene på vakter, ikke har gått sammen med veileder på 6 uker fordi de ikke har samme turnus. Det blir vanskelig for en veileder å gi tilstrekkelig og troverdig veiledning til en lærling de ikke ser i praksis i faget. Veileder har lite grunnlag til å veilede lærling når de ikke går samme vaktene.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8233 LO Viken**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

LO bør jobbe for å gjøre unge mer oppmerksomme på videre utdanningstilbud. Spesielt for elever som går/har gått yrkesfaglige linjer, de som er ferdig med lærlingetiden og ungdomsskoleelever.

Begrunnelse:

Det er lite informasjon om videre utdanning på ungdomskolene og på yrkesfaglige linjer.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8234 LO Rogaland**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

At alle fylker innfører digitalt elev og lærlingbevis

Begrunnelse:

Svært ulik praksis fra fylke til fylke, og urettferdig at studenter har studentbevis i hele landet, mens lærlinger ikke er garantert noen fordeler.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8235 LO Rogaland**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

At dagens fraværsgrense i videregående opplæring endres eller fjernes.

Begrunnelse:

Fraværsgrensen er en grense som skaper ulikhet, og enda større utfordringer for de elevene som sliter mest. De som står i risiko for å havne utenfor i samfunnet, vil øke sjansen med en slik grense. Elever vil også måtte gå på skolen selv om de er syke, i frykt for å stryke ved for høyt fravær.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8236 LO Innlandet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

Retten til lærlingeplass innenfor fag- yrkesopplæring må lovfestes.

Begrunnelse:

Med dagens ordning blir mange stående uten lærlingeplass.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8237 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

LO vil arbeide for at myndighetene bevilger støtte over statsbudsjettet for å nå målene i den sentrale og de lokale samfunnskontraktene.

Begrunnelse:

Det er en uttalt målsetting gjennom den sentrale samfunnskontrakten at antallet lærlingekontrakter og antallet lærebedrifter skal økes. For å forplikte partene og skoleeiere ute i fylkene er det en forutsetning at det inngås lokale samfunnskontrakter med bransjeorganisasjonene. Også her er det viktig at trepartssamarbeidet videreføres fullt ut og forplikter alle parter til å bidra til å nå disse målene.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8238 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

Legge til ny setning i 2.4, (erstatte) linje 208 - 209: En tredjedel av styrerepresentantene i opplæringskontorene må være foreslått av arbeidstakerorganisasjonene

Begrunnelse:

Dette i henhold til trepartssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8239 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

Legge til ny setning i 2.4, linje 218: Trepartssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen må styrkes, særlig i de nye regionene og i lokalorganisasjonenes virkeområde.

og i lokalorganisasjonenes virkeområde - er den nye setningen her

Begrunnelse:

Dette er et tillegg for å understreke at trepartssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen ikke gjelder bare på nasjonalt og regionalt nivå. Trepartssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen må følges opp på lokalt nivå.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8240 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring

Nytt kulepunkt: LO skal jobbe for å få mer informasjon om organisert arbeidsliv inn i læreplanene på yrkesfag.

Begrunnelse:

Det står pr nå alt for vagt hva LO jobber mot når det gjelder elever som skal ut i arbeidslivet. Her må LO inn for å påvirke slik at informasjon kommer inn i læreplanene. Slik det er i dag, har svært få skoleelever og lærlinger denne informasjonen, og vegrer derfor å melde seg inn i et forbund.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8241 LO Vestfold og Telemark

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring

LO må stille strengere krav til opplæringskontorene, og det systematiske oppsettet for lærlinger må bli mere og bedre brukt, slik at lærlingen får fulgt med på sine kompetansemål og sin læreplan.

Begrunnelse:

Mange lærlinger er ikke forberedt på fagprøven og sliter med å bestå

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8242 LO Vestfold og Telemark

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring

LO bør jobbe for å gjøre unge mer oppmerksomme på videre utdanningstilbud. Spesielt for elever som går/har gått yrkesfaglige linjer, de som er ferdig med lærlingetiden og ungdomsskoleelever.

Begrunnelse:

Det er lite informasjon om videre utdanning på ungdomskolene og på yrkesfaglige linjer.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8243 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

Vestfold og Telemark bør være prøvefylke for fagbrev i landbruket. Dette vil være et bidrag til å jobbe for økt seriøsitet i bransjen.

Begrunnelse:

Vestfold og Telemark er matfylke nr 1, og bør være prøvefylke for større andel av fagbrev i hele grønt- og fruktbransjen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8244 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

LO vil jobbe for at alle fagbrev skal gi mulighet for y-veien på høyere utdanning.

Begrunnelse:

Erfaringen med y-veien i tekniske fag er at fagbrevutdannede blir de beste ingeniørene. Vi mener at helsefagarbeider vil bli de beste sykepleierne ved å gå y-veien. Tilsvarende bør det jobbes for at alle fagbrev skal gis mulighet for y-veien.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8245 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring**

Skolenes tilbud om utdanningsvalg i ungdomsskolen må gjennomføres i samarbeid med det lokale næringslivet og bransjeorganisasjonene. Det må også inngås samarbeidsavtaler mellom fylkene og kommunene om gjennomføring av faget utdanningsvalg.

Begrunnelse:

For å sikre at ungdommen gjør utdanningsvalg som i større grad sikrer dem jobb etter endt utdanning, må skolene samarbeide mer med arbeidslivet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8246 LO i Oslo**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 199**

Endringsforslag – følgende tekst: «2.4 Fag- og yrkesopplæring» Endres til: «2.4 Videregående opplæring»

Begrunnelse:

Begrepsbruken bør være i tråd med opplæringsloven. Videregående opplæring er det overordnede begrepet for yrkesfaglig- og studieforbereidende opplæring fram til fag- og yrkeskompetanse eller studieforbereid.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8247 Skolenes landsforbund (SL)
2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 199

Endring linje 199: 2.4 (Fag- og yrkesopplæring) Videregående opplæring

overskrifta endres til: Videregående opplæring

Begrunnelse:

Begrepsbruken bør være i tråd med Opplæringslova. Videregående opplæring er det overordnede begrepet for yrkesfaglig- og studieforbereende opplæring fram til fag- og yrkeskompetanse eller studieforbereet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8248 LO i Oslo
2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 200

Tilleggsforslag, to nye setninger i starten av avsnittet: «Inntaket til videregående skole må bygge på prinsipper om enhetsskolen. Et rendyrket karakterbasert inntak bidrar til å øke sosioøkonomisk og etnisk segregering.»

Begrunnelse:

Ordninger med «fritt» skolevalg er et rent konkurranseinntak for elever til de videregående skolene. Dette har ført til at skolene har fått et A- eller B-stempel fordi karaktergjennomsnittet for A-skolene resulterer i at mange flere elever på disse skolene fullfører og består. Dette får konsekvenser for elevenes læringsmiljø. Det bør utredes alternative modeller med bakgrunn i geografi, karaktersammensetning og andel med annet morsmål.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8249 LO i Oslo
2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 200

Endringsforslag – følgende tekst: «Fag- og yrkesopplæring må sikre en bred ...» Endres til: «Opplæringen på videregående skolenivå, enten det er studiespesialiserende eller innenfor fag- og yrkesopplæring, må sikre en bred ...»

Begrunnelse:

Begrepsbruken bør være i tråd med opplæringsloven. Videregående opplæring er det overordnede begrepet for yrkesfaglig- og studieforbereende opplæring fram til fag- og yrkeskompetanse eller studieforbereet. Begge studieretninger bør være rettet mot yrkeslivet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8250 Fagforbundet
2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 200

Ordet må endres til må/skal

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8251 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 200**

Linje 200: «Fag- og yrkesopplæring» byttes ut med «Videregående opplæring».

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8252 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 200**

Linje 200, tillegg, utheva: ... inngang *både* til arbeidsmarkedet og *videre studier som ...*

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8253 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 200**

To nye setninger før første setning linje 200: Inntaket til videregående skole må bygge på prinsipper om enhetsskolen. Et rendyrket karakterbasert inntak bidrar til å øke sosioøkonomisk og etnisk segregering. Fag- og yrkesopplæring ...

Begrunnelse:

Ordninger med «fritt» skolevalg er et rent konkurranseinntak for elever til de videregående skolene. Dette har ført til at skolene har fått et A- eller B-stempel fordi karaktergjennomsnittet for A-skolene resulterer i at mange flere elever på disse skolene fullfører og består. Dette får konsekvenser for elevenes læringsmiljø. Det bør utredes alternative modeller med bakgrunn i geografi, karaktersammensetning og andel med annet morsmål.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8254 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 200**

Endring linje 200: (Fag- og yrkesopplæring ...) Opplæringen på videregående skolenivå, enten det er studiespesialiserende eller innenfor fag- og yrkesopplæring må sikre en bred ...

Begrunnelse:

Begrepsbruken bør være i tråd med Opplæringslova. Videregående opplæring er det overordnede begrepet for yrkesfaglig- og studieforberedende opplæring fram til fag- og yrkeskompetanse eller studieforberedt. Begge studieretninger bør være rettet mot yrkeslivet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8255 Fagforbundet

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 202

Ordet må endres til må/skal

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8256 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 202

Linje 202, tillegg: Det må utvikles en helhetlig kompetanse ved at det fagspesifikke i undervisningsfagene ivaretas på samme tid som en ser de faglige sammenhenger der dette er naturlig.

Etisk refleksjon og fordypning i bærekraftig samfunnsutvikling må ivaretas i fagene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8257 LO i Oslo

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 203

Endringsforslag – følgende tekst: «.... opplæring. Samtidig som det legges til rette for at flere kan gjennomføre, må det sikres at fagbrevet ...» Endres til: «.... opplæring.

Kjønnsforskjeller må utjevnes i rekruttering til yrkesfag, og ivaretagelse av gutter og jenter som kjønnsminoritet i yrkesfagene må styrkes. Det må sikres at fagbrevet ...»

Begrunnelse:

De fleste yrkesfagene er fortsatt sterkt kjønnsdelte og gutter og jenter blir en kjønnsminoritet dersom de velger på tvers av disse usynlige grensene. Det er nødvendig med kompetanse om kjønn som minoritet for å skape endring i kjønnsbalansen i yrkesfagene. Det dreier seg ikke om rekrutteringskampanjer osv., men om tilrettelegging og kompetanse i skole og arbeidsliv for å lage inkluderende opplæringsmiljøer. Garderobeforhold og andre praktiske forhold må også tilrettelegges både i skole og i lærebedrifter.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8258 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 203

Ny setning og styrking av en setning linje 203: opplæring. (Samtidig som det legges til rette for at flere kan gjennomføre). Kjønnsforskjeller utjevnes i rekruttering til yrkesfag, og ivaretagelse av gutter og jenter som kjønnsminoritet i yrkesfagene må styrkes. Det må sikres at fagbrevet ...

tekst i parentes strykes og erstattes med det bakenfor

Begrunnelse:

De fleste yrkesfagene er fortsatt sterkt kjønnsdelte og gutter og jenter blir en kjønnsminoritet dersom de velger på tvers av disse usynlige grensene. Det er nødvendig med kompetanse om kjønn som minoritet for å skape endring i kjønnsbalansen i yrkesfagene. Det dreier seg ikke om rekrutteringskampanjer osv, men om tilrettelegging og kompetanse i skole og arbeidsliv for å lage inkluderende opplæringsmiljøer. Garderobeforhold og andre praktiske forhold må også tilrettelegges både i skole og i lærebedrifter.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8259 LO Trøndelag**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 204**

Tilleggsforslag: Samtidig som et legges til rette for at flere kan gjennomføre, må det sikres at fagbrevet holder et høyt faglig nivå. Det må også sikres at stillinger der fagutdanning er tilstrekkelig forbeholdes fagutdannede og ikke omgjøres til stillinger med krav om utdanning på høyere nivå.

Begrunnelse:

I samfunnet forøvrig ser vi at stadig flere jobber krever høyere utdanning, også jobber der fagbrev burde være mer enn nok. Eksempler på dette er kontorfaget der de med fagbrev ofte opplever å bli forbigått av akademikere, og helsefagarbeiderstillinger som blir omgjort til stillinger for sykepleiere. I denne sammenhengen kan også den såkalte av-skiltningen av lærere nevnes som et grelt eksempel på hvor galt det kan gå når overdreven tro på formell kompetanse får råde.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8260 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 204**

Samtidig som det legges til rette for at flere kan gjennomføre, må det sikres at fagbrevet holder høyt faglig nivå med relevant og tidsaktuell kompetanse.

Begrunnelse:

styrke kompetanse

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8261 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 204**

Legge til setning etter "...et høyt faglig nivå": Det må etableres et obligatorisk nettkurs for alle lærebedrifter i hvordan ivareta lærlinger.

Begrunnelse:

Det er i dag for mange som stryker på fagprøven. Det eksisterende kurset i ivaretagelse av lærlinger er ikke obligatorisk, og vi ser at mange private aktører lener seg i for stor grad på

opplæringskontorene. Viktig at også bedriftene styrker sin kompetanse i arbeidet med lærlingene for å sikre at fagbrevet holder et høyt faglig nivå.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8262 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 204

Legge til setning i 2.4, linje 204: Alle lærlinger skal ha en kontaktperson fra fylkeskommunen som følger dem gjennom læretiden frem til gjennomført og bestått fagprøve.

Begrunnelse:

Viktig å sikre kontinuitet og en god overgang fra skole til læretid i bedrift. I dag blir 2+2 i stor grad to separate løp ettersom skolen ikke er involvert etter V2. Viktig med en kontaktperson som følger eleven/lærlingen gjennom hele det 4-årige løpet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8263 Fagforbundet

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 206

Til linje 206: De faglige rådene skal ha avgjørende innflytelse på innholdet i Vg3-læreplanene og for utvikling av nye fag.

Begrunnelse:

Flere yrkesgrupper må få dokumentert kompetanse

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8264 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 207

Legge til ny setning i 2.4, linje 207: Minst 30% av medlemmene i Faglige råd og Yrkesopplæringsnemnder må være yrkesaktive på fagområdet de representerer

Begrunnelse:

Fagarbeideren når ikke frem med syne synspunkter på eget fagområde. Faglige råd og yrkesopplæringsnemnder består i stadig større grad av saksbehandlere uten relevant praksis og fersk tilknytning til faget. Rådene mister dermed mye av sin troverdighet som et rådgivende fra grasrota.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8265 LO i Oslo**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 208**

Endringsforslag, stryk følgende setning: «Representantene for arbeidstakerorganisasjonene må få fullverdig styrerepresentasjon i opplæringskontorenes styrer.»

Begrunnelse:

Opplæringskontorene er i all hovedsak eid av ulike bedriftssammenslutninger. Representanter for arbeidstakerorganisasjonene inn i styrene vil ikke bidra til å sikre et likeverdig topartssamarbeid. Det er behov for en langt mer omfattende styrking av trepartssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8266 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 208**

Ordet endres fra må til skal.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8267 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 208**

Representantene for arbeidstakerorganisasjonene som organiserer fagarbeidere må få fullverdig styrerepresentasjon i opplæringskontorenes styrer.

Begrunnelse:

Det er de organisasjonene som kjenner arbeidsgruppene

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8268 LO Nordland**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 208**

Nytt pkt; En tredjedel av styrerepresentantene i opplæringskontorenes må være foreslått av arbeidstakerorganisasjonene. Dette i henhold til trepartssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8269 EL og IT Forbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 208**

Endring av setning til: Representanter fra bedriftene og representanter arbeidstakerorganisasjonene må få lik representasjon i opplæringskontorene.

Begrunnelse:

Opplæringskontorene har blitt en viktig del av fagopplæringen og det sluses store pengesummer igjennom. Opplæringskontorene er en god videreutvikling av måte læringer lærer på. I mange opplæringskontor er det arbeidsgiverne som bestemmer, det er ikke i tråd med den norske modellen. En lik representasjon vil være med å sikre at opplæringen blir best mulig.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8270 LO i Oslo**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 209**

Tilleggsforslag: «LO og fylkene må i tettere samarbeid med opplæringskontorene bidra til å sikre lokalt god fagopplæring gjennom fast organisert samarbeid ledet av fylkene. Det må etableres nettverk i alle fylker og alle fag. Dimensjoneringen i videregående skole må ...»

Begrunnelse:

Opplæringskontorenes rolle er under drøfting og utredning. Slik kontorene fungerer i dag gjør de ofte en omfattende og viktig jobb, men det har også gitt bedriftsorganisasjonene mye makt over fagopplæringen. Lærebedriftene, LO og fylkene kommer raskt på sidelinja innen en rekke fagområder. Etablering av nettverk, der alle parter i fylkene deltar, er et første skritt til å styrke trepartssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8271 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 209**

Linje 209 ny setning etter "opplæringskontorenes styrer.": Arbeidstakerorganisasjonene skal fremme forslag overfor fylkeskommunene på kandidater til prøvenemnder.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8272 LO Nordland**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 209**

ny setning etter "opplæringskontorenes styrer.": Arbeidstakerorganisasjonene skal fremme forslag overfor fylkeskommunene på kandidater til prøvenemnder.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8273 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 209**

Ny setning linje 209: LO og fylkene må i tettere samarbeid med opplæringskontorene bidra til å sikre lokalt god fagopplæring gjennom fast organisert samarbeid ledet av fylkene. Det må etableres nettverk i alle fylker og alle fag. Dimensjoneringen i videregående skole må

.....

Begrunnelse:

Opplæringskontorenes rolle er under drøfting og utredning. Slik kontorene fungerer i dag gjør de ofte en omfattende og viktig jobb, men det har også gitt bedriftsorganisasjonene mye makt over fagopplæringen. Lærebedriftene, LO og fylkene kommer raskt på sidelinja innen en rekke fagområder. Etablering av nettverk, der alle parter i fylkene deltar, er et første skritt til å styrke trepartssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8274 LO Troms og Finnmark**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 212**

Tilleggsforslag, ny setning: Det må stilles klare krav til veiledere for lærlinger, som må gjennomføre en skolering for å kunne være veiledere. I tillegg må fokuset på oppfølging av lærlinger styrkes.

Begrunnelse:

Mange arbeidsplasser ønsker seg lærlinger, og ser kanskje på lærlingene som ekstra ressurser i den daglige driften. Dette er ikke riktig, ettersom lærlinger er elever i arbeidslivet som skal veiledes i de oppgavene de utfører.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8275 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 212**

Ordet praksis endres til praksisrettet

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8276 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 212**

Til linje 212: Lærlinger må få tettere oppfølging av kompetente veiledere/instruktører. Etterutdanning for veiledere/instruktører må styrkes.

Begrunnelse:

Formelle kompetansekrav snevrer inn mangfoldet og bredden av veiledere å velge blant. Det er imidlertid svært viktig at alle regioner i samarbeid med opplæringskontorer har gode og styrkede etterutdanningstilbud for disse. Skolering må tilbys og dokumenteres.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8277 EL og IT Forbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 212**

Linje 212. Ny setning: Det må samtidig stilles krav til lærebedriftene for å sikre at utdanningen de gir holder et tilfredsstillende nivå. Det er også svært viktig at lærebedrifter som ikke sikrer et godt utdanningsløp fratas muligheten til å være lærebedrift.

Begrunnelse:

Det er i dag stort fokus på å øke antall lærebedrifter, men det har ført til et fokus på kvantitet på bekostning av kvalitet. Fylkeskommunene og Yrkesopplæringsnemdene opprettholder godkjenning av lærebedrifter selv om de vet at opplæringen bedriften gir ikke er bra, dette inkluderer bedrifter som kun er opptatt av den økonomiske støtten de får og kun benytter lærlinger som billig arbeidskraft. Kvalitet må være viktigere enn kvantitet, slik at de som går inn i en lærebedrift kan være trygge på at de vil få den utdanningen de trenger for å kunne bli dyktige fagarbeidere.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8278 EL og IT Forbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 212**

Setningene «Elever og lærlinger må få samme rett til rådgiving. Det er behov for mer praksisopplæring i programfagene.» Endres til: Elever og lærlinger må få samme rett til rådgiving. For å bryte opp det kjønnsdelte arbeidsmarkedet, må kvaliteten på rådgivningstjenesten på alle utdanningsnivåer styrkes og kompetansen på likestilling må økes. Likestilling og kjønn i fag- og yrkesopplæring/arbeidsliv, bør inn i som pensum i lærerutdanningen for å motvirke kjønnsstradisjonelle valg og motivere til at gutter og jenter velger utradisjonelt. Det er behov for mer praksisopplæring i programfagene.

Begrunnelse:

Alle, både unge og voksne, må sikres en fordomsfri og kvalitativ god rådgivning som vektlegger den enkeltes ressurser og talent. Vi mener videre at det må legges til rette for at både elever og voksne også får god rådgivning om mulighetene i yrkesfagene. På generelt grunnlag må det utarbeides nasjonale krav og rammeplaner for studier som fører til rådgiverkompetanse. Våre erfaringer basert på tilbakemeldinger fra blant annet lærlinger og unge fagarbeidere, er at rådgiverkompetansen for yrkesfagene er svært variabel rundt om i landet. At de mangler kunnskap om yrkene og er lite oppdatert på mulighetene som ligger i fagene, også med hensyn til videre utdanningsmulighetene og karriereveier. Vi anerkjenner at det kan være vanskelig for en skolerådgiver å være oppdatert på hele utdanningsvifta, og mener at ett godt tiltak her, vil være å samarbeide med bransjene og partene i arbeidslivet. Finne tilleggsløsninger sammen, som kan sikre bredden og oppdatert kunnskap om fagene.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8279 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 213**

Sikre at flere elever på yrkesfag fullfører videregående opplæring og at dagens fraværsgrense i videregående opplæring endres eller fjernes.

Begrunnelse:

Sikre at flere elever på yrkesfag fullfører videregående opplæring at dagens fraværsgrense i videregående opplæring endres eller fjernes.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8280 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 213**

endring i linje 212: Sikre rekruttering til prøvenemndene uten tap av lønn og pensjon.

Begrunnelse:

Gjennom fylkeskommunen utdannes det nye fagarbeidere. De som er prøvenemnder gjør en formidabel innsats for våre fremtidige fagarbeidere. Mange prøvenemnder er medlemmer og tillitsvalgte i forbund tilknyttet LO. LO må jobbe for at prøvenemndene skal kompenseres for sin tapte arbeidsfortjeneste, og for tapte pensjonskostnader. Dette skal ikke være en salderingspost hos fylkeskommunen, og alle prøvenemnder, uansett arbeidsforhold og stillingsprosent, må få kompensert for det viktige arbeidet som legges ned for de som skal bygge og drifte landet i fremtiden.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8281 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 213**

Til l 213: LO må arbeide for kvalitetssikring av alle ledd i fagopplæringen, og at bedrifter som tar inn lærlinger gir den opplæringen lærlingene har krav på.

Begrunnelse:

"Når man er ut og besøker lærlingene, møter man ofte lærlinger som ikke får opplæring. Det går ut på at de ikke får veiledningstimer, avsatt tid til å jobbe med oppgaver og kompetansemål. Da må lærlingen sitte med hjemmelekser etter endt arbeidsdag. I opplæringsloven står det at lærlinger skal ha avsatt tid til å jobbe med oppgaver i ordinær arbeidstid.

§ 4-4. Rettane og pliktene til lærebedrifta m.m.

Lærebedrifta pliktar å leggje til rette produksjonen og opplæringa slik at lærlingen og lære kandidaten kan nå måla i den fastsette læreplanen. Dersom lære kandidaten har krav på spesialundervisning etter kapittel 5, skal det utarbeidast individuell opplæringsplan, jf. § 5-5 første leddet. Lærebedrifta skal utvikle ein intern plan for opplæringa, for å sikre at lærlingen eller lære kandidaten får ei opplæring som tilfredsstiller krava i læreplanen, eventuelt den individuelle opplæringsplanen. Ifall delar av opplæringa skal givast av andre enn lærebedrifta, skal lærebedrifta leggje til rette for dette. Lærebedrifta skal skape eit godt arbeids- og læremiljø. Arbeids- og opplæringstida til lærlingen og lære kandidaten skal til saman ikkje vere lengre enn den arbeidstida som gjeld for andre arbeidstakarar i faget. Lærebedrifta melder lærlingen til den fagprøva eller sveineprøva som blir halden nærmast den tida da læretida er ute. Lære kandidaten skal ved slutten av kontraktstida få høve til å gå opp til ei kompetanseprøve som viser det nivået opplæringa har ført fram til. Lærebedrifta stiller nødvendig arbeidsplass, materiale, reiskapar og assistenthjelp til rådvelde under prøva. Lærebedrifta får eigedomsretten til produktet. Dersom fagprøva, sveineprøva eller

kompetanseprøva blir teken på ein skole og skolen dekkjer materialutgiftene, får skolen eigedsretten til produktet av prøva. Dersom lærebedrifta stansar eller utviklar seg på ein slik måte at ho ikkje lenger finn det mogleg å gi lærlingen eller lære kandidaten tilfredsstillande opplæring, skal ho melde frå til fylkeskommunen. Lærebedrifter får tilskot til opplæringa frå fylkeskommunen etter forskrifter gitt av departementet."

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8282 Fagforbundet

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 213

Fagarbeideres adgang til høyskole- og universitetsutdanning må forbedres.

Begrunnelse:

Vi må fortsette arbeidet med flere y-veier, men også arbeide for å åpne flere muligheter til universitets- og høyskoleutdanning. Unge fagarbeidere kan nå ta påbygg etter bestått fag- eller svennebrev. Praktiseringen av opptak på bakgrunn av realkompetanse er svært variert, og karakterkrav er et hinder. Så det må arbeides på flere fronter, samtidig som yrkesfaglig høyere utdanning (fagskoleløpet) utvikles.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8283 LO Nordland

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 213

Gjeldende modell for arealberegning i videregående skole må revideres. Yrkesfag må sikres gode verkstedlokaler og oppdatert utstyr. Dette gjelder i særlig grad på vg3, der opplæringen foregår i skole.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8284 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 213

Legge til ny setning i 2.4, linje 213: Gjeldende modell for arealberegning i videregående skole må revideres. Spesielt må yrkesfag sikres gode verkstedlokaler og oppdatert utstyr.

Begrunnelse:

Fylkeskommunalt eiendomsforum har ikke en oppdatert arealberegningsmodell (FEF-modellen). Yrkesfag er taperen når det bygges nye videregående skoler, med for små lokaler for praktisk opplæring.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8285 EL og IT Forbundet

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 213

Det foreslås følgende nytt avsnitt etter linje 213: Utdanningsmyndighetene må styrke sitt engasjement for å motvirke kjønnsstradisjonelle valg. Det er igjennom mange år forsket mye på området, flere prosjekter har blitt gjennomført og vi har et solid kunnskapsgrunnlag. Tiden er nå inne for å ta steget videre, gjennom et nasjonalt ansvar. Et nasjonalt senter for mangfold i utdanningsvalg kan være en nasjonal pådriver i arbeidet og kontinuerlig følge utviklingen med nødvendige tiltak og prosjekter.

Begrunnelse:

Det regjeringsoppnevnte utvalget #UngIDag-utvalget ble oppnevnt 4. mai 2018 med oppdrag å utrede likestillingsutfordringer barn og unge møter på flere, viktige arenaer. Utvalget ble også bedt om å foreslå tiltak som vil bidra til økt likestilling på individ-, så vel som på samfunnsnivå. I sin utredning peker utvalget på en rekke områder der innsatsen skal styrkes. Utvalget foreslår å opprette et Likestillingssekretariatet for barnehage og skolesektor i Utdanningsdirektoratet. Sekretariatet oppdrag. Sekretariatet skal arbeide med likestilling i barnehage og skole grunnutdanningen i den statelige strukturen. EL og IT Forbundet mener at området må breies ut til også å gjelde fag- og yrkesopplæringen. Samarbeidsrådet for yrkesfag (SRY), Fagligråd for Teknikk og industriell produksjon (TIP), Fagligråd for Elektrofag (FREL), Skolenes Landsforbund (SL) og EL og IT Forbundet har gjennom vedtak, innspill og uttalelser ytret ønske om et nasjonalt senter med stor grad av sammenfallende mål når det gjelder fag- og yrkesopplæringen. Hvorvidt dette skal være et felles sekretariat fra barnehage til videregående opplæring eller oppdelt ser vi ikke som avgjørende. Det sentrale er at det etableres et overordnet nasjonalt ansvar med kompetanse for kjønnsbalanse i yrkesfagene, og med regionale likestillingsansvarlige. Gjennom et nasjonalt senter og regionale likestillingsressurser kan arbeidet med rollemodeller, nettverk for ungdom og kompetanseheving for skoler/lærere og bedrifter/instruktører ivaretas og videreutvikles. Uansett må de spesifikke problemstillingene rundt kjønnsbalanse og minoritetsutfordringer innen yrkesfagene ivaretas fra utdanningsvalg i ungdomsskolen, to år på skole VG1 og VG2 og som regel to år i læretid fram til fullført fagprøve. Overgangene mellom de ulike trinnene er minst like «risikofylt» som de ulike leddene.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8286 LO Viken

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 214

Forslag:

- styrke den allmenne status for fagarbeidere.

Begrunnelse:

Nytt kulepunkt, yrkesstolthet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8287 LO Trøndelag**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 214**

Nytt punkt. LO vil: Arbeide for at alle lærlinger har en veileder med fagbrev i bunn.

Begrunnelse:

Lærlingene skal igjennom en del kompetansemål underveis i lærlingetiden, og på slutten av læretiden skal de opp til en fagprøve. I fagprøven blir lærlingene testet på de kompetansemålene de skal igjennom i løpet av lærlingetiden. En veileder som har fagbrev, har selv vært igjennom de samme kompetansemålene. Dette gir et godt grunnlag for å veilede innenfor faget. En høyskoleutdannet arbeidstaker har ikke vært igjennom de samme målene som man har i lærerplanen til fagarbeiderne. Derfor er det viktig at den som veileder for en lærling har samme bakgrunn i faget.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8288 LO Troms og Finnmark**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 214**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: At lærlinger får tettere oppfølging, og at de får veiledning av kompetente veiledere

Begrunnelse:

Mange arbeidsplasser ønsker seg lærlinger, og ser kanskje på lærlingene som ekstra ressurser i den daglige driften. Dette er ikke riktig, ettersom lærlinger er elever i arbeidslivet som skal veiledes i de oppgavene de utfører.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8289 LO i Oslo**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 214**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 214: «Inntak i videregående skole skal ikke være rent karakterbasert.»

Begrunnelse:

Ordninger med «fritt» skolevalg er et rent konkurranseinntak for elever til de videregående skolene. Dette har ført til at skolene har fått et A- eller B-stempel fordi karaktergjennomsnittet for A-skolene resulterer i at mange flere elever på disse skolene fullfører og består. Dette får konsekvenser for elevenes læringsmiljø. Det bør utredes alternative modeller med bakgrunn i geografi, karaktersammensetning og andel med annet morsmål.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8290 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 214**

At alle fylker innfører digitalt elev og lærling bevis

Begrunnelse:

Når man er student, får man studentbevis på mobil med diverse tilbud. Ønsker at dette også skal være en mulighet for lærlingene.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8291 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 214**

Nytt kulepunkt linje 214: Inntak i videregående skole skal ikke være rent karakterbasert

Begrunnelse:

Ordninger med «fritt» skolevalg er et rent konkurranseinntak for elever til de videregående skolene. Dette har ført til at skolene har fått et A- eller B-stempel fordi karaktergjennomsnittet for A-skolene resulterer i at mange flere elever på disse skolene fullfører og består. Dette får konsekvenser for elevenes læringsmiljø. Det bør utredes alternative modeller med bakgrunn i geografi, karaktersammensetning og andel med annet morsmål.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8292 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 214**

Tillegg, nytt kulepunkt: «Inntaket til videregående skole skal ikke være rent karakterbasert»

Begrunnelse:

LO bør gå inn for en ordning som på sikt vil føre til et annet opptakssystem enn et rent karakterbasert system, såkalt "fritt skolevalg". Erfaring og forskning viser at karakter- og konkurransebaserte inntaksordninger ofte fører til økt sosial segregering.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8293 LO i Oslo**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 214**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 214: «Utstyrssituasjonen på yrkesfag må være et nasjonalt ansvar.»

Begrunnelse:

Utstyrsbehovet på yrkesfag har vist seg å føre til at fylker kvier seg for å satse på yrkesfaglige linjer. Det er kostbart å etablere og kostbart å drive. Norge er helt avhengig av høyt utdannende fagarbeidere innen alle fagområder. Fylkesøkonomien kan ikke avgjøre denne satsningen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8294 LO Trøndelag

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

Endringsforslag: LO vil at unge som velger fag- og yrkesopplæring må få lærlingplass.

Endres til: LO vil arbeide for at rett til lærlingplass lovfestes, for å sikre at flere elever på yrkesfag fullfører videregående opplæring.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8295 LO Trøndelag

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

Tilleggsforslag: LO vil at det må stilles krav til offentlig virksomheter om å ta inn en viss prosentandel lærlinger ut fra antall ansatte i virksomheten.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8296 LO Viken

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

Endre fra må til skal; Skal få lærlingplass.

Begrunnelse:

Styrker ordlyden

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8297 LO Rogaland

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

Tilleggsforslag: LO vil at det må stilles krav til offentlige virksomheter om å ta inn en viss prosentandel lærlinger ut fra antall ansatte i virksomheten og arbeide for at dette blir lovpålagt.

Begrunnelse:

Flere unge står uten lære plass. Alle offentlige virksomheter bør ta sin del av ansvaret for å sikre lære plass til alle.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8298 LO Rogaland

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

LO vil jobbe for at retten til lærlingplass lovfestes. Dette for å sikre at flere elever på yrkesfag fullfører videregående opplæring. Myndighetene, i samarbeid med LO og NHO, må utrede virkemidler for, og finansiering av en ordning som sikrer at bedriftene også tar inn lærlinger i nedgangstider.

Begrunnelse:

Vi må sikre at våre unge får fullføre den utdanningen de har begynt på og ønsker seg.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8299 LO Rogaland**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215**

Nytt kulepunkt: Krav om lærlinger i alle offentlige anbud

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8300 LO Troms og Finnmark**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215**

Endringsforslag: At unge som velger fag- og yrkesopplæring må få lærlingplass, og at LO jobber for at retten til lærlingeplass sikres.

Begrunnelse:

Vi har ikke myndighet til å lovfeste retten til lærlingeplass.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8301 LO i Oslo**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215**

Tilleggsforslag, tillegg i fet skrift: «... må få lærlingplass **i privat og offentlig sektor.**»

Begrunnelse:

Offentlig sektor bør være i front med å ta inn lærlinger. Det er fortsatt store deler av det offentlige arbeidslivet som i liten grad tar dette ansvaret.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8302 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215**

At unge som velger fag- og yrkesopplæring må få lovfestet rett til læreplass.

Begrunnelse:

Der er et stort fokus på behovet for fagutdanning, og motiver for at unge velger en fagutdanning. For å kunne motivere de til valget av yrkesfag, må der være lærlingeplasser, hvis ikke, vil det ikke skape motivasjon til å ta fagutdanning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8303 Fagforbundet

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

LO vil arbeide for at det må stilles krav til offentlig virksomheter om å ta inn en viss prosentandel lærlinger.

Begrunnelse:

Tas inn på passende sted i brødteksten kap 2.4 etter linje 213.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8304 LO Nordland

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

Tilleggsforslag – prikkpunkt: At fylkene tildeles økonomiske rammer tilstrekkelig til at opprettholding av linjer og utdanningssteder for fag- og yrkesopplæring gjøres mulig.

Begrunnelse:

Behovet for fagarbeidere er økende, og bedriftene opplever økende underdekning. Fylkene har i dag så strenge økonomiske rammer, at utdanningen i fag- og yrkesopplæring i særdeleshet utsettes for nedlegging og sentralisering. Dette medfører at mange ikke får tilgang til denne opplæringen, fordi man i stedet velger teoretiske linjer som ligger nærmere bostedet. Dette svekker både fag- og yrkesopplæringen og rekrutteringen til yrkesfagene fra mange distrikter - særlig der befolkningsgrunnlaget er i endring og færre ungdommer skal ut i videregående opplæring.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8305 LO Nordland

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

Endring prikkpunktet: At unge som velger fag- og yrkesopplæring *skal* få lærlingplass.

Begrunnelse:

Endre formulering fra "må" til "skal"; dette er så viktig at LO må legge trøkk på kravet ved en sterkere formulering enn i debattutkastet!

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8306 Skolenes landsforbund (SL)

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

Tilleggsforslag: kapittel 2, underkapittel 2.4 fag- og yrkesopplæringen side 7, linje 215: LO vil at det må stilles krav til offentlig virksomheter om å ta inn en viss prosentandel lærlinger ut fra antall ansatte i virksomheten.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8307 Skolenes landsforbund (SL)
2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

Tilleggsforslag: LO vil at det må stilles krav til offentlig virksomheter om å ta inn en viss prosentandel lærlinger ut fra antall ansatte i virksomheten.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8308 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)
2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

tilføye: krav om 10 % lærlinger i alle offentlige anbud.

Begrunnelse:

Å ha en høy andel av lærlinger i offentlige kontrakter vil bidra til å sikre antall lærlingeplasser og dermed utdanning av tilstrekkelig antall fagarbeidere.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8309 Fellesforbundet (FF)
2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

Linje 215-218 - nye kulepunkter:

LO vil:

- jobbe aktivt for å sikre god opplæring av lærlinger i bedrift og relevante læreplaner i fagene gjennom de faglige rådene.
- jobbe aktivt for en bedre kjønnsbalanse i yrkesfagene.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8310 EL og IT Forbundet
2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

Kulepunkt i tillegg; LO vil at det må stilles krav til offentlig virksomheter om å ta inn en viss prosentandel lærlinger ut fra antall ansatte i virksomheten.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8311 Handel og Kontor i Norge (HK)
2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 215

Endring av tekst i kulepunkt (endring markert med kursiv): At unge som velger fag- og yrkesopplæring *får en lovfestet rett til lærlingplass*

Begrunnelse:

Det må sikres at de som velger yrkesopplæring får en lærlingplass, og en reell mulighet til å ta fagprøve, for dermed å oppnå fullverdig kompetanse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8312 Norsk Sjømannsforbund (NSF)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 216**

At det stilles krav til læreplasser, ved anbud og offentlige kontrakter.

Begrunnelse:

Fra maritim side ser vi ofte at en av utfordringene med anbud, er at rederier reduserer bemanningen om bord for å kunne legge inn lavest mulig anbud. Kommersielle hensyn settes opp mot sikkerhet til sjøfolk og passasjerer om bord. Dette må myndigheten ta på alvor slik at anbudsprosessen ikke blir en «bemanningsprosess» som svekker sikkerheten til sjøs. Noe som igjen selvsagt påvirker fremtidig rekruttering og opplæring.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8313 LO Troms og Finnmark**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 218**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Stille seriøsitetsskrav til bedrifter og virksomheter som tar imot lærlinger.

Begrunnelse:

Det er dessverre mange useriøse lærebedrifter der ute som utnytter lærlingene som ren og billig arbeidskraft, samt at lærlingene ikke får den opplæringen de har krav på. Mange lærlinger sitter med hjemmelekser etter 8 timer på jobb fordi de ikke får tid til dette i arbeidstiden. I opplæringsloven står det klart at dette skal skje i arbeidstiden da dette også er læretiden. Noe må skje med systemet, og kravene for å bli godkjent lærebedrift og kravene for å få fortsette å være godkjent lærebedrift er ikke gode nok slik det er i dag.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8314 LO Troms og Finnmark**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 218**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Arbeide for at elev- og lærlingeombudet i hvert fylke blir lovfestet og at dette ikke er samme person.

Begrunnelse:

Vi trenger et ombud som ivaretar elever og lærlingers rettigheter. Et slikt ombud vil ha kunne ha bedre kompetanse på opplæringsloven enn det tillitsvalgte i fagforeningen har.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8315 LO i Oslo**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 218**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 218: «Lage en kompetanseutviklingsplan i IKT for lærere.»

Begrunnelse:

Hvis vi løfter teknologikompetansen i grunnskolen, varer dette gjennom et helt yrkesliv. I dag handler digital kompetanse i klasserommet om grunnleggende IT-kompetanse som Word, PowerPoint og It's learning i klasserommene. Dette handler ofte om at lærerne ikke har digital kompetanse utover dette. Likevel ser vi at særlig yrkesfagene krever en høyere digital kompetanse, og dette bør grunnskolen forberede dem på. Det bør settes av egne ressurser til et kompetanseløft for lærere, slik at de kan bruke et bredere spekter av undervisningsmetoder.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8316 Fagforbundet**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 218**

Arbeide for at alle lærlinger har en veileder med relevant fagbrev i bunn.

Begrunnelse:

Plasseres i kap. 2.4. på egnet sted i brødteksten etter linje 213

Lærlingene skal igjennom en del kompetansemål underveis i læretiden, og på slutten av læretiden skal de opp til en fagprøve. I fagprøven blir lærlingene testet på de kompetansemålene de skal igjennom i løpet av læretiden. En veileder som har fagbrev, har selv vært igjennom de samme kompetansemålene. Dette gir et godt grunnlag for å veilede innenfor faget. En høyskoleutdannet arbeidstaker har ikke vært igjennom de samme målene som man har i læreplanen til fagarbeidere. Derfor er det viktig at den som er veileder for en lærling har samme bakgrunn i faget.

Innstilling:

Ivarettatt

Forslagsnr: 8317 Industri Energi (IE)**2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 218**

Opprette et lavterskeltilbud for ungdom som trenger svar på arbeidsrelaterte spørsmål.

Begrunnelse:

Sommerpatruljen til LO har siden oppstarten vært en svært viktig del av oppgavene LO har. Det har i tillegg til patrulje vært en telefon som man kan ringe inn til under perioden sommerpatruljen foregår. Rapportene fra år til år viser at det i aller høyeste grad er nødvendig å fortsette med dette tilbudet, og vi mener at det er grunnlag for å utvide dette til hele året. Stadig vekk møter vi unge mennesker som har spørsmål om arbeidslivsrelaterte saker som de ikke vet hvordan de skal få svar på. Noen synes at det å melde seg inn i en fagforening uten å vite hva det dreier seg om, kan være vanskelig. Tilbudet bør derfor utvides til å gi svar på enkle spørsmål som ikke krever inngående saksbehandling. Det bør også gis råd om å melde seg inn i et forbund, for å sikre at saken til den enkelte blir forsvarlig ivarettatt. På den måten vil potensielt sikre rekruttering av nye

medlemmer samtidig som man sørger for at alle arbeidstakere uavhengig av medlemskap eller ei har et tilbud om hjelp i arbeidslivet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8318 LO Nordland

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 218

Trepartssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen må styrkes, særlig i de nye regionene og i lokal organisasjonenes virkeområde.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8319 Industri Energi (IE)

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 218

Nytt kulepunkt: «Det må stilles strengere krav til opplæringskontorene, for å sikre at alle lærlinger får tilstrekkelig oppfølging i henhold til norsk lov.»

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8320 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 218

LO vil: Satse på yrkesfagutdanning og øke skoleplassene på yrkesfaglinjene slik at flere får oppfylt sitt førstevalg.

Begrunnelse:

Mange av de som søker på spesifikke yrkesfag kommer ikke inn der de ønsker. Dette fører til at unge går en utdanning de egentlig ikke ønsker og frafallet videre blir større. Det er også viktig for bransjene at de får nok påfyll av lærlinger.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8321 EL og IT Forbundet

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 218

Det foreslås nytt kulepunkt etter linje 218: Arbeide for at utdanningsmyndighetene tar et overordnet nasjonalt ansvar for kjønnsbalanse i yrkesfagene og med regionale likestillingsansvarlige/ressurser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8322 EL og IT Forbundet

2. Å lære, 2.4 Fag- og yrkesopplæring, Linje 218

Tredje kulepunkt: Trepertssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen må styrkes, særlig i de nye regionene.

Endres til: Trepertssamarbeidet i fag- og yrkesopplæringen og rådgivningstjenesten må styrkes, særlig i de nye regionene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8323 LO Rogaland

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning

... styrke stipendordningen, slik at størrelsen på borteboerstipend følger prisutviklingen i samfunnet ellers.

Begrunnelse:

Borteboerstipendet til studenter må gjenspeile prisutviklingen, slik at studentene kan konsentrere seg om studier uten å måtte bruke mye tid på å sikre inntekt til livsopphold.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8324 LO Rogaland

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning

«Fagbrev må gi tilleggspoeng i samordna opptak på lik linje med militærtjeneste og folkehøyskole»

Begrunnelse:

I dag får man tilleggspoeng ved søking i samordna opptak for militærtjeneste og folkehøyskole, dette bør også gjelde fagbrev.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8325 LO Rogaland

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning

Arbeide for at studenters merkostnader til praksis må dekkes, herunder også boligkostnader.

Begrunnelse:

Mange studenter har dårlig økonomi, og må ofte arbeide ved siden av studiene. Denne situasjonen forverrer seg dersom man f.eks. Har en bolig hvor man studerer, og for å kunne ha praksisplass også må leie en bolig der man har fått praksis. Dette må det komme en ordning på. Det må blant annet bygges enda flere studentboliger.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8326 LO Vestfold og Telemark
2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning

Nytt kulepunkt: «Sikre en offentlig utdanningsfinansiering for voksne arbeidstakere for å møte behovet om kompetanseskifte og -utvikling i et samfunn som i hurtig tempo går mot et mindre manuelt og mer teknologibasert arbeidsliv»

Begrunnelse:

Dersom man ikke får på plass en finansieringsorden så vil dette være nærmest umulig for mange so igjen kan føre til at mange faller utenfor i kampen om «de nye» jobbene.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8327 Skolenes landsforbund (SL)
2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning

Legge til nytt kulepunkt i 2.5: Sikre lønnsvilkår for hospitanter

Begrunnelse:

Hospiteringsordninger, både under og etter studier, gir bedriftene store muligheter for gratisarbeid. Viktig å sikre alle lik mulighet til å kunne hospitere uavhengig av privatøkonomiske forhold. Det er derfor viktig å jobbe for lønn under hospitering.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8328 Fagforbundet
2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 219

Nytt kulepunkt: «Sikre en offentlig utdanningsfinansiering for voksne arbeidstakere for å møte behovet om kompetanseskifte og -utvikling i et samfunn som i hurtig tempo går mot et mindre manuelt og mer teknologi-basert arbeidsliv»

Begrunnelse:

Dersom man ikke får på plass en finansieringsorden så vil dette være nærmest umulig for mange som igjen kan føre til at mange faller utenfor i kampen om «de nye» jobbene.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8329 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)
2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 219

Innehaver av fagbrev skal gis søkepoeng ved opptaks til universitet og høyskoleutdanning og dermed likestilles med folkehøyskole og førstegangstjeneste.

Begrunnelse:

Dette vil styrke faglig kompetanse i samfunnet og øke verdi og status på fagutdanningene. Å inneha et fagbrev er av stor kompetansemessig betydning også når det gjelder høyere utdanning. Fagbrev må derfor gi uttelling ved opptak til slike utdanninger.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8330 LO i Oslo

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 220

Tilleggsforslag, ny setning før første setning i fet skrift: «**Utdanning og forskning er grunnlaget for videreutvikling av demokrati og velferd.** LO ønsker likeverdige ...»

Begrunnelse:

Utdanning og forskning er svært viktig i en velferdsstat.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8331 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 220

Tillegg: Utdanning og forskning er grunnlaget for videreutvikling av demokrati og velferd.

Begrunnelse:

Utfyllende om viktigheten av utdanning og forskning.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8332 EL og IT Forbundet

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 220

Alle formuleringer som benytter begrepet «høyere utdanning» skrives om eller erstattes med «lengre utdanning». Dette gjelder linjene 220, 221, 222, 792 i LOs handlingsprogram og linjene 146, 207, 208, 213, 222, 266 i LOs organisasjonsprogram.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8333 Fagforbundet

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 222

Ordet må endres til må/skal

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8334 Fellesorganisasjonen (FO)

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 223

Linje 223 siste setning endres til: Profesjonsutdanningene må ha tilstrekkelig finansiering, og rammevilkårene må sikre forskningsbaserte, yrkesrettede og praksisnære studier.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8335 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 223

Endring, stryke «med høy kvalitet og arbeidslivsrelevans» og erstatte med:
«Utdanningssystemet må ta hensyn til endringene i samfunnet, næringslivets og offentlig sektors behov for utdanning, forskning og utvikling»

Begrunnelse:

Universitetenes rolle er å utdanne en mangfoldig arbeidsstokk som er klare til å møte de utfordringene som fremtiden måtte bringe på sikt. En godt utdannet befolkning er i seg selv et gode – også uavhengig av om faget kan hevdes å ha umiddelbar arbeidslivsrelevans eller ikke, og utdanning skal være uavhengig av markedets behov. Teksten må peke på denne bredden, ikke begrense det til et område (arbeidsliv). Selv om samfunnsrelevansen og samfunnsmandatet til sektoren er sentralt, vil formuleringen slik den står nå kunne oppfattes som begrensende på universitetenes selvstendige faglige grunnlag.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8336 LO Rogaland

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 225

Yrkesaktive må få tilrettelagte muligheter til å ta høyere utdanning der det er nødvendig for å ivareta kompetansekravene i stillingen sin, eller kunne avansere.

Begrunnelse:

Det skrives om heltidsstudenter og studiefinansiering, men voksne yrkesaktive kan også ha svake muligheter til å få tatt høyere utdanning og videreutdanning som skal til for å holde seg faglig a jour, og kunne være reelle arbeidstakere gjennom livet. I et klasseperspektiv er det i alle fall viktig å kunne ta høyere utdanning uavhengig av egen økonomi. Det er også nødvendig for utøvelse av en rekke praktiske yrker.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8337 Fagforbundet

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 225

Arbeide for at studenters reelle kostnader til praksis må dekkes, herunder også boligkostnader.

Begrunnelse:

Problematiske at en studerer i en by og får praksisplass en annen plass får to husleier m. m

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8338 LO i Oslo

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 228

Endringsforslag, endring i fet skrift: «Studiefinansieringen må knyttes til grunnbeløpet i Folketrygden og økes til **2 G**. Fullstipendiering skal ...»

Begrunnelse:

Studiefinansieringen må sikre lik rett til utdanning og bygge opp om heltidsstudenten. Det offentlige må ha en offensiv politikk for utbygging av studentboliger. Studiefinansieringen må knyttes til grunnbeløpet i Folketrygden og økes til 2 G. Fullstipendiering skal være et langsiktig mål for finansiering i utdanningene.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8339 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 228**

Endring linje 228: ... praksisnære studier. ... Studiefinansieringen må knyttes til grunnbeløpet i Folketrygden og økes til 2 G. Fullstipendiering skal ...

Begrunnelse:

Studiefinansieringen må sikre lik rett til utdanning og bygge opp om heltidsstudenten. Det offentlige må ha en offensiv politikk for utbygging av studentboliger. Studiefinansieringen må knyttes til grunnbeløpet i Folketrygden og økes til 2 G. Fullstipendiering skal være et langsiktig mål for finansiering i utdanningene.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8340 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 228**

Endring. Stryk «1,5 G» og erstatt med: «2 G»

Begrunnelse:

Studiefinansieringen må styrkes og reguleres i takt med lønnsveksten

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8341 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 229**

Tillegg, etter "utdanningene": Midlertidighet er et stort problem i universitets- og høyskolesektoren, og må reduseres.

Begrunnelse:

Synliggjøre at midlertidigheten er et stort problem, samt at det er viktig å bruke ordet "midlertidighet".

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8342 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 230**

Tillegg, etter "stillinger": Hovedregelen må være at vitenskapelige stillinger er delt mellom undervisning, forsknings- og utviklingsarbeid og formidling, slik at forskningsbasert undervisning sikres. Den individuelle forskningsretten må derfor styrkes.

Begrunnelse:

Dette er viktig både for arbeidsvilkårene til de ansatte i sektoren, og også for kvaliteten på undervisning og forskning. Det er også slik at det er helt avgjørende at den individuelle forskningsretten for å sikre at undervisningen blir forskningsbasert. Det er sterke krefter som ønsker å bryte denne sammenhengen. Man skal i større grad bruke forskning fra andre i sin undervisning. Hvis man åpner for dette er ikke lenger nødvendig å ansatte i delte stillinger. Man kan tilsette rene undervisere.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8343 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 232**

Tillegg, etter "samfunnets behov": Det er viktig å sikre et desentralisert studietilbud.

Begrunnelse:

En av de største utfordringene knytta til endringene i strukturen og organiseringen innenfor høyere utdanning er en sterkere sentralisering - av både styringen og av selve utdanningstilbudene. Desentralisert studietilbud er svært viktige for å kunne gi folk et tilbud over hele landet, dekke behov for kvalifisert arbeidskraft og opprettholde bosettingen i distriktene.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8344 Industri Energi (IE)**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 233**

Det utarbeides en nasjonal plan for styrking av y-veien på alle yrkesretninger.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8345 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 233**

Tillegg: «Ledelsen bør velges av ansatte og studenter.»

Begrunnelse:

I universitets- og høyskolesektoren er den en tendens om at flere går bort i fra valgt rektor og ledelse ved studiestedene. Det er et demokratisk problem som vi mener LO burde være tydeligere på at vi vil fortsatt ha valgt rektor og ledelse.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8346 LO i Oslo**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 234**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 234: «Arbeide for bedre forutsetninger for videreutdanning etter yrkesfaglig utdanning og fagbrev (Y-veien) som karrierevei.»

Begrunnelse:

Behovet for arbeidstakere med videre kompetanse som bygger på fag- eller svennebrev er stort. Y-veien må i langt større grad løftes fram og bli et tilbud innen alle fag i hele landet og være en mulighet for verdifull kompetanse for arbeidslivet og den enkelte.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8347 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 234**

Tillegg, nytt avsnitt: Y-veien er et studium spesielt tilrettelagt for studenter med yrkesfaglig utdanning og fagbrev. Dette er viktig som karrierevei for den enkelte og gir kompetanse som arbeidsgivere etterspør med både praktisk og teoretisk kunnskap og ferdigheter. Y-veien åpner for at en kan ta høyere utdanning etter at man har gått yrkesfaglig studieprogram i videregående.

Begrunnelse:

Viktig å sette fokus på yrkesfagutdanningen

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8348 Fagforbundet**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 235**

Endre kulepunkt 1: Arbeide for tettere samarbeid med arbeidslivet om kompetansebehov og studieplasser, styrket arbeidslivsrelevans i høyere utdanning, og mer praksis i studiene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8349 Industri Energi (IE)**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 235**

Forslag til endret kulepunkt:

- Arbeide for tettere samarbeid med arbeidslivet, styrket arbeidslivsrelevans i høyere utdanning.
- At alle studenter skal få tilbud om lønnet praksis i løpet av utdanninga.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8350 LO Nordland**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 235**

Nytt kulepunkt på linje 235: arbeide for at arbeidslivets behov for riktig og nok kompetanse må gjenspeiles i hvor mange studieplasser høyskole og universitet tilbyr

Begrunnelse:

(Eksempel. Det er ikke samsvar mellom helseforetakenes behov for spesialsykepleiere for eksempel intensiv operasjon ol og det som universitetene tilbyr. Man kan lure på om kunnskapsdep og helsedep snakker sammen)

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8351 Fellesorganisasjonen (FO)**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 236**

Nytt kulepunkt på linje 236: Arbeide for rekruttering av vitenskapelige stillinger som har erfaring fra praksis. Opprette rekrutteringsstillinger som tilbys til personer med relevant og nødvendig praksiskunnskap i førstelektor og førsteamanuensisløp.

Begrunnelse:

FOs medlemmer utdannes til tjenester for mange sårbare grupper. Kunnskapsbasert praksis (KBP) er å ta faglige avgjørelser basert på systematisk innhentet forskningsbasert kunnskap, erfaringsbasert kunnskap og brukers ønsker og behov i en gitt situasjon. Det er ikke tilstrekkelig med forskningsbasert kunnskap, noe som også gjenspeiles i utdanningenes satsing på praksis i utdanningsløpet. I kunnskapsbasert praksis inngår altså også erfaringsbasert kunnskap. Det er vår erfaring at Universitet og høyskoler endrer sin ansettelsespolitikk fra å også vektlegge erfaringskunnskap til nå kun å vektlegge akademisk kunnskap hos søkerkandidatene. Dette vil på kort sikt medføre at de som utdannes til profesjonsutdannelse som sosionom, vernepleier og barnevernspedagog ikke møter lærere som kan faget og selv har praktisert i det

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8352 LO Rogaland**2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 237**

Nytt kulepunkt: Arbeide for at universitets- og høyskoleutdannede kan ta utdanning og videreutdanning mens de er i arbeid, og at arbeidsgiver tar ansvar for å tilrettelegge slik at ein kan formalisere de kvalifikasjoner ein tilegner seg.

Begrunnelse:

Fagbrevfokuset er ensidig, men LO har medlemmer i alle utdanningsgrupper. Også høyskoleutdannede har praktiske jobber, som man opparbeider kompetanse på i jobben, og kan få formalisert. (Vil noen hevde at ikke lege, sykepleier eller vernepleier er praktiske jobber?)

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8353 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 237

Endring: Arbeide for at midlertidigheten reduseres og at ansatte ved institusjonene gis faste, hele stillinger.

Begrunnelse:

Presiseringen ved å bruke begrepet "midlertidighet". I UH-sektoren er det midlertidighet som er svært høy, og problematiseringen/problemdefinisjonen er ikke knyttet til "fast hele stillinger". Å presisere at vi snakker om midlertidighet gjør vår politikk gjenkjennbar for ansattgruppen i sektoren.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8354 Fagforbundet

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 238

Styrke den desentraliserte utdanningen gjennom å bygge opp sterke campus for utdanning og forskning på steder som i dag mangler fagkompetanse.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8355 Industri Energi (IE)

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 238

Forslag til nytt kulepunkt: (LO vil) at studiestøtta snarest bindes til grunnbeløpet i folketrygda

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8356 Fellesorganisasjonen (FO)

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 238

Linje 238 tillegg: Sikre en solid basisfinansiering av forsknings- og utdanningsinstitusjonene, og øke antall studieplasser til utdanninger hvor rekruttering av ansatte med riktig kompetanse er en utfordring

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8357 LO Nordland

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 238

Tilleggsforslag: Arbeide for at desentraliserte høyskoletilbud og studiesteder gjenopprettres og opprettholdes, slik at arbeidslivets behov for personale med høyskoleutdanning til utdanningsverket, helse- og pleiesektoren m.v. kan dekkes.

Begrunnelse:

Tilgangen til kvalifiserte lærere, førskolelærere, sykepleiere og sosialarbeidere regionalt svekkes med en mer sentralisert utdanningsmodell, slik regjeringens strukturreform har

lagt opp til. Mye tyder på at reformen må reformeres. LO i Vesterålen mener vi må ta noen skritt tilbake for å evaluere hva som har skjedd - og spørre om regjering og Nord Universitet har funnet rett vei på kartet. Styret i LO i Vesterålen mener at det er feil å kjøre en prosess der man er villig til å ofre brede utdanningstilbud og en klar distriktsprofil på alteret til prestisjen det er å etablere et universitet. LOs handlingsprogram vektlegger at vi skal ha «likeverdig tilgang til høyere utdanning og at sosiale-, geografiske- etniske- og kjønnsforskjeller utjevnes i rekruttering til høyere utdanning.» Nedlegging av sykepleierutdanninga i Vesterålen og lærerutdanninga i Nesna er i motstrid til dette. LO må her sette foten ned og slå neven i bordet!

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8358 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 238

Endring: "at en større andel av finansieringen av forsknings- og utdanningsinstitusjonene må gis som basisbevilgninger på bekostning av den resultatbaserte delen."

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8359 Handel og Kontor i Norge (HK)

2. Å lære, 2.5 Universitets- og høyskoleutdanning, Linje 238

Nytt kulepunkt (på ny linje under, ikke erstatning for eksisterende kulepunkt): Arbeide for at renten i lånekassen er politisk styrt og holdes lav, samt sikre bedre studiefinansiering for heltids- og deltidsstudenter.

Begrunnelse:

Det må ikke bli et hinder for studenter at renten i lånekassen blir for høy, og målet på sikt må være fullfinansiering. Utdanning er et gode for den enkelte, men også et gode for samfunns, nærings- og arbeidsliv.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8360 Fagforbundet

2. Å lære, 2.6 Fagskole, Linje 243

LO må arbeide for å utvikle flere desentraliserte og nettbaserte fagskoletilbud.

Begrunnelse:

Tas inn som egen setning i brødtekst i kap 2.6 midt på linje 243. For at flere skal få mulighet til å etter/videreutdanne seg i fagskolesystemet, er det viktig med nettbaserte og desentraliserte tilbud. Alle må ha mulighet for etter/videreutdanning uavhengig av avstand til utdanningsinstitusjon. Norge trenger flere fagskoleutdannende. Tradisjonelt har fagskolene tilbudt utdanninger innenfor tekniske og maritime yrker. Nå tilbys også fagskole innenfor velferdsyrker som helse og oppvekst. Fagskole er en relevant og god utdanning, som gjør forståelsen av hvordan utøve profesjonell yrkesutøvelse bedre. Dette bidrar til bedre tjenester for brukere, og et bedre yrkesfaglig samarbeid på arbeidsplassen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8361 Industri Energi (IE)**2. Å lære, 2.6 Fagskole, Linje 252**

LO vil at det opprettes yrkesbachelor og yrkesmaster

Begrunnelse:

Det bør utvikles et yrkesfaglig utdanningsløp utover fagskolenivå.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8362 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)**2. Å lære, 2.6 Fagskole, Linje 252**

Nytt kulepunkt: "At det opprettes 100 000 fagskoleplasser i løpet av en tiårs periode."

Begrunnelse:

Fagskolen er yrkeslivets høyere utdanning hvor man tar utgangspunkt i «faget» man kommer fra, men utvider perspektivet til å se og forstå større sammenhenger. Slik kan folk med for eksempel teknisk fagskole jobbe på lik linje med ingeniører, lede prosjekter eller for den saks skyld jobbe med å beregne anbud. Fagskolekandidatenes kanskje fremste styrke er at de både har praktisk erfaring fra faget og en solid teoretisk utdanning. Dette gjør dem bedre i stand til å se sammenhenger og fine potensielle løsninger. En fagskoleutdannet ingeniør fungerer veldig godt «på tvers»: Den doble kompetanseinnretningen (både praktisk og teoretisk kompetanse) gjør dem også ekstremt gode til å binde sammen dialogen mellom fagarbeidere og funksjonærer, med de produktivitetsforbedrende effekter dette har. Samtidig er fagskolekandidaten fleksibel arbeidskraft fordi vedkommende kan alternere mellom direkte fagjobbing og å drive frem prosjekter. Norsk industri kjennetegnes gjennomgående av stor effektivitet og fleksibilitet som igjen bygger på kompetanse og samarbeid i det daglige for å nå det ønskelige resultatet. En kraftig oppjustering av fagskolene vil bidra til å øke denne kompetansen og samarbeidet i norsk arbeidsliv. FLT ønsker å tallfeste og tidfeste opptappingen.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8363 EL og IT Forbundet**2. Å lære, 2.6 Fagskole, Linje 252**

Nytt kulepunkt. Fagskolene må i større grad utvikle og gjennomføre kortkurs for fagarbeidere.

Begrunnelse:

Det er mange fagarbeidere som ønsker å gjennomføre kortere kurs for å videreutvikle sine faglige kunnskaper. På denne måten vil det bli enda mer attraktivt å bli i faget.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8364 LO Innlandet
2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet

Universitets- og høyskoleutdannede må også ha mulighet til å ta etter- og videreutdanning mens de er i arbeid, og arbeidsgiver må ha ansvar for å tilrettelegge for at man kan formalisere de kvalifikasjoner man tilegner seg.

Begrunnelse:

Fagbrevfokuset er ensidig, men LO har medlemmer i alle utdanningsgrupper. Også høyskoleutdannede har praktiske jobber som man opparbeider kompetanse på i jobben og kan få formalisert. Lege, sykepleier og vernepleier er også praktiske yrker.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8365 Fagforbundet
2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet

Endre linje 251. At høyere yrkesfaglig utdanning verdsettes på lik linje som høyskole og universitet

Begrunnelse:

For å bevare og videreutvikle de forskjellige fagbrevene.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8366 LO Vestfold og Telemark
2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet

LO vil arbeide for at rådgivningstjenesten i kommunene skal samarbeide med det lokale næringslivet og bransjeorganisasjonene, slik at de har faglig kompetanse om innhold og muligheter i alle bransjer for å kunne gi ungdommen de beste råd for videre valg i livet.

Begrunnelse:

Riktig og individuelt tilpasset karriereveiledning er viktig for å kommunisere til ungdommen mulighetene som ligger i videregående opplæring og karrierevalg. Dagens karriereveiledning er ikke godt nok utbygd og organisert i kommuner og fylkeskommuner og fungerer ikke optimalt. Ungdom rådes til å ta påbyggingsår med studieforberedende etter VGS fremfor å gå ut i lærebedrift og ender opp med stryk som resultat i stedet for fagbrev.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8367 LO Vestfold og Telemark
2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet

LO vil arbeide for at det tas i bruk hospiteringsmodeller i fylkene i samarbeid med næringslivet.

Begrunnelse:

Det er viktig å ha lærere fra arbeidslivet med fagbrev i yrkesfag. Rekruttering av fagarbeidere til lærerstillinger blir vanskeligere, ved at det kreves stadig mer pedagogisk utdanning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8368 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet**

LO vil arbeide for at representanter for arbeidstakerorganisasjonene må få fullverdig styrerepresentasjon i opplæringskontorenes styrer. LO mener myndighetene og partene i arbeidslivet nå må gjennomgå opplæringskontorenes oppgaver og organisering med sikte på å styrke lærlingenes rettigheter og arbeidstakerorganisasjonenes deltakelse spesielt.

Begrunnelse:

LO ser i dag at opplæringskontorene utfører vesentlige oppgaver innen rekruttering, formidling og opplæring av lærlinger. Opplæringskontorene mangler i dag et regelverk som sikrer lærlingen grunnleggende rettigheter og arbeidstakersiden innflytelse. Et slikt regelverk må utvikles. Slik opplæringskontorene i mange tilfeller operer i dag er de nærmest blitt et integrert ledd i både opplæring og kvalitetssikring. Da tar de rollen til både fylkeskommunen og skolen uten at arbeidstakersiden er representert slik de ellers er i trepartssamarbeidet innen fag og yrkesopplæring.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8369 LO Vestfold og Telemark**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet**

Offentlig virksomhet må ansette lærlinger i mye større omfang, både når det gjelder antall og fag.

Begrunnelse:

Kommunene er stort sett flinke til å ansette lærlinger i helsefag og i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Kommunen bør i mye større grad også ansette lærlinger innenfor tekniske fag, IT, renhold mm.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8370 Fagforbundet**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 254**

Linje 254 og 255: stryk setningen: Vi kan ikke tillate at det utvikles et nytt sjikt av lavkompetansearbeidsplasser.

Begrunnelse:

Lavkompetansearbeidsplasser er et negativt og dårlig ord.

Innstilling:

Ivarettatt

Forslagsnr: 8371 Fellesorganisasjonen (FO)
2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 257

Ny setning: Yrkesaktive må få tilrettelagte muligheter til å ta høyere utdanning der det er nødvendig for å ivareta kompetansekravene i stillingen sin, eller kunne avansere.

Innstilling:
Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8372 Fellesorganisasjonen (FO)
2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 257

Ny setning: Universitets- og høyskoleutdannede må også ha mulighet til å ta utdanning og videreutdanning mens de er i arbeid, og arbeidsgiver må ha ansvar for å tilrettelegge for at man kan formalisere de kvalifikasjoner man tilegner seg.

Innstilling:
Ivaretatt

Forslagsnr: 8373 Fagforbundet
2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 263

Ta bort" samtidig som vi må unngå fagbrev light"

Begrunnelse:
Utrolig dårlig setning og bruk av ord

Innstilling:
Ivaretatt

Forslagsnr: 8374 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 263

Tillegg etter "etter- og videreutdanning".

I tillegg må det legges bedre til rette for at utdanningsinstitusjonene skal kunne tilby god og reell etter- og videreutdanning.

Begrunnelse:
Vilkårene for etter – og videreutdanningstilbudene må bedres slik at det kan bli reelle alternativer. Dagens system legger opp til at det blir lite "lønnsømt" for institusjonene, noe som fører til begrenset satsing innenfor området.

Innstilling:
Ivaretatt

Forslagsnr: 8375 LO Trøndelag
2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 264

linje 264: ta bort teksten «samtidig som vi må unngå utvikling av fagbrev light»

Begrunnelse:

Ikke heldig ordvalg

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8376 LO Nordland**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 264**

foreslår å stryke setninga som omhandler fagbrev light. befinner seg i linje 264 og 265.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8377 Fagforbundet**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 266**

Føye til etter linje 266: Tilbudet «Fagbrev på jobb» må styrkes og sikres finansiering.

Begrunnelse:

Å styrke kompetansen er viktig. Ordninga med "Fagbrev på jobb" er en god måte, og for noen den eneste måten å få ta et fagbrev på. Vi ser i dag at det er dette tilbudet som faller bort når økonomien er trang. Penger som er satt av til markedsføring av tilbudet må endres til tilskuddsmidler.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8378 Fagforbundet**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 271**

Kompetansetiltak utvikles og planlegges i samarbeid med partene i arbeidslivet

Begrunnelse:

Husk nok og rett bemanning, og yrker som er kritiske for samfunnet

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8379 Fellesforbundet (FF)**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 275**

LOs handlingsprogram kap. 2.7 Læring i arbeidslivet, nytt avsnitt etter linje 275 og nytt kulepunkt etter linje 280:

Omstillingen i næringslivet krever et kraftig kompetanseløft. Vi skal møte den teknologiske utviklingen og det grønne skiftet med de beste fagarbeiderne. LOs utdanningsfond er en betydelig bidragsyter i finansieringen av etter- og videreutdanning for medlemmer i privat sektor. Både når det gjelder helårs utdanning og ikke minst for de som tar fagbrev etter § 3.5 i Opplæringslova. Intensjonen bør derfor være at dette fondet styrkes.

- Utrede mulighetene for å styrke kapitalen i LOs utdanningsfond

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8380 Fagforbundet**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 276**

Ordningen for realkompetansevurdering må gjennomgås og tas mer i bruk på alle utdanningsnivåer.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8381 LO Nordland**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 276**

nytt kulepunkt: Realkompetanse må gi poeng for opptak til høyere studie/utdanning.

Begrunnelse:

bør laget et system som omregner realkompetanse til studiepoeng.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8382 Fellesforbundet (FF)**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 277**

Linje 277 - 280 - nytt kulepunkt: LO vil: Jobbe aktivt for en rett til etter- og videreutdanning uten tap av inntekt.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8383 LO Viken**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 280**

Nytt punkt; Sørge for lik/felles kompetansevurdering ved alle læresteder

Begrunnelse:

I dag har hvert lærested sin egen kompetansevurdering for hver skole man søker på. Lik vurdering vil skape en mer rettferdig ordning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8384 LO Innlandet**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 280**

Nytt kulepunkt etter linje 280: LO skal arbeide for at det blir en treparts-finansieringsløsning for livsopphold i forbindelse med etter- og videreutdanning

Begrunnelse:

Skal LO sine medlemmer som er i arbeidslivet kunne ta etter- eller videreutdanning må det på plass en finansieringsløsning. Denne må bygge på trepartssamarbeidet, slik at også staten bidrar med finansiering av blant annet livsopphold.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8385 Fagforbundet**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 280**

Til linje 281: Arbeide for gode og effektive godkjenningsordninger av utdanning fra andre land.

Begrunnelse:

Forholdene må legges til rette for at arbeidslivet kan nyttiggjøre seg utdanning og arbeidserfaring til alle arbeidstakere. Prosessen med godkjenning av utenlandsk utdanning må effektiviseres.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8386 Fagforbundet**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 280**

Arbeide for å realisere arbeidstakeres rett til kompetanseheving, videreutvikle bransjeprogram, og sikre finansiering.

Begrunnelse:

Betyr at formuleringen i kulepunkt nr 3 i kap 2.7 linje 280 endres.

Det er viktig å kunne utvikle sin kompetanse innenfor sin yrkesgruppe/bransje. Retten til kompetanseheving burde derfor styrkes så arbeidstakere innenfor alle yrker og bransjer har en reell mulighet til dette.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8387 Skolenes landsforbund (SL)**2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 280**

Tilleggsforslag, linje 253: Nytt punkt 2.7 Voksenopplæring

(Gjeldende punkt 2.7 blir nytt punkt 2.8.) Voksenopplæring er både nøkkelen til å sikre god integrering og en nødvendighet for å sikre livslang læring, uansett hvor deltakeren kommer fra. Voksenopplæring må inneholde effektive løsninger som sikrer at de voksne elevene får kompetansen de trenger for å kunne være lenge i arbeidslivet. Dette innebærer at voksenopplæringen må tilby både kortere kurs og formelle utdanninger, med alternative veier for å nå disse. Mange av deltakerne i voksenopplæring har ikke fullført grunnskole og/eller videregående skole i sitt hjemland. De trenger dette for å kunne delta i arbeidslivet og for å bli godt integrert i samfunnet. Lærerne i voksenopplæring må ha formell kompetanse til å undervise voksne elever. I dag bor mange i Norge i flere år før de får mulighet til å arbeide. LO ønsker å gi innvandrere arbeidstillatelse allerede på mottakene,

slik at alle som bor i Norge har mulighet til både å bidra til samfunnet og å leve verdige liv. LO vil:* Ha tett kontakt mellom arbeidslivet og voksenopplæring. Arbeidslivet må være åpne for å lære opp deltakere i norsk arbeidslivskultur, i tillegg til selve faget.* At det stilles krav om voksenpedagogikk og kompetanse i norsk som andrespråk for lærere som underviser i aktuelle fag.* Sikre arbeidsmuligheter for innvandrere som verken vil nå høye språkkrav eller oppnå formell kompetanse.

Begrunnelse:

Handlingsprogrammet mangler politikk i forhold til undervisning som kommer inn under voksenopplæring

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8388 EL og IT Forbundet

2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 280

Nytt underkapittel 2.8:2.8 Det digitale klaseskillet Det stilles stadig større krav til digitale ferdigheter, både i skolen og samfunnet. En forutsetning for å kunne delta i det digitale livet er å ha tilgang til en grunnleggende digital infrastruktur. Med det menes god nettilgang i hjemmet og tilgang til digitalt verktøy. LO vil:- at alle barn skal ha samme digitale mulighet, uavhengig av geografi og bakgrunn. - at alle hjem skal ha tilgang til tilfredsstillende bredbånd med ubegrenset datamengde, tilfredsstillende hastighet og fornuftig pris. Der hvor barn lever i fattigdom, hvor mor og/eller far ikke har råd til internett, må det offentlige gå inn med nødvendige støtteordninger.- at alle skoler skal tilby nødvendig datautstyr, slik at alle kan delta i det digitale skolearbeidet.

Begrunnelse:

Koronasituasjonen i 2020 ble en katalysator for digitalisering av samfunnet og hjalp oss med å avsløre hvilke områder vi er svakest på, både på kunnskap om og bruk av tjenestene. Det ble veldig åpenbart hvem som ikke har godt nok internett hjemme til å kunne delta på videokonferanser, og hvem som ikke har god nok grunnkunnskaper i bruk av IKT-verktøy. En økning i grunnleggende kunnskaper og ferdigheter vil føre til bedre og mer effektivt bruk av verktøy, samt en økt bevissthet rundt viktigheten av et godt utbygd bredbåndstilbud i hele landet.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8389 EL og IT Forbundet

2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 280

Nytt kulepkt. etter linje 280: LO skal arbeide for at det blir en treparts finansieringsløsning for blant annet livsopphold i forbindelse med etter- og videreutdanning.

Begrunnelse:

Skal LO sine medlemmer som er i arbeidslivet, kunne ta etter- eller videreutdanning må det på plass en finansieringsløsning. Denne må bygge på trepartssamarbeidet, slik at også staten bidrar med finansiering av blant annet livsopphold.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8390 EL og IT Forbundet
2. Å lære, 2.7 Læring i arbeidslivet, Linje 280

Nytt kulepunkt: LO skal arbeide for at arbeidstakere har rett til 2 uker årlig etter- og videreutdanningspermisjon med lønn.

Begrunnelse:

Etter og videreutdanning har vært en fanesak for EL og IT Forbundet gjennom mer enn 20 år. I 1999 fikk vi endring i arbeidsmiljøloven som gir oss rett til utdanningspermisjon uten lønn. Vi mangler den siste delen, nemlig lønn under etter og videreutdanning.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

3. Å skape

Forslagsnr: 8391 LO Viken

3. Å skape, Linje 285

Bytt ut ordet medinnflytelse med medbestemmelse.

Begrunnelse:

Det er et mer kraftfullt og forpliktende ord som brukes av tillitsvalgte i dagligtale. Ordet brukes også i tariffavtalene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8392 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, Linje 285

Endre «medinnflytelse» til «medbestemmelse»

Begrunnelse:

Medbestemmelse er et godt innarbeidet begrep. Medinnflytelse er svakere.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8393 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, Linje 293, Linje 964

Tillegg: Medbestemmelse bidrar til bredere forankring av tiltakene og den faglige begrunnelsen for dem.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8394 LO i Oslo

3. Å skape, Linje 294

Endringsforslag – følgende tekst: «For at vi skal klare omstillingen til et klimavennlig næringsliv er det nødvendig at staten tar på seg et ansvar utover den tilretteleggerrollen staten har hatt de siste årene». Erstattes med: «Bevaring av et rikt naturmangfold og stabilt klima er en grunnleggende forutsetning for videre utvikling av den norske velferdsstaten. Det er derfor nødvendig at staten påtar seg et hovedansvar for disse oppgavene. Der løsningene krever samarbeid med næringslivet, må berørte arbeidstakerorganisasjoner også delta i arbeidet. Slik vil tiltakene som søkes gjennomført/skal gjennomføres være godt forankret også hos de som skal bidra til å gjennomføre dem. I tillegg vil medvirkningen bidra til bredere forankring av tiltakene og den faglige begrunnelsen for dem.»

Begrunnelse:

Forslaget understreker bedre samarbeidet i den norske modellen som gir godt grunnlag for omstilling.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8395 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, Linje 296, Linje 280**

Linje 296: Fellesforbundet foreslår at det utarbeides et eget underkapittel om "Energi" i LOs handlingsprogram kap. 3 - Å skape, alternativt at det utarbeides en egen uttalelse fra kongressen om dette.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8396 EL og IT Forbundet**3. Å skape, Linje 296, Linje 305**

Ny setning, Staten må spille en aktiv rolle i utviklingen av norsk industri, både gjennom investeringer, finansieringsløsninger, og gjennom et aktivt eierskap.

Begrunnelse:

Verden og Norge står ovenfor enorme endringer på grunn av klimakrisen. For å utvikle nye transport og energi former må norsk industri stå i spissen for utvikling av ny teknologi. Da må staten være med å styre utviklingen gjennom et aktivt eierskap.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8397 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring**

Nytt kulepunkt under 3.1: Det norske trepartssamarbeidet mellom partene i arbeidslivet og staten, må være førende for utviklingen av norsk næringsliv.

Begrunnelse:

Våre naturressurser skal eies, forvaltes og utvikles for å skape verdiskapning og arbeidsplasser her til lands. Salg av Statskogs eiendommer må stoppes, og forvaltes til rekreasjon, naturopplevelser og skape arbeidsplasser i distriktene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8398 LO Viken**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring**

LO må jobbe for at vårt skattesystem er innrettet på en slik måte at man sikrer et bredt skattegrunnlag der alle bidrar til fellesskapet, samtidig som man begrenser muligheten for skatteflukt og unndragningstilpasninger.

Begrunnelse:

Vi ser i dag hvordan høyresiden svekker fellesskapet og velferden vår ved å gi skattelette til de rikeste.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8399 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring**

Import av matvarer må reduseres og tollsatsene må økes slik at vi kan sikre høyere grad av selvforsyning.

Begrunnelse:

Det må innføres klimatoll på import av kjøtt og meierivarer. Vi reduserer våre klimautslipp med økt matimport, men kua "promper" enten den er i Brasil eller her hjemme. I tillegg kommer klimautslippene fra kontinental transport av maten. Tollvern på mat, skal være en internasjonal måte å sikre egen matproduksjon, noe som ikke kan fungere i Norge da våre kostnader er høyere både hos bonden og i produksjonen. Tollvernet skal rettes mot varer vi produserer her.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8400 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring, Linje 298**

Endring: Hvis Norge skal klare omstillingen til et klimanøytralt samfunn samtidig som vi skal opprettholde et høyt inntektsnivå (osv...)

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8401 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring, Linje 303**

Offentlige virksomheter må ha en anbudspolitikk der flere faktorer enn pris avgjør. Forhold som kvalitet, HMS, gjennomføringsevne, egenbemanning, lønns og arbeidsvilkår må vektes i større grad.

Begrunnelse:

Alt for ofte ser vi at offentlige anbud avgjøres ved pris og det åpner for stor grad av arbeidslivskriminalitet. Med andre kriterier kan vi forhindre at useriøse aktører får offentlige anbud. Vi ser at det er hele bransjer innen bygg som ikke kan gi inn anbud med norsk lønn.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8402 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring, Linje 305**

Nytt avsnitt: Midlertidige ansettelser, innleie fra vikarbyrå, ringevikarkontrakter og kontrakter med svært liten stillingsbrøk blant disse utfordrer den norske modellen, og må bekjempes. Mange unge har slike engasjement på tvers av forbundsgrenser. Forbundene i LO bør gå i dialog for å finne ut hvordan vi kan organisere disse arbeidstakerne.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8403 LO i Oslo**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring, Linje 306**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 306: «Mer av verdiskapningen i bedriftene må gå tilbake til investeringer i utviklingen og fornying av nødvendig utstyr og kompetansebyggingen for arbeiderne. Mindre må gå til utbytte til eierne.»

Begrunnelse:

Verdiene skapes av arbeiderne, det er rimelig at merverdi og verdiskaping da går tilbake til arbeidsplassen eller til arbeiderne selv.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8404 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring, Linje 306**

Jobbe for at mer av verdiskapningen i bedriftene går til økte investeringer i teknologi, FOU og kompetanseutvikling for de ansatte.

Begrunnelse:

Det er viktig å sikre fremtidige arbeidsplasser, hindre utstøting fra arbeidslivet og øke konkurransekraften til norske bedrifter.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8405 LO Agder**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring, Linje 311**

Nytt kulepunkt etter linje 311: "Jobbe for at selvforsyningsgraden og beredskapslagrene i Norge økes. Gjelder landbruk, medisiner og annet som er nødvendig for å klare seg gjennom kriser som måtte oppstå."

Begrunnelse:

Koronapandemien har vist hvor sårbar Norge er om det oppstår kriser og land lukkes ned. Mye er avhengig av utenlandske selskaper siden mye er flagget ut. Når kriser eller nedgangstider oppstår så kan Norge komme i "skvis" fordi vi er avhengige av store selskaper eller andre land. Politikken på dette området må derfor endres til større sikring av selvforsyning av det som er viktig for landet og den norske befolkningen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8406 LO Troms og Finnmark**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring, Linje 311**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Styrke trepartssamarbeidet og krav til anskaffelser i alle ledd.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8407 Fagforbundet**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring, Linje 311**

Arbeidsgivere som gjentatte ganger bryter lov- og avtaleverk må stoppes effektivt. Sikkerhetsbrudd som setter arbeidstakerens liv og helse i fare, lønnstyveri og brudd på konkursskrantereregler må kontrolleres og sanksjoneres på en effektiv måte.

Begrunnelse:

Useriøse arbeidsgivere som ikke følger eksisterende lov- og avtaleverk bør det settes en stopper for. Slike arbeidsgivere er ofte kjent både i fagbevegelsen og i arbeidstilsynet, men det er ikke tiltak for å kunne sette en stopper for at de får fortsette sin virksomhet. Eksempelvis hvis en arbeidstaker ikke får utbetalt sin rettmessige lønn, må arbeidstakeren begjære bedriften konkurs, for å få sin rettmessige lønn utbetalt. Arbeidstakere hos useriøse arbeidsgivere, blir ofte syke og kan få psykiske problemer, og kan bli ute av arbeidslivet lenge.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8408 Fagforbundet**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring, Linje 311**

I linje 311 tilføyes ordet offentlig etter første komma.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8409 LO Nordland**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring, Linje 311**

I linje 311 tilføyes ordet offentlig etter første komma.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8410 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.1 Økonomisk styring, Linje 311**

Nytt kulepunkt: Jobbe for å få kontroll på delingsøkonomi, jobbe for å innføre regelverk som sørger for at aktørene tegner og betaler de forsikringer, avgifter og skatter som de skal.

Begrunnelse:

Tjenester som f.eks. Uber «spiser» av det legale markedet som bidrar med skatter og avgifter. Det er ikke gode nok krav til dokumentasjon, kvitteringer, regnskap el. Kontrollmulighetene er heller ikke gode nok. Samfunnet går dermed glipp av skatter og avgifter som er grunnlaget for vår velferdsstat. Det vil gå utover fellesskapet og velferdsordningene våre på sikt, og kan og gå utover forbrukernes trygghet og sikkerhet der det ikke er krav om vandelsattest osv.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8411 LO Viken**3. Å skape, 3.2 Partssamarbeid og kompetanse**

Vi vil ha styrket samarbeidet mellom ansatte, tillitsvalgte og ledelse i virksomheter for å understøtte innovasjon, produktivitetsvekst og et godt inkluderende arbeidsliv.

Begrunnelse:

Høyresiden og arbeidsgiverne har jobbet aktivt for å svekke samarbeidet på virksomhetene.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8412 LO Innlandet**3. Å skape, 3.2 Partssamarbeid og kompetanse**

Avtalekompetansen må styrkes på alle nivåer. Partenes plikt til å drive systematisk opplæring må styrkes. Nye ledere må sikres opplæring i den norske modellen for å sikre medbestemmelse og partssamarbeid.

Begrunnelse:

Tillitsvalgte opplever ofte at ledelsen ikke har tilstrekkelig kunnskap om lover og avtaleverk som omhandler arbeidslivet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8413 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**3. Å skape, 3.2 Partssamarbeid og kompetanse, Linje 316**

Et godt partssamarbeid må bygge på respekt for de ansatte og deres tillitsvalgte. Gode samarbeidsrelasjoner innebærer at også tillitsvalgte deltar på møter i egne organisasjoner uten trekk i lønn.

Begrunnelse:

Det må være en grunnleggende rett for tillitsvalgte, slik det praktiseres for ledelsen, å delta i styremøter for eksempel i klubber og foreninger og faglige samlinger, uten trekk i lønn.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8414 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.2 Partssamarbeid og kompetanse, Linje 317**

Endring: "aktive medvirkning" endres til "medbestemmelse"

Begrunnelse:

Medbestemmelse er et innarbeidet begrep som i tillegg er hjemlet i Grunnloven. LO bør benytte et sterkere begrep når det er tale om arbeidstakernes makt, selv om ordlyden er forskjellig mellom avtaler.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8415 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, 3.2 Partssamarbeid og kompetanse, Linje 318**

Linje 318 - ny setning etter punktum: Bedrifter bør pålegges å legge til rette for at det av og blant alle ansatte skal velges styremedlemmer.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8416 LO i Oslo**3. Å skape, 3.2 Partssamarbeid og kompetanse, Linje 321**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 321: «Et godt partssamarbeid må også bygge på respekt for de ansatte og deres tillitsvalgte. Gode samarbeidsrelasjoner innebærer at også tillitsvalgte deltar på møter i egne organisasjoner uten trekk i lønn.»

Begrunnelse:

Et godt partssamarbeid må bygge på respekt for de ansatte og deres tillitsvalgte. Godt arbeid krever tid, og det er rimelig at tillitsvalgte skal slippe å måtte betale av egen lomme for å møte i egne organisasjoner.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8417 LO Innlandet**3. Å skape, 3.2 Partssamarbeid og kompetanse, Linje 324**

Endringsforslag. LO vil: Styrke medbestemmelse, involvering og samarbeid gjennom ...

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8418 Fagforbundet**3. Å skape, 3.2 Partssamarbeid og kompetanse, Linje 324**

LO vil: Styrke *medbestemmelse*, involvering og samarbeid gjennom...

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8419 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.2 Partssamarbeid og kompetanse, Linje 324**

Endring: "medvirkning" erstattes med "medbestemmelse"

Begrunnelse:

Medbestemmelse er et innarbeidet begrep som i tillegg er hjemlet i Grunnloven. LO bør benytte et sterkere begrep når det er tale om arbeidstakernes makt, selv om ordlyden er forskjellig mellom avtaler.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8420 LO Troms og Finnmark**3. Å skape, 3.2 Partssamarbeid og kompetanse, Linje 326**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Bringe revisjon av Hovedavtalene inn i et hovedoppgjør for å kunne sette makt bak dette og andre viktige krav til endring i Hovedavtalen.

Begrunnelse:

Hovedavtalen er blitt en tvangstrøye for arbeidsfolk, der man ikke får muligheten til å protestere og bruke maktmiddel dersom arbeidsgiver ikke opptre i henhold til avtalen. Det er kun arbeiderne som må godta overtramp og brudd på hovedavtalen fra arbeidsgiver. Medbestemmelsesretten er svekket, og arbeidere har mindre innflytelse på arbeidsplassen. Derfor må hovedavtalen inn i et hovedoppgjør og få kraftig forbedringer og dersom ikke arbeidsgiver imøtekommer oss må vi sette makt bak kravene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8421 Fagforbundet**3. Å skape, 3.2 Partssamarbeid og kompetanse, Linje 330**

Arbeide for at regjeringa setter i gang arbeid med mål om å øke organisasjonsgraden.

Begrunnelse:

31.januar 2018 tvang flertallet på Stortinget regjeringen til å jobbe for at fagforeningene skulle få flere medlemmer med et anmodningsvedtak. Mot sin vilje måtte regjeringen anerkjenne betydningen av å være organisert, etter forslag fra Rødt, og før KrF gikk inn i regjering. Men i statsbudsjettet som ble lagt fram høsten 2019 var vedtaket annullert av regjeringen. Også NHO ønsker et mer organisert arbeidsliv, og det er viktig at arbeidsgiverside og arbeidstakerside også sammen jobber for at regjeringen tar sin del av ansvaret. Da landet måtte stenges 12.mars 2020 på grunn av Covid-19, så man virkelig viktigheten med et godt trepartssamarbeid og et organisert arbeidsliv. Dette må brukes for alt det er verdt i arbeidet med å få opp organisasjonsgraden i Norge fremover.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8422 Fagforbundet**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk**

Virksomheter som tar i bruk arbeidstrening i regi av NAV og som misbruker denne ordningen, skal utsettes for sanksjoner

Begrunnelse:

Denne ordningen kan ikke i utgangspunktet føre til fast ansettelse, men det er viktig at arbeidsgivere ikke tar inn en på arbeidstrening, skyver denne ut for så å ta inn en ny. Virksomheter som tar i bruk arbeidstrening i regi av NAV og som misbruker denne ordningen, skal utsettes for sanksjoner

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8423 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk**

NAV og arbeidsmarkedsbedrifter: NAV styrkes slik at NAV kan gjøre mer av arbeidet med å få folk i arbeid selv. Mange av arbeidsmarkedsbedriftene har i dag profitt som mål. Derfor bør også arbeidsmarkedsbedriftene eies, driftes og finansieres av det offentlige, slik at også dette området er under politisk styring.

Begrunnelse:

For mye av arbeidet med arbeidsinkludering utføres av aktører som vinner oppdragene gjennom anbudsrunder. Laveste pris får alt for stor vekt, på bekostning av krav til kompetanse og seriøsitet.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8424 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk**

Nytt kapittel:

Utenforskap i arbeidslivet

For mange faller utenfor det ordinære arbeidsmarkedet. Utviklingen er bekymringsfull, og man ser en økende tendens blant de yngre. Flest mulig i arbeid er samfunnsøkonomisk lønnsomt, og kan være av viktig betydning for den enkelte ved at det har en helsebringende effekt og man blir verdsatt som en ressurs i arbeidslivet.

LO vil:

- At det satses videre på rettede tiltak for å hindre at flere faller utenfor det ordinære arbeidslivet.

Begrunnelse:

LO bør ha en sterkere og tydeligere politikk for de som faller utenfor det ordinære arbeidslivet. Arbeid for den enkelte kan være helsebringende og være avgjørende for å ha et godt liv. Det er i Norge i dag 700 000 som står utenfor det ordinære arbeidslivet, hvorav 320 000 er uføre, og andelen unge som havner utenfor er økende. FLT mener en del av løsningen er en fortsatt satsing på arbeidsmarkedstiltak for å fange opp flest mulig av disse med mål om å få de tilbake til det ordinære arbeidslivet.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8425 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk**

Arbeidstakere skal få full opptjening av feriepenger for perioden de er sykemeldte.

Begrunnelse:

Når arbeidstakere blir sykemeldt, risikerer man å få feriepengene redusert til neste års ferie. LO skal arbeide for at man ikke skal straffes for å bli sykemeldt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8426 Industri Energi (IE)

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 335

Jobbe for at studenter skal kunne opptjene dagpengerrettigheter.

Begrunnelse:

Studenter og lærlinger må få rett på dagpenger tilpasset deres livssituasjon. Når en student er uheldig og mister jobben, skal ikke hun straffes bare fordi hun er under utdanning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8427 Industri Energi (IE)

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 336

Jobbe for at lærlinger skal få krav på dagpenger ut fra forventet inntekt, dersom en har vært i lære mindre enn 6 måneder.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8428 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 337

Endring: «NAVs ressurser til oppfølging av brukere må styrkes, både for å legge til rette for god avklaring av personer på arbeidsavklaringspenger og for å kunne håndtere vedvarende høy arbeidsledighet.»

Begrunnelse:

Det er grunn til å tro at koronapandemien vil føre til vedvarende høyere arbeidsledighet enn før pandemien. Dette fører til at flere grupper enn mottakere av arbeidsavklaringspenger vil ha behov for oppfølging, og at NAV vil trenge flere ansatte i lang tid fremover.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8429 Fellesorganisasjonen (FO)

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 338

Linje 338: Sett inn: Arbeidsmarkedstiltak må være av høy kvalitet, ikke være konkurranseutsatt og ikke være i regi av kommersielle aktører.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8430 LO Trøndelag

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 341

Tilleggsforslag: NAVs virksomhet har vært underfinansiert og privatisert ved at mange arbeidsmarkedstiltak legges på anbud, istedenfor å legge til rette for en grundig og tett

oppfølging for de med behov. Kutt i arbeidsavklaringspenger og andre virkemidler, svekker den enkeltes mulighet for å komme seg tilbake til arbeidslivet. Mange havner i bemanningsbransjen uten stabile fremtidsutsikter.

Begrunnelse:

Den såkalte «arbeidslinjas» budskap bygger på forakt for fattige, syke og arbeidsløse. Samling av sosialkontor, trygdekontor og arbeidskontor til NAV, skjedde etter råd fra den markedsliberale tenketanken OECD til hele Europa. Den såkalte «arbeidslinja» skal styrkes ved å styrke kontrollen med stønadsmottakerne. «Prinsippet om lavere attraktivitet» er et sosialpolitisk prinsipp som blant annet tvangsarbeidshusene bygde på, og som overraskende nok også tidligere arbeidsminister Hanne Bjurstrøm (AP) trodde på, jf. oppslag i Klassekampen 4. april 2011: – Det første (prinsippet) er at de økonomiske stønadene personen mottar skal være lavere enn de laveste lønningene i arbeidsmarkedet. LO krever at retten til arbeid skal være et offentlig ansvar, og at de som ikke får arbeid skal sikres verdifulle og kvalifiserende tiltak, gjennom hensiktsmessig finansiering av NAV og den enkelte arbeidssøker. Vi må kjempe mot at «arbeidslinjas» negative tilnærming, ikke blir til en virkelighet.

<https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2019-2020/undersokelse-av-anskaffelser-og-oppfolging-av-arbeidsmarkedstiltak-i-arbeids--og-velferdsetaten/>

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8431 Fellesorganisasjonen (FO)

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 341

Etter punktum på linje 341: Det må åpnes opp for at flere kan få omskolering som tiltak under arbeidsavklaring.

Begrunnelse:

Mange med helseutfordringer har behov for fleksibilitet og tilrettelegging i arbeidssituasjonen. Kompetanseheving kan åpne opp for arbeid som er mindre belastende og som gir arbeidstaker større grad av fleksibilitet i arbeidsdagen. Det bør gis økonomisk støtte til omskolering eller videreutdanning i tilfeller der det kan øke arbeidstaker muligheter til å stå i jobb eller komme ut i arbeidslivet.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8432 LO Nordland

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 341

Tilleggsforslag - nytt avsnitt: Dagpengeordningen omfatter både arbeidsledige og permitterte. Utgangspunktene er forskjellige, og lover, forskrifter og praksis må tilpasses at permitterte har en arbeidsgiver og ikke er arbeidssøkende. Herunder (må sikres) at feriepenger på dagpenger gjeninnføres og antall uker for mottak av dagpenger økes. Fiskeindustri er i en særstilling og må ha unntak for enkelte bestemmelser. Disse unntakene må ikke bare forfordle arbeidsgiver, men hensynta den permitterte i større grad.

Begrunnelse:

Dagens regelverk er utformet slik at det passer for arbeidsledige og i liten grad permitterte. Dette gir seg utslag i at permitterte, uavhengige av om de er permitterte fem dager eller fem måneder må søke på minst fem stillinger hver uke for å innfri krav om å motta dagpenger. Når man har en fast arbeidsgiver og 100 % stilling kan det ikke være et krav om å søke andre jobber. Om man skulle bli tilbudt en annen jobb betyr det at kompetanse forsvinner fra den arbeidsgiver (og også fra næringen om jobben er innenfor en annen næring). Om man ikke har intensjoner om å bytte jobb, sløser man med tid og ressurser til de man søker jobb hos når man uansett ikke har intensjoner om å takke ja til jobben. Det er viktig å understreke at permittert selvsagt kan ta vikariat og avhjelpe midlertidige behov hos andre arbeidsgivere i permitteringsperioden. Videre så er det slik i dag at arbeidsgivere i fiskeindustrien har unntak for lønnsplikt. Arbeidstaker blir kompensert ved at de ikke har karensdager før de kan motta dagpenger, men det medfører uansett at de kommer dårligere ut lønnsmessig enn andre permitterte. Fiskeindustrien har på grunn av til dels hyppige permitteringer hatt krav på dagpenger i lengre periode enn arbeidsledige. Dette er blitt redusert slik at situasjonen i dag er at om ansatte i fiskeindustrien risikerer å stå uten noen form for inntekt i perioder om ytre omstendigheter gjør at det blir lengre permitteringsperioder.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8433 LO Nordland**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 341**

Tilleggsforslag - nytt avsnitt: Dagpengeordningen omfatter både arbeidsledige og permitterte. Utgangspunktene er forskjellige, og lover, forskrifter og praksis må tilpasses at permitterte har en arbeidsgiver og ikke er arbeidssøkende. Herunder (må sikres) at feriepengene på dagpenger gjeninnføres og antall uker for mottak av dagpenger økes. Fiskeindustri er i en særstilling og må ha unntak for enkelte bestemmelser. Disse unntakene må ikke bare forfordle arbeidsgiver, men hensynta den permitterte i større grad.

Begrunnelse:

Dagens regelverk er utformet slik at det passer for arbeidsledige og i liten grad permitterte. Dette gir seg utslag i at permitterte, uavhengige av om de er permitterte fem dager eller fem måneder må søke på minst fem stillinger hver uke for å innfri krav om å motta dagpenger. Når man har en fast arbeidsgiver og 100 % stilling kan det ikke være et krav om å søke andre jobber. Om man skulle bli tilbudt en annen jobb betyr det at kompetanse forsvinner fra den arbeidsgiver (og også fra næringen om jobben er innenfor en annen næring). Om man ikke har intensjoner om å bytte jobb, sløser man med tid og ressurser til de man søker jobb hos når man uansett ikke har intensjoner om å takke ja til jobben. Det er viktig å understreke at permittert selvsagt kan ta vikariat og avhjelpe midlertidige behov hos andre arbeidsgivere i permitteringsperioden. Videre så er det slik i dag at arbeidsgivere i fiskeindustrien har unntak for lønnsplikt. Arbeidstaker blir kompensert ved at de ikke har karensdager før de kan motta dagpenger, men det medfører uansett at de kommer dårligere ut lønnsmessig enn andre permitterte. Fiskeindustrien har på grunn av til dels hyppige permitteringer hatt krav på dagpenger i lengre periode enn arbeidsledige. Dette er blitt redusert slik at situasjonen i dag er at om ansatte i fiskeindustrien risikerer å stå uten noen form for inntekt i perioder om ytre omstendigheter gjør at det blir lengre permitteringsperioder.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8434 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 341**

Tillegg etter siste setning, linje 341: Ordningen med arbeidsavklaringspenger (AAP) må styrkes, slik at alle beholder stønaden fram til reell avklaring er gjennomført.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8435 LO Viken**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 342**

Forslag til nytt avsnitt: Nedbygging av offentlig arbeidsformidling har ført til at bemanningsbransjen har fått innpass i arbeidsformidlingen. Offentlig arbeidsformidling må gjenreises og utvikles som en seriøs instans som ikke skyver arbeidsfolk ut i situasjoner med sosial dumping og lavlønnskonkurranse, samt at det utvikles en oversikt over behov for arbeidsmarkedstiltak og etterutdanning som gir et reelt innhold.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8436 LO i Oslo**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 342**

Tilleggsforslag, nytt avsnitt etter linje 342: «Nedbygging av offentlig arbeidsformidling har ført til at bemanningsbransjen har fått innpass i arbeidsformidlingen. Offentlig arbeidsformidling må gjenreises og utvikles som en seriøs instans som ikke skyver arbeidsfolk ut i situasjoner med sosial dumping og lavlønnskonkurranse. Det må også utvikles en oversikt over behov for arbeidsmarkedstiltak og etterutdanning som gir et reelt innhold.»

Begrunnelse:

Retten til arbeid er viktig. Arbeidsformidling må gjøres av det offentlige, som ikke har krav til overskudd og som over tid kan møte næringslivets behov best mulig.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8437 LO Nordland**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 342**

Nytt første kulepunkt: Arbeide for å utvikle gode kompetanseplaner. Det er avgjørende for offentlige og private virksomheter at de gjennom partsarbeidet kartlegger hvilken tjeneste virksomheten skal levere, oppgavene som skal løses og hvilken kompetanse det er behov for til enhver tid.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8438 LO Vestfold og Telemark

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepoltikk, Linje 342

Nytt avsnitt: Nedbygging av offentlig arbeidsformidling har ført til at bemanningsbransjen har fått innpass i arbeidsformidlingen. Offentlig arbeidsformidling må gjenreises og utvikles som en seriøs instans som ikke skyver arbeidsfolk ut i situasjoner med sosial dumping og lavlønnskonkurranse, samt at det utvikles en oversikt over behov for arbeidsmarkedstiltak og etterutdanning som gir et reelt innhold.

Begrunnelse:

Sysselsettingsloven ble endret i 1999. Det førte til stor privatisering og økt bruk av bemanningsselskaper. Dette ført videre til sosial dumping. Nedbygging av offentlig arbeidsformidling har ført til at bemanningsbransjen har fått innpass i i arbeidsformidlingen. Offentlig arbeidsformidling må gjenreises og utvikles som en seriøs instans som ikke skyver arbeidsfolk ut i situasjoner med sosial dumping og lavlønnskonkurranse, samt at det utvikles en oversikt over behov for arbeidsmarkedstiltak og etterutdanning som gir et reelt innhold.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8439 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepoltikk, Linje 343

Jobbe for en mer aktiv og målrettet arbeidsmarkedspolitikk *i offentlig regi* med økt vekt på kompetanse. Flere må få styrket grunnleggende ferdigheter, muligheter til omskolering og anledning til å fullføre videregående opplæring.

Begrunnelse:

Nedbygging av offentlig arbeidsformidling har ført til at bemanningsbransjen i praksis har overtatt arbeidsformidlingen. Offentlig arbeidsformidling må gjenreises og utvikles som en seriøs instans som ikke skyver arbeidsfolk ut i situasjoner med sosial dumping og lavlønnskonkurranse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8440 LO Innlandet

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepoltikk, Linje 345

Tillegg til 1. kulepunkt: Det er viktig med økt fokus på språk og IKT-kompetanse.

Begrunnelse:

Dette vil føre til økt kvalitet på utført arbeid, HMS og øke sosial mobilitet.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8441 LO Viken

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepoltikk, Linje 346

Forslag: • Forbedre dagpengeordningene for arbeidsledige, AAP ordningen og permitterte. Sikre at ingen står uten økonomisk inntekt.

Begrunnelse:

Endre kulepunkt. Sikre økonomisk trygghet for alle

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8442 Fagforbundet**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolicy, Linje 346**

Tilføye ordet styrke.

Begrunnelse:

Dagpengeordningen må bli bedre for de arbeidsledige og permitterte.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8443 LO Nordland**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolicy, Linje 346**

Tilleggsforslag til setningen: Opprettholde og forbedre dagpengeordningene for arbeidsledige og permitterte, med et klart skille mellom de to gruppene

Begrunnelse:

Tillegget er: "med et klart skille mellom de to gruppene", slik det er forklart i eget forslag fra LO i Vesterålen til nytt avsnitt foran prikkpunktene som følger fom linje 342.

«Dagpengeordningen omfatter både arbeidsledige og permitterte.

Utgangspunktene er forskjellige, og lover, forskrifter og praksis må tilpasses at permitterte har en arbeidsgiver og ikke er arbeidssøkende. Herunder at feriepenger på dagpenger gjeninnføres og antall uker for mottak av dagpenger økes. Fiskeindustri er i en særstilling og må ha unntak for enkelte bestemmelser. Disse unntakene må ikke bare forfordle arbeidsgiver, men hensynta den permitterte i større grad.»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8444 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolicy, Linje 346**

Dagpengeordningen må permanent utvides til 52 uker, satsene økes og det må ytes feriepenger av dagpengene.

Begrunnelse:

Pandemien har vist at mange arbeidsplasser kunne vært sikret dersom det hadde vært lengre permitteringstid. Mange har ikke råd til ferie i 2021 fordi de har vært lenge permittert i 2020 og det er ikke feriepenger av dagpengene. Det er brutalt å miste store deler av inntektene, derfor må satsene på dagpenger økes betydelig.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8445 Handel og Kontor i Norge (HK)

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 346

Ny setning etter punktum i kulepunktet: "Dagpengeperioden må bli lik for alle uavhengig av tidligere inntekt, og feriepenger for dagpengemottakere må gjeninnføres".

Begrunnelse:

Det bør ikke være slik at dagpengeperioden er avhengig av tidligere inntekt, slik dagens regelverk er. Det bidrar til å straffe de som allerede tjener lite. Etter folketrygdloven § 4-15 er dagpengeperioden 104 uker for de som tidligere har hatt arbeidsinntekt på minst 2 ganger grunnbeløpet (G) siste 12 måneder, og 52 uker dersom inntekten har vært lavere.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8446 LO Trøndelag

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 347

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for et politisk flertall som i arbeidsmarkedspolitikken ikke bygger på den såkalte «arbeidslinja» sitt menneskesyn om at folk må tvinges til å arbeide, ellers vil de bare leve på trygd.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8447 LO i Oslo

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 347

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 347: «Gjenreise offentlig arbeidsformidling.»

Begrunnelse:

Bemanningsbransjen og private formidlere bør ikke tjene penger på at folk trenger arbeid, særlig siden deler av bransjen tjener pengene sine på å drive med sosial dumping.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8448 Fagforbundet

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikk, Linje 347

Kulepunkt endres til: At alle under 30 år sikres arbeid, *utdanning* eller kompetanseheving.

Begrunnelse:

Vi mener det er viktig at en ungdomsgaranti inneholder et tilbud om utdanning. Fagbrev / studiemuligheter, og ikke bare kompetanseheving.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8449 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolicy, Linje 347

Nytt kulepunkt: "Arbeide for at arbeidsmarkedstiltak blir tilbakeført til forhåndsgodkjente og ideelle aktører."

Begrunnelse:

Etter at de fleste arbeidsmarkedstiltakene ble konkurranseutsatt har dette skapt utrygge arbeidsforhold for mange av de som skal følge opp og veilede de som står lengst fra arbeidsmarkedet. De fleste ordinært ansatte er sikret jobb hos de kommersielle i inntil fire år før tiltaket igjen blir konkurranseutsatt. De kommersielle aktørene vinner kontraktene på pris og kan bare konkurrere på pris som da går ut over de ansattes lønns og arbeidsvilkår. Denne utryggheten går også ut over de som står lengst fra arbeidsmarkedet ved at de i mange tilfeller får nye veiledere å forholde seg til dersom en ny kommersiell aktør vinner anbudet. Det siste denne gruppen trenger er uforutsigbarhet, de trenger tvert imot forutsigbarhet og trygghet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8450 Handel og Kontor i Norge (HK)

3. Å skape, 3.3 En aktiv arbeidsmarkeds- og kompetansepolicy, Linje 347

Nytt kulepunkt (på ny linje under, ikke erstatning for eksisterende kulepunkt):: Arbeide for å forbedre og styrke arbeidsavklaringsordningen

Begrunnelse:

Det ble gjennomført flere endringer i AAP-regelverket fra 1. januar 2018 som har svekket ordningen. Disse bør reverseres.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8451 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.4 En åpen økonomi, Linje 357

Endring. "medinnflytelse" endres til "medbestemmelse"

Begrunnelse:

Medbestemmelse er et innarbeidet begrep som i tillegg er hjemlet i Grunnloven. LO bør benytte et sterkere begrep når det er tale om arbeidstakernes makt, selv om ordlyden er forskjellig mellom avtaler.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8452 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.4 En åpen økonomi, Linje 358

Endring. Sett inn "Klima" slik at setningen lyder: Norges høye standarder knyttet til blant annet sosiale rettigheter, helse, miljø, klima og matvarer må beholdes

Begrunnelse:

Klimapolitikken er vesentlig for Norges økonomi, og bør derfor nevnes under dette delkapitlet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8453 LO Viken**3. Å skape, 3.4 En åpen økonomi, Linje 368**

Tilleggsforslag: ... offentlige tjenester, og investeringer.

Begrunnelse:

Sikre at man unngår investeringer i selskaper som er registrert i skatteparadiser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8454 LO Rogaland**3. Å skape, 3.4 En åpen økonomi, Linje 368**

tilleggsforslag: ... offentlige tjenester, og investeringer.

Begrunnelse:

Sikre at man unngår investeringer i selskaper som er registrert i skatteparadiser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8455 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.5 EU og EØS**

Tilleggsforslag: LO må styrke samarbeidet med europeisk fagbevegelse for å slå tilbake de angrepene på faglige rettigheter som EU-domstolen har gjennomført.

Utstasjoneringsdirektivet må revideres slik at det gir utstasjonerte arbeidstakere samme lønns og arbeidsvilkår som arbeiderne i vertslandet. Ingen EU-institusjon har rett til å sette til side fagbevegelsens opparbeidede rettigheter i det enkelte medlemsland.

Begrunnelse:

Retten til å opprette og forsvare tariffavtaler er selve grunnlaget for fagbevegelsen. Det lar seg ikke forene med en domstol som forsvare retten til å bruke lave lønninger og fleksible arbeidstidsforordninger som et konkurransefortrinn ved arbeid i andre land. De rammer fagbevegelsen må tilpasse seg blir trangere og trangere. Fagbevegelsen er vant til å arbeide innenfor rammer, men rammer som truer fagbevegelsens grunnlag kan vi aldri godta.

Viking Line-dommen slår fast at fri etableringsrett er overordnet retten til faglig kamp for å forsvare tariffavtaler. Lavaldommen i Sverige slår fast at fri flyt av tjenester er overordnet retten til faglig kamp for å opprette tariffavtale. Den sier også at tariffavtale inngått i Litauen er likestilt med svensk tariffavtale for arbeid utført i Sverige. I tillegg slår den fast at også nivået på minstelønn for utstasjonerte arbeidere er det opp til EU-domstolen å vurdere. Rüffert-dommen mot den tyske delstaten Niedersachsen setter hele ILO-konvensjon 94 til side. Det er ikke lovlig å kreve tarifflønn ved offentlige anbud. Det er bare lovlig dersom dette også omfatter all privat virksomhet, noe svært få tariffavtaler gjør. Luxembourg-dommen slår fast at bare rene minstebestemmelser kan allmenngjøres. Å

kreve samme vilkår for midlertidig ansatte som faste ansatte er ulovlig. Den slår også fast at opphavslandprinsippet gjelder for utstasjonerte arbeidere. LO kan ikke leve med at de grunnleggende faglige rettigheter underordnes fri flyt av tjenester og den frie etableringsretten. LO kan ikke leve med at ILO-konvensjon 94 settes til side og at nødvendige tiltak mot sosial dumping gjøres ulovlig.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8456 LO Rogaland

3. Å skape, 3.5 EU og EØS

Si opp EØS-avtalen

Begrunnelse:

EØS-avtalen undergraver den Norske modellen og norsk arbeidsliv. Den norske arbeidslivsmodellen baserer seg på et velorganisert arbeidsliv, der partene samarbeider om sunn utvikling av bedrifter og institusjoner, og forhandler seg frem til løsninger alle kan leve med. Videre forutsetter modellen at myndighetene sammen med partene søker å legge til rette for et seriøst og velfungerende arbeidsliv. Skremselspropaganda har alt for lenge blitt

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8457 LO Vestfold og Telemark

3. Å skape, 3.5 EU og EØS

LO må jobbe for at ILO konvensjoner, Norske tariffavtaler og Norsk arbeidslovgivning må få forrang for EU/EØS regler/lover.

Begrunnelse:

Arbeidsgiverne finner svakheter i EU/EØS lovgivning til å svekke Norske lønns og arbeidsvilkår.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8458 LO Vestfold og Telemark

3. Å skape, 3.5 EU og EØS

Uttalelse om EU/EØS: LO slutter seg til kravet fra Fellesforbundets kongress om å utrede alternativer til EØS-avtalen. Vi trenger kunnskap om alternativene til EØS. Fagforbundet sto allerede i 2012 sammen med 16 andre organisasjoner for en utredning av alternativer, «Alternativ-utredningen», men det ligger atskillig mer tyngde i å få en offentlig utredning, vedtatt av Stortinget. Denne debatten er krevende. Det kreves kunnskap for å delta, og påstand står ofte mot påstand. Må vi ha avtalen for å få solgt varene våre? Er EØS et hinder for vårt nasjonale demokrati? Undergraver EØS faglige rettigheter? I motsetning til synet på norsk EU-medlemskap, har EØS-avtalen tilsynelatende stor oppslutning i befolkningen, ifølge meningsmålinger som spør om du er for eller mot EØS. Endres spørsmålsstillingen får vi helt andre resultater: Er du for EØS eller en bilateral handelsavtale med EU gir flertall for handelsavtale. Men hvilken handelsavtale?

Etter britenes exit er det dessuten et annet EU vi snakker om. Storbritannia er en av Norges aller viktigste handelspartnere, og omfanget av norsk handel innen EUs indre marked reduseres betydelig. Dette trenger vi også kunnskap om. I de seinere år har vi sett en rekke eksempler på at norsk lov og norske ordninger tilsidesettes av EU-lovgivning, og av EU-organer. Avvikling av Statens Medisinaldepot var en direkte konsekvens av EØS-avtalen. Norske krisetiltak i forhold til korona-pandemien måtte sendes til EØS-avtalens tilsynsorgan ESA for godkjenning. En skulle vel tro vi som suveren nasjon kunne bestemme slikt på egen hånd? Her hjemme har vi etter et initiativ fra ESA fått Hjelmeng-utvalget som foreslo konkurranseutsetting av betydelige deler av offentlig sektor. I den seinere tid har vi fått EUs prosedyreforordning, og EUs meldepliktdirektiv. Her vil EU ha rett til å gå rett på norske kommuner som de mener bryter med regler for offentlig støtte, og evt. bøtelegge eller gi tvangsmulkt til disse. Meldepliktdirektivet ønsker at alle forslag i norske folkevalgte organer som bryter med EUs tjenestedirektiv skal meldes inn til EU 3 mnd. i forveien, og EU kan forlange at vedtak stanses eller endres. Det gjelder saker som angår arealplaner, innleie av arbeidskraft, krav til garantier og annet. EØS griper sterkt inn i norsk suverenitet. Er det verdt prisen og finnes det alternativer til EØS som kan sikre at vi kan handle med EU uten å måtte oppgi så mye suverenitet som vi gjør i dag? Det spørsmålet trenger et svar. Svaret kan vi få gjennom en offentlig utredning av alternativer til EØS.

Begrunnelse:

LO-kongressen bør støtte Fellesforbundets krav om utredning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8459 LO Agder

3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 371

Ta bort alt f.o.m. linje 371 t.o.m. linje 406. og sette inn følgende f.o.m linje 371

3.5 EU og EØS

LO må arbeide for at Norge sier nei til EU og at EØS-avtalen evalueres med positive og negative punkter. EU baserer sin politikk på de fire friheter dvs.etter markedsprinsipper, og LOs programmer kolliderer med mye av den utviklingen som foregår i EU. Land i Europa er viktige handelspartnere for Norge, og Norge er også viktig som handelspartner for disse landa.

LO vil:

Si nei til medlemskap i EU

Evaluerer EØS-avtalen med positive og negative punkter og konkludere etter en debatt i LO

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8460 LO Troms og Finnmark

3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 375

Endringsforslag. Setningen strykes: EØS-avtalen har siden inngåelsen ivaretatt Norges interesser på dette området.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8461 LO Nordland

3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 375

endre setning til: EØS-avtalen sammen med flere andre avtaler ivaretar Norges interesser på dette området.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8462 LO Vestfold og Telemark

3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 375

Endringsforslag på setning i linje 375 til: EØS-avtalen har siden inngåelsen forsøkt å ivareta Norske interesser på dette området.

Begrunnelse:

Det er ikke enighet om at avtalene har ivaretatt Norges interesser, den har kun forsøkt å gjøre det.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8463 Fagforbundet

3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 376

Linje 376 settes det inn to nye ord etter uro: pandemi, naturkatastrofer,

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8464 LO Nordland

3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 376

settes det inn to nye ord etter uro: pandemi, naturkatastrofer,

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8465 LO Innlandet

3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 378

«EØS-avtalen er derfor grunnlaget for LOs faglige europapolitikk.» Endres til: Fagbevegelsens solidaritetsprinsipper og kamp for faglige rettigheter, skal derfor være grunnlaget for LOs faglige europapolitikk.

Begrunnelse:

Skal ikke det være andre ting enn EØS-avtalen som skal være grunnlag for vår politikk, uansett hvor den utøves? Det handler om at vi ikke har noe å si om EØS-avtalen, og at vi ikke må legge grunnlaget for vår politikk på en avtale vi ikke har medbestemmelse i. Vi må legge grunnlaget for vår politikk på fagbevegelsens ideologi om fellesskap og sterke faglige rettigheter, ikke på en avtale som ikke ivaretar dette.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8466 LO Troms og Finnmark**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 378**

Endringsforslag. Setningen strykes: EØS-avtalen er derfor grunnlaget for LOs faglige europapolitikk.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8467 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 378**

Linje 378: Setningen «EØS avtalen er derfor grunnlaget for LOs faglige Europapolitikk» strykes.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8468 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 379**

Endring. Setningen: "EØS-avtalen er grunnlaget for LOs faglige europapolitikk." strykes.

Begrunnelse:

Det må være mye mer enn EØS-avtalen som er grunnlaget for LOs faglige europapolitikk. ILO, ETUC, EPSU og det nordiske samarbeidet er en minst like viktig del av det faglige europasamarbeidet

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8469 Fagforbundet**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 380**

Erstatning for linje 380 til 384 Norske arbeidstakere påvirkes daglig av de beslutningene som fattes i EU, og EUs direktiver innskrenker nasjonale virkemidler mot sosial dumping og reduserer faglige rettigheter og velferdsordninger. Utviklingen av EØS-avtalen har fått et omfang som går langt utover det som ble forespeilet da avtalen ble inngått. Norske myndigheter må derfor sørge for en grundig gjennomgang av avtalen for å sikre den norske arbeidslivsmodellen. Internasjonale handelsavtaler må bygge på åpenhet og demokratiske prosesser. LO er imot mekanismer som begrenser nasjonal suverenitet og demokratisk styring og kontroll, og vil heller ikke gå med på dårligere vilkår enn det som er gjeldende i det norske arbeidslivet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8470 LO i Oslo**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 383**

Endringsforslag, endringer og tillegg i fet skrift: «I tillegg har finanskrisen og EUs innstrammingspolitikk undergravet folkestyret og bidratt til en lavtlønnskurransse i alle medlemsland. Dette har forsterket sosial dumping, lagt press på nasjonal lønnsdannelse, kollektive forhandlinger og grunnleggende arbeidstakerrettigheter slik at fagbevegelsen er svekket i alle europeiske land. LO støtter opp om den prinsipielle kritikken som europeisk fagbevegelse har reist, også for å forhindre at dette skjer i Norge. Denne politikken bidrar kraftig til å endre styrkeforholdet i arbeidslivet til fordel for arbeidsgiverne.»

Begrunnelse:

Formuleringene presiserer problemene som den økonomiske politikken i EU medfører for arbeidstakersiden og for maktforholdene på arbeidsmarkedet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8471 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 384**

Tilleggsforslag: Fellesforbundets landsmøte i oktober 2019 krevde utredning av alternativer til EØS. Dette må inngå som en sentral del av regjeringsgrunnlaget dersom det blir et nytt stortingsflertall etter valget i 2021.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8472 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 385**

Linje 385: LO krever en aktiv norsk europapolitikk som har som mål å sikre både den beste markedsadgangen til Europa og det beste arbeidslivet i Europa.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8473 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 385**

Linje 385: Nytt avsnitt: LO anser på denne bakgrunn at Norge er bedre tjent med at EØS avtalen sies opp og erstattes av mer ordinære handelsforbindelser med EU.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8474 LO Møre og Romsdal**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 388**

LO må kreve at det gjennomføres en offentlig utredning som viser hvilke alternativer vi har til dagens EØS-avtale, som samtidig vil sikre våre bedrifter en full og forutsigbar markedsadgang til Europa.

Begrunnelse:

EØS-debatten både i fagbevegelsen og samfunnet for øvrig handler framfor alt om ulemper og fordeler ved EØS-avtalen, og om det er en rimelig balanse mellom de negative og positive konsekvensene. Når det gjeldernæringsliv og økonomi, er hovedtemaet hvor store fordelene er, og om vi kunne klart oss like godt med en annen form for handelsavtale, og hva slags alternative avtaler vi kan klare å oppnå. Mens på arbeidslivsområdet handler diskusjonen først og fremst om hvor store ulempene er, og om den norske arbeidslivsmodellen må vike for EUs regelverk. Rundt oss føres ofte diskusjonen uten forståelse for arbeidslivsperspektivet, eller omvendt; uten innsikt i næringslivets virkemåte.

Våre medlemmer har mer enn noen andre førstehånds erfaringer med negative og positive virkninger av EØS-avtalen. De som vil ut av EØS vektlegger gjerne arbeidslivspolitikken, mens de som forsvarer EØS er særlig opptatt av næringspolitikken. Men de aller fleste av våre tillitsvalgte er opptatt og berørt av begge perspektivene, uansett hva de grunnleggende sett mener om EU og EØS.

Det som særlig skaper sprik i EØS-debatten er om man tror at kampen mot sosial dumping kan vinnes så lenge Norge er med i EØS. Her er det store gap i vurderingene, og dette handler i bunn og grunn om det såkalte handlingsrommet. Legger EØS-avtalen så store begrensninger på hvilke tiltak Norge kan innføre at den må sies opp? Eller er det først og fremst på Stortinget og her hjemme problemet ligger? Uansett hva LOs regionkonferanse konkluderer med i debatten om EØS, vil EØS-avtalen etter alt å dømme fortsatt være rammeverket vi opererer innenfor i overskuelig framtid. Kampen mot sosialdumping og forsvaret av det organiserte arbeidslivet må derfor fortsette med stor styrke. Vi må arbeide aktivt for å påvirke EU-regelverk som har betydning for oss, og vi må presse på for at handlingsrommet i EØS-avtalen utnyttes. Norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må ikke forringes som følge av EUs regler, eller av våre egne politikere. Dette har vært førende for arbeidet i hele landsmøteperioden, og må fortsatt være det framover. Vi må kreve at den norske regjeringen utnytter de faktiske mulighetene på en langt mer kraftfull måte enn hittil. Det bør rettes skarpere søkelys mot hvordan norske myndigheter evner å påvirkeutformingen av EUs regelverk og direktiver, og ikke minst hvordan vi innfører og praktiserer dette regelverket. Handlingsrommet begrenses også av ESA og EFTA-domstolens evne til å forstå norsk arbeidslivspolitik og praktiseringen av EUs regelverk innenfor våre rammer.

Fagbevegelsen må forlange en europapolitikk som har som mål å sikre både den beste markedsadgangen til Europa og det beste arbeidslivet i Europa. En god europapolitikk må bygge på en engasjert og kunnskapsrik debatt. Det er nå 25 år siden EØS-avtalen ble inngått. Nye generasjoner har kommet til, med nye forventninger og prioriteringer. Klimautfordringene stiller nye krav til internasjonalt samarbeid, samtidig som EU-samarbeidet har blitt dypere og omfatter et større mangfold av land enn for 25 år siden. EØS-avtalen har skapt problemer i det norske arbeidsmarkedet. Det dreier seg både om konflikter mellom norske reguleringer og EØS-retten og om sosial dumping og lavlønnskonkurranse. Samtidig har avtalen sikret vårt eksportrettede næringsliv en full og forutsigbar markedsadgang til Europa. Brexit-prosessen i Storbritannia viser at det i dag neppe er et realistisk alternativ å reforhandle de grunnleggende elementene i EØS-avtalen. Alternativet til EØS må derfor enten bygge på WTO-regelverket og vår handelsavtale med EU fra 1973, som eventuelt kan utvikles til en handelsavtaleløsning tilsvarende avtalene EU har med Canada og Sveits, eller fullt medlemskap i EU.

Vi trenger også mer kunnskap om:

- norske myndigheters evne og mulighet til å påvirke utformingen av EUs regelverk/direktiver.
- norske myndigheter i tilstrekkelig grad utnytter mulighetene som ligger ved implementeringen, utformingen og praktisering av regelverket.
- hvorvidt ESA og EFTA-domstolens kompetanse innenfor arbeidslivsområdet er en hensiktsmessig del av EØS-avtalen, eller om dette kan løses på en bedre måte.
- hvordan det organiserte arbeidslivet, tariffavtalenes betydning og tiltak mot sosial dumping og useriøsitet i Norge kan utvikles og styrkes med dagens EØS-avtale.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8475 EL og IT Forbundet

3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 392

Tilleggsforslag, Linje 392: Reservasjonsretten må tas i bruk overfor Meldepliktdirektivet der norske kommuner må be om forhåndsgodkjenning av ESA før de kan fatte vedtak som kan tenkes å være i strid med Tjenstedirektivet.

Begrunnelse:

EU vil at alle forslag som kan tenkes å være i strid med tjenstedirektivet meldes inn til ESA tre måneder før endelig vedtak. Tjenstedirektivet er svært omfattende så dette kan omfatte arealplaner som kan ha virkning for tjenstedrivende, begrensning i innleie, krav til garantier osv. EU-kommisjonen / ESA kan be om at vedtaket endres eller stanses. Det er forhåndssensur og vil føre til selvsensur. Nærmere husmenn kommer ikke norske kommuner om dette vedtas.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8476 EL og IT Forbundet

3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 392

Tilleggsforslag, Linje 392: Reservasjonsretten må tas i bruk overfor Jernbanepakke IV.

Begrunnelse:

Jernbanepakke 4 binder Norge til å videreføre konkurranseutsetting av jernbanedrift i Norge. LO-kongressen mener det må stå fritt for et nytt politisk flertall å gå bort fra anbud når inngåtte anbud utløper.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8477 LO i Oslo

3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 396

Tilleggsforslag, tillegg i fet skrift: «LO forventer at norske myndigheter utreder og utnyttet de nye muligheter som kan oppstå ved Storbritannias nye stilling overfor EØS-avtalen, **inkludert en mulig handelsavtale med EU.**»

Begrunnelse:

Flere LO-forbund er positive til en slik handelsavtale og handelsavtaler tjener samarbeidsrelasjoner og handel godt i mange andre mellomstatlige relasjoner.

Innstilling:

Tiltres ikke

**Forslagsnr: 8478 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)
3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 396**

LO forventer at norske myndigheter utreder og utnytter de nye muligheter som kan oppstå ved Storbritannias nye stilling overfor EØS-avtalen, *og at Norges offensive og defensive handelsinteresser ivaretas på en balansert måte i forhandlinger med Storbritannia og EU.*

Begrunnelse:

Det må sikres bedre markedsadgang for norsk sjømat, samtidig som vi opprettholder et godt tollvern for norske landbruksprodukter. De totale importkvotene på landbruksprodukter fra EU og Storbritannia til sammen må ikke økes.

Innstilling:

Tiltres ikke

**Forslagsnr: 8479 Fellesforbundet (FF)
3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 396**

Linje 396 - ny tekst etter punktum: Brexit-prosessen i Storbritannia viser at det i dag neppe er et realistisk alternativ å reforhandle de grunnleggende elementene i EØS-avtalen. Alternativet til EØS må derfor enten bygge på WTO-regelverket og vår handelsavtale med EU fra 1973, som eventuelt kan utvikles til en handelsavtaleløsning tilsvarende avtalene EU har med Canada og Sveits, eller fullt medlemskap i EU.

Vi trenger også mer kunnskap om:

- norske myndigheters evne og mulighet til å påvirke utformingen av EUs regelverk/direktiver.
- norske myndigheter i tilstrekkelig grad utnytter mulighetene som ligger ved implementeringen, utformingen og praktisering av regelverket.
- hvorvidt ESA og EFTA-domstolens kompetanse innenfor arbeidslivsområdet er en hensiktsmessig del av EØS-avtalen, eller om dette kan løses på en bedre måte.
- hvordan det organiserte arbeidslivet, tariffavtalenes betydning og tiltak mot sosial dumping og useriøsitet i Norge kan utvikles og styrkes med dagens EØS-avtale.

Innstilling:

Tiltres ikke

**Forslagsnr: 8480 Handel og Kontor i Norge (HK)
3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 396**

Ny setning etter punktum: LO vil støtte nye forhandlinger med EU for å fremforhandle en ny og bedre EØS-avtale.

Begrunnelse:

Storbritannias utmelding av EU kan få betydelige konsekvenser for både EU og Norge. Dessuten har ESA- og EFTA-domstolen utfordret sentrale deler av norsk distriktspolitikk, petroleumspolitikk, forvaltning av naturressurser, alkoholpolitikk, faglige rettigheter og tiltak for å hindre sosial dumping.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8481 LO i Oslo**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 397**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 397: «At Norge fastholder utlendingsforskriften § 19-8 som stiller krav om at utstasjonerte fra tredjeland er en del av foretakets permanente arbeidsstyrke slik at bemanningsforetak i EU ikke fritt kan leie ut arbeidskraft fra land utenfor EU.»

Begrunnelse:

Om bemanningsforetak i EU fritt kan leie ut arbeidskraft fra land utenfor EU, øker sosial dumping i arbeidslivet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8482 Fagforbundet**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 398**

Inn i brødtekst etter nåværende 396. Norske myndigheter må sørge for en NOU (Norges offentlige utredninger) og en grundig gjennomgang av avtalen, for å sikre den norske arbeidslivsmodellen.

Begrunnelse:

Skrive ut forkortelser

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8483 LO Nordland**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 398**

nytt kulepunkt: Norske myndigheter må sørge for en NOU og en grundig gjennomgang av avtalen, for å sikre den norske arbeidslivsmodellen

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8484 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 398**

Nåværende kulepunkt 1 forskyves til kulepunkt 2. Nytt kulepunkt 1 på linje 398: Kreve at det gjennomføres en offentlig utredning som viser hvilke alternativer vi har til dagens EØS-avtale, som samtidig vil sikre våre bedrifter en full og forutsigbar markedsadgang til Europa.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8485 LO Viken**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 400**

Endringsforslag: Kreve at ILOs kjernekonvensjoner tas inn i Menneskerettsloven og ved konflikt går foran annen lovgivning, også lover med tilsvarende forrangsbestemmelser.

Endres til: Kreve at ILOs kjernekonvensjoner samt ILO 94 og 137 tas inn i

Menneskerettsloven og ved konflikt går foran annen lovgivning, også lover med tilsvarende forrangsbestemmelser, inklusive EØS-avtalen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8486 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 400**

Endringsforslag: Kreve at ILOs kjernekonvensjoner tas inn i Menneskerettsloven og ved konflikt går foran annen lovgivning, også lover med tilsvarende forrangsbestemmelser.

Endres til: Kreve at ILOs kjernekonvensjoner samt ILO 94 og 137 tas inn i

Menneskerettsloven og ved konflikt går foran annen lovgivning, også lover med tilsvarende forrangsbestemmelser, inklusive EØS-avtalen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8487 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 400**

Endringsforslag, Linje 400: Kreve at ILOs kjernekonvensjoner tas inn i Menneskerettsloven og ved konflikt går foran annen lovgivning, også lover med tilsvarende forrangsbestemmelser. Endres til: Kreve at ILOs kjernekonvensjoner samt ILO 94 og 137 tas inn i Menneskerettsloven og ved konflikt går foran annen lovgivning, også lover med tilsvarende forrangsbestemmelser, inklusive EØS-avtalen.

Begrunnelse:

ILO 94 konvensjon om arbeidsklausuler i offentlige arbeidskontrakter og 137 konvensjon om sosiale følger av nye metoder for godsbehandling i havner, er begge ratifisert av det norske Stortinget, og bør derfor ha forrang foran EØS avtalen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8488 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 404**

Tilleggsforslag: LO vil kreve at allerede fattede stortingsvedtak om EUs energibyrå ACER må reverseres.

Begrunnelse:

Dessverre vedtok Stortinget å slutte seg til EUs energiunion og overlot til EUs energibyrå ACER (Agency for the Cooperation of Energy Regulators) å kontrollere at det er markedet og ikke nasjonale interesser som styrer utenlands-kablene. ACER skal også passe på at Norge følger EUs nettutviklingsplan der North-Connect er et prioritert prosjekt. Vi er i ferd med å miste kontrollen med arvesølvet. Arbeiderpartiets ufravikelige krav var at vi skulle beholde full nasjonal kontroll med vannkrafta og at ingen flere kabler skulle vurderes og konsesjons-behandles før en hadde erfaring med planlagte kabler. Det betyr at om våre krav ikke lar seg gjennomføre innenfor EØS-avtalen må enten ACER-vedtaket reverseres eller vi må ut av EØS-avtalen. Vi må ta tilbake politisk styring over utenlands-kabler for å sikre strømpriser som er til å leve med for industri og folk flest. Vår viktigste ressurs, vannkrafta, skal bygge Norge, ikke EU. Vi ser allerede virkningen av utenlandskablene. Ekspertene er enige om at prisøkningen i all hovedsak skyldes økning av kull-pris og pris på CO2-kvoter. Men Trønderenergi bruker ikke et kilo kull og betaler ikke for CO2-kvoter. Den eneste forklaring som står igjen er at vi importerer EUs strømpris gjennom utenlandskablene. Det var elektrisk kraft som industrialiserte Norge. En stor del av norsk nøkkelindustri er helt avhengig av konkurransedyktige strømpriser. Europeisk strømpris i Norge truer Norges viktigste industri og lokalsamfunn over hele landet. I Norge er oppvarming bygd på strøm. Strømpris rammer hardt og rammer skjevt. Kabelen til Tyskland er kommet så langt at det er for seint å stanse. Det samme gjelder kabelen til England, North Sea Link (NSL). Konsesjonsbehandlingen av North-Connect til Skottland må stanses. Kabler til Storbritannia er rene eksportkabler, de vil drenere bort alt overskudd av elektrisk kraft og knytte Norge til et marked med enda høyere kraftpriser enn ellers i EU. Gjennom eksisterende kabler og Tyslandskabelen er vi allerede en del av EUs indre energimarked. Da slår EUs statsstøtteregler inn som vil gjøre det vanskelig å sikre langsiktige konkurransedyktige strøm-avtaler til industrien. EUs infrastrukturforordning er på vei. Den setter tidsfrister for konsesjonsbehandling av nye utenlands-kabler og ACER skal lage malen for kost/nytte betraktninger som legges til grunn for konsesjonsbehandlingen. I tillegg er EUs energipakke 4 vedtatt i EU. Her sørger EU for nye verktøy for å legge press på de prioriterte prosjekt i EUs nettplass: Ikke bare Norge men også Statnett pålegges å følge EUs nettplass. Egne folk som kan gå inn i Statnetts administrasjon for å følge opp nettplassen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8489 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 404**

Tilleggsforslag: LO vil si nei til direktiv og forordninger som hindrer Norge å senke kapasitet for eksport over utenlandskabler dersom det er nødvendig for å sikre strømpriser norsk industri kan leve med.

Begrunnelse:

Som følge av tilslutningen til EUs energiunion og EUs energibyrå ACER (Agency for the Cooperation of Energy Regulators), blir muligheten for nasjonal styring med flyt over utenlands-kablene illusorisk. Det blir ikke mulig for Norge å begrense eksport over kablene for å beskytte norsk industri eller norske husholdninger mot økte strømpriser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8490 Fagforbundet
3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 404

LO vil ikke akseptere en fremtidig utvikling som vil gi Acer større makt på bekostning av nasjonal suverenitet.

Begrunnelse:

Dette ivaretar den viktigste kritikken i Fagforbundets uttalelse, samtidig som det gir handlingsrom med tanke på mulig utvikling. Denne setninga vil dekke både – mulighet for at forslaget om at Acer får beslutningsmyndighet ved simpelt leirtal, og mulighet for at Acer skal kunne bestemme over flaskehalsinntekter.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8491 LO Nordland
3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 404

Myndighetene må si nei til direktiver og forordninger som hindrer Norge å redusere eksport av elektrisk kraft for å sikre lave og stabile strømpriser for norsk industri.

Begrunnelse:

Norge har for industriproduksjonen vår grønne og tidligere relativt billige elkraft som et tradisjonelt komparativt fortrinn. Ved endring av lovverket for kraftregimet, ble el-kraft en handelsvare i stedet for en del av den industrielle infrastrukturen. Kraftbørsene gis mulighet til å selge el-kraft til utenlandske kjøpere til bedre priser enn til norsk industri og dette gir utslag også i samme høye priser til norsk industri, når avtalene om gunstige kraftpriser utgår. Dette svekker mulighetene for norsk industri og svekker norsk sysselsetting.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8492 Fellesforbundet (FF)
3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 404

Kulepunkt 3 - linjene 404-406 opphører og tekst flyttes til linje 393 - og skal lyde: LO vil fremme de ovennevnte hensyn ved vår samfunnsdeltakelse ...

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8493 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)
3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 404

Nytt kulepunkt: "LO skal fortsatt arbeide for at Statnett skal eie og drifte utenlands kabler til og fra Norge."

Begrunnelse:

Energiloven er foreslått endret i en høring fra Olje- og energidepartementet. Fagbevegelsen har fått gjennomslag for at bare Statnett kan eie og drifte utenlands kabler til og fra Norge. Eierskapet til norske vannkraftressurser skal ligge fast. Norge skal fortsatt ha suverenitet over disponeringen av energiresursene og energipolitikken.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8494 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.5 EU og EØS, Linje 406**

Linje 407. Nytt kulepunkt: Kreve at det igangsettes en utredning med sikte på å si opp EØS avtalen og etablere ordinære handelsforbindelser med EU.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8495 LO Viken**3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling**

LO krever at det etableres et fond der bedrifter i konkurranseutsatt industri eller bedrifter som utvikler ny strategisk teknologi kan søke risiko lån/ tilskudd. det er viktig at dette innrettes slik at etablerte bedrifter uansett geografi kan benytte dette.

Begrunnelse:

Det er viktig for LO å medvirke til et slikt fond for å styrke Norske bedrifter i konkurranse med resten av verden. Vi ser at det finnes slike ordninger hos våre konkurrenter/ eiere. Norske bedrifter som er en del av større utenlandske konsern, opplever at nyutvikling skjer utenfor Norge. Dette på grunn av finansieringsmuligheter. Kravet er da at dette bidrar til arbeidsplasser i de respektive land, og dermed tapper Norge for industri arbeidsplasser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8496 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling**

LO vil:

- At det etterstrebes at mest mulig kjøtt som selges i Norge skal være fra norske dyr.
- At fôret som gis til norske dyr ikke skal inneholde råvarer som er produsert på avskoget regnskogsområde.
- At så mye som mulig av norsk fôr skal komme fra norske råvarer.
- At så mye som mulig av maten som serveres på offentlig arbeidsplasser, skal være norsk.

Begrunnelse:

Det er viktig for klimaet at kjøttet nordmenn spiser er fra Norge. Norsk dyrevelferd er i verdenstoppen, og friske dyr produserer mer og produkter har bedre kvalitet. Økologisk kjøtt er merket med Ø-merket, som garanterer at kjøttet en spiser kommer fra dyr som er blitt behandlet med bedre velferd enn andre dyr. Nordmenn spiser generelt mye kjøtt og om vi ikke hadde produsert norsk kjøtt, måtte Norge importert fra andre land. Da ville vi tatt større beslag på knappe naturressurser utenfor vårt eget landområde. At fôr dyrkes på en forsvarlig måte, er viktig for dyrets produksjonsevne, dets trivsel og for miljøet.??

Norges største fôrprodusent er pr. i dag Felleskjøpet. Deres fôr baserer seg mye på norske råvarer, men importere råvarer som ikke produseres i noen særlig stor grad i Norge, som f.eks. soya og raps. Soya og raps er produkter som i høy grad dyrkes på avskogede

områder i Amazonas. Felleskjøpet importerer derfor fra forhandlere som driver en bærekraftig og ansvarlig produksjon. Ellers er fôrets råvarer norske og dyrkes på de 2% av landarealet som ikke egner seg til matproduksjon. Norges største meieriselskap, TINE bruker ikke plast i sine melkekartonger, noe som gjør dem 100% fornybare. I stedet brukes bioplast, som utvinnes av planter. Dette er svært klimavennlig, da det minsker forbruket av plast og bidrar til bedre sortering av kartong. Plast bør, så langt det rekkes, erstattes med enten bioplast, papp, eller andre fornybare materialer. TINE utfører et klimaprogram de kaller for KUKRAFT, som går ut på at innen 2022 skal

minst 100 melkebiler gå på biogass fra kumøkk. Dette er for å minske CO₂-avtrykket ved å benytte seg av planterets naturlige kretsløp. Biogass fra kumøkk har vist seg å være mer klimaeffektivt, enn matavfall. Vi mener dette er en god ordning som bør brukes av flere produsenter. I Norge finnes i dag ikke et nasjonalt merke for miljøvennlig mat, som kunne bidratt til at forbrukerne enklere kunne valgt miljøvennlig, bærekraftig mat.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8497 Fellesorganisasjonen (FO)

3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 409

Legge til "bærekraftig utvikling" slik at setningen blir (...) konkurransedyktig næringsliv, bærekraftig utvikling, sysselsetting og framtidig verdiskapning.

Begrunnelse:

Vi står overfor alvorlige klimautfordringer og manglende politisk vilje til å til å gjøre nødvendige grep for å sikre framtidige generasjoner. LO må være offensiv i kampen for et bærekraftig samfunn og det må framgå tydelig i dokumentet.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8498 LO Trøndelag

3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 411

Tilleggsforslag: LO vil jobbe for en ny nasjonal satsing med utvikling av utviklingssenter for å sikre kontinuerlig fagutvikling og anvendt forskning innen tjenestene i NAV og sosialtjenestene. Etablering av arbeids- og velferdsforvaltningen har vært en krevende prosess. Sosialtjenesten i og utenfor NAV og NAV generelt står ovenfor mange komplekse utfordringer og oppgaver, både på organisatorisk, faglig og brukerrelatert nivå. Satsningen på strukturer og sentralisering preger også dagens situasjon. For å møte dagens og morgendagens utfordringer trenger NAV og sosialtjenesten en tillitsreform, hvor ansatte får nødvendig tillit og kompetanse for å utføre sine oppgaver. Bedre finansiering og mer tilpasning til det enkelte mennesket, bydel eller kommunen er en forutsetning, for å oppnå velferdsstatens formål.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8499 EL og IT Forbundet

3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 412

Ny linje 412: Dette må gjøres ved at staten etablerer produksjonsselskaper som benytter resultatene av forskningen til industriutvikling og produksjon.

Begrunnelse:

Ved å etablere statlige produksjonsselskaper så vil resultatene av forskningen også tilfalle felleskapet når resultatene blir benyttet i produksjonen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8500 LO i Oslo

3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 413

Tilleggsforslag, ny setning i fet skrift: «... kunnskap. **LO mener en større del av finansieringen må gis som basisbevilgninger.** Næringsrettet forskning og samspill ...»

Begrunnelse:

Basisbevilgninger gir institusjonene mer forutsigbar økonomi og betyr også at de kan bruke mer tid på forskning, heller enn på å skrive prosjektsøknader.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8501 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 413

Tillegg: LO mener en større del av finansieringen må gis som basisbevilgninger.

Begrunnelse:

Det må sikres finansiering som er uavhengig av konkurranse eller næringslivets prioriteringer.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8502 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 413

Tillegg: Den akademiske friheten må ivaretas både på universitetene, høyskolene og i instituttsektoren. Det må derfor sikres finansiering som er uavhengig av konkurranse eller næringslivets prioriteringer. Offentlig finansierte forskningsinstitusjoner som universiteter og høyskoler, samt forskningsinstitutter, må være de største bidragsytere til forskning på vesentlige samfunnsoppgaver.

Begrunnelse:

Hele kapittelet, slik det står nå ivaretar ikke hele bredden av norsk forskningssektor. Samtidig er forskernes akademiske frihet under press ved universitetene, høyskolene og forskningsinstituttene.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8503 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 414

Tillegg, stryk punktum og legg til: ... og er helt avgjørende for å sikre innovasjon, teknologiutvikling og konkurransekraft.

Begrunnelse:

Presisering av formålet med næringsrettet forskning

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8504 LO i Oslo

3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 422

Endringsforslag – følgende tekst: «... forskning på og utvikling av norsk landbasert industri.»
Endres til: «... forskning på og utvikling av norsk industri.»

Begrunnelse:

Også industri til havs trenger styrket forskning og utvikling. Ved å stryke ordet «landbasert» omfattes all industri i Norge uavhengig av hvor den er.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8505 Fagforbundet

3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 422

Styrke samfunns-, velferds- og arbeidslivsforskningen, samt forskning på miljøvennlig maritim og landbasert industri.

Begrunnelse:

Maritim og landbasert miljøvennlig framtidsrettet industri blir stadig viktigere når vi skal satse framtidsrettet for det som behøves den dagen oljen ikke er det vi skal leve av.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8506 LO Trøndelag

3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 423

Tilleggsforslag: LO vil bruke deler av oljefondet på forskning og utvikling av norsk industri, utbygging av infrastruktur, og oppgradering av kraftproduksjon og – distribusjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8507 LO Trøndelag

3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 423

Tilleggsforslag: LO vil jobbe for at det forskes på det kjønnsdelte arbeidsmarkedet i Norge og hva årsakene kan være.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8508 LO Troms og Finnmark**3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 423**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Bruke deler av oljefondet på forskning og utvikling av norsk industri, utbygging av infrastruktur, og oppgradering av kraftproduksjon og distribusjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8509 LO Troms og Finnmark**3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 423**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Økt forskning på maritim og landbasert miljøvennlig framtidsrettet industri.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8510 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.6 Forskning og utvikling, Linje 423**

Forskning og utvikling – side 12 – linje 423. Tilleggsforslag: LO vil bruke deler av Statens Pensjonsfond utland på forskning og utvikling av norsk industri, utbygging av infrastruktur, og oppgradering av kraftproduksjon og – distribusjon som gir høyteknologisk industriutvikling nasjonalt som bidrar til globale klimaløsninger.

Begrunnelse:

Oljefondet investerer i virksomheter over hele verden, inklusive i Europeiske handlegater. Det må være mye bedre at det investeres i norsk industriutvikling, og på den måten skape varige verdier.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8511 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet**

- at det innføres et nasjonalt forbud mot salg av mat som inneholder palmeolje.
- at momssatsen økes relativt til ethvert spesifikt produkts klimaavtrykk.

Begrunnelse:

Det er åpenbart i dag at det ikke er nok mat på jorda. Vi sliter med å fø alle i dag, samtidig som vi stadig blir flere. Både som et klima og som et miljøperspektiv er matsektoren en av de største utfordringene. For å kunne ha en matsektor som tar hensyn til klima, og for å kunne supplere mat til alle, må vi sette ned reguleringer og vedtak som peker i riktig retning. En av de største klimatrusslene er kjøttproduksjonen og palmeoljeproduksjonen. Stadig mer skog, jungel og villmark blir destruert for å lage vei til mat til dyrene, samt for å plante bla. palmeolje. Palmeolje kommer av en plante som krever stor plass for å gro, og

som drar mye næring ut av bakken. Det er derfor veldig attraktivt å kutte ned jungel ettersom planten gror veldig godt i den næringsfulle jorden som er der. Ikke minst er palmeolje en av de oljene som er dårligst for oss, vi finner den i bl.a. kjeks og sjokolade. Vi må dermed innføre et nasjonalt forbud mot matprodukter som inneholder palmeolje. For å kunne servere nok mat, og mat av høyest mulig kvalitet, må vi øke forskningsmidler på GMO-mat. For å fremme mat som er produsert på en klimaeffektiv måte, burde momssatsen øke relativt til hvor høyt klimaavtrykket på produktet er. Det blir derfor mer attraktivt å kjøpe klimavennlig mat.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8512 LO Vestfold og Telemark

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet

LO vil:

- At Stortinget skal utrede hvorvidt det er mulig å tilby en skilnad i primær- og luksus taksering av strøm, energi og skatteinnkreving av utslipp.
- At staten skal tilby en tilnærmet gratis kompetansetjeneste for å rådgi og utrede grønne løsninger.

Begrunnelse:

En av de største kriteriene for at prosessindustrien skal etablere seg og forbli i Norge, er at man kan tilby tilstrekkelig med klimanøytral eller klimapositiv energi og kompetanse innenfor de forskjellige aktuelle teknologiene for grønn omstilling. Det er derfor viktig at vi åpner for en utredning for om vi kan tilby forskjellig pris på energi som blir benyttet i en prosess som ellers måtte ha benyttet klimaskadelige energimidler i sin prosess mot noen som benytter energien som et luksusbruk. Altså skille mellom primær- og luksusbruk av energi. Her vil for eksempel varme i bruk i prosessen være et primærbehov av energi, mens generelt bruk i en bolig være et luksusbehov. Dette gjelder ikke bare for energi og strøm, men også utslipp. Det er mange prosesser som har behov for å slippe ut noen klimaskadelige stoffer på grunn av kjemiske begrensninger innenfor produksjonen. Derfor er det urettferdig om disse straffes på lik linje som industrier og bedrifter som har utslipp som kan kuttes ned. Kompetanse er også sentralt for at bedrifter skal kunne gjennomgå sine omstillinger. Veldig ofte så vet de hvor kuttene er innenfor sin sektor, men de vet ikke hvordan de skal kunne etablere teknologien på en mest mulig effektiv måte. Det er derfor sentralt at man tilbyr bedrifter og industrier en tilnærmet gratis rådgivnings- og utredningskompetanse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8513 LO Vestfold og Telemark

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet

LO krever at Norge utvikler og tar i bruk teknologi som kan overvåke og varsle forurensning offshore tidligst mulig. Dette gjelder forurensning fra båter, oljeinstallasjoner, etc.

Begrunnelse:

Dette er av betydning nå som polhavet åpnes og handelsrutene går over dette, samt oljeboring i Barentshavet. Dette vil øke muligheten for miljøeksponering i sårbare miljøer.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8514 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet**

Tillegg: Et sterkt statlig eierskap er også viktig for å sikre at næringer og virksomheter omstilles i tråd med våre klimapolitiske mål på en god måte.

Begrunnelse:

Sterkt statlig eierskap er en forutsetning for styrking av virkemiddelapparatet.

Innstilling:

Ivare tatt

Forslagsnr: 8515 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet**

For å nå klimamålene må verden raskt fase inn mer fornybar energi. Norge kan både bli det første fullelektrifiserte samfunnet i verden og ta en ledende rolle innen hydrogen. For å oppnå dette blir det viktig med partnerskap på tvers av sektorer og et tett samarbeid mellom næringsaktører og myndigheter. Dette vil bidra til nye arbeidsplasser og lavere utslipp av klimagasser og gjør at vi står godt rustet til å utnytte forretningsmuligheter som oppstår utenfor Norge

Begrunnelse:

LO-kongressen må være tydelig på at Norge skal satse på fornybar energi.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8516 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet**

LO vil:

- bevilge midler til forskning, slik at avfall fra industrien i større grad kan bli resirkulert.
- innføre avgift for ny plastemballasje, slik at det lønner seg å gjenbruke plast som emballasje.
- at alle private bedrifter som leier i kommunale bygg skal praktisere vedtatt søppelsorteringsordning som et krav for leie.

Begrunnelse:

Resirkulering handler om å bruke avfall som råmateriale i nye produkter, slik at nyttige fornybare ressurser ikke havner på søppelfyllinger. Ved å kunne resirkulere mer, bidrar man til mindre utvinning av ressursene som skal sikre den fremtidige bærekraften til generasjonene etter oss. Det offentlige har derfor et ansvar for å opprette gode ordninger for bedrifter og privatpersoner, slik at det skal være lett og lønnsomt med resirkulering og kildesortering. Mange private bedrifter opplever at når de legger inn anbud på søppelhenting, er det ingen firmaer som ønsker å hente annet avfall enn restavfall og papp. Dette er synd, da bedrifter som gjerne ville resirkulere, ikke har det som alternativ.

Vi må legge til rette for at alle bedrifter har tilgang på henting av sortert plast, mat, glass, metall, papp og restavfall. Sirkulærøkonomi handler nettopp om at noe «unyttig» skal bli til noe nyttig, eller at noens avfall er noens ressurser. I Norge er det krav på å resirkulere farlig avfall, EE-avfall, batterier, plast, avfall fra bygg og anlegg og våtorganisk avfall. Dette betyr at det offentlige og bedrifter skal ha en ordning for håndtering av disse typer avfall. Industrien i Norge gjør den største forskjellen når det kommer til resirkulering. Ikke bare har de standardendringer der de skiller plast, matavfall, papir, metall og glass og restavfall, men mange er også flinke til å resirkulere utslippene etter produksjon. For mange bedrifter er dette svært kostbart, og mange gir tilbakemeldinger at resirkulering av utslipp ikke er lønnsomt for bedriften, eller at de ikke har teknologien som kreves for å få resirkulert avfallet sitt. Det offentlige er derfor nødt til å finne løsninger, slik at det skal lønne seg å resirkulere mest mulig.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8517 LO Vestfold og Telemark

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet

LO vil:

- Opprette like gode skatteregler for fornybarnæringer som petroleumsindustrien historisk har hatt
- Bruke andelen fra CO2 avgiften på sokkelen og sette disse midlene inn i klimateknologifondet
- Øke klimateknologifondet til 150 milliarder

Begrunnelse:

Her i Norge er vi en foregangsnasjon innenfor helse, miljø, sikkerhet og klima. Norsk Industri produserer verdens reneste varer med ren kraft og energi. I Norge er offshore olje- og gassvirksomhet produsent av en mer sikker, effektiv, klima- og miljøvennlig produksjon, sammenlignet med andre land. Skal vi klare overgangen til fornybarsamfunnet, er det helt avgjørende at vi oppretter like gode skatteregler for fornybarnæringer som for det petroleumsindustrien historisk har hatt. Vi ønsker å benytte oss av fordelene som petroleumsindustrien har hatt i en årrekke og gi til nye vekstnæringer. Det er nødvendig å få opp bærekraftige næringer som alternativ til petroleum som kan gi mange nye og fremtidsrette jobber. Derfor ønsker vi at samfunnet skal ta risikoen ved utbygging og omstilling i næringslivet over en periode, til de har fått bygget seg opp til å klare seg selv.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8518 EL og IT Forbundet

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet

LO vil arbeide for en nasjonal progressiv industripolitikk for å løse miljø- og klimamål som innebærer en aktiv statlig industripolitikk for å elektrifisere samfunnet basert på fornybar kraft.

Begrunnelse:

Skal verden og Norge kunne løse klimakrisen må arbeidet intensiveres, skal vi ha mulighet til å nå kravene i Parisavtalen må vi sette i gang jobben for å få til det grønne skiftet.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8519 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet**

Gi rammebetingelser som stimulerer rehabilitering og oppgradering av eksisterende vannkraftproduksjon.

Begrunnelse:

Norsk vannkraft er uslåelig som grønn energikilde. Det har det laveste klimagassutslippet, den høyeste virkningsgraden og den lengste levetiden av alle former for energiproduksjon. En offensiv strategi for oppgradering av eksisterende norsk vannkraft, vil være en vesentlig ressurs i dugnaden for reduksjon i klimautslipp. Potensialet for oppgradering av bestående norsk vannkraftproduksjon, er forsiktig anslått til en økning på 10 TWh. Nødvendige rammebetingelser for utløsning av dette vil gi vesentlige sysselsettingsgevinster innen prosjektering, bygg, anlegg og utstyrsleveranser. Miljøinngrep knyttet til dette vil være minimale.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8520 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 425**

Endring: Erstatt begrepet "klimaendringer" med "klimakrisen"

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8521 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 425**

Endring: «Klimaendringene er vår tids største utfordring»

Begrunnelse:

Det er et selvstendig poeng å styrke ordbruken. Kun slik kan tiltakene og politikken også styrkes gjennomgående i handlingsprogrammet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8522 Handel og Kontor i Norge (HK)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 425**

Endring av første setning på linjen: ***Tap av naturmangfold*** og klimaendringer er vår tids største utfordringer.

Begrunnelse:

Klimautslipp ødelegger hele økosystemet og bidrar til at mange arter blir utryddet. Naturen er avgjørende for vårt livsgrunnlag og vi ville ikke klare oss uten alt det naturen gir oss.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8523 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 427**

Tilleggsforslag: Her må alle land bidra til både nasjonale og globale utslippskutt, for å begrense global oppvarming i tråd med Parisavtalen og vurderingene til FNs klimapanel og FNs naturpanel.

Begrunnelse:

Det er viktig at LO forholder seg til de vurderinger som FNs klimapanel gjør. Klimapanelet har lagt frem fem rapporter siden 1990 med mange delrapporter underveis. Den siste av FNs spesialrapporter, som ble bestilt av deltakerlandene i klimakonferansen i Paris 2015, om virkningene av 1,5 °C global oppvarming ble lagt fram 8. oktober 2018. Den konkluderte med at klimagassutslippene må reduseres med 40–50 prosent innen 2030 for å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader sammenlignet med førindustriell tid. Den sjettede hovedrapporten skal være ferdig i april 2022, med publisering av den endelige synteserapporten i april 2022. De store landene som USA med flere har ikke ratifisert den siste Parisavtalen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8524 LO Viken**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 427**

Eksisterende vannkraftverk må moderniseres og opprustes til dagens generatorstandard slik at det kan hentes ut mest mulig energi fra eksisterende vannkraftutbygginger.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8525 LO Viken**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 427**

L. 427 eller der det måtte passe i underkapittelet som helhet: LO vil at Norge skal satse på storstilt utvikling av fornybar energiproduksjon med et tilpasset skatteregime som tilgodeser kommunale, og sikrer nasjonale inntekter.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8526 LO Nordland**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 427**

Ny tekst settes inn foran eksisterende tekst: Miljøutfordringene er globale og her må alle land bidra til både nasjonale og globale utslipps kutt, for å begrense global oppvarming i tråd med Parisavtalen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8527 LO Viken**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 429**

Kraftlinjenettet må opprustes og utbygges for å kunne håndtere elektrifiseringsambisjonene som kreves for å nå Paris avtalens målsettinger i 2030, og ikke minst i 2050.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8528 LO Nordland**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 430**

Ny setning etter "innen 2030.": Klimapolitikk må sees i sammenheng med en aktiv næringspolitikk og samfunnsbygging.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8529 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 431**

Endring. Avsnittet endres til: «Føre var»-prinsippet, en kunnskapsbasert tilnærming og FNs bærekraftsmål må legges til grunn for miljø- og klimapolitikken. Omstillingen i retning et klimanøytralt samfunn må ha forrang framfor økonomisk vekst. Nasjonale klimatiltak må ha effekt globalt. Både privat og offentlig sektor må innrettes slik at vi kan opprettholde høy produksjon og verdiskaping, der produksjonen er bærekraftig og dreies mot karbonnøytralitet. Vi må bort fra «bruk og kast»-samfunnet. Framtidens løsninger må være sirkulære, og sikre at ressurser har evig liv. For å sikre en rettferdig omstilling og et klimarobust samfunn kan det bli nødvendig å øke det offentlige forbruket relativt til det private.

Begrunnelse:

Styrke klimaperspektivet i dette avsnittet. Både ved å peke på at omstillingen kan koste fellesskapet noe, og også ved at det offentlige må ta noen kostnader på vegne av fellesskapet for å minske kostnadene for enkeltmennesker som står midt i denne omstillingen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8530 Fagforbundet**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 432**

Fjerne setningen: "Nasjonale klimatiltak må ha effekt globalt"

Begrunnelse:

Setningen er overflødig fordi alt klimautslipp har globalt effekt. Små, tilsynelatende bagatellmessige utslippsreduksjoner, kan ha stor betydning globalt som et eksempel til etterfølgelse. Det kan være summen av små tiltak som tilslutt utgjør en effektivt reduksjon av utslipp.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8531 Handel og Kontor i Norge (HK)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 432**

Ny setning etter andre punktum: Norge må stanse salg av CO2-kvoter.

Begrunnelse:

Disse bør ikke brukes for enhver pris. Norge bør forplikte seg til å kutte 50-55 prosent innen 2030, uten bruk av kvoter. Stans av salg kan forplikte til et mer aktivt klimakutt i Norge.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8532 LO i Oslo**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 434**

Endringsforslag – følgende tekst: «... produksjonen er bærekraftig ...» Endres til (endring i fet skrift): «... produksjonen er **miljømessig** bærekraftig ...»

Begrunnelse:

Begrepet «bærekraftig» brukes også i økonomisk sammenheng og betydningen av begrepet må derfor spesifiseres.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8533 LO i Oslo**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 436**

Tilleggsforslag, ny setning: «Derfor blir det viktig å øke produksjonen av hydrokarboner fra biomasse, som kan inngå i den sirkulære økonomien.»

Begrunnelse:

Norge vil ikke komme i mål med det grønne skiftet med elektrifisering av samfunnet alene. Mye av livsnødvendighetene knyttet til mat, klær og medisiner, avhenger av tilgang på industrivarer fremstilt av olje og gass. Derfor har det internasjonale energibyrået anbefalt økt satsning på produksjon av «grønn» olje og gass. Dette betyr vi skal bruke grønne hydrokarboner, fremstilt av tremasse eller annet organisk avfall.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8534 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 436**

Linje 436. Nytt avsnitt: Fagbevegelsen må være en pådriver for en klimavennlig næringspolitikk og for et karbonnøytralt samfunn. Løsningen på klimaproblemene kan ikke overlates til markedskreftene, men forutsetter sterk politisk styring. LO vil kjempe for en politikk der løsningene på klimautfordringene og kampen for utjevning og sosial rettferdighet går hånd i hånd, og hvor jordas bæreevne settes foran hensyn til profitt.

Begrunnelse:

Det er viktig at LO klart gir uttrykk for at det å løse klimautfordringene, kampen for utjevning og sosial rettferdighet innenfor jordas bæreevne settes foran hensynet til kapitalistisk profitt. Det er nærliggende å anta at disse prioriteringene kan bli satt opp mot hverandre på veien mot lavutslippssamfunnet, derfor må LO ha et avklart forhold til at fremtiden for livet på jorda settes foran profitt.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8535 Handel og Kontor i Norge (HK)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 436**

Ny setning etter punktum: Norge må følge FNs klimapanel og la deler av våre fossile petroleumsressurser ligge urørt.

Begrunnelse:

For å motvirke klimaendringene, må Norge ta vårt nasjonale miljøansvar. Å fortsette å hente ut fossile petroleumsressurser vil aldri bli bærekraftig nok for miljøet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8536 LO Viken**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 437**

fra linje 437, 1st. punktum eller der det måtte passe i underkapittelet som helhet: Lavutslippssamfunnet Norskprodusert fornybar energi skal danne bærebjelken i en nasjonal storsatsning på hydrogenproduksjon.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8537 LO Viken**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 437**

Linje 437 fra nytt 2de punktum eller der det måtte passe i underkapittelet som helhet: Solcellepaneler fremstilt ved hjelp av bærekraftig fornybar norskprodusert energi må være et nasjonalt satsningsområde. Det bør legges til rette for at solceller blir et naturlig supplement i energiforsyningen. Tilskuddsordninger som medvirker til etablering av solcelleanlegg på egnede offentlige og private bygg, samt pilotprosjekter som solcelleparker til lands og til vanns må etableres.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8538 Handel og Kontor i Norge (HK)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 437**

Ny setning etter punktum: Hensyn til miljø må legges til grunn for framtidig utvikling og økonomien bør ikke være avhengig av stadig økende utslipp.

Begrunnelse:

For at utviklingen skal gå i riktig, bærekraftig retning må hensynet til miljø legges til grunn.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8539 LO i Oslo**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 438**

Tilleggsforslag, nye setninger: «Norsk leverandørindustri ligger i tet når det gjelder å levere offshore-utstyr og har alle forutsetninger for å ta en ledende rolle innenfor offshore-havvind. Med tilstrekkelig prøveprosjekt i et hjemmemarked kan leveranser til havvindindustrien bli et godt alternativ til å levere utstyr til olje- og gassindustrien.»

Begrunnelse:

Leverandørindustrien er gode på offshore-teknologi, men de trenger utviklingsprosjekter for å spisse kompetansen i å serve offshore havvind. Et hjemmemarked for havvind er det som skal til for å gi verftene våre tilstrekkelig erfaring.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8540 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 438**

Sett inn "framtidssrettede" etter "anstendige".

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8541 LO Viken**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 439**

fra linje 439 1st. punktum eller der det måtte passe i underkapittelet som helhet: LO skal arbeide for at lufthavnene i Norge hel-elektrifiseres slik at all transport og annet arbeid på bakken utføres ved hjelp av utslippsfrie kjøretøy og maskiner. Bruk av flyenes sterkt forurensende jetmotorer under manøvrering langs bakken kan da avgrenses til et minimum.

Begrunnelse:

Tiltakene er relativt lett å implementere for å oppnå påkrevd utslippsreduksjoner lokalt, og vil bidra positivt til legitimering av luftfart som transportalternativ i dag, og på mellomlang sikt. Lufthavnene vil ha behov for økt energiforsyningskapasitet og tilpasset infrastruktur i forbindelse med elektrifiseringssatsningen.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8542 Fellesorganisasjonen (FO)

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 439

Setning eksisterende jobber trygges. Endres til: eksisterende bærekraftige jobber trygges. Jobbene som ikke er i tråd med det grønne skiftet støttes med en gradvis dreining i tråd med det grønne skiftet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8543 Fellesforbundet (FF)

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 439

Linje 439: "... eksisterende jobber trygges" endres til "... eksisterende arbeidsplasser trygges".

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8544 Fagforbundet

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 440

Linje 440 etter "og næringsutvikling." legges det inn ny tekst: Grønne skatter skal bidra til at det blir lønnsomt å velge løsninger som er miljø- og energivennlige.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8545 Fagforbundet

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 442

Inn i brødtekst på linje 442 Grønne skatter skal være progressive.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8546 Fellesforbundet (FF)

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 442

Ny tekst etter punktum på linje 442: Myndighetene må sammen med industri og fag-bevegelse utforske mulighetene for hvordan vår kapitalrikdom kan benyttes strategisk for å støtte ny industriutvikling. Gjennom dette skaper vi en offensiv nærings-, klima- og velferdspolitik for fremtiden.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8547 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 444

Tillegg, etter "klimatilpasning": "samtidig som Norge må sikre god gjennomføring av klimatilpasningsplaner her hjemme."

Begrunnelse:

Selv om Norge synes å være mindre sårbar og mer tilpasningsdyktig enn de fleste andre land, vil vi også merke klimaendringene, og gjør det i dag. Klimatilpasning handler ikke bare om bidrag til fattige land. Klimatilpasning handler blant annet om beredskap ved ras, flom og ekstremvær som følge av klimaendringer.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8548 Handel og Kontor i Norge (HK)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 444**

Ny setning etter punktum: Det må lages forpliktende miljøavtaler som ikke tillater å handle varer av bedrifter som skader regnskog og arts mangfold under produksjon og/eller eksport.

Begrunnelse:

Bedrifter ofrer natur og miljø til fordel for kortsiktig profitt. Vi må arbeide for å stanse blant annet avskoging med negative sosiale-, miljø- og klimakonsekvenser. Klimautslippene ødelegger økosystemet og bidrar til at mange arter blir utryddet. Naturen er avgjørende for vårt livsgrunnlag og vi ville ikke klare oss uten alt det naturen gir oss.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8549 LO Viken**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 447**

- Gå inn for å styrke statens rolle, og norsk eierskap, i å hjelpe fram ny, klimavennlig teknologi, produksjon og fornybar energiproduksjon.

Begrunnelse:

Endre kulepunkt. Sikre økonomisk vekst i Norge.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8550 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 448**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for en nasjonal progressiv industripolitikk for å løse miljø- og klimamål som innebærer en aktiv statlig industripolitikk for å elektrifisere samfunnet basert på fornybar kraft, å effektivisere og redusere energibruken, satse på oppgradering av eksisterende vannkraftverk, satse på hydrogen og offshore vindkraft, samt realisere fullskala karbonfangst og lagring i Norge.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8551 LO i Oslo

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 448

Endringsforslag til erstatning for kulepunktet på linje 448: «Jobbe for at det bygges opp et hjemmemarked for fangst og lagring av CO2.»

Begrunnelse:

Fangst av CO2 vil bli nødvendig for å redusere klimaavtrykket til industri, for eksempel sement- og kunstgjødselproduksjon. Selv om Norge kommer i mål med elektrifiseringen av samfunnet, vil behovet for betong og kunstgjødsel fremdeles finnes i framtida. Dermed er dette et ganske fornuftig og nøkternt tiltak for å tette igjen utslippene i den delen av industrien vi ikke får gjort så mye med. Eventuelt kan man jo nyttiggjøre seg den fangede CO2-gassen og kjøre den gjennom et veksthusystem, der planteorganismer tar opp CO2-gassen og blir til mat eller dyrefor.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8552 LO i Oslo

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 448

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 448: «Jobbe for at det ikke åpnes for nye olje og gassfelt på norsk sokkel ved at det ikke gis flere letelisenser.»

Begrunnelse:

Ettersom det allerede er funnet mer fossile ressurser enn det jorda kan tåle at blir brukt må mye av denne oljen bli liggende. Norge må bidra med sin del ved å begrense utvinningen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8553 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 448

Tillegg etter "CO2": ".. innen 2025."

Begrunnelse:

LO bør kunne kreve at dette skal skje i neste stortingsperiode

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8554 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 448

Tillegg, kulepunkt: Jobbe for at det ikke åpnes for nye olje- og gassfelt på norsk sokkel.

Begrunnelse:

FNs klimapanelers spesialrapport viser at verdens klimagassutslipp må reduseres med ca. 45 % innen 2030. Det norske samfunnet har hatt store fordeler av å utvinne olje og gass. I et internasjonalt solidaritetsperspektiv er det essensielt at Norge nå begrenser sin utvinning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8555 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 450**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at deler av Statens Pensjonsfond utland på ca. 10.150 milliarder kroner må brukes til å investere i industri og infrastruktur, som gir høyteknologisk industriutvikling nasjonalt som bidrar til globale klimaløsninger.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8556 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 450**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at karbonavgift til fordeling (KAF) må utredes og vurderes innført i Norge og i samarbeid med andre land, som et mulig effektivt virkemiddel for å bremse klimaskadelige utslipp og få fart på grønn omstilling.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8557 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 450**

Tilleggsforslag: LO krever full elavgift på håndtering av kryptovaluta.

Begrunnelse:

Stortinget vedtok å innføre full elavgift på håndtering av kryptovaluta fra 1.3.2019. I to år har regjeringa forhandlet med ESA om å få lov til å gjennomføre Stortingets vedtak. Nå gir regjeringa seg. Dermed fortsetter subsidiene av en næring som ingen partier i Norge vil subsidiere! Digitaliseringsminister Linda Helleland nevner knapt motstanden fra EU/ESA i sin begrunnelse for å gi opp elavgifta. Men sannheten er at vedtak var fattet og det ville blitt innført full elavgift fra 1.3.2019 dersom ikke Norge hadde satt seg i den situasjonen at de må ha godkjenning fra ESA for å gjennomføre stortingsvedtak. Attpåtil for norsk avgiftspolitik som ikke skulle være en del av EØS-avtalen. Det går fram av regjeringas redegjørelse av 20.2.2020 om sentrale EU- og EØS-saker i forvaltningen, godt gjemt under «andre saker» i redegjørelsen fra Finansdepartementet. Saken er aktualisert i Stortinget i revidert nasjonalbudsjett. Det er ikke småpenger det er snakk om. Full elavgift er 16,13 øre/kWh mens redusert elavgift er 0,5 øre/kWh. Brukes det 1 tWh (1 milliard kilowattimer) er forskjellen 156 millioner årlig. Det er mange grunner til å ikke subsidiere kryptovaluta. Den brukes til hvitvasking, krever voldsomt med energi, skaper et avfallsproblem med tusenvis av datamaskiner som byttes ut etter halvannet år. Det blir nesten ingen arbeidsplasser.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8558 LO Troms og Finnmark**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 450**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Arbeide for en statlig og aktiv industripolitikk for å løse miljø- og klimamål.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8559 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 450**

LO vil være pådriver for en grønn sirkulær økonomi som utnytter ressursene bedre.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8560 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 450**

Tillegg etter "energiproduksjon": " ... som så langt det er mulig unngår tap av natur og biologisk mangfold."

Begrunnelse:

Flere steder er det konflikt mellom klimatiltak og naturvern. LO bør ha med seg begge perspektiver i handlingsprogrammet

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8561 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 450**

Linje 450. Nytt kulepunkt: Jobbe for bedre støtteordninger som hvite sertifikater e.l. for å sikre økt satsing på energieffektivisering.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8562 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.7 Lavutslippssamfunnet, Linje 450**

Tilleggsforslag, Linje 450: LO vil arbeide for at karbonavgift til fordeling (KAF) må utredes og vurderes innført i Norge og i samarbeid med andre land, som et mulig effektivt virkemiddel for å bremse klimaskadelige utslipp og få fart på grønn omstilling.

Begrunnelse:

KAF- Karbonavgift til fordeling er et nytt forslag om karbonprising, der man vil legge kostnaden på førsteleddet, altså produsentene av olje, kull og gass istedenfor for forbrukerne. Det skal økes over tid slik at det til slutt blir for dyrt å bruke fossil energi, dermed vil det hjelpe til å presse frem nye grønne løsninger.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8563 LO Viken**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk**

LO må påvirke politisk slik at staten ikke bare er en sterk eier, men også utøver et aktivt eierskap i de selskapene den har eierandeler.

Begrunnelse:

Vi opplever at høyresiden har en passiv holdning til dette, og selskaps ledelser går på tvers av statens signaler om styrings retninger.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8564 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk**

LO krever at det etableres et fond der bedrifter i konkurranseutsatt industri eller bedrifter som utvikler ny strategisk teknologi kan søke risiko lån/ tilskudd. det er viktig at dette innrettes slik at etablerte bedrifter uansett geografi kan benytte dette.

Begrunnelse:

Det er viktig for LO å medvirke til et slikt fond for å styrke Norske bedrifter i konkurranse med resten av verden. Vi ser at det finnes slike ordninger hos våre konkurrenter/eiere. Norske bedrifter som er en del av større utenlandske konsern, opplever at nyutvikling skjer utenfor Norge. Dette på grunn av finansieringsmuligheter. Kravet er da at dette bidrar til arbeidsplasser i de respektive land, og dermed tapper Norge for industri arbeidsplasser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8565 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk**

Det opprettes et eget Industri departement, hvor det alternativt vurderes om også energi bør ligge.

Begrunnelse:

Fremtidens industriutvikling må dreies til at landbasert industri igjen prioriteres i fremtidens nærings politikk. Vi føler at landbasert industri har blitt borte i de store departementene som olje og energi og næring. Nå som vi i fremtiden blir nødt til å fase ned bruken av fossile brensler må det satses på miljøvennlig industri utvikling på land. Dette krever at kommuner – fylker og stat må ligge i forkant med planleggingen når industriaktører kommer på banen med planer som ofte innebærer investeringer i 10 talls av milliarder. Norge må legge til rette for lånegarantier og en politisk vilje til at etableringer kan gjennomføres og vi mener at dette best ivaretas med fokus fra et eget departement.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8566 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk**

Vi vil ha en mer aktiv statlig styring som sikrer velferdsutviklingen, kontroll med våre naturressurser og en mer aktiv næringspolitikk.

Begrunnelse:

Det har skjedd en svekkelse av dette under de borgerliges regjering. Vi mener det er av betydning at staten har og tar et betydelig ansvar for dette.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8567 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk**

LO vil etter at prosenttoll nå er innført for viktige norske landbruksprodukter holde sterkt fokus på å opprettholde og forsterke importvernet i landbruket.

Begrunnelse:

Økt matproduksjon vil bidra til å opprettholde landbruket i distriktene og å sikre norsk mat-industri. Ved å utnytte handlingsrommet i tillregelverket vil vi trygge sysselsettingen, bidra til økt matproduksjon, opprettholde levende bygder og et aktivt kulturlandskap. Et styrka tollvern er viktig for landbruket og norsk næringsmiddelindustri. Prosenttoll er innført på alle varelinjer innenfor ost, yougurt og andre melkeprodukter, samt kylling, storfekjøtt og svinekjøtt.

Importvernet er en av grunnpilarene i landbrukspolitikken, og nødvendig for å gi rom for å føre en nasjonal landbrukspolitik. Uten importvern har vi ingen nasjonal næringsmiddelindustri. LO ser med bekymring på den kraftige økte importen av kjøtt- og melkeprodukter som i særlig grad kommer fra EU. Med importen fra andre land øker betydelig. I følge MMIs undersøkelse ønsker om lag 90% av befolkningen å opprettholde et landbruk minst på dagens nivå. Mat- og landbruksmeldingen «velkommen til bords» har ambisiøse mål om å øke matproduksjonen i landet. Landbruks- og matministeren må følge opp målene i meldingen med ytterligere tiltak og se på muligheten for å øke budsjettstøtten.

For å kunne opprettholde norsk landbruk minst på dagens nivå, og øke produksjonen, er det nødvendig å utnytte fleksibiliteten i dagens tollregelverk.

Næringsmiddelindustrien er Norges nest største industri. Norge har, til forskjell fra våre naboland, klart å opprettholde omfanget av denne industrien tross for sterkt press fra internasjonale næringsmiddelaktører. Næringsmiddelindustrien og landbruket er i et sterkt avhengighetsforhold til hverandre. Uten industrien vil grunnlaget for landbruket falle bort og vice versa.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8568 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk**

LO krever at opphøret av omstillingsloven erstattes med ordninger som gjør det vanskeligere å legge ned lønnsomme arbeidsplasser i Norge.

Begrunnelse:

Det er alt for enkelt å legge ned lønnsomme arbeidsplasser i Norge. Omstillingsloven stilte krav til et minimum av informasjon før nedleggelse, mens andre land har innført en avgift. LO bør jobbe fram forslag tilsvarende det som finnes i noen av de europeiske landene.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8569 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk**

Staten må være en pådriver for å skape nye næringsarbeidsplasser. Gjennom solide grunninvesteringer og statlig eierskap må staten skape fremtidsrettede arbeidsplasser.

Begrunnelse:

Høyre-regjeringen er for opptatt av næringsnøytralitet og blir passive i arbeidet med å skape nye næringsarbeidsplasser. Et hederlig unntak er Langskip. Vi trenger flere slike satsinger.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8570 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk**

Norge må styrke matvareproduksjonen slik at vi øker selvbergingen, og tar hele landet i bruk.

Begrunnelse:

Vi har gjennom pandemien sett veldig klart behovet for en økt grad av selvberging på alle plan. Også innenfor matvareproduksjonen. Det er også viktig at hele landet tas i bruk og der er matvareproduksjon sentral.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8571 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 452**

Tillegg: «Næringspolitikkenes overordnede mål må være å skape nye, bærekraftige næringer og arbeidsplasser, som virker i tråd med våre klimapolitiske mål»

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8572 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 452**

Tillegg: Norge har også et ansvar for å drive en bærekraftig ressurs- og miljøforvaltning innenfor næringspolitikken, slik at blant annet samiske næringer og interesser blir tatt hensyn til i tråd med folkeretten.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8573 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 452**

Linje 452: Norge må føre en *industri-* og næringspolitikk ...

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8574 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 453**

Linje 453 - Ny setning etter punktum: Det bør derfor jobbes for å etablere et eget industridepartement.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8575 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 460**

Tilleggsforslag: LO vil styrke arbeiderklassens innflytelse og makt i næringspolitikken gjennom en ny og forsterket ervervslov.

Begrunnelse:

Lov om erverv av næringsvirksomhet (ervervsloven) erstattet 1. januar 1995 reglene i industrikonsesjonsloven av 1917, som påla utenlandske rettssubjekt og utlendinger plikt til å søke om konsesjon ved kjøp av fast eiendom i Norge. Loven ble avskaffet da Norge ble med i det europeiske økonomiske samarbeidsområdet EØS. Regler som diskriminerte utlendinger måtte fjernes. Ervervsloven ga norske myndigheter mulighet til å kontrollere oppkjøp av næringsvirksomhet over en viss størrelse gjennom meldeplikten til Nærings- og handelsdepartementet. Loven ga arbeidsfolk, fagorganisasjonen og politiske myndigheter virkemidler til å utfordre eierne av bedriftene. Bondevik-regjeringa førte en passiv næringspolitikk, hvor honnørordet var næringsnøytralitet. Adams Smiths «usynlige hånd» fikk rå. Høyres tidligere næringsminister Ansgar Gabrielsen klaget over at verktøykassa var tom. Men det moderne Norge ble ikke skapt på grunnlag av næringsnøytralitet, men ved politisk vilje og evne til at fellesskapet ved staten skulle ha en aktiv rolle i næringspolitikken. For 19 år siden slaktet Findus en livskraftig hvitfiskforedlingsfabrikk i Trondheim med 117 arbeids-plasser - ett år etter oppkjøpet. Fagbevegelsen krevde at Regjeringa brukte ervervsloven til å pålegge Findus å selge. Bondevik-regjeringa og Fremskrittspartiets svar i 2002 var å tømme verktøy-kassa for ervervsloven. Begrunnelsen var blant annet å følge opp Sem-erklæringens politiske budskap om at såkalt unødvendig regelverk bør fjernes for å minske reguleringen av hverdagen til enkeltmennesker og bedrifter. Et av de seks spørsmålene / kravene under temaet «En aktiv industri- og næringspolitikk» som LO stilte til de politiske partiene foran Stortingsvalget i 2005 var: Vil partiet gjeninnføre en ny og forsterket ervervslov? Både SP, SV og AP svarte ja på dette kravet fra LO. I den rød-grønne regjeringens Soria-Moria erklæring samme år ble følgende nedfelt: «Innføre en ny og forsterket ervervslov innenfor EØS-avtalens ramme.» Med bakgrunn i LO i Trondheim sine erfaringer med tilfeller da den tidligere ervervsloven gjaldt, ba vi i brev av 13. oktober 2006

til Stortingets Næringskomité om at følgende forhold ble innarbeidet i ny ervervslov: 1) Vi ønsket tilbake den tidligere ervervsloven med konkret regel om at det må søkes konsesjon når kjøper oppnår 1/3, 50 % og 2/3 av aksjekapitalen. Da kunne tillitsvalgte / ansatte og myndigheter stille spørsmål om hensikt med oppkjøp og fremtidsplaner for virksomheten. Dette gjaldt viktige spørsmål om demokrati og styrkeforhold som «fratok» eierne noe av deres styringsrett. Myndighetene kunne utsette å gi konsesjon dersom svar ikke var tilfredsstillende. Myndighetene kunne stille krav når konsesjon ble gitt. Dersom konsesjonsvilkår ble brutt, kunne myndighetene pålegge tvangssalg; 2) Det må bli dyrere for eiere å nedlegge bedrifter gjennom å lovfeste bestemte sluttvederlag til ansatte ved nedleggelser. Slike beslutninger må også utløse en plikt for eier til å bidra til lokale næringsfond. I stedet for å gjeninnføre en ny og forsterket ervervslov som regulerte eierskifter i norske be-drifter, foreslo regjeringen i høringsnotat 08.12.06, med høringsfrist 8. mars 2007, en «lov om omstilling». Lovforslaget inneholdt tiltak som skal forebygge nedleggelse av bedrifter og redusere negative virkninger der bedrifter legges ned. Det innføres en meldeplikt og lovfesting gjennom en ny bestemmelse i arbeidsmiljøloven av ansattes rett til å drøfte en eventuell overtakelse av virksomhet som planlegges nedlagt. Meldingen skal sendes til fylkeskommunen senest 30 dager før en eventuell nedlegging kan gjennomføres. Hensikten er, gjennom et samspill mellom næringsliv og myndigheter, å vurdere muligheter for videre drift, eventuelt med nye eiere, eller andre omstillingstiltak. Ledelsen må informere om eierskifter, og nye eiere informere ansatte om begrunnelse for oppkjøpet og videre planer for bedriften. Regjeringen mener det er umulig å innføre en lov om salgspunkt, fordi det strider mot EØS-avtalen. Flere slakt av industribedrifter de seinere år viser at styrkeforholdet mellom arbeidsfolk og bedriftseierne er til kapitalistenes fordel. Våren 2007 ble det kjent at danske Skandinavisk Compagni ville nedlegge en av Norges eldste industribedrifter med 230 års virksomhet, J. L. Tiedemanns Tobakksfabrikk i Oslo, og flytte 130 svært lønnsomme arbeidsplasser ut av landet. Overskuddet var i 2006 på 363 millioner kroner av en omsetning på 1.339 millioner. Konsernbidrag etter skatt var mer enn 1,2 millioner kroner pr ansatt. Alt tydet på at inntjeningen i 2007 ville øke. Likevel ville konsernet flytte produksjonen ut av Norge. Å flagge ut vil gjøre produksjonen billigere, hevdet de. Informasjons- og drøftingsplikten med de tillitsvalgte ble ikke ivarettatt, slik den burde. De ble først informert sent i beslutningsprosessen. Tidligere næringsminister Dag Terje Andersen (AP) sa i et intervju i Klassekampen 22.03.07 at den nye «omstillingsloven» ikke kunne ha stoppet nedleggelsen av Tiedemanns Tobakksfabrikk: «Det er innenfor rammene av EØS ikke mulig å ha en lov som gir staten mulighet til å overprøve vedtak om nedleggelser eller flytting av lønnsomme bedrifter til utlandet. Det lov om omstilling legger opp til, er å sikre gode prosesser mellom ansatte, eiere og lokalsamfunn», sa Andersen. «Vi ønsker så langt som mulig å ivareta arbeidstakers interesser innenfor rammene av EØS. Informasjonsplikten kan hindre useriøse eiere å kjøpe opp bedrifter, forplikte eierne, og bidra til at tillitsvalgte får bli med og påvirke prosessene så tidlig som mulig», sa Fanny Voldnes, spesialrådgiver og nestleder i LOs næringslivspolitiske avdeling til Klassekampen 22. mars 2007. Hun påpekte at ordningen ikke er like god som ervervsloven, men å gjennomføre ervervsloven ville sannsynligvis være i strid med EØS-avtalen. Hun kjente ikke til Tiedemanns, men hun tvilte på om en kunne ha klart å stoppe prosessen selv om de ansatte hadde kommet inn i prosessen på et tidligere stadium. Tidligere hovedtillitsvalgt ved nedlagte Union i Skien, Jan Grini, trodde heller ikke regjeringens nye lov for å forebygge bedriftsnedleggelser kunne stoppet nedleggelsen av Tiedemanns Tobakksfabrikk. Nedleggelsen av Tiedemanns Tobakksfabrikk er et eksempel på eierklassens grådighet og hensynsløshet i det kapitalistiske systemet. Fagbevegelsen krever en framtidsrettet og langsiktig industri- og næringspolitikk som ikke styres av eierklassens kortsiktige grådighet og politiske myndigheter som besitter en tom verktøykasse i industri- og næringspolitikken. Ervervsloven eksisterte fra 1995 til 2002. Vi aksepterer ikke at EØS brukes som argument

mot å gjeninnføre en ny og forsterket ervervslov. En slik lov vil bidra til å styrke arbeiderklassens og de politiske myndigheters innflytelse og makt i næringspolitikken. Hydros nedleggelse av pressverket på Karmøy i 2012 og Orklas salg i 2011 av ELKEM til China National Bluestar Group Co., Ltd (Bluestar), viser at norske myndigheter ikke har de nødvendige næringspolitiske verktøy for å sikre industriell videreutvikling av virksomhetene i Norge. Styret i Orkla Home & Personal Care (OHPC) valgte 26. april 2016 å flagge ut produksjonen ved den lønnsomme Lano-fabrikken i Kristiansund til Sverige. Med dette påtok Orkla seg et tungt ansvar for framtida til alle de 60 ansatte som mistet jobbene sine ved den 116 år gamle hjørnesteinsbedriften. Halvparten av de ansatte har jobbet mellom 24 og 44 år ved fabrikken. Gjennomsnittsarbeideren ved Ello var midt i femtiårene, mange risikerer å ikke kunne ta ut avtalefestet pensjon (AFP). De ansatte har viet store deler av livet sitt til å sette Orkla i førerretet gjennom innovasjon og stor omstillingsevne. Takken er en usikker framtid. 6. februar 2019 sendte regjeringa ut et forslag på høring om avvikling av omstillingsloven. Fra departementet fremgikk det at «Regjeringen vil fjerne unødvendig og foreldet lovverk.» – Vi har et mål om å bruke fellesskapets ressurser mest mulig effektivt, og vi arbeider for en enklere hverdag for alle bedrifter. Omstillingsloven har ikke fungert etter intensjonen, og bidrar hverken til å bevare eller skape lønnsomme arbeidsplasser, sa næringsministeren Torbjørn Røe Isaksen. Omstillingsloven ble innført i 2008 for å skape dialog mellom nedleggingstruede bedrifter og lokale myndigheter. Loven skulle sørge for omstilling, og gi muligheter for videre drift av levedyktige bedrifter, og den skulle gjelde for alle bedrifter med 30 ansatte eller flere. Hvis en bedrift trues med nedlegging, plikter eierne å sende melding til fylkeskommunen. Så skal fylkeskommunen sammen med eiere, ledelse, de ansatte, kommunen, Innovasjon Norge, Arbeids- og velferdsetaten og eventuelt andre innkalle til et drøftingsmøte for å vurdere tiltak for videre drift eller andre alternativer til nedleggelse av bedriften. Bedriften kan ikke treffe endelig beslutning om nedleggelse før 30 dager etter at fylkeskommunen har mottatt melding. – Omstillingsloven fører til unødvendige kostnader for næringslivet, og prosessene knyttet til loven hindrer ikke nedleggelse av produksjon, arbeidsplasser eller avvikling av bedrifter, sier Røe Isaksen. Stortinget vedtok 30.09.19 med stemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti å oppheve omstillingslova. Mindretallsforslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti om endringer i gjeldende lov ble nedstemt.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8576 EL og IT Forbundet

3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 460

Ny setning: Offentlige virksomheter, og der det offentlige har aksjemajoriteten må gjennomføre sine anbud på en slik måte at norske bedrifter har mulighet til å konkurrere.

Begrunnelse:

Vi ser at anbud innenfor transportsektoren (blant annet Statens vegvesen) er så omfattende at norske bedriften blir for små til å konkurrere. Det nye Sotrasambandet der anbyder skal både bygge og drifte veien i 25 år har en slik størrelse at ingen norske entreprenører vil levere inn anbud. Dette må endres på.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8577 LO Viken

3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 461

Det er videre viktig å arbeide for at det skal være vanskeligere og flytte levedyktig virksomhet til utlandet.

Begrunnelse:

I dag er det alt for lett å flytte levedyktig virksomhet til andre land.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8578 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 465

Endring. Erstatte "bærekraftig vekst og velstand" med "vekst og velstand innenfor miljømessig bærekraftige rammer."

Begrunnelse:

Det holder ikke at dette bare er økonomisk bærekraftig hvis det ødelegger miljøet. Selv om det finnes grønn vekst er mye av den økonomiske veksten lite bærekraftig og ødeleggende for miljøet og klima. Vi har ingen planet B og kan ikke holde på i samme veksttempo som tidligere.

Innstilling:

Ivarettatt

Forslagsnr: 8579 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 467

Avgifter må utformes på en måte som ikke bidrar til økt grensehandel og fører til at produksjon og arbeidsplasser flyttes ut av landet.

Begrunnelse:

Norge har høyere og flere særavgifter på mat- og drikkevarer enn våre nærmeste naboland og særlig Sverige. Det har medført store prisforskjeller på en del varegrupper og en stadig økende grensehandel. I 2019 grensehandlet nordmenn dagligvarer og kjøpte tjenester i Sverige for nærmere 17 milliarder kroner. Under korona-krisen med stengte grenser, har vi sett hvilken betydning denne handelen har for norsk næringsliv og industri, med en økning i antall sysselsatte både i dagligvarehandelen nær svenskegrensen og i næringsmiddelindustrien. Det må jobbes aktivt for å redusere/harmonisere avgiftsnivået på mat og drikkevarer i Norge for å redusere grensehandelen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8580 Fagforbundet

3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 467

På linje 467 Utnytting av naturresurser må komme lokalsamfunnene til gode.

Begrunnelse:

Lokale ringvirkninger må spesielt komme nordområdene til gode, vi kan ikke fortsette å eksportere rikdommen til Sør-Norge, eller lengre.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8581 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 467**

Linje 467 - Ny setning etter punktum: Regjeringen fjernet omstillingsloven i 2019. LO vil jobbe for å gjeninnføre et virkemiddel som kan motvirke nedleggelse eller utflytting av lønnsomme og levedyktige virksomheter.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8582 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 470**

Linje 470 - Ny setning etter punktum: Problemene med useriøsitet er store. Statlige støtteordninger må bidra til å styrke det seriøse arbeidslivet.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8583 LO i Oslo**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 476**

Tilleggsforslag, to nye setninger i fet skrift: «... og suverenitet. LO vil at det settes av betydelige statlige midler for å bistå i oppbygging og fornying av infrastrukturen - særlig tog og ny industri. Dette krever store investeringer, videreutvikling og omstillinger, der bistand fra statlige midler kan utgjøre en avgjørende innsats.»

Begrunnelse:

Norge har et særskilt fortrinn for sterkt statlig engasjement med vår relativt sett sterke økonomi, kombinert med høyproduktive arbeidstakere.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8584 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 477**

Tilleggsforslag: LO vil kreve overfor de politiske myndigheter at det gjeninnføres en ny og forsterket ervervslov.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8585 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 477**

Tilleggsforslag, linje 477: LO vil kreve overfor de politiske myndigheter at det gjeninnføres en ny og forsterket ervervslov.

Begrunnelse:

Ervervsloven ble innført i 1994 da den gamle industrikonsesjonsloven måtte oppheve som følge av EØS avtalen, den var et av få redskaper tillitsvalge hadde for å være med i prosessen rundt nedleggelser. Den var viktig for å kunne sette vilkår for konsesjon ved større eierskifter, samt sikre de ansatte informasjon og rett til å uttale seg.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8586 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 479**

Tilleggsforslag: LO vil at myndighetene utnytter offentlige anskaffelser med krav som inne-bærer at forsknings- og utviklingsaktiviteter styrkes som fremmer industriell virksomhet.

Begrunnelse:

Myndighetene må ta en kritisk gjennomgang av offentlige anskaffelser, jf. riksrevisjonen: «Undersøkelse av myndighetenes arbeid mot sosial dumping ved offentlige anskaffelser» - Dokument 3:14 (2015–2016)», Undersøkelse av omorganisering av anskaffelsesområdet - Del av dokument 1 (2019–2020)

Kilder:

<https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2015-2016/myndighetenes-arbeid-mot-sosial-dumping-ved-offentlige-anskaffelser/>

<https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2019-2020/undersokelse-av-omorganisering-av-anskaffelsesområdet/>

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8587 LO Nordland**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 479**

Tilleggsforslag nytt prikkpunkt: Det bør settet krav til myndighetene om å bruke offentlige anskaffelser som styrker forsknings- og utviklingsaktiviteter og fremmer industriell virksomhet.

Begrunnelse:

Myndighetene må ta en kritisk gjennomgang av offentlige anskaffelser, jf. riksrevisjonen: «Undersøkelse av myndighetenes arbeid mot sosial dumping ved offentlige anskaffelser» - Dokument 3:14 (2015–2016)», Undersøkelse av omorganisering av anskaffelsesområdet - Del av dokument 1 (2019–2020)

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8588 Fellesorganisasjonen (FO)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 480**

Linje 480: presisere bærekraftig: At politikken og virkemiddelapparatet innrettes for å bygge opp under en bærekraftig industriell produksjon i Norge.

Begrunnelse:

Vi står overfor alvorlige klimautfordringer og manglende politisk vilje til å til å gjøre nødvendige grep for å sikre framtidige generasjoner. LO må være offensiv i kampen for et bærekraftig samfunn og det må framgå tydelig i dokumentet.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8589 LO Innlandet**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 481**

Tilleggsforslag. LO vil: Arbeide for at deler av oljefondet må brukes til investering i fremtidsrettet industri og infrastruktur. Investeringene skal komme innbyggerne i Norge til gode, og ikke ende opp i skatteskjul.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8590 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 481**

Linje 481 - Ny tekst i kulepunkt 2. Erstatte punktum med komma, slik at det lyder: ... å støtte opp under industriell produksjon i Norge, *med mål om å få fastlandsindustriens andel av verdiskapingen opp på minimum 10 prosent, samt motvirke utflytting av lønnsom og levedyktig virksomhet.*

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8591 LO Innlandet**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 482**

LO vil: Jobbe for en aktiv grønn næringspolitisk satsing i nordområdene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8592 LO Troms og Finnmark**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 482**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Jobbe for selvforsyning av mat og medisiner

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8593 Norsk Sjømannsforbund (NSF)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 482**

· Jobbe for en aktiv næringspolitikk, med fokus på miljøriktig og sikker forvaltning i norske farvann og nordområdene.

Begrunnelse:

Litt tilleggstekst til dagens setning for å understreke miljø og kontroll. Dette trengs for å utnytte mulighetene på best mulig måte. Myndighetene må tenke langsiktig, og sørge for å opprettholde og utvikle Norges kompetanse i maritim næring. Det innebærer at de som skal jobbe i de maritimt baserte næringene, må kunne bo og leve i Norge. Hvis ikke, vil vår kompetanse forvitne og forsvinne ut av landet. Fremtidens muligheter ligger i havet, og fordrer et regulert og forutsigbart fokus. Dette må gjøres ved å stille krav til norske miljøkrav og lønns- og arbeidsvilkår for all aktivitet som skal foregå i det norske havrommet i fremtiden.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8594 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 482**

Nytt kulepunkt: Jobbe for at Norge tar en betydelig rolle i et globalt marked for batterier.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8595 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 482**

Nytt kulepunkt: Jobbe for at havvindpotensialet bygges ut for å sikre krafttilgang og fremtidige arbeidsplasser, industriell utvikling på land og til havs samt fremtidig eksportnæring.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8596 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.8 En aktiv næringspolitikk, Linje 482**

Tillegg, nytt kulepunkt: «Arbeide for en næringspolitikk som er i tråd med våre klimapolitiske mål»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8597 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.9 Produksjon**

Vi må jobbe for å øke den norske matproduksjonen i landbruket og videreforedlingen av denne. Avvirkningen i norsk skogbruk vil øke i de nærmeste 10 åra. En full videreforedling av dette råvirket i Norge er viktig for å nå våre klimamål, og danne grunnlaget for viktige og lønnsomme arbeidsplasser i industrien i framtida.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8598 LO Viken
3. Å skape, 3.9 Produksjon

LO burde ta en aktiv rolle i produksjon av medisiner i Norge

Begrunnelse:

Dette vil skape flere arbeidsplasser, salgsmuligheter og selvstendighet i tilfelle ny krise.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8599 LO Viken
3. Å skape, 3.9 Produksjon

LO må jobbe for at politikken og virkemiddelapparatet innrettes for å støtte opp under industriell norsk produksjon.

Begrunnelse:

Dette for økt kompetanse og arbeidsplasser i Norge.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8600 LO Viken
3. Å skape, 3.9 Produksjon

LO må jobbe for å få økt videreforedling av norske naturressurser.

Begrunnelse:

Det videreforedles i dag for lite av våre naturressurser her hjemme. Alt ligger til rette for å bedre dette ved litt tilrettelegging.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8601 LO Vestfold og Telemark
3. Å skape, 3.9 Produksjon

LO må arbeide aktivt for at det Norske forsvaret utvikler og produserer mest mulig strategisk forsvarsmateriell i Norge.

Begrunnelse:

Det norske forsvaret har i samarbeid med industrien over tid utviklet løsninger som har vist seg meget konkurransedyktige internasjonalt. Det er av stor betydning for industrien at dette samarbeidet fortsetter. Samarbeidet gir forsvaret muligheten til å utvikle og ta i bruk teknologi som er spesielt godt egnet for norske forhold, og som hevder seg internasjonalt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8602 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.9 Produksjon**

LO må jobbe for at politikken og virkemiddelapparatet innrettes for å støtte opp under industriell Norsk produksjon.

Begrunnelse:

Dette for økt kompetanse og arbeidsplasser i Norge.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8603 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.9 Produksjon**

LO må ta initiativ til og innta en aktiv rolle for å få økt produksjonen av medisin i Norge.

Begrunnelse:

Koronapandemien har vist hvor sårbare vi blir når en krise oppstår. Over tid har mer og mer av medisinproduksjonen blitt flyttet ut av Norge. Det er mildt sagt uheldig. LO må bidra til å øke bevisstheten rundt de begrensningene dette gjør og ta initiativ til å få i gang en sterk, nasjonal medisinprodusent i Norge

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8604 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.9 Produksjon**

LO må jobbe for å få økt videreforedling av Norske naturressurser i Norge.

Begrunnelse:

Det videreforedles i dag for lite av våre naturressurser her hjemme. Alt ligger til rette for å bedre dette ved litt tilrettelegging.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8605 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.9 Produksjon**

«Veitransport er en bransje med store utfordringer. Den er preget av lav lønnsomhet, lav organisasjonsgrad, mange små aktører, enkeltmannsforetak der sjåfør ikke har arbeidsgiver, men oppdragsgiver, og et stort innslag av utenlandske aktører hvor noen spekulerer i sosial dumping for å tjene penger. Bransjen var i mange år lovmessig underregulert, men etter hvert er det utviklet et lov- og regelverk i EU som bøter på en del av problemene, dersom det håndheves. Samtidig ser vi at når bruken av store lastebiler blir grundigere regulert, flyttes en større del av transporten over på varebiler. Der er reguleringer foreløpig nærmest fraværende knyttet til næringsvirksomhet og ingen krav til kjøre- hviletid. EU er i gang med å utvikle et regelverk på området, men det ser ut til å ta tid. Det er rom for store forbedringer nasjonalt. Både når det gjelder reguleringer, men særlig når det gjelder håndhevelse av det eksisterende regelverket.»

Begrunnelse:

Transportbransjen er en utfordring og mange av våre medlemmer jobber innenfor bransjen. Det er viktig å få fokus på dette området, derfor et eget avsnitt.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8606 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.9 Produksjon**

Legge til: Arbeide for å opprettholde en sterk regulering av genmodifisering innen norsk matproduksjon.

Legges under der det måtte være naturlig på Kapittel 3. Å skape – 3.9 Produksjon, linje 483 – 526.

Begrunnelse:

Dette er en viktig regulering for å sikre sunn norsk matproduksjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8607 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.9 Produksjon**

Legge til: Arbeide for å opprettholde et desentralisert landbruk, minst på nivå med dagens.

Legges under der det måtte være naturlig på Kapittel 3. Å Skape – 3.9 Produksjon, linje 483 – 526.

Begrunnelse:

Landbruket har vært gjenstand for vesentlig sentralisering de siste årene, mange landbruksvirksomheter har blitt lagt ned. Den trenden må stoppes og aller helst snus.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8608 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.9 Produksjon**

LO skal jobbe for at mer verdiskapningen av fisk (bearbeiding, videreforedling) skal skje i Norge

Begrunnelse:

Norge kan ikke fortsette med å eksportere så store deler av råvarene og la alle bearbeiding og foredling skje i andre land. Vi trenger denne verdiskapningen og disse arbeidsplassene i vårt eget land.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8609 LO i Oslo

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 485

Endringsforslag – følgende tekst: «... alle ledd i verdikjeden til industriell bearbeiding ...»

Endres til (endring i fet skrift): «... alle ledd i verdikjeden til **miljømessig bærekraftig** industriell bearbeiding ...»

Begrunnelse:

Norge har gode tradisjoner for å velge miljøhensyn i produksjonen og dette er enda viktigere framover.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8610 Industri Energi (IE)

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 485

Vi må utnytte vår kompetanse i alle ledd i verdikjeden til industriell bearbeiding av råvarer som olje, gass, vannkraft, mineraler, skog, fisk og landbruksprodukter i Norge. Dette skal skje på en bærekraftig måte, som danner grunnlag for framtidig verdiskaping og tar hensyn til miljø og klima.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8611 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 485

Tillegg. Etter "hele landet": " ... samtidig som vi sikrer en samlet nedgang i våre klimagassutslipp i tråd med både kortsiktige og langsiktige mål."

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8612 LO i Oslo

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 487

Tilleggsforslag, ny setning: «Vi må sikre en bærekraftig selvforsyning av landbruksprodukter og mat.»

Begrunnelse:

Høy selvforsyningsgrad sikrer stabil matforsyning og bedre matsikkerhet. Kortere reisevei for maten er også bra for både klima og miljø.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8613 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 487

Tillegg: LO vil jobbe for at Norge i større grad blir selvforsynt blant annet av matvarer, medisiner og beredskapsmateriell.

Begrunnelse:

Vi trenger å bli mer selvforsynte. Ved kriser har hvert land en tendens til bare å tenke på seg selv.

Innstilling:

Tiltres

**Forslagsnr: 8614 EL og IT Forbundet
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 487**

Linje 487, nytt avsnitt: Økt produksjon av fornybar elektrisk kraft er avgjørende for omstilling og utslippsreduksjoner. LO mener at produksjon fra ulike fornybare kilder, som vann og vind må likestilles med hensyn til eierskap, skatt, hjemfall og lokal kompensasjon.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8615 Industri Energi (IE)

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 489

Setningsendring: LO mener at stabile og konkurransedyktige rammevilkår som langsiktig og industrivennlig kraftpolitikk er forutsetninger for å styrke industriens del av verdiskapningen og legge til rette for økt industriell produksjon i Norge.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

**Forslagsnr: 8616 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 489**

Endring. Setningen endres slik: LO mener at rammevilkårene må innrettes slik at det stimuleres til klimavennlig omstilling samtidig som det legges til rette for å styrke industriens del av verdiskapningen og økt industriell produksjon i Norge.

Innstilling:

Tiltres ikke

**Forslagsnr: 8617 LO Trøndelag
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 491**

Tilleggsforslag: LO mener en nasjonal offensiv industripolitikk innebærer å styrke høyproduktivitetsmodellen i norsk industri, at norske oppdrag går til norsk leverandørindustri, at norsk kraft brukes til norsk industriutvikling, at det gjennomføres en offensiv næringspolitikk i strategiske næringer, herunder bærekraftig petroleumpolitikk, bioøkonomi – fra fossile til fornybare karboner, skog- og trenæringen, næringsmiddelindustrien, avfalls- og gjenvinningsindustrien, prosessindustrien, vareproduksjonen og forsvarsindustrien.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8618 LO i Oslo**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 491**

Tilleggsforslag, ny setning: «Jobbe for å øke verdiskapingen i fiskerinæringa ved å innføre kvotetrekk på fangst fra kvoteregulerte fiskerier som eksporteres ubearbeidet for å sikre større videreforedling av fisken i Norge og øke verdiskapningen.»

Begrunnelse:

Mer videreforedling av fisk i Norge vil ikke bare skape flere arbeidsplasser, men vil også gi mindre transport, noe som er bra for både klima og miljø.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8619 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 491**

LO mener en nasjonal offensiv industripolitikk innebærer å styrke høyproduktivitetsmodellen i norsk industri, at norske oppdrag går til norsk leverandørindustri, at norsk kraft brukes til norsk industriutvikling, at det gjennomføres en offensiv næringspolitikk i strategiske næringer, herunder bærekraftig petroleumspolitikk, bioøkonomi – fra fossile til fornybare karboner, skog- og trenæringen, næringsmiddelindustrien, avfalls- og gjenvinningsindustrien, prosessindustrien, vareproduksjonen og forsvarsindustrien.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8620 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 491**

LO mener en nasjonal offensiv industripolitikk innebærer å styrke høyproduktivitetsmodellen i norsk industri, at norske oppdrag går til norsk leverandørindustri, at norsk kraft brukes til norsk industriutvikling, at det gjennomføres en offensiv næringspolitikk i strategiske næringer, herunder bærekraftig petroleumspolitikk, bioøkonomi – fra fossile til fornybare karboner, skog- og trenæringen, næringsmiddelindustrien, avfalls- og gjenvinningsindustrien, prosessindustrien, vareproduksjonen og forsvarsindustrien.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8621 LO Nordland**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 491**

Tilleggsforslag: LO mener en nasjonal offensiv industripolitikk innebærer å styrke høyproduktivitetsmodellen i norsk industri. Oppdrag bør gå til norsk leverandørindustri, at kraften brukes til norsk industriutvikling. Det bør satses på en offensiv næringspolitikk i strategiske næringer.

Begrunnelse:

Forslaget anses selvforklarende for styrking av norsk industri som skal bære framtidssamfunnet. Erfaringene under covid-19 pandemien har vist at det er viktig å ha nasjonal og samfunnsmessig kontroll på dette området.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8622 Fagforbundet**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 492**

På starten på avsnittet, linje 492 Det må satses på en bærekraftig reise- og turistnæring.

Begrunnelse:

Reise- og turistnæringen er i vekst i Norge, og forventes å ta seg videre opp. Vi må legge til rette for dette, samtidig som det må være bærekraftig slik at turistområdene ikke mister sin unike verdi.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8623 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 497**

LO skal jobbe for å minske grensehandelen. Dette for å skape flere arbeidsplasser i Norge, samt øke de statlige inntektene.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8624 Fagforbundet**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 500**

Til etter linje 500 Veitransport er en bransje med store utfordringer. Den er preget av lav lønnsomhet, lav organisasjonsgrad, mange små aktører, enkeltmannsforetak og et stort innslag av utenlandske aktører hvor noen spekulerer i sosial dumping for å tjene penger. EU er i gang med å utvikle et regelverk på området, men det ser ut til å ta tid. Det er rom for store forbedringer nasjonalt. Både når det gjelder reguleringer, men særlig når det gjelder håndhevelse av det eksisterende regelverket.

Begrunnelse:

Transportbransjen er en utfordring og mange av våre medlemmer jobber innenfor bransjen. Det er viktig å få fokus på dette området, derfor et eget avsnitt.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8625 LO i Oslo**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 501**

Endringsforslag: Sette inn «- og miljø» i ordet «klimavennlig» slik at det blir «klima- og miljøvennlig matproduksjon».

Begrunnelse:

Forurensing og tap av naturmangfold er ikke bare like store utfordringer som klimaendringene, men henger også nøye sammen med disse, det er derfor viktig at av også tar miljøutfordringer på alvor.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8626 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 501**

Endring: «klimavennlig» erstattes med «klima- og miljøvennlig»

Begrunnelse:

Jordbruket har en del utslipp som ikke bare rammer klima men også miljøet, f.eks. ved kunstgjødsel og algeoppblomstring.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8627 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 502**

Maktkonsentrasjon og monopoldannelser i (matvarebransjen) distribusjon og salg av matvarer utfordrer dette målet. Dette må følges opp av det nye dagligvaretilsynet.

Begrunnelse:

Dagligvaremarkedet i Norge preges av stor makt-konsentrasjon. Markedet preges av lite innsyn, uoversiktlig prissetting, udemokratisk markedstilgang for mange mindre leverandører og dårlig vareutvalg. I tillegg er grossistleddet en av hovedmotorene i sentralisering av jordbruk og næringsmiddelindustri, med alle de negative følger dette har for distriktene. Lov om god handelsskikk er vedtatt, men har ikke tredd i kraft ennå. I tillegg må det uavhengige Dagligvaretilsynet på plass. Det er ikke en rettferdig konkurranse i dagens dagligvarehandel, og det er de små lokale leverandørene som sliter. Derfor må LO arbeide for et dagligvaremarked med større åpenhet, bedre vareutvalg og større markedstilgang for mindre leverandører.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8628 Fagforbundet**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 503**

Klimaendringene truer verdens matsikkerhet. LO mener gressarealene i Norge bør utnyttes i større grad enn det gjøres i dag. LO må jobbe for økt matproduksjon i Norge, også på grunn av at importen gir økte utslipp av klimagasser.

Begrunnelse:

Nylig la FNs klimapanel frem en spesialrapport om klimaendringer og landarealer. Den slår fast at klimaendringene truer verdens matsikkerhet. Hvis den globale gjennomsnittstemperaturen øker to grader, vil dette i seg selv i høy grad påvirke muligheten for å produsere nok mat, viser rapporten. FN påpeker at alle land i verden må

bidra til å øke matproduksjonen. Hvis vi ikke utnytter egne gressarealer til å produsere mat på blir det å regne som et gigantisk matsvinn.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8629 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 507

Politikken må utformes i et helhetlig verdikjedeperspektiv for å øke verdiskapingen i Norge. Mer helårlig råstofftilgang til norsk fiskeindustri er avgjørende. Regulering av fisket, ferskfiskordning og levendelagring kan bidra til å utjevne sesongene. Kvotetrekking på fiskefangster som eksporteres ubearbeidet bør utredes og iverksettes.

Begrunnelse:

Fiskeri er en sesongpreget næring som igjen medfører mye sesongarbeid i industrien på land. Men det er mulig å regulere fisket for å utjevne sesongene slik at industrien får en jevnere tilgang på råstoff. I dag er verdiskapingen i verdikjeden for sjømat ujevnt fordelt.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8630 LO Nordland

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 507

Tilleggsforslag - ny påfølgende linje: Potensialet for økt verdiskapning i sjømatsektoren ligger i økt bearbeidelse i Norge. Lov- og avtaleverk samt internasjonale avtaler er et redskap som myndighetene må ta i bruk for å oppnå dette. Økt bearbeidning gir også økt mulighet for utnyttelse av biprodukter, og derigjennom ytterligere verdiøkning.

Begrunnelse:

Vi "eksporterer" i dag over 20 000 arbeidsplasser til EU - i tillegg til det potensiale som ligger i råstoff som går til andre områder - arbeidsplasser som kunne vært i produksjon i norsk sjømatnæring hvis man kunne bearbeidet og foredlet råstoffet før eksport.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8631 Norsk Sjømannsforbund (NSF)

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 511

Dette må gjøres under norsk kontroll, på norske lønns og arbeidsbetingelser.

Begrunnelse:

Plassert ved linje 511 mellom ordet oppslutning og neste setning med Denne.

Begrunnelse:

Dette trengs for å utnytte mulighetene på best mulig måte. Myndighetene må tenke langsiktig, og sørge for å opprettholde og utvikle Norges kompetanse i maritim næring. Det innebærer at de som skal jobbe i de maritimt baserte næringene, må kunne bo og leve i Norge. Hvis ikke, vil vår kompetanse forvitne og forsvinne ut av landet. Fremtidens muligheter ligger i havet, og fordrer et regulert og forutsigbart fokus. Dette må gjøres ved å

stille krav til norske miljøkrav og lønns- og arbeidsvilkår for all aktivitet som skal foregå i det norske havrommet i fremtiden.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8632 Fagforbundet

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 511

Inn etter punktum: Det må være et mål å få mer av oppdrettsnæringen over til en landbasert produksjon i lukkede anlegg.

Begrunnelse:

Dagens oppdrettsproduksjon foregår i mærder i sjøen. Dette er forurensende for sjøen, og skadelig for artsmangfoldet i sjøen. En landbasert produksjon er kanskje ikke så profittegivende, men mye mer klimavennlig. Det sikrer også næringsgrunnlag for lokale fiskere i mindre skala.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8633 LO i Oslo

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 513

Endringsforslag, stryk følgende setninger: «Det må ikke skapes usikkerhet om adgangen til å utvinne mineralforekomster og skogressurser eller om langsiktig tilgang på areal for leting etter våre olje- og gassforekomster. Det må derfor føres en aktiv letevirsomhet slik at drivverdige mineraler og energiresurser kan oppdages, utvikles og settes i produksjon. Åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet skal foregå skrittvis.»

Begrunnelse:

Anbefalingene fra FNs klimapaneler og Norges forpliktelser som følge av inngåtte avtaler som f.eks. Paris-avtalen, medfører at vi må bremse ned utvinningen av ufornybare naturressurser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8634 Fagforbundet

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 513

Avsnittet fra midten på linje 513 og ut linje 520 strykes.

Begrunnelse:

Fremtidens miljøutfordringer krever en ny og helhetlig tenkning og arbeidet de neste tiårene bør endres til økt satsing på fornybar energi.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8635 Fagforbundet
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 513

Etter linje 513: LO mener at overgangen fra oljealderen og inn i det grønne skiftet må startes nå ved at leteaktiviteten fases ned i takt med økt satsing på grønne industriarbeidsplasser. Dette ved å ta i bruk dagens teknologi og kompetanse på nye områder.

Begrunnelse:

For å sikre menneskehetens overlevelse i fremtiden. Oljeindustrien blir stadig mindre lønnsom. I tillegg behøver Norge en styrket industrisatsing med flere bein å stå på.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8636 Fellesorganisasjonen (FO)
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 513

Setningene fra linje 513: Det må ikke skapes ... til og med linje 517 ... skal foregå skrittvis.

Erstattes med følgende: Det må ikke skapes usikkerhet om adgangen til å utvinne mineralforekomster og skogressurser, men disse må utvikles med hensyn til mulig forurensning og ivaretagelse av biologisk mangfold. En videre utvikling av areal for leting etter olje- og gassforekomster bør vurderes, men de må ikke gå på tvers av det grønne skiftet, fiskeriressursene, turisme, biologisk mangfold, forurensning og de forpliktelser vi har påtatt oss i tråd med Parisavtalen (ref 3.7). I Norge kan vi også bidra ved å sørge for å opprette varige, petroleumsfrie områder som i Nordland og Troms.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8637 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 514

Endring: Sett punktum etter "skogressurser" og stryk frem til og med linje 517.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8638 LO Innlandet
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 517

«Åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet skal foregå skrittvis. LO mener det må legges vekt på de helhetlige forvaltningsplanene som balanserer næringens interesser mot andre hensyn. Tillatelser til ny virksomhet skal være basert på et føre-var prinsipp og strenge krav til helse, miljø og sikkerhet.» Endres til: En vellykket global klimapolitikk vil føre til lavere olje- og gassforbruk. Petroleumsnæringens andel av sysselsetting og økonomi vil reduseres, med behov for å omstille og utvikle nye næringer. Klimaomstilling må være rettferdig. Oppslutningen om endringer forutsetter bedriftsdemokrati med reelt partssamarbeid og medbestemmelse. Velferdsstatens sikkerhetsnett må gi trygge rammer for dette.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8639 LO i Oslo**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 517**

Tilleggsforslag, ny setning:

«Et vellykket grønt skifte i Norge avhenger av hvorvidt Norge lykkes med å hjelpe industrien i å hevde seg i fornybar energiteknologi på det internasjonale markedet.»

Begrunnelse:

Frontfagene vil ikke gå med på et program som krever omstilling innen deres fagfelt uten å vise til noe konkret å omstille seg til. Om dette ikke kommer klart nok fram i programmet risikerer man unødvendig uenighet og splittelse i LO.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8640 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 517**

Tillegg: Et vellykket grønt skifte i Norge avhenger av hvorvidt Norge lykkes med å hjelpe industrien i å hevde seg i fornybar energiteknologi på det internasjonale markedet.

Begrunnelse:

Frontfagene vil ikke gå med på et program som krever omstilling innen deres fagfelt uten å vise til noe konkret å omstille seg til. Om dette ikke kommer klart nok fram i programmet risikerer man unødvendig uenighet og splittelse i LO.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8641 Fagforbundet**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 520**

Havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja, og andre særlig sårbare områder på norsk sokkel, må vernes mot olje- og gassvirksomhet.

Begrunnelse:

For å beskytte havområdene Lofoten, Vesterålen og Senja mot oljevirksomhet må de etableres som et varig, petroleumsfritt område.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8642 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 520**

LO vil jobbe for økt industrialisering og skalering av utviklingsprosjekter som gir flere arbeidsplasser og økt verdiskapning innen legemiddelindustrien. LO skal spesielt jobbe med etablering av industriell vaksineproduksjon i Norge.

Begrunnelse:

Det har kommet tydelig frem under pandemien Covid 19 at Norge trenger å styrke farmasøytisk produksjon her til lands, blant annet for å sikre medisinsk beredskap.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8643 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 520**

Nytt avsnitt: «LO er for utvinning av mer energi fra sol, vind og vann med minst mulig skade på miljø og under forutsetning av at lokale og nasjonale myndigheter er hørt.»

Begrunnelse:

Norge har mye kraftkrevende industri som er avhengig av konkurransedyktige energipriser og langsiktige kraftavtaler. Norge må sikre at vår industri kan utnytte våre naturgitte fortrinn og sikre norske arbeidsplasser. Det er derfor nødvendig med økt og effektivisert kraftproduksjon, som skjer innenfor rammene av Norges klimapolitiske forpliktelser.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8644 Norsk Sjømannsforbund (NSF)**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 523**

Legge til i setningen: på norske vilkår.

Begrunnelse:

Legge inn litt tilleggstekst som sikrer langsiktig opprettholdelse og utvikling av norsk kompetanse.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8645 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 524**

Jobbe for økt videreforedling av norske naturressurser *i Norge*.

Begrunnelse:

Alt for mye råvarer sendes ubearbeidet ut av landet og skaper arbeidsplasser i andre land som vi kunne trengt selv. I EU er det for eksempel ca. 20 000 arbeidsplasser innenfor foredling av sjømat fra Norge

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8646 LO i Oslo**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 525**

Endringsforslag, endringer i fet skrift til kulepunkt på line 525 og 526: «... skal **tilpasses** energikilder **som fremmer en miljømessig** bærekraftig utvikling i et globalt perspektiv.»

Begrunnelse:

Ordet «bærekraft» har over tid fått et nytt innhold, og brukes nå i mange sammenhenger om økonomiske prosesser som skaper god profitt. Det er av den grunn viktig å presisere at det menes miljømessig bærekraft.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8647 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526**

Tilleggsforslag:

LO vil: Jobbe for at fiskekvotene ikke skal være en kommersiell salgsvare, og at kvotene tilbakeføres til kystflåten.

Begrunnelse:

I en rapport fra Riksrevisjonen 28.04.20 konkluderes det med at endringene i kvotesystemet har hatt en rekke uheldige konsekvenser. De har ført til redusert aktivitet i en rekke fiskerisamfunn og fiskeriavhengige kommuner, og de økte kvoteprisene har gjort det vanskeligere å rekruttere nye fiskere. Rapporten peker også på at mange av endringene har vært utilstrekkelig utredet av Nærings- og Fiskeridepartementet. Et fiske som i større grad baserer seg på den lokale kystflåten gir flere arbeidsplasser, mer næringsutvikling i distriktene og er mer bærekraftig med tanke på ressursforvaltning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8648 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526**

Tilleggsforslag:

LO vil: Jobbe for at all fisk skal bearbeides i Norge for å sikre bærekraftig produksjon og arbeidsplasser langs kysten.

Begrunnelse:

I 2018 var det 11 000 fiskere i Norge fordelt på 6 000 fiskefartøy. Denne flåten bidrar enormt til verdiskapinga langs kysten, og det er viktig å sørge for at fisket også gir arbeidsplasser på land. Det er god miljøpolitikk, god distriktspolitikk og i tråd med de fiskeripolitiske prinsippene som har ligget til grunn for norsk fiskeripolitikk fram til kommersialiseringa av kvotesystemet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8649 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526**

Tilleggsforslag. LO vil: At Stortinget setter av en viss mengde industrikraft til industri som er stor-forbrukere av kraft til konkurransedyktig pris.

Begrunnelse:

Som vilkår for å få kraftkontrakt stilles at krafta skal brukes til drift av navngitte bedrifter, at kraft skal stilles til rådighet for samfunnet i tørrår eller ved effektmangel etter politisk fastsatt pris, og at det inngås forpliktende avtaler om energigjenvinning og energioptimalisering. Ved opphør av drift faller kontraktene bort.

Over hele landet er nøkkelbedrifter og lokalsamfunn avhengig av langsiktige industrikraftkontrakter, ikke minst med tanke på behovet for nødvendige investeringer. De stortingsbestemte kraftkontraktene gikk ut 31. desember 2010. Det er en felles oppfatning i industrien at dagens kraftbørs ikke trykker bedriftene. Den er ikke laget for langsiktige kraftavtaler, sikrer ikke at krafta blir brukt til industri og inneholder ingen samfunnsmessige krav.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8650 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526**

Tilleggsforslag: LO vil at det må opprettes en lov som sikrer nasjonalt eierskap og kontroll med mineralressurser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8651 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526**

Tilleggsforslag: LO vil: Arbeide for at det innføres hvite sertifikater etter samme regler som grønne sertifikater slik at energisparing, energigjenvinning og energieffektivisering får minst samme tilskudd pr. kilowatttime som utbygging av ny kraft.

Begrunnelse:

Utbygging av fornybare energikilder kan ha ulike typer av negative miljøkonsekvenser i form av klimagassutslipp og inngrep i naturen. Energisparingstiltak bør derfor alltid prioriteres over nye energiutbygginger der dette er mulig.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8652 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526**

Tilleggsforslag: LO vil: Arbeide for at konsesjonsmyndighetene skal være restriktive med å gi tillatelse til landbaserte vindkraftprosjekter. Dette på grunn av store naturinngrep og negative konsekvenser på naturmiljøet, biologisk mangfold, kulturlandskap, friluftsliv og reindriftsinteresser og kulturelle beiteområder.

Begrunnelse:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) utarbeidet på oppdrag fra Olje- og energidepartementet (OED) et forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land. Forslaget har vært på en bred høring. Regjeringen har besluttet i 2019 å ikke gå videre med forslaget om å peke ut de 13 mest egnede områdene for vindkraft, blant annet etter en massiv

mobilisering i kommuner og interesseorganisasjoner mot forslagene. OED vurderer endringer i konsesjonssystemet. Kunnskapsgrunnlaget fra NVEs forslag til nasjonal ramme og høringsuttalelsene er sentralt i dette arbeidet. Da vannkrafta ble bygd ut ble store naturverdier ofret for å bygge landet. Det var nødvendig for å industrialisere landet og skaffe lys og varme i de tusen hjem. I forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land, var 37 % av norsk areal under utredning og det var tenkt å ende med å frigi areal til vindkraft for å få nye 30 til 50 TWh. Til sammenligning er all norsk produksjon i dag på 140 TWh. Det var snakk om meget store inngrep, større enn ved vannkraftutbyggingen. Turbinene øker i størrelse, nå er de 180 m høye og krever omfattende anleggsveier for å få de fram. I tillegg kommer brede gater for å knytte til nett. For å gjøre så store inngrep trengs minst like gode argumenter som da vannkrafta ble bygd ut. NVE regner med at Norge vil ha minst 20 TWh overskudd på elektrisk kraft i 2030. Vindkrafta skal altså ikke brukes i Norge, den skal eksporteres til EU. Argumentet de har er at Norge skal bidra til å løse EUs behov for fornybar energi. Men om vi eksporterer halvparten av all strøm vi har, så ville vi uansett ikke fylle på EUs strømforsyning med mer enn 3 promille. Å sende strøm fra Norge til Tyskland innebærer et energitap på over 10 %. Strøm må være kortreist, vindkraft må bygges i nærheten av der den skal brukes. Det er langt mindre energitap å eksporter kraftoverskudd i form av aluminium og silisium. Det er verken klima- eller miljøargumenter for ideen om å gjøre Norge til EUs batteri.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8653 LO Trøndelag

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

Tilleggsforslag: LO vil: Etter at prosenttoll nå er innført for viktige norske jordbruksprodukter, holde sterkt fokus på å opprettholde og forsterke importvernet i landbruket.

Begrunnelse:

Økt matproduksjon vil bidra til å opprettholde landbruket i distriktene og å sikre norsk mat-industri. Ved å utnytte handlingsrommet i tollregelverket vil vi trygge sysselsettingen, bidra til økt matproduksjon, opprettholde levende bygder og et aktivt kulturlandskap. Et styrka tollvern er viktig for landbruket og norsk næringsmiddelindustri. Prosenttoll er innført på alle varelinjer innenfor ost, yoghurt og andre melkeprodukter, samt kylling, storfekjøtt og svinekjøtt. Importvernet er en av grunnpilarene i landbrukspolitikken, og nødvendig for å gi rom for å føre en nasjonal landbrukspolitikk. Uten importvern har vi ingen nasjonal næringsmiddelindustri. LO ser med bekymring på den kraftig økte importen av kjøtt- og melkeprodukter som i særlig grad kommer fra EU. Men importen fra andre land øker betydelig. I følge MMIs undersøkelser ønsker om lag 90 % av befolkningen å opprettholde et landbruk minst på dagens nivå. Mat- og landbruksmeldinga, «Velkommen til bords», har ambisiøse mål om å øke matproduksjonen i landet. Landbruks- og matministeren må følge opp målene i meldingen med ytterlige tiltak og se på muligheten for økt budsjettstøtte.

For å kunne opprettholde norsk landbruk minst på dagens nivå, og øke produksjonen, er det nødvendig å utnytte fleksibiliteten i dagens tollregelverk. Næringsmiddelindustrien er Norges nest største industri. Norge har, til forskjell fra våre naboland, klart å opprettholde omfanget av denne industrien tross for sterkt press fra internasjonale næringsmiddelaktører. Næringsmiddelindustrien og landbruket er i et sterkt

avhengighetsforhold til hverandre. Uten industrien vil grunnlaget for landbruket falle bort og vice versa.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8654 LO Viken

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: LO vil etter at prosenttoll nå er innført for viktige norske jordbruksprodukter, holde sterkt fokus på å opprettholde og forsterke importvernet i landbruket.

Begrunnelse:

Økt matproduksjon vil bidra til å opprettholde landbruket i distriktene og å sikre norsk matindustri. Ved å utnytte handlingsrommet i tollregelverket vil vi trygge sysselsettingen, bidra til økt matproduksjon, opprettholde levende bygder og et aktivt kulturlandskap. Et styrka tollvern er viktig for landbruket og norsk næringsmiddelindustri. Prosenttoll er innført på alle varelinjer innenfor ost, yoghurt og andre melkeprodukter, samt kylling, storfekjøtt og svinekjøtt. Importvernet er en av grunnpilarene i landbrukspolitikken, og nødvendig for å gi rom for å føre en nasjonal landbrukspolitikk. Uten importvern har vi ingen nasjonal næringsmiddelindustri. LO ser med bekymring på den kraftige økte importen av kjøtt- og melkeprodukter som i særlig grad kommer fra EU. Men importen fra andre land øker betydelig. I følge MMIs undersøkelser ønsker om lag 90 % av befolkningen å opprettholde et landbruk minst på dagens nivå. Mat- og landbruksmeldinga, «Velkommen til bords», har ambisiøse mål om å øke matproduksjonen i landet. Landbruks- og matministeren må følge opp målene i meldingen med ytterlige tiltak og se på muligheten for økt budsjettstøtte. For å kunne opprettholde norsk landbruk minst på dagens nivå, og øke produksjonen, er det nødvendig å utnytte fleksibiliteten i dagens tollregelverk. Næringsmiddelindustrien er Norges nest største industri. Norge har, til forskjell fra våre naboland, klart å opprettholde omfanget av denne industrien tross for sterkt press fra internasjonale næringsmiddelaktører. Næringsmiddelindustrien og landbruket er i et sterkt avhengighetsforhold til hverandre. Uten industrien vil grunnlaget for landbruket falle bort og vice versa

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8655 LO Innlandet

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

Tilleggsforslag. LO vil: Arbeide for varig vern av områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8656 LO Innlandet
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

Tilleggsforslag. LO vil: Jobbe for at det ikke gis tillatelse til landbaserte og kystnære vindmølleparker, på grunn av store naturinngrep og negative konsekvenser som utbygging av slike parker medfører.

Innstilling:
Tiltres ikke

Forslagsnr: 8657 LO Innlandet
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

Tilleggsforslag. LO vil: Jobbe for at medisiner og medisinsk utstyr skal produseres i Norge.

Innstilling:
Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8658 Industri Energi (IE)
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

LO vil jobbe for at den særnorske reduserte EL-avgiften for datasentre og datasentre for kryptvaluta fjernes.

Innstilling:
Tiltres ikke

Forslagsnr: 8659 Industri Energi (IE)
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

Nytt kulepunkt: Jobbe for at det etableres produksjon av hydrogen og ammoniakk i Norge med CCS. Det må etableres infrastruktur som legger til rette for etterspørsel av hydrogen for bruk i kjøretøy og for maritim transport

Innstilling:
Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8660 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)
3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

Satse mer på å utvinne og videreforedle norske mineralforekomster.

Begrunnelse:
Norge har store forekomster av mineraler i både til lands og under havbunnen som må utnyttes bedre. Dette kan være en av de store næringene for Norge og vil kunne skape mange nye arbeidsplasser, i tillegg til å spille en viktig rolle i i det grønne skiftet.

Innstilling:
Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8661 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

Tillegg: «Arbeide for en gradvis og rettferdig omstilling av petroleumssektoren til andre framtidsrettede næringer»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8662 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

Nytt kulepunkt: «Sikre et sterkt importvern i landbruket»

Begrunnelse:

Økt matproduksjon vil bidra til å opprettholde landbruket i distriktene og å sikre norsk næringsmiddelindustri og matindustri. Ved å utnytte handlingsrommet i tollregelverket vil vi trygge sysselsettingen, bidra til økt matproduksjon og selvforsyningsgrad, opprettholde levende bygder og et aktivt kulturlandskap. Tollvernet er viktig for landbruket og norsk næringsmiddelindustri. Prosenttoll er innført på alle varelinjer innenfor ost, yoghurt og andre melkeprodukter, samt kylling, storfekjøtt og svinekjøtt. Importvernet er en av grunnpilarene i landbrukspolitikken, og nødvendig for å gi rom for å føre en nasjonal landbrukspolitikk. Uten importvern har vi ingen nasjonal næringsmiddelindustri.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8663 EL og IT Forbundet

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

Tilleggsforslag, Linje 526: LO vil at det må opprettes en lov som sikrer nasjonalt eierskap og kontroll med mineralressurser.

Begrunnelse:

Norske naturressurser skal komme Norges befolkning til gode, på lik linje med hjemfallsretten og norsk vannkraft.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8664 EL og IT Forbundet

3. Å skape, 3.9 Produksjon, Linje 526

Tilleggsforslag, LO vil: Jobbe for at fiskekvotene ikke skal være en kommersiell salgsvare, og at kvoter tilbakeføres til kystflåten.

Begrunnelse:

I en rapport fra Riksrevisjonen 28.04.20 konkluderes det med at endringene i kvotesystemet har hatt en rekke uheldige konsekvenser. De har ført til redusert aktivitet i en rekke fiskerisamfunn og fiskeriavhengige kommuner, og de økte kvoteprisene har gjort det vanskeligere å rekruttere nye fiskere. Rapporten peker også på at mange av endringene har vært utilstrekkelig utredet av Nærings- og Fiskeridepartementet. Et fiske

som i større grad baserer seg på den lokale kystflåten gir flere arbeidsplasser, mer næringsutvikling i distriktene og er mer bærekraftig med tanke på ressursforvaltning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8665 LO Viken

3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap

LO må arbeide aktivt for at Norge beholder sin eierandel i statlige selskaper.

Begrunnelse:

Vi mener at store industrilokomotiver bør være av nasjonal interesse og ha statlig eierskap for å ha nødvendig kontroll over Norsk teknologi. Vi mener nedsalg ikke er bra for Norsk industri og utvikling av teknologi. Her må man sikre Norske interesser, arbeidsplasser og teknologi. Det gjør man ved å ha eierskap, og helst med over 50% eierskap i selskapet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8666 LO Vestfold og Telemark

3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap

LO vil: Ha nasjonalt eierskap og kontroll med våre naturressurser, en aktiv næringspolitikk og nasjonal kontroll over finans.

Begrunnelse:

Vi ser stadig at det er lett å undra seg skatt og avgifter. Det er mange utenlandske aktører som kjøper opp blant annet norske naturressurser og tar med seg overskuddet ut av landet. Det er det norske folk i fellesskap som eier dette, det skal ikke gå til utbytte i firmaer registret i skatteparadiser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8667 LO Vestfold og Telemark

3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap

Vi må stoppe privatiseringen av statlige bedrifter ved å ha strategisk eierskap.

Begrunnelse:

LO bør mene at store industribedrifter av nasjonal interesse bør ha statlig eierskap. Dette for å ha nødvendig kontroll over Norsk teknologi og arbeidsplasser. Vi mener nedsalg ikke er bra for Norsk industri og utviklingen teknologisk. Her må man sikre Norske interesser, arbeidsplasser og teknologi, og det gjør man ved å ha strategisk eierskap på statlige hender.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8668 EL og IT Forbundet
3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap

Nytt kulepunkt. At ledere i offentlig selskaper skal ikke være lønnsledende.

Begrunnelse:

Vi har gjennom en rekke år sett at lønnen til de høyest lønnede ledere drar fra lønnsnivået generelt. Offentlige selskaper skal ikke bidra til en slik vekst.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8669 EL og IT Forbundet
3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap

LO ønsker et sterkt offentlig eierskap over naturressurser og infrastruktur, som eksempelvis fornybar energi, bredbånd, tele og datakommunikasjon, jernbane, flyplasser og lignende.

Begrunnelse:

De norske naturressursene og infrastrukturen er det norske folks eie, dette må vi fortsette å holde sterkt for å sikre en god bærekraftig fremtid for folket. Videreføring av det sterke offentlige eierskapet over elkraft, fiber, natur, tog, kommunikasjon o.l er vesentlig for fremtiden til Norge, det norske folk og det norske arbeidsliv og MÅ reguleres av det statlige. LO må arbeide for at staten forblir en seriøs og aktiv eier som streber etter forbedring av den norske infrastrukturen og at denne skal forbli i eiet av det norske folk.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8670 LO Trøndelag
3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap, Linje 531

Tilleggsforslag: Statlig eierskap må anvendes som et aktivt virkemiddel i næringspolitikken for å videreutvikle industrien i Norge. Prinsippet om næringsnøytralitet må forkastes og det må gjennomføres en statlig satsing på fram-tid-ens grønne industri som solarindustri, hydrogen, karbonfangst- og lagring (CCS), offshore vindkraft og industriell utnyttning av skog. Utflagginga av industrien i Norge må stanses, og regjeringen må bruke sin eiermakt og stanse nedleggelser av arbeids-plasser i Norge til fordel for utenlandssatsing.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8671 Fagforbundet
3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap, Linje 531

Tilleggsforslag. Statlig eierskap må anvendes som et aktivt virkemiddel i næringspolitikken for å videreutvikle industrien i Norge.

Begrunnelse:

Prinsippet om næringsnøytralitet må forkastes og det må gjennomføres en statlig satsing på framtidens grønne industri som solarindustri, hydrogen, karbonfangst- og lagring (CCS), offshore vindkraft og industriell utnyttning av skog. Utflagginga av industrien i Norge må

stanses, og regjeringen må bruke sin eiermakt og stanse nedleggelser av arbeidsplasser i Norge til fordel for utenlandssatsing.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8672 Industri Energi (IE)

3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap, Linje 531

Statlig eierskap må anvendes som et aktivt virkemiddel i næringspolitikken for å videreutvikle industrien i Norge. Prinsippet om næringsnøytralitet må forkastes og det må gjennomføres en statlig satsing på framtidens grønne industri som solarindustri, hydrogen, karbonfangst- og lagring (CCS), offshore vindkraft og industriell utnyttning av skog. Utflagginga av industrien i Norge må stanses, og regjeringen må bruke sin eiermakt og stanse nedleggelser av arbeidsplasser i Norge til fordel for utenlandssatsing.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8673 EL og IT Forbundet

3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap, Linje 531

Tilleggsforslag: Statlig eierskap må anvendes som et aktivt virkemiddel i næringspolitikken for å videreutvikle industrien i Norge. Prinsippet om næringsnøytralitet må forkastes og det må gjennomføres en statlig satsing på framtidens grønne industri som solarindustri, hydrogen, karbonfangst- og lagring (CCS), offshore vindkraft og industriell utnyttning av skog. Utflagginga av industrien i Norge må stanses, og regjeringen må bruke sin eiermakt og stanse nedleggelser av arbeidsplasser i Norge til fordel for utenlandssatsing.

Begrunnelse:

Utvalgte næringer må støttes opp av staten gjennom aktivt eierskap, skal vi få til et grønt skifte, uavhengig av hvilke rammer de samme næringene har i andre land.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8674 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap, Linje 535

Tillegg. Nytt avsnitt: For å sikre nye, grønnere arbeidsplasser i industrien, må staten sette av betydelige midler til en storsatsing på havvind, og ikke minst utvikling og eget eierskap i industrien.

Begrunnelse:

Det er viktig at staten bruker sine økonomiske muskler som garantist for at Norge kan være i forkant i utvikling av ny, grønn industri. Vi står foran en krevende industriutvikling i stadig grønnere retning og staten må være en reell aktør i dette arbeidet.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8675 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap, Linje 538

Tillegg: "... og leverer tjenester med egne ansatte"

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8676 LO Trøndelag
3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap, Linje 539

Legge til «Vi må styrke konkurranseevnen til norsk leverandørindustri»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8677 LO Rogaland
3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap, Linje 543

Nytt pkt.: Statlig eierskap må anvendes som et virkemiddel i næringspolitikken for å videreutvikle industrien i Norge.; equinor må reverseres til statlig eierskap. Norge må beholde sin hjemfallsrett og at den knyttes til konsesjoner for vindkraft på lik linje med vannkraft. Naturressurser som utvinnes skal tilhøre fellesskapet på samme måte som olje, gass og vannkraft.

Begrunnelse:

Vi må beholde våre verdier i Norge, ikke gi konsesjon til store multiselskaper som tapper Norge for verdier, eller flagger ut industri. regjeringen må bruke sin eiermakt og stanse nedleggelse av arbeidsplasser i Norge til fordel for utenlandssatsing.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8678 LO Innlandet
3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap, Linje 543

Tilleggsforslag. LO vil: Jobbe for at jernbanen tas tilbake i egen regi.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8679 Fagforbundet
3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap, Linje 543

Hjemfallsretten videreutvikles til å også omfatte vindkraft.

Begrunnelse:

Vi må beholde våre verdier i Norge, ikke gi konsesjon til store multiselskaper som tapper Norge for verdier, eller flagger ut industri. regjeringen må bruke sin eiermakt og stanse nedleggelse av arbeidsplasser i Norge til fordel for utenlandssatsing.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8680 Fellesorganisasjonen (FO)

3. Å skape, 3.10 Statlig eierskap, Linje 543

Tillegg kulepunkt 3: Vindkraft/havvind skal utbygges og utvikles i samråd med lokale myndigheter, i offentlig regi og med statlig eierskap, for å sikre verdiskaping som kommer samfunnet til gode.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8681 LO Trøndelag

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at det eksisterende lavutslippsalternativet for langtransport som jernbanenettet representerer blir videreutviklet, og at staten i samarbeid med industrien skal sørge for at gods på bane er et attraktivt tilbud for industri i Norge.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8682 LO Viken

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at det eksisterende lavutslippsalternativet for langtransport som jernbanenettet representerer blir videreutviklet, og at staten i samarbeid med industrien skal sørge for at gods på bane er et attraktivt tilbud for industri i Norge.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8683 LO Viken

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur

LO skal aktivt jobbe for å stoppe privatisering av offentlig infrastruktur.

Begrunnelse:

Vi mener dette er av avgjørende betydning at det offentlige har eierskap og vedlikeholdsansvaret for den samfunnsnyttige infrastruktur, som vann, strøm/ linjer, kloakk, vei, tog/ bane skoler, sykehus, aldersboliger osv.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8684 LO Rogaland

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur

Effektive og trygge transportløsninger er en forutsetning for å skape næringsutvikling både i distriktene og i sentrale strøk. Transportsystemet har stor betydning for næringslivets konkurransekraft, og satsingen framover må inneholde en økt prioritering av transport

korridorer mellom landsdeler og regioner, samt ut av landet. Ny ferje- og skipsteknologi vil kunne gi en langt raskere og langt mer miljøvennlig sjøtransport enn før. Vår verftsindustri vil kunne være i forkant med utvikling av denne teknologien og bidra til nye og mer miljøvennlige transportløsninger. Dette bør føre til at vi vurderer ferjefrie fjordkryssinger på nytt. En forsterket satsing på jernbanen er nødvendig.

LO må derfor jobbe for en større utvikling av jernbanen, og at jernbaneområder ikke omreguleres til andre formål. Samtidig må det prioriteres høyhastighetstog mellom de største byene, samt doble spor beregnet på gods transport slik at behovet for større og bedre veier reduseres. På denne måten kommer gods mer over på bane og reduserer trykket på veinettet. Nordland, Troms og Finnmark må tilknyttes det nordiske jernbanenettet. Hensynet til miljø og klima, spredt bosetting og befolkningens behov for transporttjenester tilsier en satsning på kollektivtransport over hele landet. Særlig i pressområdene vil befolkningsveksten kreve at transportveksten i hovedsak skjer kollektivt. Kollektivtransporten er et velferdsgode som tilbys og finansieres gjennom fellesskapet, og må organiseres slik at pengene som brukes kommer de reisende til gode. Samtidig som det arbeides for et større fokus og bedre tilrettelegging for universell utforming i samfunnet. Nye arbeidsmetoder og utviklingen i samfunnet har ført til et økende behov for et godt utbygd data- og telenett. Flere viktige samfunnsfunksjoner er avhengig av høy hastighet og trygg forsyning av datatrafikk for i det hele å fungere. For å oppnå dette er det viktig at utbygningstakten settes opp. Nettet som bygges ut skal være fremtidsrettet. Innbyggenes integritet skal være prioritert når løsninger i data- og telenett utvikles. Energi- og kraftforsyningen skal legge til rette for verdiskaping, sysselsetting og bosetting i hele landet. Vi blir stadig mer avhengig av en sikker energiforsyning. Det forutsetter en nasjonal demokratisk kontroll over energi ressursene.

LO vil:

- Arbeide for en opprusting og modernisering av kraftverk og linjenett som gir en prisutjevning mellom regionene.
- Arbeide for at transportsystemet settes i stand til å håndtere veksten i transporten på en bærekraftig måte.
- Arbeide for at systemer for infrastruktur settes i stand til å håndtere vekst på en bærekraftig måte.
- Arbeide for å utvikle nye og mer miljøvennlige ferjer og fraktskip
- Arbeide for at transportpolitikken legger til rette for utvikling av trygge og gode arbeidsplasser med søkelys på kvalitet og kompetanse.
- Arbeide for at all kollektiv transport utføres i offentlig tjeneste

Begrunnelse:

Sysselsetting under konstruksjon og en miljøgevinst og bedre næringsutvikling ved bedret infrastruktur.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8685 LO Innlandet

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur

LO vil: Arbeide for at jernbanenettet blir videreutviklet, og at staten i samarbeid med industrien skal sørge for at gods på bane er et attraktivt tilbud for industri i Norge.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8686 LO i Oslo**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur**

Tilleggsforslag, nytt avsnitt etter linje 531: «Data og informasjon er vår tids nye form for kapital, makten ligger ofte hos tjenestetilbyderen og vanskeliggjør migrasjon til nyere, moderne og mer effektive standarder. For å sikre at digitale løsninger i offentlig sektor blir til nytte for både arbeidstakerne og brukerne av offentlige tjenester, må det offentlige styre og i større grad utvikle digitale løsninger selv. En vellykket digitalisering forutsetter at de ansatte og deres organisasjoner sikres medbestemmelse ved planlegging, utvikling og implementering av nye løsninger.»

Begrunnelse:

Vi må sikre at digitale løsninger i offentlig sektor ikke bare gjør jobben, men også oppdateres og følger moderne standarder og krav. Da må det offentlige selv styre utviklingen av løsningene. Involvering av de ansatte bidrar til gode løsninger.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8687 Fagforbundet**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur**

tillegg til linje 549. "... slik at gods på bane blir et attraktivt tilbud, og at det videreutvikles hurtiggående persontransport på bane mellom de store byene."

Begrunnelse:

er et miljøspørsmål, er med på en reduisering i utslipp.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8688 Fagforbundet**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur**

Ny setning etter linje 531: Norske innbyggerdata og skytjeneste for lagring av dette må være en del av statens eierskap

Begrunnelse:

Denne type opplysninger er det viktig at man har kontroll over og det mener vi gjøres gjennom at det er i statens eierskap.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8689 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur**

Ny setning etter linje 531: Norske innbyggerdata og skytjeneste for lagring av dette må være en del av statens eierskap

Begrunnelse:

Denne type opplysninger er det viktig at man har kontroll over og det mener vi gjøres gjennom at det er i statens eierskap.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8690 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur**

LO skal aktivt jobbe for å stoppe privatisering av offentlig infrastruktur.

Begrunnelse:

Vi mener dette er av avgjørende betydning at det offentlige har eierskap og vedlikeholdsansvaret for den samfunnsnyttige infrastruktur, som vann, strøm/ linjer, kloakk, vei, tog/ bane skoler, sykehus, aldersboliger osv.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8691 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur**

Samferdselsdepartementet har gitt Jernbaneverket i oppdrag å utarbeide en konseptvalgutredning (KVU) for vurdering av sammenkobling av Vestfoldbanen og Sørlandsbanen. LO støtter de to hovedideene med Grenlandsbanen som er å binde sammen byene langs kysten og å forkorte reisetiden mellom Kristiansand og Oslo. Reisetiden kan trolig forkortes fra 4 timer og 30 minutter til 3 timer og 15 minutter. Grenlandsbanen vil også føre oss et skritt nærmere hurtigtog fra Oslo til Stavanger.

Begrunnelse:

Å binde sammen byene Oslo og Stavanger med tog vil være bra for både klima, næringslivet og trafikkavvikling.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8692 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur**

LO skal arbeide for å kvalitetssikre anbudsregimet innen kollektivtransporten, men det må også gjelde taxi/tur- selskaper som legger inn anbud på skole, syke/handikap kjøring for kommuner og fylkeskommuner.

Begrunnelse:

Når kollektivtransporten settes ut på anbud, må kravene som stilles være mye mer enn laveste pris. Seriositet i bransjen må veie mye tyngre, det samme må kravet til kompetanse og HMS.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8693 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur**

Tilleggsforslag: Energiproduksjon og elforsyning er en del av den kritiske infrastrukturen. De skaper store verdier og en sentral del av omstillingen til en bærekraftig økonomi. LO er opptatt av at de verdier som skapes innenfor norsk energiproduksjon skal komme folket til gode. Distribueringen av denne energien er en vital del av landets infrastruktur og bidrar til å sikre lokal industri og utvikling. LO mener derfor at produksjon og distribusjon av energi i all hovedsak skal være norsk offentlig eid og at energipolitikken skal være underlagt nasjonal politisk styring. Hjemfallsretten forsvares og opprettholdes

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8694 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 544**

Tillegg: I distriktene er kortbanenettet både en forutsetning for næringsutvikling og en viktig del av kollektivtilbudet til befolkningen. Ansvar for å samordne og anskaffe FOT-ruter må derfor være en statlig oppgave.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8695 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 544**

Tillegg. Nytt Kapittel. Linje 544.

3.11 Digitalisering

Norge har gjennom mange tiår vært blant de fremste til å ta i bruk mulighetene som ligger i digitalisering. En forutsetning for videre digitalisering er reell medbestemmelse over utvikling og innføring av IT-løsninger i virksomhetene. For å styrke tjenestene til innbyggerne må det satses mer på å utvikle digitale løsninger i det offentlige. Tjenestene må utvikles slik at de sikrer innbyggernes tilgang til offentlige tjenester, deres rettssikkerhet og arbeidsmiljøet til de ansatte. LO mener utvikling og drift av offentlige IKT-tjenester må organiseres slik at de er underlagt demokratisk styring og kontroll. Offentlige virksomheter bør i større grad utvikle og drifte fagsystemer i egen regi. Det er behov for at staten styrker samordningen av de offentlige IT-tjenestene, og at det opprettes flere studieplasser innen IKT.

LO vil:

- at offentlige digitale fellesskapsløsninger skal være underlagt demokratisk styring og kontroll
- arbeide for videre digitalisering av offentlig sektor og styrket sentral samordning
- at det opprettes en nasjonal skyløsning for offentlig sektor

Begrunnelse:

Handlingsprogrammet mangler omtale av området.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8696 LO Vestland

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 546

Ny setning på linje 546 etter punktum; I denne sammenheng er det også viktig at vei og bane blir prioritert og forsvarlig rassikret.

Begrunnelse:

Det er viktig at planlegging av nye prosjekter på vei og bane ikke tar oppmerksomhet og finansiering fra eksisterende veier.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8697 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 548

Tillegg: Kritisk infrastruktur må være underlagt direkte politisk styring, blant annet for å sikre fremkommelighet og tilstrekkelig beredskap ved hendelser. Vedlikehold av veg og bane, samt alternativer til veier og fjelloverganger som ofte stenges, må prioriteres.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8698 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 548

Setningen "en forsterket satsing på jernbanen er nødvendig" må ut.

Begrunnelse:

Se annet forslag #1612 hvor gjeldende tekst ivaretas.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8699 LO Viken

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 549

Etablering av elektrifisert jernbane (Nord-Norgebanen) fra Fauske og videre nordover må implementeres i førstkommende nasjonal transportplan

Begrunnelse:

Fordi LO vil at hele landet tas i bruk og at det etablerer utslippsfri nasjonal transportlogistikk raskest mulig. En bærekraftig videreutvikling av nordområdenes rike og etterspurte naturressurser og attraktivitet fordrer utslipps fri landsdekkende transport.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8700 LO i Oslo**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 549**

Tilleggsforslag, ny setning: «Nord-Norge-banen må bygges nå og flere strekninger som i dag er med dieseltog elektrifiseres.»

Begrunnelse:

Tog er mer klimavennlig enn fly og vil være viktig for Norge som turistnasjon.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8701 LO i Oslo**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 549**

Tilleggsforslag, nytt avsnitt etter linje 549: «Å bygge ut hurtiggående jernbane til de norske storbyene vil gi en miljøvennlig og effektiv infrastruktur og vil gi bedre løsninger for person- og godstransport.»

Begrunnelse:

Flytrafikken mellom f.eks. Oslo og Bergen er på nivå med den mellom større europeiske byer. Den må ned, om vi skal nå klimamålene våre, og mer hurtiggående tog mellom storbyene enn vi har i dag vil være et viktig bidrag for at flere velger tog til personreiser og for at mer gods kan gå over på bane.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8702 Norsk Sjømannsforbund (NSF)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 549**

En forsterket satsing på jernbanen og havner er nødvendig for å få mer gods over fra vei til sjø og bane.

Begrunnelse:

Det har vært en tverrpolitisk målsetning siden 1990-tallet å få mer gods fra veg til sjø og bane. Dette er også kollektivtransporten for deler av landet vårt, samtidig som maritim frakt er en sikker og miljøriktig transport av varer og gods. Til tross for at dette er en målsetning samtlige partier på Stortinget er enig om, har ikke temaet fått den prioriteten som er nødvendig for å få til en større godsoverføring til sjø og bane. Sjøtransporten har tapt i kampen mot veitransporten år for år de siste tiårene. Til tross for påplussinger og satsing på sjøtransport ved enkelte anledninger, så har veitransporten fått mye mer. Resultatet av dette er at sjøtransporten har svekket sin relative konkurransekraft sammenlignet med vei

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8703 Fagforbundet**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 549**

Etter "er nødvendig" på linje 549, og jernbanen må tas tilbake i egenregi.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8704 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 549**

En forsterket satsing på jernbanen er nødvendig, for å tilrettelegge for at folk kan bo og jobbe i hele landet.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8705 LO Nordland**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 549**

Tilleggsforslag: Det er også nødvendig med en ny satsing på innenlands skipsfart som transportløsninger for last og passasjerer.

Begrunnelse:

I distriktene langs kysten har skipsfart vært og vil fortsatt være en god måte å løse transporten av produkter på - det være seg råstoff eller bearbeidet produkter. Jernbanen er viktig, men den når ikke ut til de mange steder langs en kyst med fjorder, øyer og halvøy, sund og fjell - der produksjon og verdiskaping foregår, og der transport er en nøkkelfaktor. Eksempelet med nedlegging av konteinerbåten "Tege" som fraktet gods fra jernbanens endepunkt i Bodø og nordover, er illustrerende for dette på mange måter. Opphøret av båttransporten medførte en kraftig økning av vogntogene langs veiene (ca 8000 i året) - der vedlikeholdet ikke er det beste. Satsing på hurtiggående båttypen som frakter gods fra periferien i en forrevent kystlinje inn til jernbane, vil i mange tilfelle være en god transportløsning. De siste årene har utviklingen dessverre gått i feil retning i denne sammenhengen. I mange kystdistrikter er båttransport av passasjerer en kollektivløsning som har vært attraktiv - men som har møtt motgang ikke minst pga. kutt i de økonomiske rammene til fylkeskommunene. Kuttene rammer også varetransport i alle henseender og vanskeliggjør næringsutvikling i utkantene.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8706 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 549**

Innretningene på prosjektet må ha en størrelse som gjør det mulig for norske entreprenører å delta i konkurransen.

Begrunnelse:

Anbud på norske anleggsprosjekter er i dag så store at norske bedrifter ikke har mulighet til å ta den økonomiske risikoen som behøves for å delta i konkurransen. Det overlater markedet til utenlandske selskaper, noe som fører både inntekter og arbeidsplasser ut av landet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8707 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 549**

Prioritere høyhastighetstog mellom de største byene, samt doble spor mtp. godstransport slik at behovet for større og bedre veier reduseres og gods kommer mere over på bane for å redusere trykket på veinettet. Nordland, Troms og Finnmark må tilknyttes det nordiske jernbanenettet.

Begrunnelse:

Økt sysselsetting under bygging og drift, i tillegg til en betydelig miljøgevinst og tilrettelegging for bedre næringsutvikling ved bedret infrastruktur.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8708 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 549**

Nytt avsnitt: "Det er forventet at transportarbeidet på vei vil øke betraktelig. En fortsatt satsing på utbygging og ivaretagelse av veinettet er viktig. Ulik veistandard fører til at tungtrafikken må planlegge utstyr og last for de dårligste veistrekningene, noe som fører til dårlig økonomi for hele verdikjeden. LO vil arbeide for en opptrappingsplan for fjerning av etterslep på veinettet, samt nasjonale standarder for kvaliteten på veinettet. "

Begrunnelse:

Framskrivningene før koronapandemien viste antatt vekst i innenlandsk transportarbeid på 33 prosent for persontransport og 38 prosent for godstransport frem til 2050, der nær halvparten forventes innen 2030. Veksten forventes å bli absolutt høyest på godstransport på vei. Deretter kommer persontransport på vei og godstransport på bane. Gode og effektive veier er lønnsomt for samfunnet og gjør det trygt og effektivt å ferdes på veien. Norsk veipolitikk har over tid gitt oss et veinett som ikke er på høyde med land det er naturlig å sammenligne seg med. Dette rammer alle: yrkestransporten, fritidsreisene og arbeidsreiser. Det har de senere årene vært satset på utbygging av hovedveinettet og oppgradering av tunneler. På resten av veinettet er forfallet økt. Særlig er fylkesveinettet stemoderlig behandlet. Tall fra 2014 viser at etterslepet på riks- og fylkesveinettet til sammen er beregnet til mellom 80 og 130 milliarder kroner. I årene som kommer vil veitransporten øke kraftig, og satsing på et moderne, sikkert og effektivt veinett er viktigere enn noen gang.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8709 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 550**

Tillegg. Nytt avsnitt: Å satse på effektiv og miljøvennlig infrastruktur er blant annet å bygge ut hurtiggående jernbane til de norske storbyene. Dette vil gi langt bedre løsninger for godstrafikken på jernbane og samtidig korte ned reisetiden fra sentrum til sentrum i norske storbyer. Videre bør jernbanen nordover fra Trondheim oppgraderes og bygges lenger nord.

Begrunnelse:

Utbygging av nytt moderne jernbanenett er bra for klima og bra for sysselsettingen.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8710 LO Nordland**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 551**

Særlig i pressområdene vil befolkningsveksten kreve at transportveksten i hovedsak skjer kollektivt strykes, ny setning: Distriktene skal få et tilpasset tilbud slik at man kan velge kollektivt.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8711 Fagforbundet**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 552**

Fra slutten på linje 552 Kollektivtransporten er et velferdsgode som tilbys og finansieres gjennom fellesskapet, skal bli driftet av det offentlige, og må organiseres slik at pengene som brukes kommer de reisende til gode.

Begrunnelse:

Følger opp politikk på området; Skattefinansierte tjenester drives best i egenregi.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8712 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 552**

Endre setning på linje 552 – 554 til: Kollektivtransporten er et velferdsgode som tilbys og finansieres gjennom fellesskapet, og må derfor eies og driftes av det offentlige.

Begrunnelse:

Skal LO mene at dem er imot privatisering, må man også her, som andre steder i debatheftet gå inn for at dette viktige velferdsgodet kommer inn under offentlig eie og drift.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8713 LO Viken**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 554**

Bør drives i egenregi.

Begrunnelse:

Følger opp vår politikk på området; Skattefinansierte tjenester drives best i egenregi.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8714 Fagforbundet

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 554

Til linje 554: Anbud i kollektivtrafikken må opphøre, og tjenestene utføres i offentlig regi.

Begrunnelse:

Teksten i LOs handlingsprogram 2013 – 2017 hadde følgende ordlyd: «Kollektivtransporten er et velferdsgode som tilbys og finansieres gjennom fellesskapet. Erfaringene viser at kollektivtransporten ikke er hensiktsmessig organisert. Bestiller / utførermodellen pulveriserer arbeidsmiljøansvaret, genererer dobbeltarbeid og målsettingskonflikter mellom produksjonsleddene. Anbudsregimet har ikke gjort tjenesten bedre eller billigere for publikum, men ensidig svekket de ansattes kår. LO vil at handlingsrommet i EØS-avtalen utnyttes for å utvikle trygge og gode arbeidsplasser i kollektivtrafikken med fokus på kvalitet og kompetanse, og legge til rette for at lokal kollektivtrafikk kan bli drevet i egen regi.» Ordlyden om at LO er imot bruk av anbud i kollektivtrafikken var også med i LOs Handlingsprogram 2009 – 2013. Å ta i bruk anbud i kollektivtrafikken er helt uakseptabelt for fagbevegelsen. Anbud gir usikre arbeidsforhold for alle ansatte fordi det innen hvert fylke kun er en offentlig kjøper av tjenestene samtidig som prinsippet om konkurranse forutsetter flere kjøpere og tilbydere som konkurrerer mot hverandre. Den som taper et anbud i kollektivtrafikken, har derfor ingen alternativer. Anbud gir erfaringsmessig også dårligere pensjonsordning og arbeidsplasser og arbeidsmiljø ødelegges. Lokale avtaler utviklet gjennom mange år settes under press. Kollektivtrafikken er en viktig del av infrastrukturen i fylkene. Offentlige myndigheter, statlige, fylkeskommunale og kommunale, har de seinere år ved Miljøpakker og Byvekstavtaler styrket kollektivtrafikken vesentlig. En vesentlig økt bruk av økonomiske virkemidler har styrket kollektivtilbudet, spesielt i de store byene, og har ført til en betydelig positiv vekst i antall passasjerer. Et politisk mål er å redusere bruk av bil ved «nullvekstmål», for derved å redusere utslipp av klimagasser. Dette kan imidlertid oppnås uten å ta i bruk anbud, med svekkelse av ansattes lønns- og arbeidsvilkår og arbeidsplassdemokrati. Urbanet Analyse AS har på oppdrag av NHO Transport i en rapport i 2016 kommet frem til at det innen 2030 må rekrutteres opp mot 14.000 nye bussjåfører for å dekke transportbehovet når man regner inn naturlig avgang, befolkningsvekst og økt satsing på kollektivtransport. Kollektivtrafikk representerer en viktig samfunnssektor som er en del av velferdsstatens grunnlag om å tilby befolkningen likeverdige tjenester uavhengig av blant annet bosted. I stedet for å ta i bruk anbud må det offentlige overta drift av kollektivtrafikken i egen regi. Inntil dette er gjennomført må systemet med kvalitetskontrakter mellom fylkeskommuner og selskaper videreutvikles slik at fokuset er rettet mot å få flere til å reise miljøvennlig med kollektive transportmidler. De Facto-rapporten «Bussanbud i Sør-Trøndelag», som kom i 2015, viser at anbud gjør ansattes medvirkning og påvirkning av egne arbeidsforhold svært vanskelig. Den norske arbeidslivsmodellen med utstrakt bedriftsdemokrati, både via AML og tariffavtalene, lar seg ikke gjennomføre under anbudsregimet, fordi viktige elementer blir vedtatt av oppdragsgiver, som ikke har noen arbeidskjøperforpliktelse overfor de ansatte i busselskapene. Normale rettigheter til medvirkning som følger av arbeidsmiljøloven strider med anbudsprinsippene. De tilsier at ansatte skal forholde seg til egen arbeidskraftkjøper, dvs. busselskapene, mens viktige elementer blir vedtatt av oppdragsgiver; fylkeskommunen og fylkeskommunale auksjonsselskaper, som eksempelvis AtB i Trøndelag. Anbud fører til betydelig økt administrasjon med en kostnadsøkning som følge av mer administrativt arbeid på 6 - 8 %. Denne kostnadsøkningen kompenseres ikke av en reduksjon i de administrative kostnadene i busselskapene. Ansatte får økte krav til kompetanse, men opplever at forholdene legges dårligere til rette for kompetanseutvikling. Anbud har ført til økt tomkjøring (posisjonskjøring). Anbud fører til flere deltidsansatte og mer delte skift.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8715 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 554**

God tilgang til IT-løsninger avgjør konkurransekrafta til framtidig industri. Det må være en statlig ambisjon om tilgang til raskt bredbånd for både bedrifter og husholdninger i hele landet, og staten må ta ansvar for at dette kommer på plass. Løsninger som raskt internett langs hele jernbanesporet virker også stimulerende på vilja til å reise på en bærekraftig måte.

Forslag til nytt kulepunkt: (LO vil) Arbeide for at alle bedrifter og husholdninger får tilgang til raskt, billig og pålitelig bredbånd.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8716 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 554**

Både bedrifter og husholdninger er avhengig av god kommunal infrastruktur. Spesielt vann- og avløpsinfrastrukturen er i behov for opprustning for å tåle økt bruk som følge av befolkningsutvikling, høyere levestandard og klimaendringer. Forslag til nye kulepunkt: (LO vil) Arbeide for at VA-nettet blir rustet opp i hele landet for nye 50 år.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8717 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 554**

Tillegg: Kollektivtransporten må være universelt utformet.

Begrunnelse:

Fordi den skal være for alle, og når den er utilgjengelig bidrar til utestengelse.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8718 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 554**

Linje 554 - ny setning etter punktum: I forbindelse med kommunale- og fylkeskommunale/regionale anbudsutlysninger, skal ansattes HMS, lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende lov og avtaleverk, særskilt ivaretas i utlysningsskjemaene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8719 EL og IT Forbundet
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 555

Nytt avsnitt etter linje 555: Tele- og datakommunikasjon er en sentral og kritisk del av infrastrukturen og stamnett for tele- og datakommunikasjon bør være eid av fellesskapet, og det må stilles krav om en høy beredskap for gjenoppretting ved utfall. Arbeid på EKOM-nett må utføres av ansatte med relevant fagbrev. Nye kulepunkt: Arbeide for å lovregulere Telekommunikasjonsfaget og stille krav til fagbrev. Arbeide for at stamnett for Tele og Datakommunikasjon skal være offentlig eid.

Begrunnelse:

Den teknologiske utvikling som skjer innen tele- og datatrafikk i Norge er viktig for alle borgere/aktører. I dette ligger krav om at samfunnssikkerhet og drift av all infrastruktur er ivarettatt. Infrastrukturen er en vesentlig premisse for leveranser for f.eks. betalingsvesen, helsevesen, overføring av store mengder datatrafikk til inn- og utland, informasjonsnettverk, private og offentlige nettverk, samt for kabel-TV. Bransjen bygger og drifter master og antennepunkter for mobilkommunikasjon og trådløse nettverk. Infrastrukturen for telekommunikasjon er samfunnskritisk, og kompetansen til å bygge og drifte nettet bør ligge til norske selskap. Utviklingen i telekommunikasjonsbransjen er urovekkende. Mangelen på nasjonal kompetanse har gitt store markedsandeler til utenlandske bedrifter med tilhørende press på lønns- og arbeidsvilkår. EL og IT Forbundet vil arbeide for å øke antall faste ansettelser og læreplasser i bransjen.

- At telekommunikasjonsfaget styrkes.
- At montørene som arbeider på EKOM-nett skal ha relevant fagbrev innen fagfeltet.
- At fagarbeideren skal inneha høy og oppdatert kompetanse.
- Arbeide for at de som jobber innen EKOM-faget skal ha årlige FSE-kurs med førstehjelp, på lik linje som elektrikere.
- At all innleie skal skje fra virksomheter som har godkjenning fra NKOM og har faste ansatte.
- Arbeide for at telenettene skal være offentlig eid.
- Arbeide for at telekommunikasjonsfaget lovreguleres og at nettleverandører som bryter regelverket til NKOM (Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet) får strenge reaksjoner.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8720 LO Trøndelag
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 556

Tilleggsforslag: Dette forutsetter en nasjonal, demokratisk kontroll av energiressursene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8721 LO Innlandet
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 556

Tillegg etter punktum: Derfor må energiressursene være under nasjonal, demokratisk kontroll.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8722 LO i Oslo**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 556**

Tilleggsforslag, ny setning på slutten av linje 556: «Norske vannkraftverk må oppgraderes og eierskapet beholdes i Norge.»

Begrunnelse:

Vannkraft utgjør nesten all strømproduksjon i Norge og er ryggraden i kraftsystemet. Den er utslippsfri, og vannet er evigvarende. Selve kraftverkene er derimot ikke evigvarende. De slites, og det er i ferd med å bli en alvorlig utfordring. Vannkraft er i all hovedsak offentlig eid og det må den fortsatt være, strøm er så viktig at det må eies og driftes av det offentlige.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8723 Fagforbundet**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 556**

Inn på linje 556 Det må foretas en opprusting av vann- og avløpssystemet, og dette må gjøres i offentlig regi.

Begrunnelse:

Vann og avløp er viktige sentrale tjenester som må eies og drives av det offentlige

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8724 Fagforbundet**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 556**

Derfor må energiressursene være under nasjonal, demokratisk kontroll.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8725 Fagforbundet**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 556**

Nytt avsnitt etter punktum. Bredbånd er en avgjørende del av infrastrukturen i Norge. Det må derfor sikres en utbygging som sikrer tilgang til alle uavhengig av bosted.

Begrunnelse:

Det står ingenting om bredbånd i avsnittet om infrastruktur. Mener at tilgangen til bredbånd er en avgjørende del av en god infrastruktur. Etter situasjonen med koronaviruset ser vi at uten tilgang til høyhastighets internett vil du falle helt ut av samfunnet, og det skaper alene et klasseskille.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8726 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 556**

Sikre Norges vann og avløpssystemer mot store forurensninger og trygge norsk vannforsyning.

Begrunnelse:

Vi er avhengig av rent vann, men med etterslepet norske kommuner har på vann og avløp er vi blitt veldig sårbare. Derfor må det satses på å sikre god vannforsyning og gode systemer for avløp. Mange kommuner har ikke nødvannsnett eller reservevannkilder slik at man ved eventuelle forurensninger vil miste tilgangen på rent vann. Det må også opprettes beredskapsplaner og mobile nødrense-anlegg for spillvann som kan settes inn ved uforutsette utslipp fra f.eks. renseanlegg.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8727 Fellesforbundet (FF)**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 556**

Linje 556 - andre punktum erstattes med komma, slik at det lyder: Vi blir stadig mer avhengig av en sikker energiforsyning, og et godt utbygget tele- og datanett.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8728 EL og IT Forbundet**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 556**

Linje 556. Nye avsnitt: Det vil være avgjørende for å sikre energisikkerhet og overgangen til en fossilfri økonomi, at det er tett samarbeid på tvers av landene i Europa. Norge vil her spille en viktig rolle. LO mener likevel det er stor usikkerhet knyttet til utviklingen av EUs indre energimarked og negative konsekvenser for norsk energipolitikk. LO er imot suverenitetsavståelse innen energiområdet og vil arbeide for å hindre at EØS-avtalen utfordrer norsk suverenitet over energipolitikken. Overføringslinjer og kabler til utlandet skal eies og driftes av Statnett SF. Når de to påbegynte kablene til henholdsvis Tyskland og Storbritannia settes i drift, anses forsyningssikkerheten ivaretatt med mindre det oppstår regionale/lokale utfordringer som krever forsterkninger/utbygging av nett også til naboland. Med bakgrunn i usikkerhet knyttet til prisvirkningen de to kablene vil ha på norske husstander og industri/næringsliv, må det ikke gis konsesjon for flere kraftforbindelser før det er høstet tilstrekkelig erfaring med de to.

Begrunnelse:

Debattene om ACER og overføringskabler til Europa har vist hvor viktig energipolitikken er. Derfor må handlingsprogrammet også inkludere synspunkter på en god energipolitikk utover den ene setningen som foreslås.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8729 Fagforbundet
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 557

Nytt kulepunkt: Styrke kollektivtransporten i distrikts og utkant Norge.

Begrunnelse:

Alle skal med

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8730 LO Nordland
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 557

nytt kulepunkt: Arbeide for at Nord-Norge banen oppgraderes og forlenges.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8731 Norsk Lokomotivmandsforbund (NLF)
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 557

Arbeide for at fornying av jernbanen og vedlikeholdsetterslepet blir fjernet. LO vil arbeide for å overføre godstrafikk fra vei til jernbane.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8732 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 557

Det er avgjørende at høyhastighetsbrennbånd blir tilgjengelig i hele landet. LO krever økt utbygging av infrastruktur og en prissetting som sikrer alle tilgang.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8733 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 558

Setningen endres slik: Arbeide for en opprustning og modernisering av kraftverk og linjenett som gir en prisutjevning mellom regionene, og bedre utnyttelse av kraften.

Begrunnelse:

Oppgradering og effektivisering er viktig for klimaeffekten.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8734 EL og IT Forbundet
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 558

Endring, linje 558: Arbeide for en opprusting og modernisering av kraftverk, datanett og linjenett som gir en prisutjevning mellom regionene.

Begrunnelse:

Den teknologiske utvikling som skjer innen tele- og datatrafikk i Norge er viktig for alle borgere/aktører. I dette ligger krav om at samfunnssikkerhet og drift av all infrastruktur er ivaretatt. Infrastrukturen er en vesentlig premisse for leveranser for f.eks. betalingsvesen, helsevesen, overføring av store mengder datatrafikk til inn- og utland, informasjonsnettverk, private og offentlige nettverk, samt for kabel-TV. Bransjen bygger og drifter master og antennepunkter for mobilkommunikasjon og trådløse nettverk. Infrastrukturen for telekommunikasjon er samfunnskritisk, og kompetansen til å bygge og drifte nettet bør ligge til norske selskap. Utviklingen i telekommunikasjonsbransjen er urovekkende. Mangelen på nasjonal kompetanse har gitt store markedsandeler til utenlandske bedrifter med tilhørende press på lønns- og arbeidsvilkår. EL og IT Forbundet vil arbeide for å øke antall faste ansettelser og læreplasser i bransjen.

- At telekommunikasjonsfaget styrkes.
- At montørene som arbeider på EKOM-nett skal ha relevant fagbrev innen fagfeltet.
- At fagarbeideren skal inneha høy og oppdatert kompetanse.
- Arbeide for at de som jobber innen EKOM-faget skal ha årlige FSE-kurs med førstehjelp, på lik linje som elektrikere.
- At all innleie skal skje fra virksomheter som har godkjenning fra NKOM og har faste ansatte.
- Arbeide for at telenettene skal være offentlig eid.
- Arbeide for at telekommunikasjonsfaget lovreguleres og at nettleverandører som bryter regelverket til NKOM (Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet) får strenge reaksjoner.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8735 LO Trøndelag
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 559

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for å reversere energiloven, altså stenge av for fri omsetning av kraft. På kort sikt kreves det overfor politiske myndigheter at energiloven evalueres.

Begrunnelse:

Før energiloven trådte i kraft i 1991 leverte e-verkene kraft til forbrukerne og industrien i Norge. De skulle dekke behovet for kraft i kommunene. I dag selger e-verkene krafta til best mulig pris gjennom kraftbørsen, for så å kjøpe den igjen på det åpne markedet. Nå er det ikke utbygging av ny kraft eller det å sikre nok strøm til enhver tid det som teller, men å sørge for at bunnlinja i kraftselskapenes regnskaper viser hyggelige tall. I LOs Handlingsprogram for 2009 – 2013, side 41, var følgende formulering nedfelt: LO mener en evaluering av energiloven må ta i alle relevante problemstillinger knyttet til lovens innvirkning på kraftbalansen, strømprisene og strukturen i kraftbransjen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8736 Industri Energi (IE)
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 559

LO skal jobbe for at Norge skal være selvforsynt med kraft.

Begrunnelse:

Flere analyser, blant annet fra Prosess 21 viser til at en stram energibalanse og et betydelig kraftunderskudd fra 2030-50, derfor vil det være nødvendig med ny kraftutbygging i Norge. Det bør legges til rette for mer magasinkraftutbygging, oppgradering og utvidelse av eksisterende vannkraftverk, havvind og annen fornybar kraftutbygging.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8737 EL og IT Forbundet
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 559

Linje 559. Nytt kulepunkt. Arbeide for å regulere kraftmarkedet på en slik måte at norsk industri og alminnelig forbruk ikke blir skadelidende.

Begrunnelse:

Utviklingen i kraftmarkedet har stor betydning for fremtiden til norsk industri og for forbrukere. Det er derfor viktig at gode vilkår for industrien og forbrukere opprettholdes fremover.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8738 EL og IT Forbundet
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 559

Linje 559. Nytt kulepunkt. Bevare hjemfall og videreutvikle offentlig eierskap til naturressursene, samt produksjon og distribusjon av energi.

Begrunnelse:

Eierskapet til energiproduksjon og naturressurser skal være eid av fellesskapet også i fremtiden.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8739 LO Viken
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 561

Tilleggsforslag: LO vil jobbe for at arealene som nyttes til jernbaneformål i og rundt de store byene i dag ikke skal omreguleres eller nyttes til andre formål.

Begrunnelse:

Persontransport og godstransport på jernbane blir stadig viktigere og mer benyttet i samfunnet. Veksten har vært betydelig, og framtidsanalysene sier at vi kan forvente en fortsatt betydelig økning. Samfunnets fokus på miljøvennlig transport setter jernbanen i et gunstig lys. Satsing på jernbane er derfor viktig for å redusere trailere og annen trafikk på veiene. Det vil redusere utslipp, gi færre ulykker og mindre vei slitasje. Arealene som i dag nyttes til jernbanevirksomhet er under sterkt press for å reguleres til andre kommersielle

aktører som boligutbyggere, hotellkjeder og andre. For å møte morgendagens krav til jernbane kreves det at samfunnet, spesielt bykommunene, har vilje til å prioritere å avsette nødvendig arealer til å håndtere en vekst på jernbanen.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8740 LO Trøndelag

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 561

Tilleggsforslag: LO vil jobbe for at arealene som nyttes til jernbaneformål i og rundt de store byene i dag ikke skal omreguleres eller nyttes til andre formål.

Begrunnelse:

Persontransport og godstransport på jernbane blir stadig viktigere og mer benyttet i samfunnet. Veksten har vært betydelig, og framtidsanalysene sier at vi kan forvente en fortsatt betydelig økning. Samfunnets fokus på miljøvennlig transport setter jernbanen i et gunstig lys. Satsing på jernbane er derfor viktig for å redusere trailere og annen trafikk på veiene. Det vil redusere utslipp, gi færre ulykker og mindre veislitasje. Arealene som i dag nyttes til jernbanevirksomhet er under sterkt press for å reguleres til andre kommersielle aktører som boligutbyggere, hotellkjeder og andre. For å møte morgendagens krav til jernbane kreves det at samfunnet, spesielt bykommunene, har vilje til å prioritere å avsette nødvendig arealer til å håndtere en vekst på jernbanen.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8741 Fagforbundet

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 561

på linje 561 "på en bærekraftig måte, vil dette kreve en større utbygging av ladestasjoner for elbiler i hele landet."

Begrunnelse:

For at flere skal ta i bruk El-biler må det være ladestasjoner i hele landet.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8742 LO Trøndelag

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 562

Endringsforslag: LO vil arbeide for at transportpolitikken legger til rette for utvikling av trygge og gode arbeidsplasser med fokus på kvalitet og kompetanse

Endres til: LO vil arbeide for at handlingsrommet i EØS-avtalen innen transportpolitikken utnyttes for å utvikle trygge og gode arbeidsplasser med fokus på kvalitet og kompetanse, og legge til rette for at lokal kollektivtrafikk kan bli drevet i offentlig egen regi.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8743 EL og IT Forbundet
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 562

Endring av kulepunkt, linje 562: Arbeide for at transportpolitikken legger til rette for utvikling av trygge og gode arbeids- plasser med fokus på kvalitet og kompetanse/dokumentert med fagbrev.

Begrunnelse:

Den teknologiske utvikling som skjer innen tele- og datatrafikk i Norge er viktig for alle borgere/aktører. I dette ligger krav om at samfunnssikkerhet og drift av all infrastruktur er ivare tatt. Infrastrukturen er en vesentlig premiss for leveranser for f.eks. betalingsvesen, helsevesen, overføring av store mengder datatrafikk til inn- og utland, informasjonsnettverk, private og offentlige nettverk, samt for kabel-TV. Bransjen bygger og drifter master og antennepunkter for mobilkommunikasjon og trådløse nettverk. Infrastrukturen for telekommunikasjon er samfunnskritisk, og kompetansen til å bygge og drifte nettet bør ligge til norske selskap. Utviklingen i telekommunikasjonsbransjen er urovekkende. Mangelen på nasjonal kompetanse har gitt store markedsandeler til utenlandske bedrifter med tilhørende press på lønns- og arbeidsvilkår. EL og IT Forbundet vil arbeide for å øke antall faste ansettelser og læreplasser i bransjen.

- At telekommunikasjonsfaget styrkes.
- At montørene som arbeider på EKOM-nett skal ha relevant fagbrev innen fagfeltet.
- At fagarbeideren skal inneha høy og oppdatert kompetanse.
- Arbeide for at de som jobber innen EKOM-faget skal ha årlige FSE-kurs med førstehjelp, på lik linje som elektrikere.
- At all innleie skal skje fra virksomheter som har godkjenning fra NKOM og har faste ansatte.
- Arbeide for at telenettene skal være offentlig eid.
- Arbeide for at telekommunikasjonsfaget lovreguleres og at nettleverandører som bryter regelverket til NKOM (Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet) får strenge reaksjoner.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8744 EL og IT Forbundet
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 562

Endringsforslag. Linje 562-563: LO vil arbeide for at transportpolitikken legger til rette for utvikling av trygge og gode arbeidsplasser med fokus på kvalitet og kompetanse. Endres til: LO vil arbeide for at handlingsrommet i EØS-avtalen innen transportpolitikken utnyttes for å utvikle trygge og gode arbeidsplasser med fokus på kvalitet og kompetanse, og legge til rette for at lokal kollektivtrafikk kan bli drevet i offentlig egen regi.

Begrunnelse:

Kollektivtransporten er viktig infrastruktur i Norge og bør derfor driftes av det offentlige, for å sikre at alle i distriktene og byene har et tilbud på kollektiv transport, selv der rutene ikke er "lønnsomme".

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8745 LO Viken**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 563**

Forslag til nytt kulepunkt etter linje 563: Sikre statlig eid jernbaneutbygging

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8746 LO Trøndelag**3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 563**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at bruk av anbud i kollektivtrafikken opphører og at slike tjenester utføres i offentlig egenregi.

Begrunnelse:

Teksten i LOs handlingsprogram 2013 – 2017 hadde følgende ordlyd: «Kollektivtransporten er et velferdsgode som tilbys og finansieres gjennom fellesskapet. Erfaringene viser at kollektivtransporten ikke er hensiktsmessig organisert. Bestiller / utførermodellen pulveriserer arbeidsmiljøansvaret, genererer dobbeltarbeid og målsettingskonflikter mellom produksjonsleddene. Anbudsregimet har ikke gjort tjenesten bedre eller billigere for publikum, men ensidig svekket de ansattes kår. LO vil at handlingsrommet i EØS-avtalen utnyttes for å utvikle trygge og gode arbeidsplasser i kollektivtrafikken med fokus på kvalitet og kompetanse, og legge til rette for at lokal kollektivtrafikk kan bli drevet i egen regi.» Ordlyden om at LO er imot bruk av anbud i kollektivtrafikken var også med i LOs Handlingsprogram 2009 – 2013. Å ta i bruk anbud i kollektivtrafikken er helt uakseptabelt for fagbevegelsen. Anbud gir usikre arbeidsforhold for alle ansatte fordi det innen hvert fylke kun er en offentlig kjøper av tjenestene samtidig som prinsippet om konkurranse forutsetter flere kjøpere og tilbydere som konkurrerer mot hverandre. Den som taper et anbud i kollektivtrafikken, har derfor ingen alternativer. Anbud gir erfaringsmessig også dårligere pensjonsordning og arbeidsplasser og arbeidsmiljø ødelegges. Lokale avtaler utviklet gjennom mange år settes under press. Kollektivtrafikken er en viktig del av infrastrukturen i fylkene. Offentlige myndigheter, statlige, fylkeskommunale og kommunale, har de seinere år ved Miljøpakker og Byvekstavtaler styrket kollektivtrafikken vesentlig. En vesentlig økt bruk av økonomiske virkemidler har styrket kollektivtilbudet, spesielt i de store byene, og har ført til en betydelig positiv vekst i antall passasjerer. Et politisk mål er å redusere bruk av bil ved «nullvekstmål», for derved å redusere utslipp av klimagasser. Dette kan imidlertid oppnås uten å ta i bruk anbud, med svekkelse av ansattes lønns- og arbeidsvilkår og arbeidsplassdemokrati. Urbanet Analyse AS har på oppdrag av NHO Transport i en rapport i 2016 kommet frem til at det innen 2030 må rekrutteres opp mot 14.000 nye bussjåfører for å dekke transportbehovet når man regner inn naturlig avgang, befolkningsvekst og økt satsing på kollektivtransport. Kollektivtrafikk representerer en viktig samfunnssektor som er en del av velferdsstatens grunnlag om å tilby befolkningen likeverdige tjenester uavhengig av blant annet bosted. I stedet for å ta i bruk anbud må det offentlige overta drift av kollektivtrafikken i egenregi. Inntil dette er gjennomført må systemet med kvalitetskontrakter mellom fylkeskommuner og selskaper videreutvikles slik at fokuset er rettet mot å få flere til å reise miljøvennlig med kollektive transportmidler. De Facto-rapporten «Bussanbud i Sør-Trøndelag», som kom i 2015, viser at anbud gjør ansattes medvirkning og påvirkning av egne arbeidsforhold svært vanskelig. Den norske arbeidslivsmodellen med utstrakt bedriftsdemokrati, både via AML og tariffavtalene, lar seg ikke gjennomføre under anbudsregimet, fordi viktige elementer blir vedtatt av oppdragsgiver, som ikke har noen arbeidskjøperforpliktelse overfor de ansatte i

busselskapene. Normale rettigheter til medvirkning som følger av arbeidsmiljøloven strider med anbudsprinsippene. De tilsier at ansatte skal forholde seg til egen arbeidskraftkjøper, dvs. busselskapene, mens viktige elementer blir vedtatt av oppdragsgiver; fylkeskommunen og fylkeskommunale auksjonsselskaper, som eksempelvis AtB i Trøndelag. Anbud fører til betydelig økt administrasjon med en kostnadsøkning som følge av mer administrativt arbeid på 6 - 8 %. Denne kostnadsøkningen kompenseres ikke av en reduksjon i de administrative kostnadene i busselskapene. Ansatte får økte krav til kompetanse, men opplever at forholdene legges dårligere til rette for kompetanseutvikling. Anbud har ført til økt tomkjøring (posisjonskjøring). Anbud fører til flere deltidsansatte og mer delte skift.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8747 LO Innlandet

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 563

Tilleggsforslag. LO vil: Arbeide for at bruk av anbud i kollektivtrafikken opphører og at slike tjenester utføres i egenregi.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8748 LO Troms og Finnmark

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 563

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Jobbe for gode miljøvennlige transportmuligheter i hele landet. Gode alternativ må være på plass før man kan sette restriksjoner på bruken av eksisterende muligheter.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8749 LO Troms og Finnmark

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 563

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Arbeide for finansiering og bygging av Nord-Norge-banen og jernbane fra Kirkenes til Rovaniemi

Begrunnelse:

Tiden er overmoden for å ta innover seg realitetene i forbindelse med Nord-Norgebanen. Om vi skal klare det grønne skiftet, er vi avhengige av å bygge en infrastruktur i hele landet som både takler store godsmengder, men også persontrafikk samtidig. Trafikken må vi få over fra vei til en rask og klimavennlig bane. Utbygging av jernbane mellom Kirkenes og Rovaniemi er det mest interessante geopolitiske samferdselsprosjektet. Jernbanen inngår som en del av den arktiske sjøruten og vil revolusjonere godstransporten mellom Asia og Europa. Det er viktig at LO holder dette prosjektet oppe for å styrke samhandlingen og det fredelige samarbeidet i Arktis.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8750 LO Troms og Finnmark
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 563

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Arbeide for at bruk av anbud i kollektivtrafikken opphører og kollektivtransporten utføres i offentlig regi.

Begrunnelse:

Kollektivtrafikken er en viktig del av samfunnets infrastruktur og vil bli en viktig del av det grønne skiftet. Det er kun det offentlige som kan ha langt nok perspektiv for en utvikling av tilbudet til samfunnets beste, ved anbudsutsettelse er det kun kortsiktig profitt som gjelder. For de ansatte vil anbud bety usikkerhet knyttet til lønns- og arbeidsvilkår. Vi vet av erfaring av at de ansattes medvirkning og påvirkning er svært vanskelig når store konsern overtar driften av tjenesten. Det er vanskelig, nærmest umulig for de ansatte og i mange sammenhenger og kreve medvirkning jf. det som følger av arbeidsmiljøloven når ansatte må forholde seg til konsernledelsen mens oppdragsgiveren er det offentlige.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8751 LO i Oslo
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 563

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 563: «Arbeide for å sikre utbygging av og statlig eie av jernbaneinfrastruktur.»

Begrunnelse:

Viktig infrastruktur må eies og drives av fellesskapet.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8752 Fagforbundet
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 563

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Arbeide for at Nord-Norgebanen bygges

Begrunnelse:

Tiden er overmoden for å ta innover seg realitetene i forbindelse med Nord-Norgebanen. Om vi skal klare det grønne skiftet, er vi avhengige av å bygge en infrastruktur i hele landet som både takler store godsmengder, men også persontrafikk samtidig. Trafikken må vi få over fra vei til en rask og klimavennlig bane.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8753 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)
3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 563

Nytt kulepunkt: «Arbeide for at energiloven skal evalueres»

Begrunnelse:

Før energiloven trådte i kraft i 1991 leverte e-verkene kraft til forbrukerne og industrien i Norge. De skulle dekke behovet for kraft i kommunene. I dag selger e-verkene krafta til best mulig pris gjennom kraftbørsen, for så å kjøpe den igjen på det åpne markedet. Nå er

det ikke utbygging av ny kraft eller det å sikre nok strøm til enhver tid det som teller, men å sørge for at bunnlinja i kraftselskapenes regnskaper viser hyggelige tall. I LOs Handlingsprogram for 2009 – 2013, side 41, var følgende formulering nedfelt: LO mener en evaluering av energiloven må ta tak i alle relevante problemstillinger knyttet til lovens innvirkning på kraftbalansen, strømprisene og strukturen i kraftbransjen. Dette bør følges opp videre.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8754 Fellesforbundet (FF)

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 563

Linje 563 - ny setning i kulepunkt 3 etter punktum: Tillitsvalgte i anbudssatte virksomheter skal ha mulighet til å fremføre sine synspunkter til relevant utlysningmyndighet i forkant av utlysningprosesser.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8755 Norsk Flygerforbund (NF)

3. Å skape, 3.11 Infrastruktur, Linje 563

Luftfart. Koronapandemien har ført luftfarten nasjonalt og internasjonalt ut i en dyp og alvorlig krise. Måltrettede og kraftfulle statlige tiltak er derfor avgjørende for å kunne bevare en helt nødvendig luftfartsinfrastruktur, samt den spesialkompetanse, som samfunnet er avhengig av. Luftfarten er viktig for Norge og gir arbeid til anslagsvis 60.000 personer. Den sikrer trygg og effektiv infrastruktur, sikrer bosetting og bidrar til økonomisk vekst. For å sikre en fremtidsrettet og bærekraftig infrastruktur og næring for hele landet må aktørene i luftfarten ha forutsigbare og rettferdige konkurransevilkår. Konkurransetsetting og privatisering i luftfarten har bidratt til en negativ utvikling, samtidig har deregulering og liberalisering de siste tiårene ført til dumping av lønns- og arbeidsbetingelser. Dette er ikke bærekraftig hverken for sikkerheten til passasjerene eller ift. å utvikle en seriøs næring tuftet på faste ansettelser og kompetanse. Covid-19-pandemien har også forverret situasjonen på dette området. LCC aktørenes ansattmodeller undergraver rettferdig konkurranse der overkapasitet og flybilletter til en femtilapp forsterker klimautfordringene knyttet til luftfart. I Norwegian-dommen slo Høyesterett fast at de nye måtene næringsvirksomheten organiseres på kan utfordre formålet om å sikre trygge ansettelsesforhold, et formål det er og har vært politisk konsensus om i norsk politikk siden arbeidsmiljølovens vedtagelse, samtidig som luftfarten baseres på bærekraftige klimamål. Norsk luftfart skal ha like og rettferdige konkurransevilkår tuftet på den norske modellen:

- o Faste stillinger med direkte ansettelser
- o Endre arbeidsmiljøloven slik at arbeidsgiverbegrepet reguleres for å ivareta arbeidsmiljølovens formål og bøter på de negative konsekvenser Høyesterett pekte på i Norwegian dommen
- o Vurdere allmengjøring av tariffavtaler på luftfartsområdet
- o Vurdere minstepris på flybilletter innenlands
- o Arbeide for tydelige hjemmebaseregler som klart definerer arbeidsgiveransvaret

- o Hindre bruk av bekvemmelighetsflagg
- o Reversere forskriftsendring som gjør det mulig å bytte ut norske og europeiske ansatte på norskregistrerte fly i interkontinental trafikk
- o Jobbe for å forby «pay to fly» internasjonalt
- o Staten gis ansvar for kjøp av regionale flyruter (FOT) for å kunne sikre et godt transporttilbud på de regionale flyrutene
- o Sikre nasjonal kontroll med luftambulansetjenesten, og at tjenesten opereres av staten eller av ideelle organisasjoner
- o Ikke konkurranseutsette drift- og beredskapstjenester. Det må sikres nasjonal kontroll på alle samfunnskritiske områder
- o Kreve at offentlige innkjøpere av innkjøpere av innenlands helikoptertjenester stiller konkrete flysikkerhetskrav ved kjøp av slike tjenester
- o Kreve at fremtidens luftfart baseres på bærekraftige klimamål
- Utarbeide en nasjonal luftfartsstrategi som tar utgangspunkt i Luftfartsutvalgets anbefalinger ("NOU 2019:22 Fra statussymbol til allemannseie – norsk luftfart i forandring»). Strategien må favne hele bredden av luftfarten og legges frem i form av en Stortingsmelding
- Innføre en tiltakspakke for norsk luftfart som kan bringe en samfunnskritisk næring gjennom krisen. Stille strenge krav til å motta statlige midler der de norske flyselskapene som mottar støtte må forplikte seg til en modell som sikrer finansiell, miljømessig og sosialt ansvarlig bærekraft
- Den norske modellen er en bærebjelke i sikkerhetssamarbeidet i luftfarten. Flysikkerhetsarbeidet må prioriteres og videreutvikles.
- Luftfartstilsynet må settes i stand til å kunne drive aktive tilsyn for å avdekke useriøsitet i luftfarten.

Begrunnelse:

Koronapandemien har ført luftfarten nasjonalt og internasjonalt ut i en dyp og alvorlig krise. Målrettede og kraftfulle statlige tiltak er derfor avgjørende for å kunne bevare en helt nødvendig luftfartsinfrastruktur, samt den spesialkompetanse, som samfunnet er avhengig av. Luftfarten er viktig for Norge og gir arbeid til anslagsvis 60.000 personer. Den sikrer trygg og effektiv infrastruktur, sikrer bosetting og bidrar til økonomisk vekst. For å sikre en fremtidsrettet og bærekraftig infrastruktur og næring for hele landet må aktørene i luftfarten ha forutsigbare og rettferdige konkurransevilkår. Konkurranseutsetting og privatisering i luftfarten har bidratt til en negativ utvikling, samtidig har deregulering og liberalisering de siste tiårene ført til dumping av lønns- og arbeidsbetingelser. Dette er ikke bærekraftig hverken for sikkerheten til passasjerene eller ift. å utvikle en seriøs næring tuftet på faste ansettelser og kompetanse. Covid-19-pandemien har også forverret situasjonen på dette området. LCC aktørenes ansattemodeller undergraver rettferdig konkurranse der overkapasitet og flybilletter til en femtilapp forsterker klimautfordringene knyttet til luftfart. I Norwegian-dommen slo Høyesterett fast at de nye måtene næringsvirksomheten organiseres på kan utfordre formålet om å sikre trygge ansettelsesforhold, et formål det er og har vært politisk konsensus om i norsk politikk siden arbeidsmiljølovens vedtagelse, samtidig som luftfarten baseres på bærekraftige klimamål.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8756 LO Viken**3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media**

LO må jobbe for å synliggjøre arbeiderkulturen og dens historie gjennom økt engasjement og kulturminnevern.

Begrunnelse:

Arbeiderbevegelsen har preget samfunnet i Norge og vi bør kunne øke fokuset og avsette mer midler til å ta vare på dette.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8757 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media**

LO må jobbe for å synliggjøre arbeiderkulturen og dens historie gjennom økt engasjement og kulturminnevern.

Begrunnelse:

Arbeiderbevegelsen har vært en sterk bidragsyter til å bygge samfunn og velferden i Norge. LO må jobbe for å få økt fokus på dette og sette av midler til å fremme arbeiderbevegelsens historie og kultur

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8758 LO Vestfold og Telemark**3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media**

LO vil fortsette i samarbeid med lokalorganisasjonene på de aktuelle verdensarvstedene i Norge med fokus på arbeidernes avgjørende bidrag til verdensarven.

Begrunnelse:

Må ha fokus på arbeideren inn i verdensarven.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8759 Arbeiderbevegelsens Presseforbund (APF)**3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media**

Ny teknologi og brukerdata

De redaktørstyrte, journalistiske mediene er demokratiets infrastruktur. Nyhetsformidling og offentlig samtale formidlet gjennom disse er sentralt i et avansert, kunnskaps- og tillitsbasert demokrati. De globale, digital sosiale nettverkenes voldsomme vekst og utbredelse gir store utfordringer for demokratiske samfunn. De kan brukes av udemokratiske krefter til å påvirke valg og andre demokratiske prosesser, og de opptrer i mange tilfeller som tilnærmede monopoler. Flere av verdens mest verdifulle selskaper er bygget på en kombinasjon av ny teknologi og brukerdata. Det er et enormt potensial i ansvarlig, etisk bruk av data om enkeltmenneskers behov og preferanser. Gjennom god

bruk av persondata kan både private og offentlige tjenesteytere gjøre seg langt mer relevante for hver enkelt bruker. Evnen til å innhente, systematisere og anvende data vil i stor grad avgjøre fremtidig suksess. I dag ser vi en asymmetri i gigantenes favør som ikke er til samfunnets beste og heller ikke til beste for utviklingen av livskraftige digitale virksomheter i Norge.

Tiltak:

- Sørge for reell digital "bevegelsesfrihet" for brukerne, slik at de ikke låses inn i gigantenes egne økosystemer og hindres i å benytte konkurrerende løsninger.
- Stille krav til at plattformgigantene gir norske virksomheter tilgang til data om sine egne brukere.
- Stille sterkere krav til at de dominerende internasjonale aktørene viser større transparens om sin innsamling og bruk av data.
- Legge til rette for at norske virksomheter kan ta plattformposisjoner der de kan få nødvendig tilgang på data og der de kan samarbeide om både lagring, prosessering og analyse av data - i konkurranse med, og som en motvekt til, de globale gigantene.
- Bidra aktivt til at det europeiske konkurranseregelverket tilpasses den digitale økonomien. Få på plass verktøy som gjør at ulovlig bruk av markedsdominans korrigeres raskere enn i dag.
- Sørge for at Norge, gjerne i samarbeid med de andre nordiske landene, er aktive i evalueringen av GDPR for å se til at praktiseringen av regelverket ikke gir utilsiktede konkurransevidende effekter.
- Sikre like konkurransevilkår og unngå særregler som påfører norske innholdsprodusenter ulemper i forhold til internasjonale konkurrenter.
- Sikre at relevante myndigheter har nødvendig kompetanse og ressurser til å føre tilsyn og sikre håndhevelse av regelverket også mot globale dataaktører.
- Vurdere nasjonale konkurransereguleringer for medier på annonsemarkedet med tanke på å styrke medienes konkurransekraft mot digitale sosiale nettverk og globale plattformer.
- Bidra til å legge press på OECD om å komme frem til nye internasjonale skatteregler, og vurdere å utrede nasjonalt handlingsrom.
- Sørge for at offentlig annonsering og informasjon i størst mulig grad skjer i redaksjonelle, redaktørstyrte medier som opererer etter anerkjente presseetiske standarder og prinsipper, fordi kontekst ikke er likegyldig. Offentlig annonsering må ta hensyn til infrastrukturkravet i Grl. § 100 6. ledd om å legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale.

Begrunnelse:

Ny teknologi og brukerdata. Digitale sosiale nettverk som Facebook har revolusjonert menneskers mulighet til å ytre seg og være i kontakt med andre over hele verden. De positive mulighetene er store: frie ytringer, vennskap, kunnskap og gjensidig forståelse. Samtidig er også de mørke sidene blitt mer og mer åpenbare. Sosiale nettverk brukes til trakassering, spredning av hatefulle ytringer og konspirasjonsteorier, overvåkning og manipulering av valg gjennom planmessig løgn og propaganda. Utviklingen stiller derfor demokratiske samfunn overfor store utfordringer. Vi er ennå et tillitsbasert samfunn. Det er et av Norges store fortrinn. Høy kompetanse i befolkningen er et annet betydelig fortrinn. For å opprettholde disse er det blant annet en forutsetning at befolkningen har et høyt mediekonsum, og at norske medier gjør en god jobb med å holde befolkningen

informert gjennom nyhetsformidling og tilrettelegging av en god og faktabasert samfunnsdebatt lokalt, regionalt og nasjonalt. Redaktørstyrte medier er demokratiets infrastruktur. Medienes mulighet til å finansiere journalistikk er imidlertid under press, for en stor del fordi globale sosiale nettverk er blant de aller viktigste konkurrentene til disse mediene. Det gjelder særlig for inntekter fra digital annonsering. Sosiale nettverk har fordeler av manglende eller utdaterte nasjonale og overnasjonale regler på en rekke områder, noe som gir ulike konkurransevilkår med nasjonale medieaktører. De sosiale nettverkernes voldsomme vekst og utbredelse betyr derfor store utfordringer for demokratiske samfunn, både fordi de potensielt kan brukes av udemokratiske krefter til å påvirke valg og andre demokratiske prosesser, og fordi de i mange tilfeller opptrer som tilnærmede monopoler med negative konsekvenser for reell konkurranse. Dette svekker blant annet mediene, og vil etter hvert kunne redusere folks tilgang på et mangfoldig tilbud av redaktørstyrte medier og slik svekke demokratiet. Det er derfor nødvendig at det iverksettes tiltak for å bøte på de negative sidene og dermed styrke de positive sidene ved de sosiale nettverkene. (Øgrey og Wisted, 2020)

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8760 Creo

3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 566

Vi i Creo er selvfølgelig opptatt av kunst og kultur, og LOs satsing har også medført at to nye kunstnerforbund har meldt seg inn i LO i denne perioden. Vi tror også at potensialet for flere slike innmeldinger er tilstede, men da må det synliggjøres at LO virkelig satser på dette området. Vi vil derfor foreslå at overskriften i linje 564 endres til «*Kunst og kultur*». Og at linjene 566 til 591 endres til:

Et aktivt og mangfoldig kunst- og kulturliv er viktig for å gi den enkeltes liv et rikere og mer fullverdig innhold. Den kunstneriske ytring er en grunnleggende verdi i samfunnet og en bærebjelke i demokratiet. Alle må gis tilgang til kunstopplevelser og kulturaktiviteter. Kultur bidrar også til verdiskapning, kompetanse, læring, helse og toleranse. Dette sikres best gjennom offentlig finansiering, og gode og forutsigbare støtteordninger. For å sikre særlig barn og unges deltakelse i kulturlivet må kulturskolen styrkes, og det må fastsettes en egen forskrift til opplæringsloven som regulerer krav til faglig nivå, kapasitet og egenbetaling. Det må finnes gratis bibliotektilbud i alle kommuner. LO ønsker en systematisk satsing på kultur som næring, og vil arbeide for bedre levekår for kunstnere og for robuste kunst- og kulturelle arbeidsplasser. Vi trenger sterke statlige institusjoner som sikrer et tilbud av høy kunstnerisk kvalitet og stabile arbeidsplasser over hele landet, og som kan være samlingspunkt for den frie kunsten. Opphavsretten må styrkes slik at skapende og utøvende kunstneres inntekter sikres. Kunstnerstipendene må følge normal lønnsutvikling, og det må satses på flere og flerårige stipender. Skolen har en viktig rolle som formidler av kunnskap, ferdigheter og verdier knyttet til kunst og kultur. Kulturell kompetanse kommer til å ha stor betydning for framtidens arbeidsliv, næringsliv og samfunnsliv. LO vil derfor arbeide for å øke skoleverkets kompetanse innenfor estetikk, kunst og kultur.

LO vil:

- Arbeide for å styrke det offentliges økonomiske innsats på kunst- og kulturområdet. Minst én prosent av statsbudsjettet skal gå til kulturformål.
- Arbeide for at alle barn og unge skal kunne delta i breddeidrett, korps, kor, orkester og andre fritidstilbud, uavhengig av økonomiske forutsetninger.

- Synliggjøre arbeiderkulturen gjennom et engasjement for de tekniske og industrielle kulturminnene.
- Arbeide for at det i forskrift til opplæringsloven fastsettes krav til faglig nivå, kapasitet og nivået for egenbetalingen i kulturskolene.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8761 LO Viken

3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 568

Viktige kulturtilbud, herunder gratis kulturskole.

Begrunnelse:

Følger opp vår politikk på området; Skattefinansierte tjenester drives best i egen regi.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8762 Fagforbundet

3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 571

Ny setning etter punktum: Sørge for at bibliotekene i kommunene videreutvikles som synlige og sentrale kunnskaps- og kulturinstitusjoner i lokalsamfunnet, en naturlig møteplass for folkeopplysning og kulturopplevelser.

Begrunnelse:

Viktig å ha en offensiv tanke om bibliotekutvikling lokalt.

Innstilling:

Ivare tatt

Forslagsnr: 8763 LO i Oslo

3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 576

Tilleggsforslag, ny setning i fet skrift: «... sikres. Den brede folkelige amatørkulturen må sikres grunnfinansiering.»

Begrunnelse:

Grunnfinansiering frigjør tid og ressurser som folk ellers må bruke på å skrive prosjektsøknader.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8764 Fagforbundet

3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 576

Nytt avsnitt etter punktum: Fag- og arbeiderbevegelsens historie er en viktig del av den nyere norske historien, og en del av grunnlaget for den norske velferdsstaten. Denne delen av den norske historien må gis en større plass. Det må sikres støtteordninger for forskning

og utvikling av fag- og arbeiderbevegelsens historie, og historien må få en større plass i lære- og studieplaner, og som en tilgjengelig del av tillitsvalgtsopplæringen.

Begrunnelse:

Det er lite forskning og lite tilgjengelig undervisningsopplegg om fag – og arbeiderbevegelsens historie. Dette gjør at den har en liten plass i skole og universitet, og en avgjørende forståelse for grunnlaget om med kollektive tariffavtaler i arbeidslivet forsvinner. Dette er en uheldig utvikling. Det må derfor settes av mer midler til forskning og utvikling av fag – og arbeiderbevegelsens historie.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8765 Fagforbundet

3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 576

På linje 576 Kulturloven må styrkes for å sikre innbyggerne i alle kommuner lik mulighet til å oppleve kunst og kultur.

Begrunnelse:

I handlingsplanene kommer det tydelig frem at kultur er et glemt tema. Lo må ha et større fokus på formidling av kultur, kulturarven, mangfoldet i kultur. Ivaretagelse av kunstnere, og være med å skape et mangfold og levende samfunn.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8766 Creo

3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 576

Koronakrisen har vist oss enda tydeligere en før hvor sårbart det er å være selvstendig næringsdrivende, noe som også ble et tema i forrige handlingsprogram. Dette mener vi må følges opp og presiseres enda bedre i neste program. Creo ønsker følgende inn i linje 576:

Linje 576: «Koronakrisen har synliggjort hvordan selvstendig næringsdrivende kunstnere og kulturarbeidere blir stående på siden av samfunnets sikkerhetsnett. Dette er lite bærekraftig, både for kulturlivet og arbeidslivet. Det må derfor settes inn særlige tiltak for å sikre bedre arbeidsforhold for kulturarbeidere og støttefunksjoner.»

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8767 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 583

Tillegg: NRK skal være en bærende institusjon når det gjelder språk, kultur og forvalter av det frie ord.

Begrunnelse:

Viktig å få frem NRK sitt samfunnsansvar

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8768 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 584

Tillegg: NRK må være godt representert i distriktene for å være i stand til å speile hele Norge.

Begrunnelse:

NRK er en viktig institusjon for å sikre distriktene

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8769 LO Rogaland
3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 586

Første kulepunkt endres til: Arbeide for at alle uavhengig av alder, kjønn og etnisitet skal kunne delta i breddeidrett, korps og andre fritidsaktiviteter, uavhengig av økonomiske forutsetninger

Begrunnelse:

Det er veldig fint at LO presiserer at unge skal gis en særskilt vernet rolle for å kunne delta innenfor kultur og idrett. Likevel sprer seg ufrivillig segregasjon og uhelse også blant den voksne delen av befolkningen. Det er viktig at arbeiderbevegelsen får opp øynene for fysisk uhelse blant voksne og spesielt anerkjenner at fysisk uhelse er sosialt arvelig.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8770 Fagforbundet
3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 587

Linje 587: Avslutte med og hvor man bor.

Begrunnelse:

Vi ser at det er ulikt tilbud i dag, viktig å jobbe for et desentralisert tilbud.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8771 LO Viken
3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 588

LO Nedre Romerike er helt enige i at det er viktig å synliggjøre arbeiderkulturen. Ber om at det redegjøres for hva som menes med: *engasjement for de tekniske og industrielle kulturminnene*. Forslag tillegg i linje 589 *kulturminnene*, og at LO også jobber for å synliggjøre kvinnes bidrag i arbeiderbevegelsen. Det jobbes for å reise monument av Gro Harlem Brundtland på Youngstorget, og at Sørmarka utsmykkes av kunst som synliggjør styrken i kvinnesiden av arbeiderbevegelsen. Arbeidet ferdigstilles innen utgangen av kongressperioden.

Begrunnelse:

Det er viktig å synliggjøre hele fagbevegelsen kunstnerisk og kulturelt. Dette forslaget er ment å konkretisere nettopp det.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8772 LO i Oslo**3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 588**

Tilleggsforslag, tillegg i fet skrift: «Synliggjøre arbeiderkulturen gjennom et engasjement for de tekniske, industrielle og **sosiale kulturminnene**.»

Begrunnelse:

Arbeiderkultur og folkelige tradisjoner som skaper samhold og fellesskap har vært viktige gjennom hele vår historie.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8773 LO Rogaland**3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 591**

Nytt pkt: Arbeide for en kulturlov som sikrer innbyggerne i alle kommuner lik mulighet til å oppleve kunst og kultur. Styrke kunstnernes levekår ved større satsning på kultur, og bedre forvaltninger av kunst og kulturarv.

Begrunnelse:

I handlingsprogrammet kommer det tydelig frem at kultur er et glemt tema. LO må ha større fokus på formidling av kultur, kulturarven, mangfoldet i kulturen for å skape et rikt og mangfoldig samfunn slik at utøvende kunstnere blir ivaretatt. Det vil være med å bedre levekårene for kunstnerne.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8774 Industri Energi (IE)**3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 591**

- innføre et nasjonalt kulturkort for unge under 20 år, lærlinger og studenter.

Begrunnelse:

Tiltres – LO vil jobbe for at det innføres et nasjonalt kulturkort for unge under 20 år, lærlinger og studenter.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8775 Creo

3. Å skape, 3.12 Kultur, idrett og media, Linje 591

Creo ønsker følgende inn i linje 591: «LO vil arbeide for at flere kunstnere, kulturarbeidere og støttefunksjoner i kultursektoren, blir ansatte og dermed tar del i den norske velferdsmodellen.»

Innstilling:

Delvis ivare tatt

